

R. P. R.

DOS. Nr. 40001

VOL. Nr. 68

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

Mihalache
Ion

Data

CSJ-C9
3/198

1959907

P 000213, Vol. 68

Curtea hotărăște:

Termen la

Raportor d-l Consilier

Respins ca neputând motivele
înaintate dosarul Înaltei Curți
S. U. pentru a decide asupra motivelor
de neconstituționalitate.

A. Căpățînă

Această hotărîre se
va publica în buletin.

Data și citită în ședință pu-
blică astăzi,

PREȘEDINTE,

J 4444-77

*Propunere pînă la 13.VII.
Re.*

Deciz. N. 825

REGATUL ROMÂNIEI

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA

DOSAR Nr.

512

Anul 1943, luna

Mai

, ziua

12

*Ion Mihalache cu Președin-
ția Senatului.*

Dosar de fond Nr.

3384/939, i dos. f. u.

*Dos 3384/939
S. U.*

Contencios

40001 Vol 68
Jest Don Trib 512. —

Jon Mikolocke

DATA			Zluc	NATURA PEDEPSEI	DURATA	DE CINE AU FOST ORDONATE	MOTIVUL PEDEPSELOR
Anul	Luna						

ROMANIA

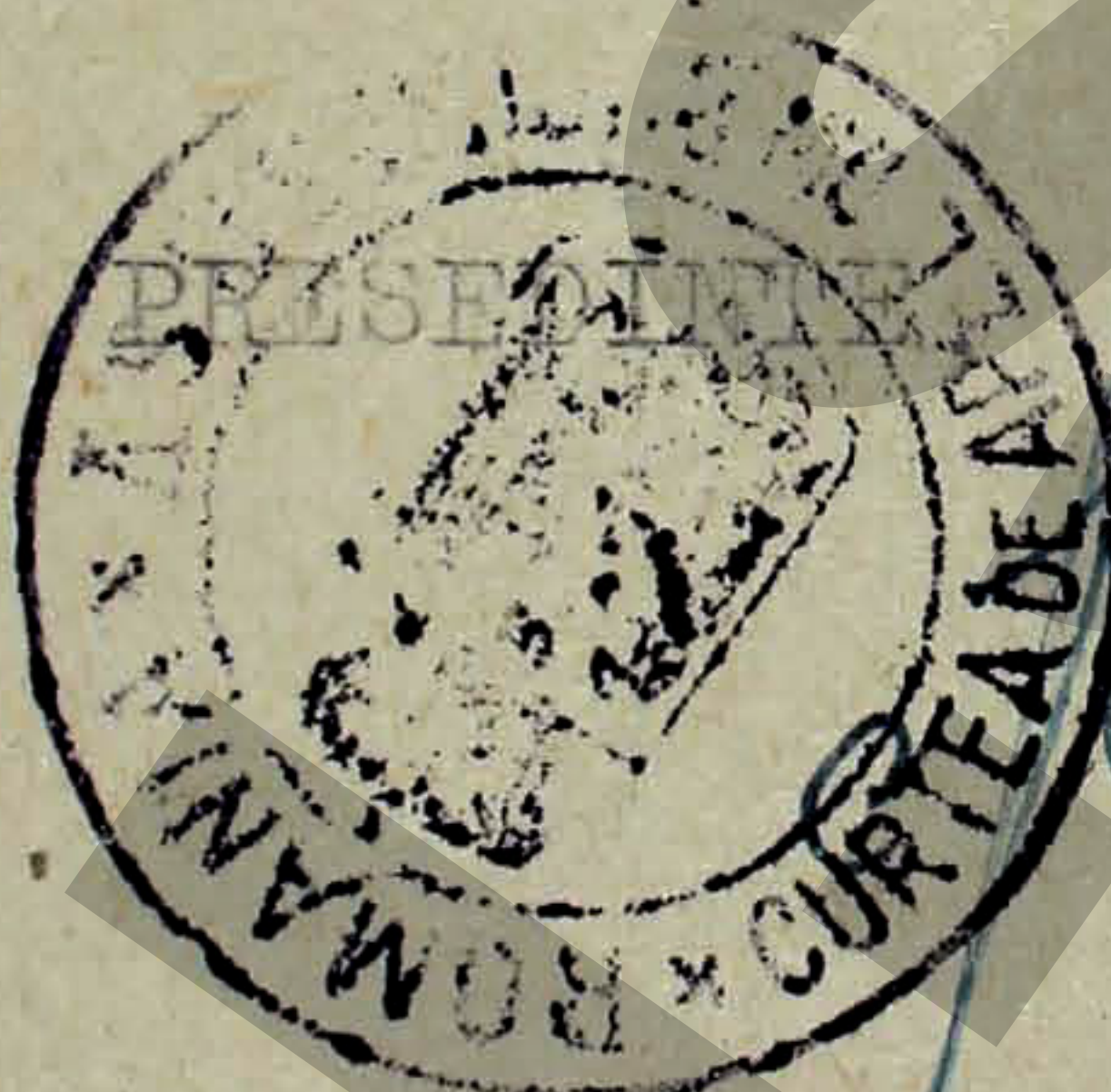
12 V. 1943

PRESEDINTELE
CURTEI DE APPEL
Sesiunea V din Bucuresti
No. 7041

DOMNULE PRIM MAGISTRAT ASISTENT,

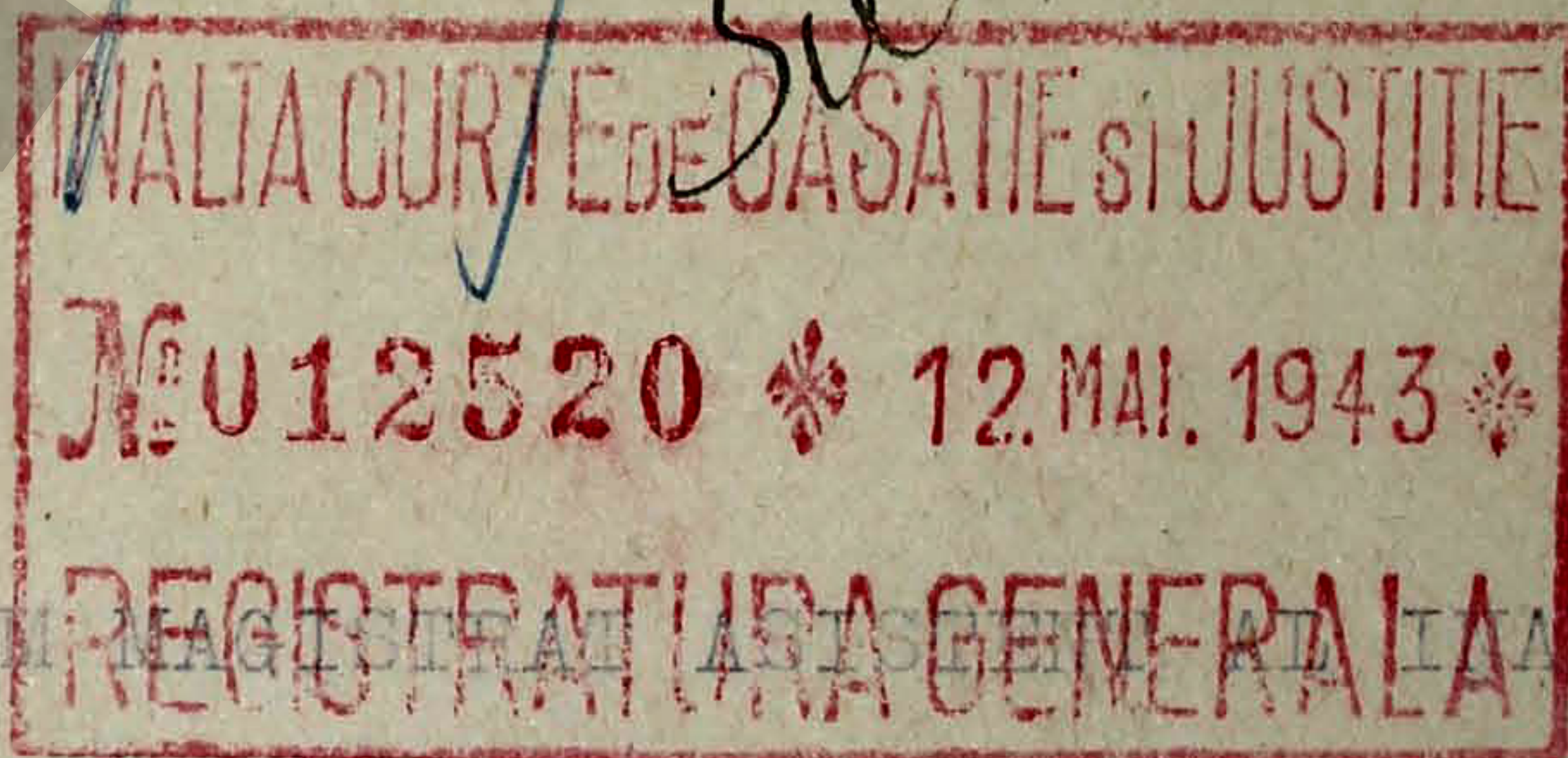
Avem onoare a vă înainta dosarul acestei
Curți nr. 3384/939 și dosarul de fond, precum
și recursul declarat de Ion Mihalache, în con-
tra deciziunii civile nr. 55/942, pronunțată
de această Curt.

Prim Grefier,

D-Sale

DOMNULUI PRIM MAGISTRAT ASISTENT AL INALTEI
CURTI DE CASATIE SI JUSTITIE.

2

R E F E R A T
=====

Deciziunea civilă nr.55 pronunțată în ziua de 25 Februarie 1942 de către această Curte, n'a fost comunicată.

In c ntra sus menționatei deciziuni Ion Mihalache a declarat recursul motivat și timbrat, care s'a comunicat intimătei Preșidenția Senatului la 15 Aprilie 1943.

Nu s'a depus întâmpinare în termen legal.

Prim Greșter,

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA V.
Intrare No. 454
192 Luna 14 IV. 1943

3

Dosar nr. 3384/1939.

16.4.1943
Se va comunica intimatului un exemplar.
Recursul vizat de noi. Anulat coale de
1600 (1500 coale + 100 timbre mobile)

DOMNUL PRESEDINTE,

Subsemnatul ION MIHALACHE, prin procurator avocat
Nicolae Penescu, am onoare a depune alăturatul recurs motivat,
contra Deciziei Nr. 55/1942 a acestei Curți, rugându-vă a-l
înainta Înaltei Curți de Casație și Justiție Secția IV.

Cu stimă,

p. Ion Mihalache

p.pr. *N. Penescu*

doctor în științele juridice
din Paris, avocat

W 1980

1943 april 14

comunicat caput de recurs
Presedinte Senatului
mi s-a dat

W 1981

act. Presed. Senat

OMNIEI SALE

OMNULUI PRESEDINTE AL CURTII DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA V -a

14 IV 1943

Văgnt
14.4.1943

K

4

DOMNULE PRIM PRESEDINTE,

Subsemnatul, ION MIHALACHE, prin procurator avocat Nicolae Penescu, cu domiciliul ales la acesta, în București, str. Andrei Mureșanu nr.16, fac recurs împotriva Deciziei Civile nr.55 din 25 Februarie 1942 a Curții de Apel Secția V-a dată în proces cu Președinția Senatului, cu sediul în București, str

Expunere de fapte

Am fost proclamat senator de drept pe temeiul Constituției în vigoare atunci, prin Incheierea Inaltei Curți de Casație și Justiție Comisia Prezidențială, nr.34/1938. Am executat această funcțiune constituțională până în anul 1939.-

Legea constituțională din 27 Februarie 1938 respectă drepturile Senatorilor recunoscuți până la promulgarea ei.

Această lege constituțională prevedea însă prin art.48 obligațiunea pentru membrii Adunărilor Legiuitoare să depună jurământ.

În 1939 s'au ales noi corpuri legiuitoare.

M'am prezentat la Senat, pentru a-mi exercita funcțiunea constituțională ce-mi fusese recunoscută și la noua legislațiune ieșită dintr'o lovitură de Stat.

Am fost însă împiedecat să pătrund în incinta Senatului, din ordinul Președintelui, sub cuvânt că nu sunt îmbrăcat într'o anumită uniformă.

Am protestat.

Președintele de atunci al Senatului, defunctul Nicolae Iorga, mi-a trimis, drept răspuns, adresa nr.79 din 12 Iunie 1939, prin care mi s-a făcut cunoscut că intrarea mea în Senat este condiționată de îndeplinirea prealabilă a două obligațiuni: a) portul uniformei, b) depunerea jurământului. Mi se atrăgea atențiunea că în regulamentul în

curse de elaborare se va prevedea pierderea funcțiunii constituționale senatorii ce nu vor satisface aceste îndatoriri. La 5 Iulie

DOMNULUI SALE

DOMNULUI PRESEDINTE AL INALTEI CURTI DE CASATIE SI JUSTITIE SECTIA IV

ducut
15/IV/1943

496

320

120

4.4.40

1939, am primit o nouă adresă nr. 237.

Noul Președinte al Senatului, dl C. Argentoianu, mă prevenea că dacă până la 7 Iulie 1939, nu voi depune jurământul, voi pierde calitatea de senator de drept pe exercitiul intregii legislaturi. Mi se mai cerea să port uniforma. Am întrebat, prin scrisoarea din 7 Iulie, dacă mi era această obligație și am arătat că potrivit art. 4 și 5 din Decretul lege din 5 Iunie 1939, Senatorii de drept nu pot pierde această calitate, ci numai nu au dreptul să exercite funcțiunea lor, până când nu depun jurământul.

Am adăugat că nu cunosc Regulamentul nou al Senatului, care nu este publicat. Dacă însă el ar conține o sancțiune neprevăzută de lege, aceasta este fără temei legi.

Drept răspuns, am primit adresa Președintelui Senatului nr. 390 din 10 Iulie 1939, prin care mi se făcea cunoscută hotărîrea acestuia, potrivit căreia eram considerat a fi pierdut calitatea de senator de drept, pe timpul acelei intregi legislațiuni.

Abia la 22 Iulie 1939, Regulamentul Senatului a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 167.

Am constatat atunci că articolul 2 din acest nou Regulament cuprindea o dispozițiune contrarie decretului-lege din 5 Iunie 1939.

Pe de altă parte, mi se aplicase sancțiunea prevăzută de art. 2 chiar înainte de publicarea acestui Regulament. Am făcut acțiunea în contencios prin care am cerut anularea ca ilegală a actelor de autoritate, cu privire la adresele nr. 390 din 12 Iunie 1939, 390 din 10 Iulie 1939, ale Președintelui Senatului, cât și anularea art. 2 din Regulamentul Senatului.

Acțiunea mea a venit spre judecare în fața Secțiunii V-a a Curții de Apel din București,

Președinția Senatului a ridicat excepțiunea de inadmisibilitate a acestei acțiuni, pe considerațiunea că actul Președintelui Senatului este un act legislativ care scapă de sub controlul instanțelor de contencios administrativ, cari sunt competente să judece numai actele administrative de autoritate.

Am combătut această excepțiune, arătând pe larg instanței de contencios, că se face o confuziune între actul legislativ și ~~actele~~

Prezidentul Senatului baza această comunicare pe interpretarea personală ce el dădea art.48 și 67 lit.f. din Constituția din 27 Februarie 1938, art.4 și 15 legea din 5 Iunie 1939, și art.2 din Regulamentul Senatului.

Intrebat de un senator dacă această comunicare comportă vreo discuțiune și deci poate deveni o hotărîre a Senatului sau este o hotărîre care aparține Prezidentului, acesta a răspuns că este o simplă comunicare pe care o face Senatului și deci nu este o hotărîre a acestuia.

Curtea de fond constată la rândul său că deciziunea de decădere a mea din exercitiul funcțiunii constituționale de senator de drept, este un act exclusiv al Prezidentului Senatului și nu a acestui Corp legislativ.

Ori, denaturînd vădit această comunicare ca și adresele sus citate, care se întemeiau pe aceleași texte din Constituție și legea din Iunie 1939, instanța de fond consideră excluderea mea din Senat ca o simplă măsură disciplinară lăsată de Prezident în cadrul atribuțiilor ce-i dă art.6 al.c. din Regulamentul Senatului.

Art.6 trebuie pus în legătură cu Cap.XVIII din acel Regulament care reglementează măsurile pe cari Prezidentul singur sau Senatul întreg le pot lua contra unui Senator, care se face vinovat de unele abateri dela disciplina dezbaterilor sau de alte acte reprimabile.

În cadrul acestor norme, se poate vorbi de "raporturile dintre un membru al Senatului și Prezidentul acestui Corp".

Nu este vorba, în aceste cazuri, de un drept pe care Senatorul îl are dela Constituție și lege, ci de norme pe cari Corpul și le-a fixat, potrivit dreptului ce i l-a dat Constituția de a-și reglementa activitatea sa colectivă.

Comunicarea făcută de Prezidentul Senatului, nu privea, cum greșit a motivat instanța de fond, aceste norme, ci drepturi preexistente pe cari Regulamentul Senatului nu le putea desființa sau modifica.

Actul Prezidentului Senatului nefiind de ordin disciplinar intern, și nefiind supus aprobării Corpului, nu poate fi considerat decât ca o hotărîre administrativă de autoritate luată în calitate de Prezidentului de reprezentant al unuia din organele de putere publică a Statului.

între actul de autoritate pe care îl face reprezentantul corpului legislativ, care este unul din organele Statului, ca și executivul.

Am dezvoltat apoi considerațiunile, pentru cari Regulamentul Senatului nu poate depăși cadrul ce i-a determinat Constituția și nu poate cuprinde dispozițiuni contrarii Constituției și Regulamentului.

Că, în consecință, instanța de contencios administrativ este datoare să înlăture ca ilegal art. 2 al. 2 din Regulamentul Senatului, invocat de Președinția Senatului ca temei al excepțiunii de inadmisibilitate a acțiunii mele.

Curtea de Apel Secția V-a a primit însă excepțiunea și a respins acțiunea mea pe considerentul că actul Prezidentului Senatului, împotriva căruia m'am plâns, privește raporturile dintre un membru al Senatului și Prezidentul aceluia Corp și nu poate fi cenzurat de instanța de contencios administrativ.

De asemenea, Curtea de fond a decis că ea nu are cădere să statueze nici asupra art. 2 din Regulamentul Senatului, în raport cu dispozițiunile art. 5 aliniatul final, din Decretul-lege din 5 Iunie 1939, privitor la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare "deoarece această discuțiune este condiționată de posibilitatea ~~existenței~~ actului întemeiat pe acest text, lucru ce, după cum s'a arătat, este neîngăduit de lege".-

Această Deciziune este fără bază legală pentru următoarele motive.

⌋ I.- Denaturarea adreselor nr. 79 din 12 Iunie 1939, 390/ 7 Iulie 1939, 237 din 5 Iulie 1939 și a comunicării făcută de prezidentul Senatului, în ședința dela 8 Iunie 1939, publicată în M.Of. Partea III nr. 13 din 11 Septembrie 1939, violarea art. 1 din legea contenciosului administrativ, și art. 78 din legea constituțională din 27 Februarie 1938.

În ședința dela 8 Iulie 1939, a Senatului, d-l Președinte al acestui Corp a făcut o comunicare Senatului cu privire la măsura luată față de unii senatori de drept, cari n'au prestat jurământul, din această cauză nu vor putea exercita mandatul lor pe timpul întregii legislațiuni.

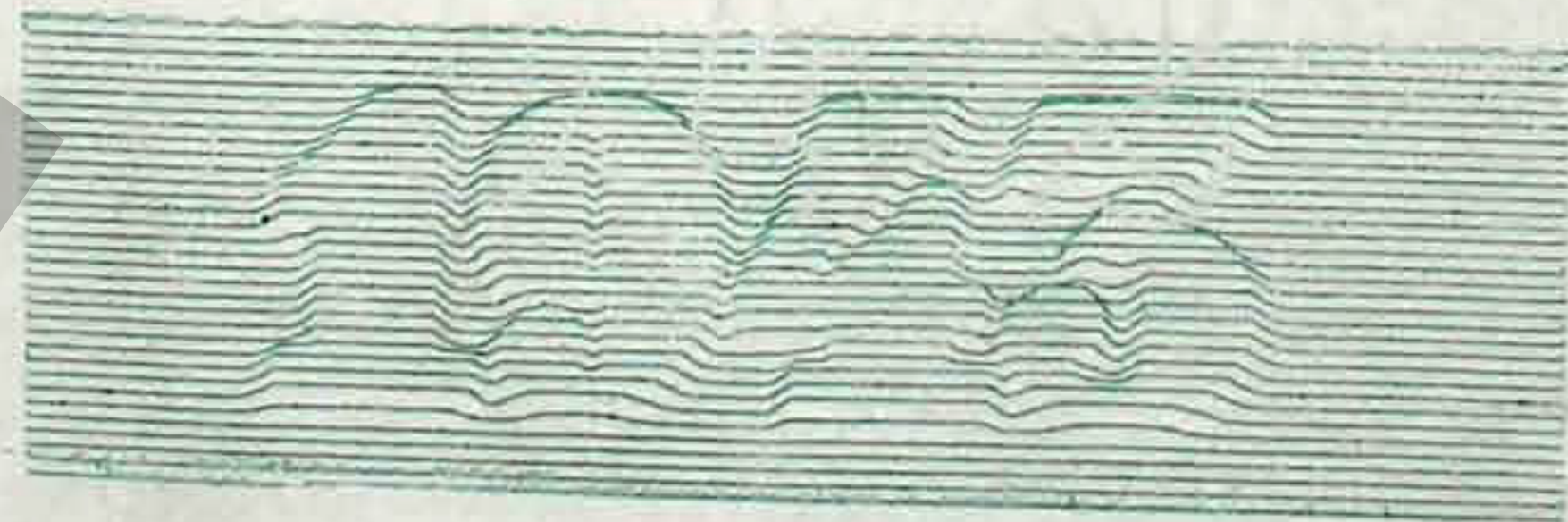

14. IV. 1943

6

Amplas le recușul lui
Ion Miholache 14. IV. 1943

14. IV. 1943

7

Ampliato la ricerca
della lora Michaluk
14.4.943

Ky

Na. 3384/39
N 1980
1943 april 14

Corpul de Continență
Cămin de apăr. Sec 5 Buc.

15 Aprilie 1943
Președintele Senatului, prin pres. legat
din Buc
Copie de pașaport en N. 1980/443
8 April Buc 5

Gancov

G. Gancov

Albu

Raport

9

Curtea de apel din București s. II prin dec. nr. 55/942
a respins ^{ca inadmisiibilă} a aducerii în contencios
ad-tiv introdusă de Ion Mihalache contra Președinției
Senatului, pentru anularea ca ilegale a actelor ad-tive
de autoritate cuprinsă în adresele prezidențiale Senatului
nr. 6079 din 12 Iunie 1939 nr. 390 din 10 Iulie 1939, care au
 avut drept rezultat pierderea mandatului său de senator
de drept pe întreaga legislatură în curs; cum și a disp.
art. 2 din regulamentul Senatului și ca urmare
să se restabilească starea de legalitate.

Pentru a decide astfel, Curtea de apel motivată cu
actele de mai sus constituie acte ce constată raportul dintre
un membru al Senatului și președintele acestui Corp,
care prin natura și sorgința lor nu pot fi considerate
ca acte de autoritate de natură ad-tivă, de pildă condi-
țiunile de acces și participare la activitatea Senatului
a reclamantului și ca atare nu pot fi cenzurate de
instanțele de contencios ad-tiv.

În contra deciziei de mai sus, ne comunicată reclamantului,
acesta a declarat recurs, pentru următoarele motive:

I. Denaturare, violarea art. 1 din legea cont. ad-tiv
și a art. 78 din legea constituțională din 27 Februarie 1938;

II. Violarea art. 48 și 64 din legea constituțională din 27 Feb. 1938
a art. 5 al. ult. d. d. 2300 din 5 Iunie 1939; lipsă de bază legală, a
art. 2 reg. Senatului și imposibilitatea acestui text față de
reclamant, în calitate lui de senator de drept, prin aceea
că violată, atât textele sus citate, cât și art. 49, 59 și celelalte
norme din legea constituțională din 1938.

Să cure judecată și în lipsă.

26 Iunie 1943

Consilier raportor.

P. Sevidy

Des. 512/943

PORTAREA
IN ALTEI CURTI DE CASARE S. JUSTITIE
S. IV cp-I condamnare
ma 13 d-a.

Recip. 496/943

2 et. 360 lei

Trumen la 7 Iulie 1943

Recurs contra deciz. civ. N:55/942
a C. de Apel S. V^a Buc.

Recurant

7106

Ion Mihalache - prin
proc. av. Nicolae Ponescu
cu dom. ales la avocat
Buc. Hr. Andrei Mureșanu
N:16

Instiuit

7107

Președinția Senatului
prin repres. legali
Buc. Bodol Regina Elisabeta

N:25.

7108

adr. Președinția

15/VI

procedura
completă
gostare
AVZ

Adeverință de primire

Proces-Verbal*)

ADEVERINȚA

Subsemnatul Ion Miholache repz. Puni Proe

av. Nicolae Penescu

str. Andrei Muresanu N. 16

adeveresc că astăzi 23 Iunie anul 1943

am primit Liliana J. G. de la Sect 4 Camp. I

cu Nr. 7106 din 1943

de înfăptuire la 7 Iulie

1943

ora 13

Consemnata,
M. Muresanu
Portărele al corpului de portărele de pe lângă Trib. Ilfov.
Portărele Jilovei

Pentru înlăturarea fraudelor, instanțele judecătorești vor controla ca adeverințele sau procesele-verbale
constatând predarea citațiilor să fie dresate numai pe aceste formulare.

Dosarul Nr. _____

*) Când agentul ce va înmăna citația, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie
groasă cuvintele „Proces-Verbal”; când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă
adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestea se vor consemna una după alta pe
această foaie.

Adeverință de primire

B. Elisabeta

Proces-Verbal*)

25

12

24 Iunie 1943

Iunie

1943

Președinția

Senatului

Rm.

legali

Elisabeta

7107/1943

J. b. de casati sect 4 cartier I

7 (scrit)

Iulie

1943

13

p. registrator M. Constantinescu

M. Constantinescu

(funcționar... în sarcina ca primirea acestor...

...correspondenței, se certifică de subsemnatul...

Comandant de Partid T. I. I. I.

Partidul

Partidul

Partidul

Pentru înlăturarea fraudei, instanțele judecătorești vor controla ca adeverințele sau procesele-verbale constatând predarea citațiilor să fie dresate numai pe aceste formulare.

Dosarul Nr.

*) Când agentul ce va înmăna citația, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie groasă cuvintele „Proces-Verbal”; când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestes se vor consemna una după alta pe această foaie.

Articolul din legea contenciosului administrativ nu face distincțiune între diferitele organe ale Statului, acesta fiind unul și indivizibil.

Este suficient că actul făcut de unul din aceste organe să aibă caracterul de act administrativ de autoritate, pentru ca el să fie cenzurabil de instanță de contencios administrativ.

Articolul 78 din legea zisă constituțională, din 27 Februarie 1938, nu exceptează deloc contenciosul administrativ decât actele de guvernământ și actele de comandament cu caracter militar.

S-a abrogat, deci, implicit dispozițiunile art. 3 al. ultim din legea contenciosului administrativ, care excepta și actele administrative de autoritate și actele de gestiune dela controlul contenciosului administrativ.

S-a confirmat astfel jurisprudența anterioară a Înaltei Curți de Casație, care declarase neconstituțional acest articol 3.

Dacă instanța de fond, printr-o vădită denaturare a adreselor nr. 79 din 12 Iunie 1939 și 390 din 10 Iulie 1939, precum și a comunicării făcută de președintele Senatului, în ședința din 8 Iulie 1939, n-ar fi calificat greșit actul președintelui Senatului, nu ajunge la concluzie eronată, pe care o criticăm prin acest motiv de recurs.

Actul administrativ de autoritate al președintelui Senatului, așa cum el este definit în adresele sus citate, și în comunicarea făcută în ședința din 8 Iulie 1939, are același caracter ca actul Președintelui Senatului făcut față de un funcționar public, din serviciul Senatului, ale cărui drepturi sunt reglementate de lege, nu de Regulamentul Senatului.

Înalta Curte de Casație s-a pronunțat că asemenea acte sunt cenzurabile de instanță de contencios administrativ, fiindcă sunt acte administrative de autoritate. 77

II.- Violară art. 48 și 64 din legea zisă constituțională din 27 Februarie 1938, art. 5 aliniatul ultim din Decretul lege nr. 2300 din 5 Iunie 1939, lipsă de bază legală art. 2 din Regulamentul Senatului și înopozabilitatea acestui text de Regulament față de

dreptul meu la calitate de senator de drept prin ceea ce violență
atât textele sus citate cât și art.49, 59 și celelalte norme din
legea constituțională din 1938, care stabilesc limitele Regulamen-
tului corpurilor legislative.

Legea zisă constituțională din 27 Februarie 1938, res-
pectă calitatea mea de senator de drept și nu supune exercițiul ei
nici unei noi condițiuni.

Art.48 din ceea și lege, prevede, este adevărat,
că membrii adunărilor legislative "nu-și exercită mandatul" decât după
depunerea jurământului.

Indiferent de chestiune de care se știu că dispozițiu-
nea din art.48 se aplică și senatorilor de drept, acest text nu crează
sancțiunea pierderii calității de senator de drept dacă senatorul nu
depune jurământul în anumit termen.

Nici legea din 5 Iunie 1939, care dezvoltă acest text
din legea zisă constituțională, nu prevede această sancțiune pentru Se-
natorii de drept.

Dimpotrivă, această lege exclude această sancțiune pen-
tru senatorii de drept, pentru că ea prevede numai pentru senatorii
aleși și numiți.

În dreptul public românesc, spre deosebire de cel fran-
cez, Constituția prevede în mod expres regulamentele corpurilor legiui-
toare și le determină limitele. Art.49 și 59 se referă exclusiv la dis-
pozițiunile după care aceste corpuri se constituie, își exercită tribu-
țiunile și păstrează disciplină înăuntrul lor. Art.54, 55, 56 și 57 din
legea zisă constituțională din 27 Februarie 1938, cuprind de asemenea dis-
pozițiuni în legătură cu funcționarea adunărilor legislative.

Regulamentele acestor adunări nu pot conține norme con-
ținând aceste limite și drepturi prevăzute de legea constituțională.

Asemenea ~~norme~~, dacă ar exista, sunt fără valoare legală
și nu pot modifica drepturi sau situațiuni juridice obiective, generale
și impersonale, create de constituție sau legi ordinare.

14
Este inutil chiar să se cerceteze natura juridică a Regulamentelor corpurilor legiuitoare.

Ele nu pot cuprinde dispozițiuni care anulează și modifică situațiuni juridice a căror reglementare nu este atribuită acestor Regulamente.

Actul administrativ de autoritate al Prezidentului Senatului în temeiul pe un text din Regulamentul acestei Adunări, care este contrariu Constituției sau legii, este fără bază legală.

Dacă actul acesta este ilegal, fiindcă violență o normă constituțională sau de lege ordinară, el nu poate deveni legal, întrucât ar fi totuși conform unei dispozițiuni regulamentare.

Este de ajuns ca acest Regulament să nu aibă caracter de lege, pentru ca el să nu poată anula sau modifica o leg.

De aceea, actul administrativ de autoritate al Prezidentului Senatului nu-și poate găsi în art. 2 din Regulamentul Senatului o bază legală, pe care i-o refuză legea constituțională și legea din 5 Iunie 1939.

În actul acesta al Prezidentului Senatului nu poate fi de poliție interioară a Corpului Legislativ, cum greșit crede instanța de fond, întrucât art. 2 din Regulamentul sus zis, nu are în vedere măsuri de disciplină interioară a Adunării, ci sancționarea nedepunerii jurământului, altfel de cum prevede legea și contrariu dispozițiilor ei.

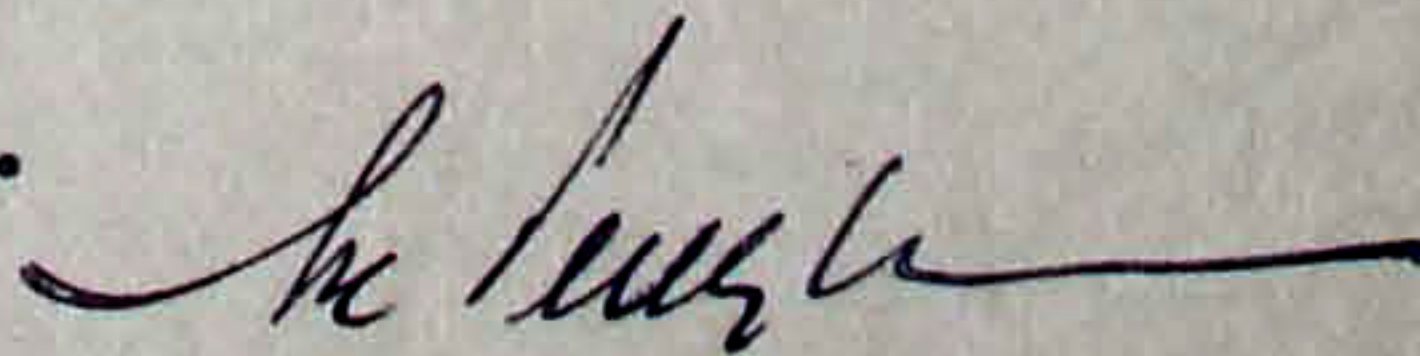
Așadar, acest act al Prezidentului Senatului, este din acele pe care el le face în calitate de organ al unei puteri publice, are caracterul executoriu, și este cenzurabil de instanța de contencios administrativ.

Pentru aceste motive, cerem admitere recursului, cu cheltuieli de judecată.

Cerem judecarea lui și în lipsă.

p. Ion Mihăilescu

p.pr.

- vocat -
doctor în științele juridice din Paris.

16
Dosa Nr. 3384/1939

ROMANIA

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIA V

Anul 1939, luna *dec*

MATERIE

Contencios

DOSAR

reținere
relativ la apelul făcut de

Jou Charles

în procesul cu

Prezidentia Senatului

pentru

Vezi dosarul Nr.

Nr. _____

Resp. Act,
J. G.

9/10 qui
du l'opra d'la courtoisi i'voue enu
si: bon. iare mit courtoisi, se repi-
me apaiserai de vol forcé de l'en la
19 Julie

FOAE PENTRU CONSTATAREA APLICĂRII LEGII AVOCAȚILOR

PRIVITOARE LA

TIMBRELE DE PLEDOARII

D-nii Avocați cari au depus timbrele de pledoarii

DOSAR No. 16

<div>Timbru depus de D-l Avocat</div>	<div>Timbru depus de D-l Avocat</div>
<div>Timbru depus de D-l Avocat</div>	<div>Timbru depus de D-l Avocat</div>
<div>Timbru depus de D-l Avocat</div>	<div>Timbru depus de D-l Avocat</div>

EXTRAS DIN LEGEA PENTRU ORGANIZAREA CORPULUI DE AVOCAȚI

Nerespectarea de către avocați a îndatoririi de a aplica timbrele de pledoarie atrage contra celui vinovat pedeapsa disciplinară a interdicțiunei de a profesa pe timp de o lună, iar în caz de recidivă pedeapsa se va întrei. (art. 276).

Art. 275, al. VI. — Domnii magistrați sunt îndatorați a observa îndeplinirea obligațiunii avocaților, de a depune spre anulare timbrele de pledoarii fără de care nu se va PRIMI actele spre autentificare și nu se va da cuvântul avocaților în instanță.

INSTRUCȚIUNI

cu privire la

întrebuințarea și aplicarea Timbrelor de pledoarii de către Domnii Avocați
conform Art. 275 din legea pentru organizarea Corpului
publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 301 din 28 Decembrie 1931

Timbrul de pledoarie trebuie aplicat ori de câte ori intervin oficiile avocaților, adică în orice împrejurări unde avocații prestează serviciile lor profesionale, fie în jurisdicții contencioase, fie în cele grațioase, indiferent dacă se adresează instanței oral sau în scris.

În procese se depune câte un timbru de pledoarie de fiecare instanță, de avocatul fiecărei părți litigante. Dacă o parte din proces este asistată sau reprezentată de mai mulți avocați, fiecare avocat va trebui să depună un timbru de pledoarie de valoarea prevăzută de legea pentru acea instanță.

În procesele penale, timbrul se va depune atât de avocatul inculpatului cât și de cel al părții civile.

Avocații Statului, județelor, ai instituțiilor de binefacere, când pledează în procese de acestora, sunt scutiți de plata timbrelor de pledoarii. De asemenea sunt scutiți avocații când apără procesele asistenței judiciare.

În acțiuni, apeluri, recursuri, contestațiuni, etc., timbrul se poate depune de avocat fie odată cu introducerea cererii, fie cel mai târziu la prima zi de înfățișare: iar avocatul părții sau intimatului va putea aplica timbrul pe întâmpinare sau în prima zi de înfățișare.

Magistrații nu vor da cuvântul avocaților în instanță, decât după ce vor constata depunerea timbrului legal de pledoarie.

Grefierii instanțelor judecătorești sunt datori să comunice Președintelui dacă avocații au satisfăcut obligațiunea anulării timbrelor de pledoarii.

Fiecare avocat mai înainte de a intra în sala de ședință și se aprovizioneze cu timbrele necesare pentru procesele sale din acea zi, fie că ele s'ar găsi în stare de judecată sau ar urma să se amâne pentru ca în momentul strigării procesului și fără a i se mai cere să remită imediat grefierului timbrul necesar, spre a se evita neplăcuta situațiune de a cere să se lase procesul mai la urmă, ca să aducă timbrul, sau să discute cu instanța dacă trebuie sau nu să-l depună, etc., ceea ce numai în interesul prestigiului și demnității Corpului nu poate fi.

Mai înainte de a preda timbrul în mâna grefierului, avocatul care îl depune să aibă grijă a semna pe timbru numele său, ori a aplica o stampilă cu numele său astfel ca în momentul când dă timbrul, acesta să fie anulat spre a nu se mai putea reîntrebuința pe viitor iar pe de altă parte purtând numele avocatului depunător, se vor putea identifica avocații care nu și-au îndeplinit această obligațiune.

Fiecare avocat să fie el însuși supraveghetorul aplicării legii și să atragă atenție instanței dacă vreun confrate nu-și îndeplinește îndatorirea de a depune timbre de pledoarii, fiindcă orice abatere dela această obligațiune prejudiciază pe toți avocații prin faptul că diminuează fondul Casei de pensii, care este patrimoniul întregului Corp și prin urmare reduce posibilitățile de acordarea pensiunilor și micșorează cuantumul lor.

Toți avocații au dreptul și datoria de a supraveghea stricta îndeplinire a obligațiunii ce incumbă confratilor de a aplica timbrul de pledoarii precum și de a comunica decanatului orice abatere va constata, din examinarea dosarelor, etc. El poate atrage atenția instanțelor judecătorești pentru a se cere avocaților îndeplinirea acestei îndatoriri profesionale neglijate.

Prim/peşedinte,

subscrisul ION MIHALACHE, cu domiciliul ales pentru
ces în București str. Andrei Mureșanu Nr. 16, la d-
le Penescu, în calitate de senator de drept, în
legal, potrivit art. 1, 4 și 6 din Legea Contenciosului
rativ și 78 din legea Constituțională cu data de 17
e 1938, chem în judecată Președinția Senatului, prin
statul său legal cu sediul în București Băul Regina
Nr. 25, potrivit Regulamentului Adunării respective
în baza art. 49 din Legea Constituțională cu data de
rie 1938, și cer, în contradictoriu cu această auto-
anulați ca ilegale actele administrative de autori-
rinse în adresele d-lui Președinte al Senatului Nr.
12 Iunie 1939 și 0390 din 10 Iulie 1939, prin care
comunică că nu pot participa la ședințele Senatului de-
îndeplinirea prealabilă a unor așa zise obligațiuni
de care ar fi legate funcțiunea mea constituțională ca
de drept și prin care s'a hotărât pierderea mandatului
senator de drept pe întreaga actuală legislatură pen-
tul că nu am îmbrăcat uniforma Frontului Renașterii
e și că n'am depus jurământ. Ca urmare cer să resta-
etarea de legalitate în ceea ce mă privește cu cheltuel
cată și onorariu de avocat.-

DOMNULUI PRIM-PRESEDINTE AL CURTII DE APEL

BUCURESTI

No. _____
 Recip. No. _____
 Luna _____ Zina _____
 193 _____
 cilașii Lei _____
 timbre » _____
 transport » _____
 Post postal » _____
 Portărel _____

Motivul prezentei acțiuni în fapt și în drept sunt următoarele :

1). Prin adresa Nr. 6079 din 12 Iunie 1939, semnată de d-l Președinte al Senatului mi se comunică, odată cu recunoașterea în fapt din partea reprezentantului acestei autorități că m'am prezentat în ziua de 9 Iunie a.c. la ședința Senatului și că am fost împiedecat de organele administrative, în special de directorul Senatului, de a intra în incintă spre a-mi exercita funcțiunea de senator de drept, - că nu voi putea participa și exercita atribuțiunile constituționale ale acestei calități pe care o dețin în mod legal decât dacă în prealabil I). voi purta uniforma obligatorie a Frontului Renașterii Naționale, și II). dacă voi presta jurământ de credință în conformitate cu art. 48 din legea constituțională din 27 Februarie 1938. Adresa adaugă că aceste îndatoriri sunt prevăzute prin textele legilor în vigoare, aplicabile și senatorilor de drept. Prin adresa Nr. 0237 din 5 Iulie 1939, sunt din nou invitat să depun jurământ. Am răspuns prin scrisoarea din 7 Iulie a.c., și am cerut Președintelui Senatului să renunțe de a-mi impune portul uniformei Frontului Renașterii Naționale. La aceasta mi s'a răspuns prin adresa Nr. 390 din 10 Iulie a.c., citită în Senat în ziua de 8 Iulie 1939 și prin care s'a hotărât de către președintele Senatului, fără vre-o altă consultare că nu pot să exercit mandatul de Senator de drept, pe întreaga actuală legislatură, din cauză că n'am depus jurământul cerut de art. 48 din Constituție și art. 4 din legea din 3 Iulie 1939 în termenele stipulate și în condițiunile legale.-

2). Aceste acte de autoritate ale Președintelui Senatului sunt abuzive și ilegale și cer anularea lor, pentru următoarele condițiuni :

a). Subscribul am dobândit potrivit art. 73 și 74 din Constituția din 29 Martie 1923, calitatea de Senator de drept.

18

Art. 64 din Legea Constituțională cu data de 27 Februarie 1938 declară că sunt de drept membrii ai Senatului în virtutea înalțimii lor situațiuni în stat și în Biserică, printre alții și actualii senatori de drept recunoscuți până la data promulgării prezentei legi.-

Prin armarea noua lege fundamentală îmi recunoaște pe baza art. 73 - 74 din legea constituțională din 29 Martie 1923 și a titlului judecătoresc definitiv și irevocabil alătitrat în copie, intervenit în baza art. 74 din aceeași lege fundamentală, calitatea de senator de drept, transformand-o într'o situațiune juridică individuală, personală, exclusivă, garantată prin însăși legea nouă fundamentală, stat în ceea ce privește dreptul în sine cât și exercitarea acestui drept, și care nu este supus vre-unei obligațiuni prealabil îndeplinite sau care să poată fi stabilit în mod valabil pe calea vreunei legi contrare normelor constituționale.-

b). Obligațiunea prealabilă de a purta la ședințe și solemnități uniforma Frontului Renașterii Naționale fără de care nu pot exercita funcțiunea constituțională de senator de drept, - funcțiune recunoscută fără nici un fel de altă condițiune de art. 64 lit. f din noua constituțiune, - nu poate privi pe senatorii de drept care dețin această calitate în baza art. 64 lit. f. Intr'adevăr, art. 68 din legea electorală prevede că membrii adunărilor legislative vor purta la ședințe și solemnități în mod obligator uniforma Frontului Renașterii Naționale. Nici o altă dispozițiune legală sau fundamentală nu se ocupa, în această materie de porțul obligatoriu al uniformei Frontului Renașterii Naționale. Dacă această obligațiune este trecută în legea electorală ea nu poate să privească decât pe acei deputați și senatori recrutați prin alegere în mod direct, și nemijlocit, și cari sunt și membrii ai Fron-

tului Renașterii Naționale. Acest lucru rezultă din următoarele considerațiuni :

1/. Art. 63 din legea constituțională arată că Senatul se compune din senatori numiți de Rege, din senatori de drept și din senatori aleși cu vot obligator, secret și exprimat prin scrutin uninominal, de membrii Corpurilor Constituite în Stat, în numărul și condițiunile, pentru alegători și eligibili, bărbați și femei, ce se vor stabili prin lege electorală. Prin urmare, legiuitorul constituant a delegat legiuitorului ordinar chemat să facă legea electorală dreptul de a fixa numai numărul și condițiunile pentru alegătorii și eligibilii, la Senat și Cameră. Delegațiunea este limitată și din această redactare nu rezultă că legiuitorul ordinar, care a alcătuit Decretul Regal, cu putere de lege, privitor la Regimul electoral în baza art. 99, ar avea dreptul să reglementeze alte materii decât acele care au fost limitativ delegate printr'un text constituțional. Prin urmare față de senatorii de drept, care dețin calitatea aceeași pe baza art. 64 lit. f, prin actuala lege constituțională combinată cu art. 73 și 74 din legea constituțională din 29 Martie 1923, art. 68 din legea electorală nu are valoare juridică și deci, nu li se poate impune ca o obligațiune legală portul obligatoriu al uniformei Frontului Renașterii Naționale.-

2/. Acest lucru este așa de riguros exact din punct de vedere juridic, încât art. 99 din Constituție, care dă un mandat special organului chemat în virtutea art. 46 și 98 și 99 din Constituție, să fixeze prin Decret Regal cu putere de lege noul regim electoral în limitele normelor constituționale, prevede în mod categoric, că acest Decret Regal electoral cu putere de lege, alcătuit în condițiunile art. 98 va fixa condițiunile cerute, pentru a fi alegător și

în Camera și Senat, circumscripțiunile electorale, numărul celor aleși și normele după care urmează să se facă alegerea.

Nici una din dispozițiunile cuprinse în acest text nu îndrătuiește organul de legiferare ordinară, în acest interval de timp, să impusă, prin lege ordinară, senatorilor de drept recunoscuți pe baza art. 64 litera f, obligațiunea portului uniformei Frontului Renașterii Naționale.-

3/. De altfel era imposibil, să se deleage puterii legitime dreptul să reglementeze o materie împotriva principiilor fixate în legea fundamentală, întrucât art. 64, lit. f, recunoaște fără rezervă și fără condițiune, calitatea de membri de drept ai Senatului, senatorilor de drept recunoscuți potrivit art. 74 din Vechea Constituție, până la data promulgării noului Constituției, fără ca să subordoneze dreptul în sine, și, exercitarea acestui drept unor condițiuni pe care ar fi urmat să le statomicească legile ordinare.-

Este necesar să amintesc de altfel că legea pentru înființarea organizației politice a "Frontului Renașterii Naționale" din 15 Decembrie 1938, prin art. 6 și regulamentul legii pentru înființarea "Frontului Renașterii Naționale" din 5 Ianuarie 1939, prin art. 14 și 27 fixează ca toate candidaturile pentru cameră și senat urmează să fie aprobate în prealabil de Frontul Renașterii Naționale și stabilește pentru cei aleși obligațiunea portului uniformei acestei organizații politice; pentru aceștia legile ordinare au putut să impună obligațiune de asemenea natură.-

4/. Deasemenea legea constituțională din 27 Februarie 1938, prin art. 10 statomicește că românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea muncii învățământului, presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociații și de toate libertățile din care decurg drepturi, în condițiunile statomicate prin legi.-

Mai mult, prin art. 63 și urm. din Constituție, se organizează libertatea politică, cu privire la calitatea de alegător și de ales, iar art. 46 și urm. din Constituție, statornicește în limitele juridice de valoare fundamentală, exercițiul calității de deputat și senator. Libertatea politică este un aspect al libertății de conștiință. Dacă exercițiul libertății de conștiință este trecut în privința reglementării lui juridice, puterea legiuitoare ordinară apoi această reglementare a exercițiului libertății de conștiință și a libertății politice nu poate să însemne suprimarea dreptului însăși.-

Năci un principiu constituțional nu delegă reglementarea exercițiului acestei libertăți, puterii legiuitoare ordinare, în condițiuni care să însemne suprimarea libertății însăși. Obligatorietatea portului uniformei Frontului în Renașterii Naționale prevăzută în legea electorală înseamnă mai întâi depășirea limitelor fixate de legea constituțională pentru reglementarea exercițiului libertății de conștiință și libertății politice de către puterea legiuitoare ordinară. Înseamnă în al doilea rând o atingere gravă a libertății de conștiință și a libertății politice, garantată într'un conținut concret și pozitiv, chiar de legea fundamentală însăși. Aceasta cu atât mai mult ^{cu cât} cu legea noastră constituțională din 27 Februarie 1938, nu autoriză puterea legiuitoare să facă o asemenea reglementare a exercițiului funcțiunii constituționale pe care o deținem și nu statornicește prin textele ei o erarhie în domeniul libertăților individuale, prin recunoașterea unei probabilități de restricțiune în domeniul libertății politice în favoarea statului.-

În concluzie, deoarece legiuitorul constituant n'a condiționat existența dreptului și exercițiul acestui

drept, pentru senatorii de drept, de portul uniformei F.R.N. la ședințe, această obligațiune este fără bază legală în ceea ce mă privește, ea depășind norma juridică constituțională și actele atacate sunt nule de drept din acest punct de vedere.-

5/. Regulamentul Senatului prevede în art. 31 alin. 3 obligativitatea portului uniformei Frontului Renașterii Naționale de către Senatori atât la ședințe cât și la solennități.-

Această dispozițiune este ilegală pentru motivele mai sus arătate :

Un corp legiuitor are dreptul să-și reglementeze funcționarea dar nu are dreptul să modifice legile în vigoare pe cale regulamentară.-

Regulamentul Senatului nu are mai mare forță legală decât orice alt regulament făcut de administrație pentru punerea în aplicare și dezvoltarea unei legi.-

Dispozițiunile Regulamentului, cari contravin legii sunt fără efect.-

6/. Acelaș Regulament sancționează prin art. 2 cu pierderea mandatului lor pe întreaga legislatură pe senatorii de drept cari nu se vor prezenta pentru a depune jurământul. Prin actul abuziv contra căruia mă plang, prin această acțiune, am fost împiedicat să intru în Senat pentru a depune jurământul.-

Art. 2 din Regulamentul Senatului depășește dispozițiunile art. 5 din Legea din 5 Iunie 1929, care face o distincțiune între senatorii aleși și numiți, de o parte, și cei de drept, de altă parte. Aceștia nu pierd mandatul dacă nu depun jurământul și nu pot exercita acest mandat atâta timp cât n'au depus jurământul.-

Am dreptul așa dar și încă dreptul ori când să depun jurământul și acest drept pe care mi-l dă legea nu mi-l poate ridica un Regulament. Nu mi se poate interzice

printr'un act abuziv al Președintelui Senatului, intrarea în Senat pentru a depune jurământul, și nu se poate să fi apoi decăzut din calitatea de senator de drept, fiindcă nu am depus jurământul.-

Pentru aceste motive vă rog să anulați actele administrative abuzive ale domnului Președinte al Senatului mai sus arătate constatându-se că nu am pierdut calitatea de senator de drept.-

Alătur :

- 1). Copie duple prezenta acțiune;
- 2). Adresa Președinției Senatului No. 6079 din Iunie 1939;
- 3). Adresa Președinției Senatului No. 0237 din Iulie 1939;
- 4). scrisoarea răspuns, a mea din 7 Iulie 1939.
- 5). Adresa Președinției Senatului No. 0390 din 10 Iulie 1939;
- 6). Încheierea No. 34/938 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.-

Cu toată stima,

J. M. Halaș

ROMANIA

PRESEDINTIA SENATULUI

No. 0079 12 Iun. 1939

DOMNUL M E U,

Aflând că v'ați prezentat, în puterea dreptului Dv. transmis din parlamentul precedent, pentru a participa la lucrările Senatului, mă grăbesc să vă pun în vedere că aceasta este legată de două condiții prevăzute de lege :

1/. prestarea jurământului după formula prescrisă de lege,

2/. purtarea uniformei, care ea însăși este prevăzută printr'o dispoziție legală.

În caz contrar noul Regulament al Senatului, care va fi supus Adunării în chiar sesiunea de Marți, prevede pierderea mandatului.

Încum am declarat de două ori public, dorința mea este ca intervenția Dvs. în debateri să ne dea tot ce se poate aștepta de la patriotismul, prestigiul și experiența D-voastră.

Binevoiți a primi, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

Președinte

as. N. Iorga

I. Mihalache

D-Sala,

DOMNULUI ION MIHALACHE, Str. Andrei Mureșeanu No. 1. L o c o

ROMANIA

PRESEDINTIA SENATULUI

No. 0237 5 Jul. 1939

Domnule Senator de Drept,

Am onoarea a vă reaminti că în virtutea art. 48 din Constituția, art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare și art. 2 din Regulamentul Senatului, aveți îndatorirea de a depune jurământul sub sancțiunea în caz de neconformare a pierderii exercitiului mandatului Dvs. pentru întreaga legislatură.~

În consecință, am onoarea a vă aduce la cunoștință că dacă până la data de 7 Iulie 1939 inclusiv, când se împlineste o lună de la deschiderea Parlamentului, nu vă veți fi prezentat pentru a depune jurământul conform prescripțiilor legale, voi fi nevoit să pronunț mai sus arătată sancțiune.~

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

PRESEDINTE

ss. Indesc.

I. Mihalache

Domniei Sale,

DOMNULUI ION MIHALACHE

7 Iulie 1939 Buc.

23

DOMNULE PRESEDINTE,

Am onoare a confirma că am primit aseară, 6 Iulie, adresa Dvs. No. 237 din 5 Iulie a.e., prin care îmi puneți în vedere îndatorirea mea, ca senator de drept, de a depune jurământul până azi 7 Iulie, sub sancțiunea pierderii exercițiului mandatului, acestea, potrivit art. 2 din regulamentul senatului și art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939.

Vă aduc la cunoștință că în ziua de 9 Iunie m'am prezentat la Senat împreună cu D-nii I. Maniu, Dr. Nic. Lupu, Dr. Aurel Dobrescu și M. Georgescu - Tulcea, dar am fost împiedicați de a intra în incintă mai întâi de portar și apoi de dl. Director Gheorghiu, sub motiv că nu purtăm uniforma F.R.N., precum au dispoziții dela dl. Ministru de Justiție.

Iar în ziua de . . Iunie am primit dela predecesorul Dvs. Dl. Președinte M. Iorga, o adresă prin care ni se pune în vedere, după ce confirmă prezentarea noastră, că participarea la "sedințe este legată de două condițiuni și anume :

"1/. Prestarea jurământului după formula prescrisă de lege ;

"2/. Purtarea uniformei....."

Intrucât adresa Dvs. No. 237 nu mai vorbește de portul uniformei așa fi inclinat a crede că s'a renunțat a mi se pretinde să îmbrac uniforma unui partid politic al cărui membru nu sunt.~

Aflu însă că ieri 6 Iunie, Domnii Senatori de drept C. Brătianu și V. Sassu, aflați exact în aceeași situație care primiseră aceeași adresă, s'au prezentat la

Senat, pentru depunerea jurământului, dar au fost respinși pe motiv că nu poartă uniforma F.R.N.".

Așa fiind găsește inutil să mă prezint a doua oară de oarece nu înțeleg să îmbrac uniforma pretinsă.

În ce privește articolele invocate de Dvs. permiteți să remarc :

Art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor adunărilor legislative - nu limitează termenul pentru depunerea jurământului la Senatorii de drept ; singură consecință pentru ei fiind, precum specifică ultimul al. al legii "neputința exercitării mandatului înainte de depunerea jurământului.-

Iar Regulamentul Senatului, nefiind publicat nici măcar în Min. Af. nu-l cunosc. În cazul când el ar conține asemenea prevederi și asemenea sancțiuni - ar fi în contradicție atât cu Legea mai sus amintită cât și cu textul constitutiv.-

Sperând că veți aprecia temeinicia legală a celor de mai sus - și ca în consecință veți renunța la măsurile anunțate, vă rog să binevoiți a primi asigurarea osebită a mea stime.-

J. Mihail

ROMANIA
PRESEDINTIA SENATULUI

No. 0390 10 Jul. 1939

DOMNUL SENATOR DE DREPT,

Ca urmare la adresa noastră No. 237 prin care v'am invitat să depuneți jurământul de credință în conformitate cu prevederile legii semnalându-vă totodată consecințele ce aveau să decurgă în caz de neconformare, am onoarea a vă aduce la cunoștință că în sesiunea Senatului dela 8 Iulie a.c., constatând că a expirat termenul înăuntrul căruia puteați să depuneți jurământul, am fost nevoit să declar că ați pierdut exercițiul mandatului Domniei voastre pe timpul legislaturii în curs și am dispus să se facă despre aceasta mențiune în apelul nominal.-

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni.-

Președinte

ss. Indesc.

I. Mihalache

D-Sala,

DOMNULUI ION MIHALACHE, Senator de Drept

25
INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE
INCHEEREA Nr. 34/938

Președinția d-lui D.G. Dapu - Președinte.

Membrii prezenți D-nii : Al. Iuță - Președinte, C. Grăciunescu și Gh. Nedici, Consilieri, ambii domni Consilieri completând Colegiul Presidential în lipsa d-lui Prim Președinte, împiedicați, și a d-lui Președinte C.G. Rătescu, aflat în concediu.-

Comisiunea Presidentială fiind convocată în conformitate cu art. 74 din Constituție și art. 9 din legea electorală pentru a hotărâ asupra petițiunii D-lui Ion Mihalache, înregistrată la Nr. 4138 din 14 Februarie 1938, prin care cere a i se recunoaște calitatea de senator de drept.-

DELIBERAND

Asupra cererii d-lui Ion Mihalache de a se constata dacă îndeplinește condițiunile cerute de art. 73 al. c. din Constituție și art. 7 al. d din legea electorală pentru a fi proclamat senator de drept.-

Având în vedere că, potrivit acestor texte, devin senatori de drept foștii senatori și deputați aleși în cel puțin 10 legislaturi, independent de durata lor.-

Având în vedere că din certificatul cu Nr. 63/938 al Secretariatului Camerii Deputaților se constată că d-l Ion Mihalache a fost ales între anii 1919 - 1937 în nouă legislaturi ca deputat.-

Având în vedere că pentru a face dovada alegerii sale în cea de a 10-a legislatură, prezintă Monitorul Oficial No. 301 din 30 Decembrie 1937, din care se constată că D-sa a fost ales ca deputat în Adunările Legiuitoare dizolvate prin decretul lege Nr. 89 din 18 Ianuarie 1938.-

Că urmează a se ști dacă aceasta din urmă alegere poate fi adăugată la celelalte nouă pentru a completa numărul

de 10 legislaturi cerut de Constituție.-

Considerând că în urma dizolvării Corpurilor legislative care au funcționat între 1 Februarie 1934 - 19 Noembrie 1937, noi Adunări legislative au fost alese la finele lunii Decembrie 1937 și începutul lunii Ianuarie 1938, rezultatele definitive fiind centralizate și publicate prin Monitorul Oficial de către Comisiunea Centrală Electorală.-

Considerând că dacă aceste Adunări au fost dizolvate mai înainte de a se constitui, nu se poate totuși tăgădă că alegerea - în vederea exercitării unei legislaturi - a membrilor Corpului Legiuitor, printre care figurează și petiționarul, a avut loc și că rezultatul ei definitiv a fost constatat prin actul publicării în Monitorul Oficial;

Că, deși legislatura în vederea căreia s'au săvârșit alegerile n'a avut nici o durată, întrucât adunările au fost dizolvate mai înainte ca ele să se întrunească și să proceadă la lucrări, dreptul d-lui Ion Mihalache de a fi proclamat senator de drept decurge din chiar rezultatul alegerilor efectuate.-

Că, în adevăr, din textul art. 73 din Constituție rezultă că ceea ce a preocupat pe constituent pentru a investi pe un fost deputat sau senator cu calitatea de senator de drept nu este durata legislaturii, ci alegerea repetată în vederea fiecărei legislaturi, făcând astfel din împrejurarea de a fi obținut încrederea alegătorilor pentru 10 legislaturi independent de durata lor, condițiunea esențială și peremptorie a proclamării ca senator de drept.-

Că, întrucât în speță această condițiune este îndeplinită, cererea d-lui Ion Mihalache este întemeiată și urmează a fi admisă.-

PENTRU ACESTE MOTIVE

COMISIUNEA

ÎN MAJORITATE

Constată că d-l Ion Mihalache întrunește condițiunile cerute de art. 73 lit. c din Constituție și art. 7 lit. b din legea electorală, pentru a deveni senator de drept.-

Făcut azi, 14 Februarie 1938.-

(ss) Al. Luca

(ss) Gh. Nedici

(ss) C. Crăciunescu

PRIM MAGISTRAT ASISTENT

(ss) Petre Popescu

OSEBITA PARERE :

Subsemnatul, D. G. Lupa, Președinte, difer de părerea majorității, în sensul că nu se poate adăuga la cele 9 legislaturi alegerea efectuată în Decembrie 1937 - Ianuarie 1938, pentru următoarele motive :

Art. 73 al. c Constituție cere, pentru ca un fost deputat sau senator să fie declarat senator de drept, condițiunea de a fi fost ales în zece legislaturi, independent de durata lor;

Prin urmare, nu simpla alegere constituie elementul component al celor 10 legislaturi cerute de lege pentru proclamarea senatorilor de drept, ci însăși "legidlatura" care a urmat alegerii, adică starea de funcționare a Corpurilor Legiuitoare, constituite independent de timpul cât va fi durat;

Intrucât în speță adunările alese în Decembrie 1937 Ianuarie 1938 au fost dizolvate înainte de a se constitui, a zecea legislatură n'a putut lua ființă și deci petiționarul nu întrunește numărul de 10 legidlaturi cerute de art. 73 al. c din Constituție, pentru a fi proclamat senator de drept.-

PRESEDINTE,
(ss) D. G. Lupa

pentru conformitate

(ss) Ionescu

CANCELARIA

INALTEI CURTI DE CASATIE SI JUSTITIE

SECTIUNI UNITE

Prezenta copie fiind conformă cu originalul încheerii
Comisiunii Prezidențiale a acestei Inaltei Curți Nr. 34/938
aflat în dosarul Nr. 16 bis/923 S. U., se legalizează, anu-
lându-se timbrul mobil respectiv.-

PRIM MAGISTRAT ASISTENT

(ss) F. Mihăilescu

01656 - 12 Oct. 1939

4. V. April
3384/939

ANULAT

Gupă

Arhivă

19

do 3384/939

940 Jan 9

Termen de 29 Ianuarie 940

Reclamant

117

~~Fau Mihailache cu domiciliul ales la proc.
arrestat Nicolae Teurescu din Bucuresti si Andrei
Meurescu nr 16~~

Pasut

1148

~~Prezinta Senatul prin prez. au
legal Bucuresti Paul Maria Regina
Elisabeta 25 cu copie de pe actiune
si pentru acte~~

1149

Ort. Prezinta

l. d. f.

28/3

Pa

conferinta
regenera drept a
modifica actiunea

2384/39
Apr
Dona

ANULAT

Supis
Cecile

28

12

PREȘEDINȚIA SENATULUI

Nr. 0042 ★ 16. JAN. 1940

DOMNULE A V O C A T ,

Avem onoarea a vă face cunoscut că ați fost delegat să reprezentați Senatul și Președinția Senatului, în acțiunea intentată de d. Ion Mihalache, pendinte înaintea Curții de Apel București, Secția V-a, dosar Nr. 3.384/1939.

PREȘEDINTE,

SECRETAR GENERAL,

Domniei-sale

Domnului AVOCAT AUGUST FILIP.

Concept

ROMANIA

PRESEDINTELE
CURTEI DE APEL
Sectiunea V din Bucuresti

No. 632

1940 Martie 20

30

PRESEDINTE,

15

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune
să ni se trimită chiar azi prin delegatul nostru,
dosarul cu toate actele în legătură cu adresele Se-
natului cu Nr.6079 din 12 Iunie 1939 și 390 din 10
Iulie 1939, pe baza cărora s'a comunicat Domnului
Ion Mihalache că nu poate participa la ședințele
Senatului, fiindu-ne necesare la judecarea acțiunei
in contencios făcută de susnumitul, care formează
obiectul dosarului acestei secțiuni cu Nr.3384/939.

PRESEDINTE,

Grefier,

PRESEDINTE AL SENATULUI. L O C O.

SECRETARIATUL GENERAL AL SENATULUI

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA V.

Nr. 0260 * 23.MAR.1940

Intrare No. 4227

1939

Ziua 23

La dosarul confer.

DOMNULE PREȘEDINTE,

Referindu-ne la adresa d-voastră cu Nr. 6232/1940, avem onoarea a vă alătura copiile certificate după actele cerute de Dv. în legătură cu adresele Nr. 79 și 390/1939, către dl. Ioan Mihalache.

Adăugăm că nu este vorba de vreo adresă cu Nr. 6079/1939, astfel cum arată cererea Dv. de trimiterea actelor, care este cu totul străină, ci de adresa Nr. 79/1939.

Primiți, vă rugăm, Domnule Președinte, asigurarea perfecte noastre stime.

SECRETAR GENERAL,

DIRECTOR,

Domniei-sale

Domnului PREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL BUCUREȘTI, Secția V-a.

ROMANIA

PRESEDINTIA SENATULUI

No.0079 12 Iunie 1939

DOMNUL MEU,

Aflând că v'ați prezentat, în puterea dreptului dvs. transmis din Parlamentul precedent, pentru a participa la lucrările Senatului, mă grăbesc să vă pun în vedere că această este legată de două condiții prevăzute de legi:

1.- Prestarea jurământului după formula prescrisă de lege,

2.- Purtarea uniformei, care ea însăși este prevăzută printr-o dispoziție legală.

În caz contrar noul Regulament al Senatului care va fi supus Adunării în chier ședința de Marți, prevede pierderea mandatului.

Precum am declarat de două ori public, dorința mea este ca intervenția dvs. în debateri să ne dea tot ce se poate aștepta de la patriotismul, prestigiul și experiența dvs.

Binvoiti a primi, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

PRESEDINTE ,
ss/ N.Iorga

COPIA CONFORMA CU ORIGINALUL

p. Dir. Administrativ,

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE, str. Andrei Mureșanu No.1 L o o o

ROMANIA

PRESEDENTIA SENATULUI

No.0237 5 Iul.1939

DOM NULE SENATOR DE DREPT,

Am onoarea a vă reaminti că în virtutea art.48 din Constituție, art.4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare și art.2 din Regulamentul Senatului, aveți îndatorirea de a depune jurământul sub sancțiunea în caz de neconformare a pierderii exercițiului mandatului dvs.pentru întreagă legislatură.

În consecință, am onoare a vă aduce la cunoștință că dacă până la data de 7 Iulie 1939 inclusiv, când se împlinește o lună de la deschiderea Parlamentului, nu vă veți fi prezentat pentru a depune jurământul conform prescripțiilor legale voi fi nevoit să pronunț mai sus arătata sancțiune.

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

PRESEDINTE,

ss/ Indescifrabil

ss/ I.Mihalache

COPIA CONFORMA CU ORIGINALUL

Dir. Administrativă,

Ion Mihalache

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE.

G.O.P.I.E
+++++

SENATUL

SENATUL

000490 + 8 Iul.1939
REGISTRATURA GENERALA

Sedința dela 8 Iul.1939

Citită în ședință de d-1
Vice-Presedinte Anibal
Teodorescu.

PRESEDINTE, (ss) Anibal Tedorescu
Secretar, (ss) Al. Samoil

DOMNILOR SENATORI,

Implinindu-se o lună de la deschiderea sesiunii, în temeiul art. 48 din Constituțiune, am onoarea a vă aduce la cunoștință situațiunea membrilor Senatului care nu au depus jurământul cerut de Constituțiune și de legi.

Nu au depus jurământul 13 domni senatori. Dintre aceștia D.D. Mareșal C. Prezan, Enescu G., Popovici M. și Titulescu N. au dreptul la o amânare legală motivată pe caz de forță majoră, în speță boala, în țară sau în străinătate.

Dl. Vasile Sassu a cerut un concediu, fără însă a invoca un caz de forță majoră, care să justifice împiedicarea d-sale de a depune jurământul.

Dl. Brătianu I.C.Const., Dobrescu Aurel, Iunian Gr., Lupu Nic. Dr., Maniu Iuliu, Mihalache I., Orleanu M. și P.S.S. Vartolomeu Stănescu nu s'au prezintat pentru a depune, în condițiunile legale, jurământul.

DOMNILOR SENATORI,

Art. 48 al Constituțiunii prevede că membrii Adunărilor Legiuitoare nu-și pot exercita mandatul lor decât după depunerea legiuitului jurământ, iar art. 4 al legii din 3 Iunie 1939 privitoare la acest jurământ, după ce dispune ca senatorii de drept și cei numiți vor depune jurământul numai la începutul mandatului lor, adaogă că senatorii prevăzuți de art. 64. lit. f din Constituțiune depun jurământul în prima ședință a Senatului ce urmează intrarea în vigoare a acelei legi.

Art. 5 al azeleiași legi prevede sancțiunile pentru membrii Parlamentului care refuză să se supună obligativității jurământului, și anume : pierderea mandatului pentru deputații și Senatorii care refuză pur și simplu să jure după formula prevăzută de lege, precum

./.

și pentru aceia care nu au prestat jurământul în termen de o lună socotit dela data întrunirii Corpurilor Legiuitoare.

In ceia ce privește pe senatorii de drept, care nu au prestat jurământul, alineatul final la art.5 îi împiedică de a-și exercita mandatul legislativ. Cu alte cuvinte, senatorii prevăzuți de art.54, lit. f din Constituțiune, care nu vor fi depus jurământul în prima ședință a Senatului - afară de cazurile de forță majoră prevăzute de Regulament - nu-și vor putea exercita mandatul lor pe tot timpul legislaturii, interpretare logică ce rezultă din textul art. 4 și 5 ale legii din 3 Iunie 1939, confirmată, de altfel, și de art. 2, alineatul ultim al Regulamentului Senatului.

In consecință, în aplicarea textelor ce preced, declar că D. D.Brătianu I.C.Const., Dobrescu Aurel, Iunian Gr., Lupu Nic.Dr., Maniu Iuliu, Mihalache Ion, Orleanu M., Sassu Vasile și P.S.S. Artolomeu Stănescu, senatori de drept, nu-și vor putea execita mandatul d-lor pe tot timpul legislaturii actualelor Adunări, urmând a se face această mențiune în apelul nominal.

In ceia ce privește pe D.D. Mareșal C.Prezan, Enescu G., Popovici M. și Titulescu Nic., potrivit articolului 2 din Regulament, domniile lor vor putea depune jurământul legiuit îndată ce împiedicările de forță majoră invocate nu se vor mai opune la prezența Domniilor lor în Senat.

Copia conformă cu originalul

DIRECTOR,

Richauf

ROMANIA

PRESEDENTIA SENATULUI

No.0390 10 Iul.1939

DOMNULE SENATOR DE DREPT,

Ca urmare la adresa noastră No.237 prin care v'am invitat să depuneți jurământul de credință în conformitate cu prevederile legii semnalându-vă tot odată consecințele ce aveau să decurgă în caz de neconformare, am onoare a vă aduce la cunoștință că în ședința Senatului dela 8 Iulie a.e., constatând că a expirat termenul înăuntrul căruia puteați să depuneți jurământul, am fost nevoit să declar că ați pierdut exercițiul mandatului domniei voastre pe timpul legislaturii în curs și am dispus să se facă despre aceasta mențiune în apelul nominal.

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni

PRESEDINTE,

ss/ Indescifrabil

Senat
Copia CONFORMA CU ORIG.
Ministerul
Administrația

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE ,senator de drept.

37

22

25

Amulet

26 Septembrie 1940

Amulet la actiunea in contencios
administrativ - in completare de
tase - introdusa de I. Iulianoche
dos. # 3384/939. - Ungeza sa se
completeze. suma 10 lei timbru fiscal
si 2 lei onorariu -

Prezinta,

SECRETARIATUL GENERAL AL SENATULUI

Nr. _____

1028 *-4 DEC. 1940

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECTIA V
Intrare No. 13538
Luna Decembrie 4

La dosarele cauzei
Wavelst 27

DOMNULE PRESEDINTE,

La adresa Dvs. No.20.391 din 26 Noemvrie 1940, avem onoarea a vă înainta, în copii certificate, întreg cuprinsul dosarului No.XXXII/4/1939 al Președenției Senatului referitor la acțiunea în contencios administrativ intentată de dl. Ion Mihalache cu domiciliul ales în București str. Andrei Mureșeanu No.16 .-

SECRETAR GENERAL,

Conștăntin

PRIM SECRETAR PRINCIPAL,

Alentia

Anexă: un dosar(I.Mihalache).

Domniei-sale

PRESEDINTE AL CURTII DE APEL SECTIUNEA V-a

L O C O

La dosarul angajării
39

DOMNULE PRESEDINTE,

Subsemnatul avocat N. Polizu Micșunești, am onoare
a depune alăturatele note scrise în acțiunea în Contencios
a dlui Ion Mihalache .-

Cu stimă,

N. Polizu Micșunești

3384/1939
p. 9/11

D-sale

DOMNULUI PRESEDINTE AL CURTII DE APEL SECȚIA V-a

40

Supliment de concluzii scrise
epuse în numele lui Ion Nihalache
la Curtea de Apel S.V.

Actul Președintelui Senatului, prin care s-a împiedicat un Senator de drept de a-și exercita prerogativa sa constituțională, prin excluderea sa din Corp, pentru o întreagă legislatură, pe considerațiunea că refuză îmbrăcarea uniformei unui partid politic - constituie conform art. 1 și 3 legea contenciosului un act administrativ de autoritate, de competența instanței de contencios - act cenzurabil, dacă este făcut cu calcarea legii.

Prin urmare, excepțiunea care tinde a demonstra, că judecarea unui asemenea act, nu ar fi de competența instanței de contencios, pe considerația că un asemenea act nu s'ar integra în dispozițiile art. 1 legea contenciosului, este nefondată și, ca atare, trebuie respinsă.

Demonstrațiune

I.- Art. 1 al legii contenciosului administrativ din 1925, deschide calea largă, împotriva oricăror acte de autoritate, cu caracter administrativ, emanând dela oricare organ al puterii publice, act ce ar aduce o vătămare a drepturilor particulare - cu excepția numai a două acte: actele de guvernământ și cele de comandament militar.

1/. Rațiunea, spiritul și economia legii, implică această soluție.

Dela prima lege de contencios - 1905 - până la ultima din 1925, scopul unic urmărit de legile de contencios, a fost, ca, rupând cu trecutul omnipotenței și abuzului puterii centrale, în care se înmănunchiau toate desmembrămintele puterii publice - să se sancționeze toate abuzurile autorităților, restabilindu-se într'un stat de drept, domnia legalității.

Marturie stau, toate expunerile de motive ale legilor din 1905, 1912 și 1925 - și din cari reese în mod

=/=

neîndoios, că, pe măsură ce reforma contenciosului evolua, unicul scop ce se urmărea, era lărgirea tot crescândă a sferei de aplicare a legii contenciosului, pentru o sancționare cât mai cuprinzătoare a abuzurilor organelor puterii publice.

De aceea și constatăm că, chiar în prima lege din 1905, se prevede în art. 4 al. h că sunt de competența contenciosului "acțiunile în contra actelor făcute cu călcarea legii de puterea centrală, județeană, comunală, sau de alte "autorități publice".

Față de această tendință a reformei contenciosului la noi - și rațională și categorică exprimată în expunerile de motive ale legilor de contencios, succesive, o singură normă se impune interpretului: o tălmăcire extensivă a textului, în ipoteza în care textul ar fi îndoelnic - ceea ce nu e cazul.

În altfel, ar trebui admis ceea ce ar fi un non sens - că prin legiuirea din 1925, s'a realizat un regres, în materia sancționării abuzului autorităților publice, dându-se art. 1 din lege, o interpretare restrictivă, în sensul de a nu se supune sancționării contenciosului decât numai actele "administrațiunii".

S'a invocat un pasagiu din lucrările preparatorii ale legii, anume din raportul dela Cameră, din care ar rezulta contrariu; cum însă din raportul dela Senat, rezultă o vâire contrarie - nici o concluzie nu se poate trage din aceste elemente ale preparării legii. În adevăr iată ce se citește în raportul dela Senat :

"Statul ca regulator suprem al conflictelor de interes dintre colectivitățile cari îl compun, este chemat să ajute la respectarea normelor obligatorii cari constituiesc legalitatea, prin diferite și eficace măsuri de constrângere contra celor ce ar căuta să le înfrângă sau să le eludeze.

"Constituția a considerat, cu drept cuvânt, că cea mai de căpetenie condițiune pentru a se putea asigura ordinea și legalitatea este ca exemplul respectului acestei legalități să-l dea însăși organele însărcinate cu exercițiul puterii publice".

"Constituantă a înțeles că este tot atât de mult în
"interesul social a se stabili o responsabilitate și o sanc-
"țiune contra acelor ce comit infracțiuni la legalitate,
"abuzând de puterea cu care sunt investiți, ca și reprimarea
"oricărei alte infracțiuni de drept comun.

"Pe aceste considerațiuni, în actuala Constituție s-a
"admis o mai largă concepție a responsabilității organelor
"puterii publice în caz de nesocotirea legalității prin abuz
"de autoritate. Ea a proclamat dreptul celui vătămat, nu numai
"de a cere desființarea abuzului prin anulare, dar și despă-
"gubiri pentru daunele încercate, recunoscând competența pute-
"rii judecătorești pentru a statua în aceste chestiuni".

2/. De altfel din chiar interpretarea literală a
textului, aceeași soluție se impune.

În adevăr, textul art. 1 nu ~~expune~~ expune că sunt de com-
petența contenciosului, numai actele de autoritate ale "admi-
nistrațiunii", ^{în} termenii generici "actele administrative
"de autoritate" - ceea ce înseamnă actele de autoritate ,
"cu caracter administrativ".

Cuvântul "administrative" trebuie înțeles lato
sensu, adică acte "administrative" prin natura lor, indepen-
dent de organul ce le săvârșește, fie acest organ al Admi-
nistrațiunii sau al unei alte ramuri din Stat, destul că
organul să facă parte din puterea publică.

3/. Jurisprudența Inaltei noastre Curți este
categorică în acest sens:

"Considerând că dacă - în general - actele admi-
"nistrative de autoritate emană dela organele puterii execu-
"tive, nu este mai puțin adevărat că și organele de autorita-
"te ale celorlalte puteri constituite în Stat pot face acte
"de natura administrativă, când legea le dă în cădere aseme-
"nea atribuțiuni.

"OBSERVAȚIE : Rari sunt cazurile când instanțele
"noastre judecătorești să stabilească în mod concret cazuri
"de acte administrative de autoritate și să le definească.

"Soluția Inaltei Curți este în strictă concordanță
"cu principiile dreptului public. Orice putere organizată
"în Stat poate comite acte abuzive. Singura pază a apărării
"libertăților cetățenești și singura garanție a separării
"puterilor este puterea judecătorească, în fața căreia toate
"celelalte puteri trebuie să se plece și să-i supună actele
"spre control". (P.S. 1926 - p. 666).

"Potrivit art. 1 și 4 din legea contenciosului admi-
"nistrativ, cei lezându-se actele administrative ale autorită-
"ților publice se vor putea adresa pentru anularea lor
"Curților de Apel ca instanțe de contencios administrativ.

"Deci ceea ce determină competența acestor instanțe,
"este constatarea ce se face că neînțelegera părților
"provine din aplicarea unui act administrativ de autoritate".
(Casație I - 6 Februarie 1940 - P.R. 1940).

4/. Doctrina la noi se raliează la aceeași soluție.

Cităm părerea eminentului fost Procuror General
al Inaltei Curți I. Stambulescu, ca adnotare a unei decizii
care dădea aceeași interpretare a art. 1 legea contenciosu-
lui administrativ.

"Pentru ca un act săvârșit de autoritate oarecare,
"să fie ^{de} competența contenciosului administrativ (în Franța
"Consiliul de Stat, se cere această îndoită condiție; ca ac-
"tul să aibă caracterul de act de autoritate administrativ, și
"ca autoritatea dela care emană să fie o autoritate adminis-
"trativă; altfel actul nu ar intra în competența contenciosu-
"lui administrativ".

(Părere Disescu asupra doctrinei lui Duguit).

S'a răspuns : "actele vizate prin formula "acte admi-
"nistrative de autoritate, privesc numai actele de autoritate
"cu caracter administrativ, independent de organul adminis-
"trativ, deoarece legea vizează două situații distincte:
"actul administrativ de autoritate și refuzul autorității
"administrative de a rezolva o cerere relativ la un aseme-
"nea act.-

Stambulescu conchide: „deci la noi, legea contenciosului prevede 2 ipoteze distincte; în prim loc, acte administrative de autoritate și un al doilea loc acte ~~de~~ ale autorităților administrative care refuză sau rezolvă cu călcarea legii cererile făcute și în ambele ipoteze este loc la recurs în contencios; cu alte cuvinte, în legislația noastră nu e nevoie ca un act de autoritate administrativă să mai îndeplinească și a doua condiție, de a emana de la o autoritate administrativă pentru ca să dea loc la un recurs în contencios.

„Este deci indiferent în legislația noastră, de unde provine actul administrativ; e suficient ca actul să aibă caracterul de act administrativ de autoritate, făcut de un agent în căderea căruia era de a face acel act și că acel act să fie ilegal, pentru ca să fie supus judecății contenciosului (P.R. 1926 - I. p. 33 și urm.)

„Actul prin care Statul și desmembramentele sale ordonă ceva este actul administrativ de autoritate zis și act de putere publică nu de comandă”.

(Anibal Teodorescu Tratat Drept Aditiv pag. 385).

Insăși Dl. Profesor Anibal Teodorescu pare ^{deci} a împărtăși aceiaș interpretare.

5/. De altfel, o regulă elementară de interpretare a legii contenciosului administrativ, privitor la competența acestei instanțe încât privește actele de natura celui în discuție - impune aceiaș soluție.

În adevăr, după ce prin art. 1 legea edictează o competență generală pentru orice acte administrative de autoritate, exceptează dela această regulă, prin art. 2, numai 2 acte: cele de guvernământ și cele de comandament militar.

Cum este elementar că excepțiile sunt de strictă interpretare - și că ceea ce nu intră în excepție, rămâne sub imperiul regulii generale - consecința ineductabilă este, că în afara de actele de guvernământ și cele cu caracter de comandament militar, oricare alte acte administrative de autoritate, cad în regula generală de competență. *Contenciosului*

In afară de considerația peremtorie, că exceptarea acestor acte prin art. 3 al legii, înseamnă că prin natura lor erau, incluse în art. 1.

6/. Dar actul în discuție, are el un caracter "administrativ" deși nu emană dela un organ al administrației?

Afirmativa este neîndoioasă.

Un președinte al Senatului nu poate face, în calitatea ce o deține, decât două categorii de acte: sau acte cu caracter legislativ, sau acte cu caracter administrativ. Terțiu non datur.

Și sancționarea acestor două categorii de acte, revine la două foruri: cele cu caracter legislativ, plenului Corpului, cele cu caracter administrativ instanței de contencios.

A se căuta prin interpretări subtile, de a se imagina acte de ale Președintelui Senatului, sui generis, care să le apere de una sau alta din aceste sancțiuni - înseamnă a se eluda legea.

In speță nu s'a contestat că actul în discuție nu are caracter legislativ; de altfel din desbaterile Senatului din 8 Iulie 1939, rezultă în mod neîndoios aceasta.

"Dl. Prof. Anibal Teodorescu, vice președinte: Domnilor Senatori, dl. Președinte al Senatului, care din nefericire "se găsește bolnav în pat, m'a însărcinat să dau citire unei "comunicări pe care dsa înțelege să o facă onoratului "Senat.

"Iată această comunicare :

"Domnilor Senatori, împlinindu-se o lună dela "deschiderea sesiunii, în temeiul art. 48 din Constituție, "am onoarea a vă aduce la cunoștință situațiunea membrilor "Senatului care nă au depus jurământul cerut de Constituție și de legi.

"Nu au depus jurământul 13 domni senatori: Dintre "aceștia dnii: Mareșal C. Prezan, Enescu G., Popovici M. și "Titulescu N., au dreptul la o amânare legală, motivată pe "caz de forță majoră, în speță boala, în țara sau în străi-
"nătate".

43

JURISPRUDENȚA FRANCEZĂ

Adunarea Națională în Franța a hotărât revizuirea gradelor acordate în timpul războiului din 70. Ofițerii vizați au recurs la contenciosul Consiliului de Stat. S'a ridicat excepția că consiliul de Stat nu se poate atinge de hotărârile adunării.

"Fără îndoială spune comisarul Guvernului înaintea
"consiliului de Stat - revizuirea gradelor conferite în
"timpul războiului, este o măsură luată de adunarea naționa-
"lă în virtutea suveranității sale absolute, care scapă
"controlului consiliului de Stat. Acesta nu are nici un drept
"de a modifica sau reface legea. Dar lucrul nu este tot
"astfel, când e vorba de aplicarea ce se face cutărui sau
"cutărui ofițer, a acestei măsuri, de către comisia adunării.
"Această aplicare individuală, ne pare a avea toate caractere-
"le unui act de administrație. Pentru că refuză acest caracte-
"ter două sunt obiecțiunile ce se pot face: se poate obiecta
"în prim loc, origina și compoziția comisiei de revizuire,
"emanațiunea adunării naționale, dar noi credem că nu trebuie
"să ne oprim la origina și compoziția autorității care a
"luat decizia atacată, ci la natura atribuțiilor pe care
"această autoritate le-a exercitat, atribuțiile exercitate
"de către comisie fiind administrative prin natura lor.
"Origina acestei comisii nu poate fi un obstacol pentru
"ca deciziile sale să fie atacate înaintea consiliului
"Statului pentru exces de putere (Lebon p. 195).

"Dl. Vasile Sassu, a cerut un concediu, fără însă a
"invoca un caz de forță majoră, care să justifice împiedicarea
"sale a depune jurământul.

"Dnii: Brătianu I.C. Const., Dobrescu Aurel, Iunian
"Gr. Lupu Nic., Dt. Maniu Iuliu, Mihalache I., Orleanu M. și
"P. S. S. Vartolomeu Stănescu, nu s'au prezentat pentru a depune
"în condițiunile legale jurământul.

"Domnilor Senatori, art. 48 al Constituțiunii prevede
"că membrii Adunărilor Legiuitoare nu-și pot exercita manda-
"tul lor, decât după depunerea legiuitului jurământ, iar art.
"4 al legii dñn 3 Iunie 1939, privitoare la acest jurământ,
"după ce dispune că senatorii de drept și cei numiți vor
"depune jurământul numai la începutul mandatului lor, adaugă
"că senatorii prevăzuți de art. 67 lit. f. din Constituțiune
"depun jurământul în prima ședință a Senatului, ce urmează
"intrarea în vigoare a acelei legi.

"Art. 5. al aceleiași legi prevede sancțiunile pentru
"membrii Parlamentului care refuză să se supună obligativi-
"tății jurământului, și anume: pierderea mandatului pentru
"deputații și senatorii care refuză pur și simplu să jure
"după formula prevăzută de lege, precum și pentru aceia care
"nu au prestat jurământul în termen de o lună, socotit dela
"data întrunirii Corpurilor legiuitoare.

"In ceea ce privește pe senatorii de drept, care nu au
"prestat jurământul aliniatul final al art. 5, îi împiedică de
"a-și exercita mandatul legislativ. Cu alte cuvinte, senatorii
"prevăzuți de art. 64 lit. e. din Constituțiune care nu vor fi
"depus jurământul în prima ședință a Senatului, afară de
"cazurile de forță majoră, prevăzute de regulament, nu-și vor
"putea exercita mandatul lor pe tot timpul legislaturii, in-
"terpretare logică ce rezultă din textul art. 4 și 5 ale legii
"din 3 Iunie 1939, confirmată de altfel, și de art. 2 al. ultim,
"al regulamentului Senatului.

"In consecință, în aplicarea textelor ce preced, declar
"dnii: Brătianu I.C. Const. Dobrescu Aurel, Iunian Gr. Lupu
"Nic. Dr. Maniu Iuliu, Mihalache Ion, Orleanu M. Sassu

Vasile și P.S.S. Vartolomeu Stănescu, senatori de drept, nu-și vor putea exercita mandatul dlor, pe tot timpul legislaturii actualelor adunări, urmând a se face această mențiune în apelul nominal.

"Dl. C. C. Brăiesku: Domnule Președinte, comunicarea pe care ați citit-o dv. asupra situației senatorilor care nu s'au prezentat să depună jurământul este o hotărâre care aparține Biroului, fără participațiunea Senatului, sau ea comportă discuțiunea Senatului ?

"Dl. Prof. Anibal Teodorescu, vice președinte: Este o simplă comunicare pe care Președintele Senatului o face Senatului.

"Ridic ședința și anunț pe cea viitoare".

Rămâne deci stabilit că actul în discuție este un act cu caracter administrativ, care intră în regula generală de competență a instanței de contencios.

De altfel, prin art. 3 din lege se prevede categoric că președinții Corpurilor legiuitoare, pot face acte "administrative de autoritate".

Afirmațiunea deci a unei indivizibilități a funcțiunii exclusiv politice (legislativă) a Președintelui Senatului, este neîntemeiată, fiind contrazisă și de dispozițiile legii și de natura funcțiunii.

Ne referim în această privință iarăși la părerea Procurorului General I. Stambulescu:

"Nu se poate cu succes susține indivizibilitatea funcției publice a președintelui ca aceea de șef suprem al birourilor funcționarilor, căci și miniștrii sunt oameni politici și ca atare nejustificabili de contencios, pentru o ori carei din actele pe care le fac în calitate de legiuitor, chiar dacă n'ar fi deputați și senatori (art. 96 const. veche); totuși aceiași miniștri, ca șefi ai unor departamente sunt supuși jurisdicțiunii contenciosului, pentru o ori cari din actele lui administrative, făcut cu călcarea legii." (A. Stambulescu P. R. 1926 I p. 34).

II.- Dar s'a spus că, atribuirea unei competențe în contencios, împotriva actelor președinților corpurilor legislative, ar însemna o imixtiune a puterii judecătorești în domeniul puterii legislative, ceea ce ar fi contrariu principiului constituțional al separațiunii puterilor în stat.

Eroare profundă.

Mai întâi că prin acțiune, nu se cere anularea vre unei dispozițiuni legislative, ci a unui act al Președintelui Senatului.

De altfel însăși art. 3 legea contenciosului, face o distincție: numai actele cari sunt supuse de Președinte plenului Corpului, sunt exceptate de la competența Contenciosului - și în speță - am văzut că este vorba de un act individual al președintelui, care deci rămâne în sfera de aplicare comună a actelor de contencios.

Dar în afară de aceasta.

Principiul separațiunii puterilor, are la bază diferențierea, în vederea ^{numai a} unui scop practic, acela al unei sistematizări a lucrărilor.

Puterile sunt diferențiate, nu pentru a se constitui nici citadele rivale, în cari, dictatori omnipotenți și fără răspundere, să poată lua măsuri abuzive, cari să scape ori caror sancțiuni.

În Stat, cele trei puteri, deși diferențiate, trebuie considerate unitar ca expresiune a acelei entități superioare: Statul, putere publică. Principiul separațiunii puterilor, nu trebuie deci degenerat, în sensul că dânsul ar putea afecta unitatea morală a Statului, care, ca putere publică, trebuie să promoveze legalitatea, prin oricari din organele sale componente.

Grație acestui aspect al principiului separațiunii puterilor, jurisprudența și doctrina a căutat să lărgescă și în materie de contencios, sfera de aplicațiune a actului de autoritate, abandonând vechiul criteriu formal, organic - pentru a adopta pe cel material, care face actul de autoritate, independent de organul funcționar dela care emană.

Anexăm o decizie remarcabilă a consiliului de stat din Franța, din care rezultă luminos aceste principii.

De altfel, însuși în textele constituționale, se regăsesc dispozițiuni cari implică încălcări între puterile separate - încălcări cari au devenit și mai accentuate în ultimele constituții, cari au urmat evoluția timpurilor.

Astfel, sub vechea constituție, neconstituționalitatea legilor este dată în judecarea puterii judecătorești; bugetele Statului pot fi puse în discuție, în anumite cazuri, înaintea instanțelor judecătorești (Cas. S. III dec. 758 din 5 Maiu 1931).

Sub noua constituție: Puterea executivă poate numi senatori; poate face decrete legi, cu putere de legi; inițiativa legilor o are Regele; Guvernul nu răspunde față de Parlament, ci de Rege.

Pentru toate aceste considerațiuni, excepția trebuie respinsă, și actul Președintelui Senatului în speță, considerat ca censurabil de instanța de contencios, care este competentă a o face.

În altfel s'ar ajunge la următoarele rezultate, inadmisibile :

1/. că anumiți demnitari ai Statului, cari dețin o prerogativă constituțională, grație eminentelor servicii aduse țării, să nu aibă nici măcar acces la Justiție - ca orice simplu cetățean -, ceea ce ar echivala cu o tagadă de dreptate.

Căci dacă anumite acte, s'au sustras dela Justiția dreptului comun, dându-le în competența Justiției excepționale a contenciosului - ^{ar} dacă aceste acte sunt înlăturate ^{și} dela această cale, cei ~~afectați~~ ^{afectați} prin aceste acte, rămân fără nici o posibilitate de a cere dreptate;

2/. Cum printr-o jurisprudență constantă, acte de natură celui în discuție făcute de Președintele Senatului, privind pe funcționarii senatului, pot fi deferite contenciosului pentru a fi cenzurate - dacă aceiași soluție se refuză senatorilor de drept, se ajunge la o discriminare cu

următorul rezultat: cel mai umil funcționar al Senatului
poate cenzura actul Președintelui - un senator de drept
însă, nu !! ----

N. Palea Yiasunet
Arceat

Cu anexa

47

*La dosar
peșteră*

CONCLUZIUNI

din partea Președinției Senatului și a Senatului.

FAPTELE

Constituțiunea din 27 Februar 1938, pune în art. 48, spre deosebire de Constituțiunea precedentă ei, membriilor Corpurilor legiuitoare obligațiunea de a depune pentru exercitarea mandatului, legiuitul jurământ, când dispune că: "Membrii Adunărilor Legiuitoare reprezintă Națiunea și nu-și exercită mandatul decât după depunerea legiuitului jurământ".

Consecuent acestui comandament, decretul-lege din 5 Iunie 1939 privitor la jurământul membrilor Adunărilor legiuitoare fixează în art.său 1, formula acestui jurământ și dispune, în art.4, că "Senatorii de drept și cei numiți depun jurământul numai la începutul mandatului lor. - Senatorii prevăzuți de art.64, litera f, din Constituțiune, depun jurământul în prima ședință a Senatului, ce urmează intrarea în vigoare a acestei legi", adăogând în art.5, al.final, că: "Senatorii de drept care nu prestează jurământul nu-și pot exercita mandatul legislativ". -

Iar art.64, lit.f, din Constituțiune vorbea de "actualii senatori de drept recunoscuți până la data promulgării prezentei Constituțiuni". -

Adăog că legea electorală din 9 Mai 1939 pune în art.său 68, următoarea obligațiune: "Membrii parlamentului vor purta la ședințe și solemnități în mod obligator uniforma Frontului Renașterii Naționale". -

∴

Reclamantul, d.I.Mihalache, avea recunoscută printr'o încheiere a Inaltei Curți de Casație din 14 Februar 1938, calitatea de senator de drept.- D-sa s'a prezentat Senat, dar neputând uniforma F.R.N., impusă de lege, nu a putut pătrunde în incintă.-

Printr'o adresă din 12 Iunie 1939, Președintele de atunci al Senatului, N.Iorga, a făcut cunoscut dlui I. Mihalache că participarea la lucrările acelu Corp este legată de condiția prestării jurământului și a purtării uniformei.-

La 20 Iunie 1939 a fost votat de către Senat noul său Regulament, care, în ceiace privea portul uniformei, prevedea în art.30 că "el este obligatoriu atât, la ședințe cât și la solemnități", iar, în ceiace privea jurământul, dispunea în art.2, al.II, că: "Senatorii de drept care nu se vor prezenta pentru a depune jurământul în acelaș termen, vor pierde exercițiul mandatului lor, pentru întreaga legislatură".-

La 5 Iulie 1939, noul Președinte al Senatului, d.C.Argetoianu, pune în vederea dlui I.Mihalache, prin adresa Nr.237 că: "In consecință, am onoare a vă aduce la cunoștință că, dacă până, la data de 7 Iulie 1939 inclusiv, când se implinește o lună dela deschiderea Parlamentului, nu vă veți fi prezentat pentru a depune jurământul, conform prescripțiunilor legale, voi fi nevoit să pronunț mai sus arătata sancțiune".-

Dl.I.Mihalache.răspunde la 7 Iulie 1939 printr'o lungă scrisoare, din care extrag următorul pasaj, care singurul avea importanță pentru preocupările de atunci ale Președinției Senatului: "Așa fiind, găsesc inutil să mă prezint a doua oară, deoarece nu înțeleg să îmbrac uniforma pretinsă".-

W8

In sfârșit, în ziua de 8 Iulie 1939, Președintele Senatului a citit în ședință plenară o comunicare motivată prin care, constatând situațiunea în care s'au pus anumiți senatori față de cerințele Regulamentului, declară că d.I. Mihalache și alții "nu-și vor putea exercita mandatul d-lor pe tot timpul legislației actualălor Adunări, urmând a se face această mențiune în apelul nominal".-

Această hotărâre a fost adusă la cunoștința reclamantului prin adresa Nr.390 din 10 Iulie 1939.-

A C T I U N E A

D.I. Mihalache a făcut acțiunea de față în contenciosul administrativ, cerând anularea actelor administrative de autoritate cuprinse în adresele dlui Președinte al Senatului Nr.0079 din 12 Iunie 1939 (adresa Iorga) și Nr. 390 din 10 Iulie 1939, prin care i se comunică că nu poate participa la ședințele Senatului, decât prin îndeplinirea prealabilă a unor așa zise obligațiuni legale și, ca consecință, restabilirea stării de legalitate în ceiace-l privește pe d-lsa.-

La această acțiune reclamantul a adăugat ulterior un supliment, prin care cere și anularea art.2 din Regulamentul Senatului.-

INADMISIBILITATEA ACTIUNII

La această acțiune am opus următorul incident de inadmisibilitate: contenciosul administrativ, astfel cum el este organizat prin legea din 23 Decembrie 1925, nu este deschis decât acțiunilor făcute împotriva actelor administrative de autoritate, adică împotriva actelor de autoritate ce emană dela un organ administrativ (executiv) al Statului, iar nu și împotriva actelor ce emană dela organul legiuitor sau cel judecătoresc. Ori, acțiunea reclamantului tinde la

anularea nu a unui act de autoritate al administrațiunii, ci la anularea unei constatări făcute de Președintele Senatului în baza puterilor, ce-i conferea Regulamentul acelui corp legiuitor în calitatea sa de președinte al Senatului.- Contenciosul administrativ nu poate judeca și nu poate anula asemenea acte, pentru că nu este competent să o facă.- Tot astfel, el nu poate judeca și nu poate anula dispozițiuni ale Regulamentului Senatului, așa cum reclamantul cere prin suplimentul său de acțiune. Deaceia acțiunea sa este principial inadmisibilă și am cerut Onor. Curți respingerea ei de plano.-

Ce sunt din punctul de vedere juridic, actele atacate?

Trebue să precizăm, în primul rând, natura juridică a actelor atacate de reclamant și pozițiunea lor în concertul celorlalte acte de drept public.-

Am arătat că obligațiunea prestării jurământului de credință a fost prevăzută în art.48 al. Constituțiunii din 1938 și repetată de legea din 5 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor legiuitoare. Pe de altă parte, am învederat că legea electorală din 9 Mai 1939 impunea, prin art.68, membrilor Parlamentului obligațiunea de a purta la ședințe uniforma F.R.N.-

Am arătat apoi că Regulamentul Senatului din 20 Iunie 1939, când a impus senatorilor prin art.2 și 30, aceste două obligațiuni, nu a făcut altceva decât să repete și să amănunțească pentru membrii Senatului cele două obligațiuni legale.-

Regulamentul Senatului nu trebue însă confundat cu un simplu regulament administrativ, făcut de executiv, pentru a înlesni aplicarea vreunei legi. El nu este aceasta ci are cu totul o altă natură și deci o altă valoare juridică.

49

Regulamentul Senatului este pentru corpul legiuitor, care l-a făcut, o adevărată lege, a cărei obârșie este însăși Constituțiunea. Art.49 al Constituțiunii din 1938, zicea: "Fiecare Adunare determină prin regulamentul său modul după care se constituie și își exercită atribuțiunile".- Astfel fiind, Regulamentul Senatului este legea interioară a acestui Corp legiuitor, care fixează normele, după care se va desfășura întreaga sa activitate. El arată cum se face alegerea Președintelui, care sunt puterile și atribuțiunile acestuia, etc. Din cauza originii sale și a naturii sale juridice nu se poate face nici o apropiere între Regulamentul Senatului și un oarecare regulament administrativ sau de administrațiune publică. Cel dintâi, odată ce a fost votat, exprimă exclusiv voința Senatului adică a legiuitorului, pe când cel de al doilea exprimă voința executivului reprezentat prin administrațiunea, care a făcut regulamentul.-

Dacă trec la comunicarea făcută de Președinte în ședința plenară a Senatului din ziua de 8 Iulie 1939, și prin care se interzice reclamantului exercitarea dreptului său de senator pe tot timpul legislaturii Adunărilor de atunci, comunicare adusă la cunoștința reclamantului prin adresa Nr.0079 din 12 Iunie 1939, dar mai ales prin adresa Nr.390 din 10 Iulie 1939, este necontestabil că ea nu este decât manifestarea atribuțiunii ce are Președintele Senatului de a aplica Regulamentul. Prin această comunicare Președintele nu a făcut altceva decât să constate că anumite cerințele Regulamentului privitoare la jurământ și la postul uniformei nu au fost îndeplinite de către unii dintre senatori și ca consecință, să pronunțe sancțiunile prevăzute tot de Regulament. Astfel fiind, comunicarea Președintelui este pur și simplu un act de aplicare a Regulamentului.-

Ea nu este un act administrativ, căci prin ea

Președintele nu face operă de administrațiune a intereselor Senatului, cum face atunci când leagă raporturi juridice cu funcționarii Senatului prin numirea acestora, acordare de concedii, pensionare, pedepsire, etc., sau cum face atunci când are raporturi prin acte de gestiune cu diferiți furnizori, antreprenori, etc.-

Prin comunicarea din 8 Iulie 1939 însă Președintele nu a administrat nimic, ci a aplicat art.6 al Regulamentului care dispune: "Atribuțiunile Președintelui sunt:... c). a priveghia asupra strictei respectări a regulamentului;... f). a aduce la cunoștința Senatului schimbările intervenite în constituirea acestuia, în cursul legislaturii;".-

Președintele a avut ~~nu~~ numai dreptul dar era obligat de a face aplicarea strictă a dispozițiilor Regulamentului.-

Aceasta este natura juridică a actelor atacate de reclamant prin acțiunea de față.-

Incompetența contenciosului administrativ de a judeca și anula asemenea acte.-

Din întregul context al legii contenciosului administrativ ca și din lucrările ei pregătitoare, rezultă până la evidență că ceea ce urmărit legiuitorul prin organizarea instanțelor de contencios a fost stăvilirea abuzurilor administrative prin constrângerea administrațiunii de a rămâne neconținut în legalitate. Prin această legea din 23 Decembrie 1925, rămâne strict în cadrul, ce i l-a trasat art.107 al Constituțiunii din 1923, atunci când acest articol a proclamat principiile de organizare ale contenciosului.

"Cel vătămat în drepturile sale, zice al.III al aceluiași articol, fie printr'un act administrativ de autoritate, fie printr'un act de gestiune făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor, fie prin rea voință a autorităților administrative, de a rezolva cererea privitoare la un drept,

poate face cerere la instanțele judecătorești pentru recu-
noașterea dreptului său"; iar al. IV al aceluiași articol,
adaogă: "Organele puterii judiciare judecă dacă actul este
illegal, îl pot anula sau pot pronunța daune civile până la
restabilirea dreptului vătămat, având și căderea de a jude-
ca și cererea de despăgubire, fie contra autorității admi-
nistrative chemate în judecată, fie contra funcționarului
vinovat".-

Din această cauză legea contenciosului adminis-
trativ nu vorbește niciodată de "autoritate" în genere,
pentru a putea presupune că ea se raportează la actele ori-
cării autorități constituite în Stat, oricare ar fi natura
ei, ci numai de administrațiunea sau de autoritatea adminis-
trativă sau, în sfârșit, de funcționarul vinovat. Citez în
acest sens: art. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10 și 14.-

Dacă trecem la cercetarea lucrărilor pregătitoare
ale legii, găsesc o deplină concordanță între acestea și
textul legii. În acest scop extrag următorul pasagiu din
Expunerea de motive: "Prin această lege, înțelegem să regle-
mentăm competența și procedura de judecată numai în ce pri-
vește actele de autoritate administrativă făcute de un func-
ționar în virtutea atribuțiunilor sale administrative și
prin cari se ordonă sau se interzice un lucru particulari-
lor. Numai asemenea acte în spiritul legii comportă pentru
protecțiunea drepturilor individuale în contra abuzurilor
administrative o judecată excepțională, simplă și expedi-
tivă".-

Acelaș lucru îl accentuează raportul proiectului
de lege la Cameră, când spune: "Constituțiunea conferă or-
ganelor judecătorești competența contenciosului administra-
tiv, în scopul de a apropia cât mai mult de cetățean ins-
tanța care va avea să judece abuzurile administrațiunii și

care până acum era numai Curtea de Casație"; iar mai departe: "Proiectul face astfel deosebirea între actele de autoritate și actele de gestiune ale administrațiunilor..."

Dealtfel, este cu totul elementar a ști că atunci când se vorbește despre actele administrative de autoritate se înțeleg numai acele acte de autoritate, care emană dela administrațiune. Iată ce spuneam în Tratatul de Drept Administrativ, ed. III-a, 1929, vorbind de aceste acte: "In actul de autoritate administrațiunea nu discută și nu tratează nimic și cu nimeni, nu convine nimic, ci numai își manifestă voința sa; de aici rezultă că acest act este o emanațiune directă și exclusivă a organelor administrative și că exprimă numai voința acestora (pag. 385)".-

Dl. Prof. C. Rarincescu scrie în volumul său "Contenciosul Administrativ Român", : "După cum am arătat mai sus, ceaice deosebeste un act administrativ de celelalte acte juridice cu un cuprins asemănător săvârșite de alte organe sau chiar de particulari, este în primul rând natura organului dela care emană.- Actele administrative sunt în consecință acte juridice, care emană dela autoritățile care după legislațiunea unui Stat au caracterul de organe administrative (pag. 254)", și mai jos:

"In consecință, deși din textul legii pentru contenciosul administrativ nu reiese dacă legiuitorul a înțeles să se refere în mod exclusiv numai la noțiunea formală a actului administrativ, acțiunile de contencios nu pot să fie îndreptate în principiu decât în contra actelor, care emană dela autoritățile administrative ale Statului, neputând fi îndreptate contra actelor parlamentare sau legislative sau în contra actelor judecătorești (pag. 255)".-

In cazul nostru actele împotriva cărora se plânge reclamantul fiind acte de voință a Senatului, manifestată

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE

SECTIUNEA IV-a.

Decizia Nr.2.129/939-40.

Dosar Nr.3642/939-940.-

Președenția dlui Titu Magheru, Președinte.

Membrii prezenți dnii: A.Căpățână Consilier.

P.Davidescu "

C.M.Ionescu "

H.Grigoriu "

G. Pavelescu "

S'a luat în cercetare acțiunea în contencios administrativ intentată de Iuliu Maniu prin petiția înreg. la Nr.5359/939 înaintea Cărții de Apel București, contra Președenției Senatului și Președenției Consiliului de Miniștri.-

În prezența reclamantului în persoană asistat de d-nii av.Penescu, Simionescu, Polizu Micșunești și M.Răutu și intimaților prin d-nii av.Anibal Teodorescu și A.Filip. Dl.av.Anibal Teodorescu solicită a i se da cuvântul pentru a desvolta un incident de inadmisibilitate a acțiunii, iar dl.av.Penescu arată că în prealabil are de formulat o cerere de amânare a cauzei.-

S'a dat cuvântul dlui av.Penescu, în desvoltarea acestei cereri de amânare, care depune în instanță o acțiune suplimentară cu motive suplimentare și declară că printr'însa înțelege să atace ca ilegal pe lângă actele administrative de autoritate cuprinse în adresele Nr.78 din 12 Iunie 1939 și Nr.243 din 5 Iulie 1939, specificate în acțiunea introductivă de instanță și actul Nr.386 din 10 Iulie 1939 cu deciziunea juridică prin care s'a adus la cunoștință reclamantului că în urma expirării termenului înăuntrul căruia să depună jurământul. Președintele Senatului a fost nevoit să declare că a pierdut exercițiul mandatului de senator de drept, pe timpul legislației în curs, dispunând totodată să se facă această men-

țiune în apelul nominal; că prin numita acțiune suplimentară adaugă dl.av.Penescu, se mai cere anularea ca ilegale atât actelor administrative de autoritate cuprinse în art.4 și 5 din Decretul Lege din 3 sau 5 Iunie 1939, cât și art.2 din Regulamentul Senatului în ce privește pe reclamant, precum și chemarea la interogator a d-lui Președinte al Senatului C.Argetoianu ca reprezentant legal al autorității pe care o reprezintă și personal, iar în vederea citării în cauză a dlui C.Argetoianu precum și a comunicării acțiunii suplimentare și inițiale, solicită amânarea acțiunii pentru un termen cât se poate de apropiat, amânare pretinsă necesară și pentru motivul că la termenul viitor să se înfățișeze toate actele și deciziunile originale ce interesează litigiul, cum și procesul-verbal în original al ședinței Senatului român din 8 Iulie 1939.-

S'a dat cuvântul dlui av.Anibal Teodorescu care declară că înțelege să ia cunoștință în instanță de cuprinsul acțiunii suplimentare, dar arată că reclamantul nu mai are dreptul astfel după cum a făcut prin acțiunea suplimentară, de a-i extinde obiectul inițial, sau a-l modifica.-

Că, cererea de amânare făcută în scopul de a se aduce actele originale, nu este fondată, deoarece în prim rând Senatul nu se află în posesiunea unui dosar, special în această privință, iar în al doilea rând, toate actele necesare pentru soluționarea acțiunii, se află în copii în dosarul de fond al Curții de Apel, copii a căror exactitate dânsul le recunoaște în întregime; că în ceea ce privește cererea de introducere în cauză și chemarea la interogator al Președintelui Senatului, dl.av.Anibal Teodorescu arată că este inutilă și neconcludentă, dat fiind că ceea ce interesează pentru soluționarea litigiului este numai dispoziția actului în sine atacat ca ilegal, iar nu și împrejurările în care acest

act se pretinde că ar fi fost sugerat autorului său, solicită în concluzie să se respingă și din acest punct de vedere amânarea cerută, cu atât mai mult cu cât față de incidentul ce-l va desvolta de inadmisibilitatea al acțiunii, se va vedea inutilitatea introducerii suplimentului de acțiune.

C U R T E A

D E L I B E R Â N D

Uneste pronunțarea asupra dilatoriilor cerute odată cu pronunțarea asupra incidentului de inadmisibilitate a acțiunii pe care reprezentantul intimaților a cerut să-l desvolte.-

S'a dat cuvântul d-lui Anibal Teodorescu în susținerea finelui de neprimire a acțiunii care arată că actele Prezidentului Senatului atacate ca ilegale, privind pierderea de către reclamant a exercitiului mandatului de senator de drept pe întreaga legislatură, nu sunt dintre acele acte cari emană delă puterea administrativă, ci delă puterea legiuitoare, deci neconstituind acte administrative de autoritate în sensul art.1 din legea pentru contenciosul administrativ, cenzurarea lor de către instanțele de contencios administrativ este inadmisibilă și deci acțiunea în contencios administrativ de față, urmează a fi respinsă ca atare.-

S'a ascultat d-nii av. Penescu și Polizu Micsunești în combaterea acestui incident cari arată în rezumat că, Prezidentul Senatului reprezintă o persoană juridică de drept public, iar actele sale din speță atacate ca ilegale, sub orice aspect ar fi privite, întrunesc caracterul de acte administrative de autoritate, susceptibile de a fi anulate ca ilegale de instanța de contencios administrativ și aceasta cu atât mai mult cu cât nu este vorba de un act colectiv al adunării Senatorilor care să cuprindă abilitatea din partea acestui corp, a actelor Prezidentului Sena-

tului cu privire la măsurile luate, ci este un act personal al Prezidentului Senatului; conchid cerând respingerea incidentului.-

C U R T E A,

Având nevoie de timp pentru a delibera;

Amână pronunțarea până la 26 Martie 1940, pronunțându-se la 20 Martie 1940, când;

D E L I B E R A N D ,

Asupra acțiunii în contencios administrativ, intentată de Iuliu Maniu, prin petițiunea înregistrată la Curtea de Apel București S.VI-a sub Nr.5359/939 precum și asupra suplimentului de acțiune al aceluiași reclamant depus în ședință dela 19 Martie înaintea acestei Inalte Curți;

Având în vedere că din actele dela dosar, rezultă că menționata acțiune în contencios administrativ a fost respinsă ca inadmisibilă de Curtea de Apel București, S. IV-a prin deciziunea cu Nr.200/939, care fiind atacată cu recurs de către reclamant, această Inaltă Curte a admis recursul și casând deciziunea instanței de fond pentru rea constituire a completului care a pronunțat-o, a fixat termenul de 12 Aprilie 1940 - preschimbând apoi în cel de 19 Martie 1940 - pentru cercetarea din nou a acțiunii.-

Având în vedere că prin acțiunea în contencios administrativ introductivă în instanță, - dedusă în urma casării intervenite în judecata acestei Inalte Curți, constituită ca instanță de fond conform art.15 din legea pentru contenciosul administrativ, - reclamantul Iuliu Maniu a chemat în judecată Prezenția Senatului și Prezenția Consiliului de Miniștri pentru ca în contradictoriu cu aceste autorități să se anuleze ca ilegale date actele administrative de autoritate cuprinse în adresele Președintelui Senatului cu Nr.78 din 12 Iunie și Nr.243 din 5 Iulie 1939, prin care s'a comunicat reclamantului că nu poate participa ca Senator de drept

la şedinţele Senatului fără a depune în prealabil jurământul, precum şi a deciziunii biroului sau Preşedintelui Senatului din 8 Iulie 1939, privind pierderea exerciţiului mandatului de Senator de drept pe întreaga legislatură în curs, pentru motivul că nu s'a conformat obligaţiunii legale de a depune jurământul şi de a purta uniformă.-

Că, prin suplimentul de acţiune reclamantul, pe lângă actele mai sus menţionate, a mai cerut şi anularea actului Nr.386 din 10 Iulie 1939 cu deciziunea juridică ce a constatată şi prin care ca urmare la adresa Nr.243 din 12 Iunie 1939 i s'a adus la cunoştinţă că în şedinţa Senatului din 8 Iulie 1939, Preşedintele Senatului, constatând că a expirat termenul înăuntrul căruia reclamantul avea dreptul să depună jurământul, a declarat că şi-a pierdut exerciţiul mandatului de Senator de drept pe tot timpul legislaturii actualelor Adunării, dispunând a se face această menţiune în apelul nominal, că prin aceeaşi acţiune suplimentară reclamantul Iuliu Maniu mai atacă în anulare, ca ilegale şi art.4 şi 5 din Decretul Lege din 3 sau 5 Iunie 1939, prin care se fixează formula jurământului deputaţilor şi senatorilor, precum şi art.2 din regulamentul Senatului în ceea ce-l priveşte şi în sfârşit solicită a se dispune chemarea la interogator a Preşedintelui Senatului Senatului C.Argetoianu, ca reprezentant legal al autorităţii şi care a reprezintă şi personal, precum şi introducerea personală a acestuia în cauză, în care dublu scop solicită citarea sa.-

Având în vedere actele aflate la dosar, precum şi susţinerile orale ale părţilor cu privire la cererea de amânare formulată de reclamant şi excepţiunea de inadmisibilitate a acţiunii ridicată de părţi.-

Având în vedere că în dezvoltarea excepţiunii de inadmisibilitate reprezentantul părţilor Preşedenţia Senatului şi Preşedenţia Consiliului de Miniştri a susţinut că

actele efectuate de Președintele Senatului atacate ca ilegale prin acțiunea de față și cari privesc pierderea mandatului de Senator de drept a reclamantului pe întreaga legisla-tură, în curs, nu sunt acte administrative de autoritate în sensul art.1 din legea pentru contenciosul administrativ, deoarece nu fac parte din categoria actelor de autoritate emanate de la puterea administrativă, ci din categoria ace-lor acte emanate de la puterea legiuitoare, așa încât cen-zurarea lor de către instanțele de contencios administra-tiv este inadmisibilă, ele fiind supuse controlului ex-clusiv al membrilor acelei Adunări.-

Că, această datorie a fost combătută de repre-zentanții reclamantului cari au arătat că actele în dis-cuțiune făcute de Președintele Senatului, privite sub o-rică aspect, întrunesc caracterul evident de acte adminis-trative de autoritate, susceptibile de a fi anulate de instanțele de contencios administrativ în cazul când vor fi găsite ilegale.-

Având în vedere dispozițiunile art.1 din legea pentru contenciosul administrativ potrivit cărora oricine se pretinde vătămat în drepturile sale, printr'un act ad-ministrativ, de autoritate făcut cu călcarea legilor și regulamentelor, sau prin reaua voință a autorităților ad-ministrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere, pentru recunoașterea dreptului său, la instanțele judecătorești competente arătate mai jos:-

Considerând că acest text - o transpunere a art.107 din Constituția din 1923 - pune în aplicațiune dispozițiunile Constituționale conferind puterii jude-cătorești dreptul de cenzurare a actelor administrative de autoritate contrarii legilor sau regulamentelor, constituind mijlocul - prin procedura din textele ce urmează - prin care organele acelei puteri își pot

54

exercita atribuțiile de ordin constituțional într'un domeniu care, altfel ar fi fost sustras cercetării lor.--

Considerând că prin această chiar apare caracterul cu totul excepțional în această materie și deci și obligațiunea pentru organul judecătoresc a unei de aproape examinări în ceea ce privește sfera sa de jurisdicție în raport cu actele deduse în judecată.--

Considerând că prin legea fundamentală de organizare a Statului, aceasta creind trei organe funcționale, a precizat, în prim loc, funcțiile lor și în al doilea rând a fixat raporturile de cooperare și control reciproc al acestor organe între dânsese, principii menite a asigura o normală și liniștită cooperare a acestor organe spre folosul Statului.--

Considerând că în ceea ce privește organul judecătoresc, dreptul său de imixtiune față de organul administrativ este a cerceta actele abuzive de autoritate, ale acestuia, iar față de organul legislativ de a vedea dacă acesta, în legile de elaborează nu a contravenit principiilor constituționale.--

Considerând că trecând la examinarea actelor pe cari reclamantul le atacă ca ilegale prin acțiunea în contencios administrativ și cea suplimentară de față, este locul a se constata că toate acestea - după cum s'a arătat mai sus - sunt actele petrecute înăuntrul unuiu din corpurile legiuitoare, privind exclusiv raporturile dintre un membru al Senatului și Președintele acelui corp legiuitor, care și-a exercitat atribuțiunile și prerogativele de președinte al Adunării Senatorilor și reprezentant al Senatului, ce-i sunt conferite prin art. 6 din regulamentul Senatului.--

Considerând că chiar dacă prin aceste acte s'a luat de Președintele Senatului dispozițiuni de autoritate

cu caracter unilateral și imediat executoriu față de reclamant da membru al Senatului, ceea ce ar constitui caracteristica unui act administrativ de autoritate, totuși aceste măsuri sunt departe de a fi prin natura lor acte administrative de autoritate vizate de art.1 din legea menționată, deoarece, privind condițiunile de acces și participare la lucrările unei adunări, constituiesc pur și simplu numai acte de administrațiune interioară a acelei adunări exercitate chiar de organul care reprezintă Adunarea, ales din sânul ei.-

Considerând că nici privite din punctul de vedere a organului dela care emană actele atacate prin acțiune și suplimentul său, nu pot fi socotite ca acte administrative de autoritate, deoarece Președintele Senatului dela care emană arătatele acte - în virtutea atribuțiunilor și prerogativelor conferite lui prin regulamentul Senatului, prezidează și reprezintă Corpul legiuitor al Senatului, adică unul din organele legislative chemate prin Constituțiune a face legi, deci activitatea pe care Președintele Senatului, o desfășoară în această a sa calitate în raporturile sale cu membrii adunării, constituie o activitate străină de cea administrativă întrucât privește exercițiul funcțiunii parlamentare, sau mai bine zis organizarea unui din organele parlamentare, iar nu organizarea și funcționarea unui organ sau serviciu public cu caracter administrativ.-

Că, alegerea unui Preșident din sânul unui corp legiuitor cu drepturile ce-i sunt conferite de chiar membrii acelui corp, nu schimbă întru nimic situațiunea celui ales de membrii acelui Corp legiuitor; că, deci și măsurile luate de către Președintele Corpului față de membrii, nu imprimă acestei persoane caracterul de agent al

administrațiunii, el săvârșind aceste acte și luând aceste măsuri numai în calitate de reprezentant al Corpului și în conformitate cu regulamentul pe care însăși Corpul, fără de nici un ameteș al oricărui alt organ în Stat și-l creiază el însuși pentru buna lui funcționare și la a căror exactă aplicațiune veghează însuși Corpul respectiv, care, când s'ar invoca o greșită a lor aplicare, e îndreptățit și e singur îndreptățit a hotărâ în cauză.-

Că, astfel stabilită lipsa caracterului de acte administrative de autoritate în sensul art.1 menționat, a actelor Prezidentului Senatului atacate ca ilegale și date fiind principiile mai sus expuse cu privire la competența instanțelor de contencios administrativ de a cenzura numai legalitatea actelor administrative de autoritate, urmează că arătatele acte nu sunt susceptibile de a fi atacate prin acțiunea în contencios administrativ de față și ca atare incidentul de inadmisibilitate al pârâților este fondat și prin consecință cătă a se admite, respingându-se acțiunea și suplimentul său ca inadmisibile.-

Având în vedere dilatoriile invocate de reclamant

Considerând că din moment ce principal s'a stabilit natura actelor atacate cu acțiunea în contencios și inadmisibilitatea acestei acțiuni, devine bineînțeles tot atât de inadmisibil a se mai cerceta cauzele juridice, temeiurile sau mijloacele invocate în dovedirea temeiniciei acțiunii, printre care se află și capătul de cerere din acțiunea suplimentară cu privire la anularea ca ilegale a art.4 și 5 din Decretul-Lege dăla 5 Iunie 1939 prin care se fixează formula jurământului deputaților și senatorilor, precum și art.2 din regulamentul Senatului.-

Că, deasemenea este inutil și neconcludent a se mai păși la efectuarea probatoriului propus în cauză prin mijlocul chemării la interogatori Prezidentului

Senatului G.Argentoianu, în calitate personală și ca reprezentant al Senatului, probatoriu al cărui rezultat presupunând chiar că ar fi cel dorit de reclamant, încă nu poate schimba natura actelor atacate și nu poate influența asupra admisibilității acțiunii și tot astfel în ceea ce privește cererea de amânare pentru a se introduce și cita ca parte în proces pe dl.C.Argentoianu, urmează a se respinge ca inutilă, atât pentru considerațiunile sus expuse cât și pentru faptul că în cauză a fost citată autoritatea - Prezența Senatului - îndreptățită a figura în proces și în numele căruia dl.C.Argentoianu a semnat actele atacate în anulare.-

Că, în ce privește cererea de chemare în instanță a Prezenței Consiliului de Miniștri, este locul a se constata că actele atacate în anulare nu emană dela acea prezență și deci această chemare nu poate avea nici o influență asupra admisibilității acțiunii și al suplimentului ei.-

Că, în ceea ce privește declarațiunile din acțiunea inițială și suplimentul său, precum și cele separate depuse înaintea acestei Inalte Curți și prin motivul de casare de atacare în neconstituționalitate a textelor art.68 din legea electorală, art.4 și 5 din legea privitoare la jurământul membrilor Adunării Legiuitoare din 5 Iunie 1939, art.3 alin.final din legea pentru contenciosul administrativ, Constituția din 1938, toate acestea fiind cu totul străine textelor și principiilor cari au format temeiul prezentei deciziuni, urmează că nu mai este locul a se trimite înaintea Secțiunilor Unite toate aceste motive de neconstituționalitate formulate de reclamant.-

Că, dar după cum s'a arătat mai sus, atât acțiunea

cât și suplimentul de acțiune urmează a se respinge ca inadmisibile.-

PENTRU ACESTE MOTIVE

C U R T E A

IN VIRTUTEA LEGII

Admite incidentul ridicat de intimați și prin consecință respinge ca inadmisibilă atât acțiunea în contencios administrativ intentată de Iuliu Maniu prin petiția înregistrată la Nr.5359/939 înaintea Curții de Apel București, cât și suplimentul de acțiune prezentat în ședința dela 19 Martie 1940.-

Găsește că nu este locul de a mai trimite Secțiunilor Unite ale acestei Inalte Curți cererile de neconstituționalitate depuse de același reclamant.-

Data și citită în ședință publică azi 20 Martie 1940.-

Urmează semnătura d-lui Președinte, a d-lor Consilieri și a d-lui Magistrat Asistent Paleologu.-

Certific conformitate.

Minibetevan

prin Președintele său, acțiunea de contencios îndreptată
contra lor este inadmisibilă: "Sunt excluse din competența
instanțelor de contencios administrativ, zice d.Prof.C.Ra-
rincescu, actele cu caracter legislativ, chiar în cazul
când nu ar fi adevărate legi, ci acte administrative în for-
mă de lege; deasemenea sunt excluse chiar actele cu carac-
ter nelegislativ ale Parlamentului, cum ar fi regulamentul
lui de funcționare, sancțiunile disciplinare aplicate mem-
brilor lui, actele de poliție.... Deasemenea nu pot fi
susceptibile de atac în contencios actele autorităților par-
lamentare, săvârșite în această calitate și în exercitiul
funcțiunilor lor de putere constituțională, cum ar fi spre
exemplu: "actele de Poliție ale Președinților Corpurilor
legiuitoare" (pag.255). Iar la pag.257 același autor adaugă:
"Președinții Camerei și ai Senatului constituiesc fără în-
doială organe în afara cadrului administrațiunii, ei fiind
organe parlamentare, în consecință actele făcute de dânsii
nu sunt susceptibile de a fi controlate de instanțele de
contencios, întrucât nu sunt acte care emană dela o auto-
ritate administrativă".-

Dealtfel, această teorie este în totul concor-
dantă cu teoria dreptului constituțional francez, după ca-
re nici regulamentele Camerelor, nici actele Președinților
lor nu pot fi cenzurate de Consiliul de Stat. Iată, de exem-
plu, ce zice Duguit în al său Traité de Droit Constitution-
nel, vol.IV: "Regulamentul fiecărei camere se impune așa dar
camerei și membrilor ei cu rigoarea unei legi. Totuși nu
recurs în contencios pentru exces de putere nu ar putea fi
format înaintea Consiliului de Stat contra unei deciziuni a
camerei și chiar a Președintelui său. Această deciziune poa-
te avea, din punctul de vedere material, caracterul unui act
administrativ, dar camerele nu sunt organe administrative;
Președinții lor nu sunt autorități administrative și actele

lor nu sunt cu certitudine susceptibile de a fi criticate pe calea contenciosului administrativ" (pag.275).-

Când Constituțiunea noastră din 1923 a înscris printre principiile ei și organizarea contenciosului administrativ, ea a voit să modifice raporturile de separațiune dintre organul executiv și cel judecătoresc, dând acestuia din urmă atribuțiunea de a menține executivul în legalitate, după cum față de legiuitor îi dăduse atribuțiunea de a-l menține în constituționalitate (art.103).-

Decizia Maniu.-

Această întreprindere discuțiune a fost făcută anterior, în termeni identici și cu argumente identice, într-o speță identică, în care numai reclamantul diferea, căci acolo era d.Iuliu Maniu. Decizia Curții de Apel, S.VI a fost casată însă de către Inalta Curte, S.IV, care, judecând afacerea în fond, a pronunțat decizia Nr.2129 din 1939, a cărei autoritate o invocăm.-

Obiecțiunile adversarului.-

Intregul sistem de apărare al adversarilor împotriva acestui incident denotă prin lipsa lui de orice valoare juridică, neputința totală de a răspunde la o chestiune de pure principii elementare de drept administrativ, deăceia au fost folosite cuvinte sau fraze, izolate, de oriunde au putut fi găsite, citate care nu spun nimic sau sunt în afără de chestiune, acuzarea de abilitate la adresa reprezentantului Senatului în ședință, care nu a fost scutit nici chiar de acuzarea de valoare senzatională că, în altă împrejurare, ar fi susținut exact teza, pe care o combate astăzi.-

Imi este foarte ușor să răspund unei asemenea apărări, învederând Onor.Curți cât de netemeinic și nejuridic este întregul complex de argumente folosite de adversari pentru trebuința cauzei.-

158
10

Reclamantul a susținut în primul rând că contenciosul nostru administrativ ar purcede dela o concepție cu totul simplistă: aceea de a i se recunoaște dreptul de a anula orice acte de autoritate, dela orice organ al Statului ar emana ele, iar nu numai actele de autoritate ale administrațiunii. Argumentele aduse în sprijin sunt cam acestea:

a.- Însăși legea din 1 Iulie 1905, care organizează contenciosul administrativ modern în România, da în competența Curții de Casație toate actele de autoritate făcute de puterea centrală, indiferent dela care organ al acesteia purcedeau ele. Textul legii (legea Curții de Casație, mod. la 1 Iulie 1905) a fost însă rău înțeles, căci el zicea:

"In contra regulamentelor și ordonanțelor făcute în călcarea legii de puterea centrală, județeană, comună sau de alte autorități publice, în afară de actele de guvernământ".- Ori, atunci când se vorbește de puterea centrală în legătură cu cea județeană și cea comună, oricine știe că este vorba de administrațiunea centrală (guvern, ministere) iar nu și de organul legiuitor și cel judecătoresc. Dealtfel, aceasta rezultă din faptul că singura excepție admisă de lege dela această competență o constituiesc actele de guvernământ, care sunt acte pe care numai organul executiv al Statului le poate face iar nu și celelalte organe.- Tot astfel art. 62 al aceleiași legi nu lăsa nici un fel de îndoială asupra chestiunii, el vorbind de "administratorii cari... nu vor ține socoteală de deciziunea Curții de Casație" (al. final).-

b.- Pentru a se ajunge la înlăturarea raportului legii făcut la Cameră, pe care-l invocasem în sprijin, s'a susținut că raportul la Senat nu mai vorbește despre organul sau autoritatea administrativă a Statului, ci vorbește despre puterea publică în genere, trăgându-se concluzia că cele două rapoarte se anihilează astfel.- Nimic mai inexact în

realitate! Căci dacă se citește acest raport, foarte succint redactat de altfel, se vede numai decât că el înțelege să se preocupe de abuzurile comise de funcționarii publici și că el vorbește în partea sa finală despre "autoritatea administrativă reclamată" iar nu despre "autoritatea publică reclamată".-

c.- S'a mai pretins că, de vreme ce atât art.1 al Constituțiunii din 1923, cât și art.2 al legii contenciosului exceptează dela competența acestuia numai actele de guvernământ și actele de comandament cu caracter militar, toate celelalte acte de autoritate rămân în competența contenciosului, nefiind cu putință ca pe cale de interpretare să se adauge excepții noi.-

Acest argument este în realitate o simplă încercare de eludare a incidentului ridicat, pentru că nu am pretins că actele Președintelui Senatului ar fi exceptate dela competența contenciosului, ci ar însemna că și ele sunt în realitate tot acte administrative de autoritate, ci am susținut că contenciosul nu le poate judeca în mod organic, din cauza naturii sale care este aceea a unei justiții chemate să înfrânze numai ilegalitățile administrației iar nu și acelea ale altor organe în Stat. Este inexact așa dar că am fi pretins că actele Președintelui Senatului ar fi exceptate dela competența contenciosului, ci că ele sunt din cauză că nu emană dela administrație, acte cu totul străine de menirea și atribuțiunile contenciosului administrativ.-

d.- S'a susținut că bugetul, deși este un act legislativ, ca unul ce este votat fie de Cămară, fie de ambele corpuri legiuitoare, este susceptibil de a forma obiectul unei acțiuni de contencios, citându-se diferite decizii ale Curții de Casație în care actul atacat în contencios era chiar bugetul.-

Lucrul este perfect adevărat numai că eroarea

59

constă în ignorarea naturii însăși a bugetului. Bugetul nu este un act legislativ, el nu este operat legiuitorului, ci un act administrativ prin excelență, care, pentru a fi valabil, trebuie să fie verificat și aprobat printr'un vot al legiuitorului. Legea bugetară nu schimbă întru nimic natura acestui act administrativ. Dealtfel Curtea de Casație s'a pronunțat asupra acestei chestiuni atunci când a zis că: "întocmirea bugetului unei administrațiuni constituie netăgăduit un act administrativ de autoritate, iar partea lezată prin alcătuirea lui se poate adresa instanțelor de contencios administrativ pentru valorificarea dreptului ei". (Casație, S.III, dec.Nr.324 din 24 Februar 1930, publicată în Pandectele Săptămânale, 1930, pag.425).-

Doctrina, atât cea franceză cât și cea română, este unanimă în acelaș sens.-

e.- Reclamantul, punându-se pe tema art.3, al. ult. al legii contenciosului, care spune că actele administrative de autoritate și cele de gestiune ale Președinților Corpurilor legiuitoare sunt supuse controlului exclusiv al Adunărilor plenare respective, se întreabă de ce nu am întemeiat incidentul meu pe acest articol ci l-am întemeiat pe art.1 al legii? Răspund: pentru un motiv cu totul elementar de drept, care a scăpat reclamantului. Art.3 se ocupă de acele acte ale Președinților Corpurilor legiuitoare, pe care ei le fac nu prezidând Camera sau Senatul ci în calitate accesorie, pe care o mai au, de șefi conducători ai unor administrațiuni compuse din funcționari publici: registratori, stenografi, dactilografi, casieri, arhivari, funcționari de birou, intendenți, ușieri, oameni de serviciu, etc. Ansamblul acestor servicii alcătuiește administrațiunea interioară a Senatului sau a Camerei, a cărei conducere o are Președintele respectiv (art.131 Reg.Senatului).- În această calitate Pre-

ședințele poate fi chemat să facă adevărate acte administrative de autoritate, numiri, concedii, pedepse disciplinare, îndepărtări din serviciu, fixarea orelor de serviciu, etc., după cum poate fi chemat să facă acte administrative de gestiune cu privire la localul Senatului, cumpărări de mobilier, reparațiuni, furnituri de cancelarie, etc.-

Despre aceste acte a înțeles să vorbească art.3, sustrăgându-le, cu drept cuvânt, din cauza naturii organului, de la care ele emanau, cenzurii contenciosului administrativ. Înalta Curte de Casație însă, prin mai multe deciziuni pronunțate în secțiuni unite, a declarat textul art.3, al.1. ultim, ca neconstituțional prin raport cu art.107 al Constituțiunii din 1923. În toate aceste hotărâri era vorba de acte care priveau în mod direct raporturile Corpurilor legiuitoare, cu funcționarii lor - lucru pe care reclamantul s'a ferit cu deosebită abilitate să-l spună. Astfel, dec.Nr.28, din 1929 privea suspendarea din funcțiune a arhivarului Totirescu iar dec.Nr.45 din 1934, privea mutarea lui Virgil Gabrielescu, funcționar al Camerii.-

Nu este locul să discutăm aici, dacă soluțiunea Inaltei Curți este în afară de orice critică.- În toate cazurile ea se rapoartă la acte, care nu au nici o asemănare cu acelea de care se plânge astăzi d.I.Mihalache.- D-sa nu a fost îndepărtat din vreun serviciu administrativ al Senatului, căci nu a avut calitatea de funcționare al acestuia, ci nu a fost primit la ședințe prin aplicarea unei dispozițiuni a Regulamentului, care, cum am arătat mai sus, este un act de voință suverană a celui corp legiuitor. Președintele Senatului, când a făcut comunicarea sa din 8 Iulie 1939, nu a lucrat ca șef al administrațiunii Senatului în baza art.131 al Regulamentului ci ca Președinte al unui corp legiuitor, în baza art.6, lit.c.-

60

Acestea sunt motivele, pentru care în cazul de față dorința reclamantului ca chestiunea să fie pusă pe tema art.3 al legii contenciosului, nu a putut fi împlinită, acel articol fiind cu totul străin de speță.-

f.- S'a pretins, însfârșit, că, într'o altă împrejurare, aș fi susținut teza inversă adică teza, pe care o îmbrățișează astăzi reclamantul. Este o pură afirmare gratuită, făcută cu scopul vădit de a impresiona Onor.Curte.-

Era vorba atunci de modificarea de către Senat nu a Regulamentului său interior, ci a regulamentului privitor la situațiunea funcționarilor săi prin suprimarea câtorva posturi existente. În procesul, în care am pledat pentru unul din acești funcționari, am pus chestiunea de a se ști, dacă Senatul poate suprima un post chiar prin modificarea regulamentului respectiv, atunci când funcționarul astfel suprimat era stabil? Cu această ocazie, s'a cercetat și chestiunea dacă modificarea acelui regulament s'a făcut în strictă conformitate cu condițiunile formale prevăzute chiar de către regulamentul modificat. Situațiunea era, cu alte cuvinte, cu totul alta iar chestiunile desbătute cu totul altele decât cele de astăzi.-

Nu se poate răspunde cu o frază tăiată din concluziunile mele din acel proces, la incidentul ridicat astăzi și care se întemeiază pe elemente de drept arhicunoscute la școală!

Pentru toate aceste considerațiuni, rog Onor.Curte să binevoiască a vedea că incidentul ridicat este întemeiat, să-l admită și, ca consecință, să respingă acțiunea reclamantului ca inadmisibilă, *cu cheltuieli de judecată*.

p.Senat și Președinția Senatului.-

Fructuș

61

45

CONCLUZII

... din partea Președinției Senatului și a Senatului.

F A P T E L E

Constituțiunea din 27 Februar 1938, pune în art. 48, spre deosebire de Constituțiunea precedentă ei, membriilor Corpurilor Legiuitoare obligațiunea de a depune pentru exercitarea mandatului, legiuitul jurământ, când dispune că:

"Membrii Adunărilor Legiuitoare reprezintă Națiunea și nu-și exercită mandatul decât după depunerea legiuitului jurământ".

Consecuent acestui comandament, decretul-lege din 5 Iunie 1939 privitor la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare fixează în art. său 1, formula acestui jurământ și dispune, în art. 4, că "Senatorii de drept și cei numiți depun jurământul numai la începutul mandatului lor. - Senatorii prevăzuți de art. 64, litera f, din Constituțiune, depun jurământul în prima ședință a Senatului, ce urmează intrarea în vigoare a acestei legi", adăugând în art. 5, al. final, că: "Senatorii de drept care nu prestează jurământul nu-și pot exercita mandatul legislativ". -

Iar art. 64, lit. f, din Constituțiune vorbește de "actualii senatori de drept recunoscuți până la data promulgării prezentei Constituțiuni". -

Adăug că legea electorală din 9 Mai 1939 pune în art. său 68, următoarea obligațiune: "Membrii parlamentului vor purta la ședințe și solemnități în mod obligator uniforma Frontului Renașterii Naționale". -

Reclamantul, d.I.Mihalache, avea recunoscută printr'o încheiere a Inaltei Curți de Casație din 14 Februar 1938, calitatea de senator de drept.- D-sa s'a prezintat la Senat, dar neputând uniforma F.R.N., impusă de lege, nu a putut pătrunde în incintă.-

Printr'o adresă dăin 12 Iunie 1939, Președintele de atunci al Senatului, N.Iorga, a făcut cunoscut dlui I. Mihalache că participarea la lucrările acelu Corp este legată de condiția prestării jurământului și a purtării uniformei.-

La 20 Iunie 1939 a fost votat de către Senat noul său Regulament, care, în ceea ce privea portul uniformei, prevedea în art.30 că "el este obligatoriu atât, la ședințe cât și la solemnități" iar, în ceea ce privea jurământul, dispunea în art.2, al.II, că: "Senatorii de drept care nu se vor prezenta pentru a depune jurământul în acelaș termen, vor pierde exercițiul mandatului lor, pentru întreaga legislatură".-

La 5 Iulie 1939, noul Președinte al Senatului, d.C.Argetoianu, pune în vederea dlui I.Mihalache, prin adresa Nr.237 că: "In consecință, am onoare a vă aduce la cunoștință că, dacă până la data de 7 Iulie 1939 inclusiv, când se împlinește o lună dela deschiderea Parlamentului, nu vă veți fi prezintat pentru a depune jurământul, conform prescripțiunilor legale, voi fi nevoit să pronunț mai sus arătata sancțiune".-

Dl.I.Mihalache răspunde la 7 Iulie 1939 printr'o lungă scrisoare, din care extrag următorul pasaj, care singurul avea importanță pentru preocupările de atunci ale Președinției Senatului: "Așa fiind, găsesc inutil să mă prezint a doua oară, deoarece nu înțeleg să îmbrac uniformă pretinsă".-

In sfârșit, în ziua de 8 Iulie 1939, Președintele Senatului a citit în ședință plenară o comunicare motivată prin care, constatând situațiunea în care s'au pus anumiți senatori față de cerințele Regulamentului, declară că d.I. Mihalache și alții "nu-și vor putea exercita mandatul d-lor pe tot timpul legislaturii actualălor Adunări, urmând a se face această mențiune în apelul nominal".-

Această hotărâre a fost adusă la cunoștința reclamantului prin adresa Nr.390 din 10 Iulie 1939.-

A C T I U N E A

D.I.Mihalache a făcut acțiunea de față în contenciosul administrativ, cerând anularea actelor administrative de autoritate cuprinde în adresele dlui Președinte al Senatului Nr.0079 din 12 Iunie 1939 (adresa Iorga) și Nr. 390 din 10 Iulie 1939, prin care i se comunică că nu poate participa la ședințele Senatului, decât prin îndeplinirea prealabilă a unor așa zise obligațiuni legale și, ca consecință, restabilirea stării de legalitate în ceea ce-l privește pe d-asa.-

La această acțiune reclamantul a adăugat ulterior un supliment, prin care cere și anularea art.2 din Regulamentul Senatului.-

INADMISIBILITATEA ACȚIUNII

La această acțiune am opus următorul incident de inadmisibilitate: contenciosul administrativ, astfel cum el este organizat prin legea din 23 Decembrie 1925, nu este deschis decât acțiunilor făcute împotriva actelor administrative de autoritate, adică împotriva actelor de autoritate ce emană dela un organ administrativ (executiv) al Statului, iar nu și împotriva actelor ce emană dela organul legiuitor sau cel judecătoresc. Ori, acțiunea reclamantului tinde la

anularea nu a unui act de autoritate al administrațiunii, ci la anularea unei constatări făcute de Președintele Senatului în baza puterilor, ce-i conferă Regulamentul acelui corp legiuitor în calitatea sa de președinte al Senatului.- Contenciosul administrativ nu poate judeca și nu poate anula asemenea acte, pentru că nu este competent să o facă.- Tot astfel, el nu poate judeca și nu poate anula dispozițiuni ale Regulamentului Senatului, așa cum reclamantul cere prin suplimentul său de acțiune. Deaceia acțiunea sa este principial inadmisibilă și am cerut Onor. Curți respingerea ei de plano.-

Ce sunt din punctul de vedere juridic,
actele atacate?

Trebue să precizăm, în primul rând, natura juridică a actelor atacate de reclamant și pozițiunea lor în concertul celorlalte acte de drept public.-

Am arătat că obligațiunea prestării jurământului de credință a fost prevăzută în art.48 al. Constituțiunii din 1938 și repetată de legea din 5 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor legiuitoare. Pe de altă parte, am învederat că legea electorală din 9 Mai 1939 impunea, prin art.68, membrilor Parlamentului obligațiunea de a purta la ședințe uniforma F.R.N.-

Am arătat apoi că Regulamentul Senatului din 20 Iunie 1939, când a impus senatorilor prin art.2 și 30, aceste două obligațiuni, nu a făcut altceva decât să repete și să amănunțească pentru membrii Senatului cele două obligațiuni legale.-

Regulamentul Senatului nu trebue însă confundat cu un simplu regulament administrativ, făcut de executiv, pentru a înlesni aplicarea vreunei legi. El nu este aceasta ci are cu totul o altă natură și deci o altă valoare juridică.

Regulamentul Senatului este pentru corpul legiuitor, care l-a făcut, o adevărată lege, a cărei obârșie este însăși Constituțiunea. Art.49 al Constituțiunii din 1938, zicea: "Fiecare Adunare determină prin regulamentul său modul după care se constituie și își exercită atribuțiunile".-

Astfel fiind, Regulamentul Senatului este legea interioară a acestui Corp legiuitor, care fixează normele, după care se va desfășura întreaga sa activitate. El arată cum se face alegerea Președintelui, care sunt puterile și atribuțiunile acestuia, etc. Din cauza originii sale și a naturii sale juridice nu se poate face nici o apropiere între Regulamentul Senatului și un oricare regulament administrativ sau de administrațiune publică. Cel dintâi, odată ce a fost votat, exprimă exclusiv voința Senatului adică a legiuitorului, pe când cel de al doilea exprimă voința executivului reprezentat prin administrațiunea, care a făcut regulamentul.-

Dacă trec la comunicarea făcută de Președinte în ședința plenară a Senatului din ziua de 8 Iulie 1939, și prin care se interzice reclamantului exercitarea dreptului său de senator pe tot timpul legislaturii Adunărilor de atunci, comunicare adusă la cunoștința reclamantului prin adresa Nr.0079 din 12 Iunie 1939, dar mai ales prin adresa Nr.390 din 10 Iulie 1939, este necontestabil că ea nu este decât manifestarea atribuțiunii ce are Președintele Senatului de a aplica Regulamentul. Prin această comunicare Președintele nu a făcut altceva decât să constate că anumite cerințele Regulamentului privitoare la jurământ și la portul uniformei nu au fost îndeplinite de către unii dintre senatori și ca consecință, să promită sancțiunile prevăzute tot de Regulament. Astfel fiind, comunicarea Președintelui este pur și simplu un act de aplicare a Regulamentului.-

Ea nu este un act administrativ, căci prin ea

Președintele nu face operă de administrațiune a intereselor Senatului, cum face atunci când leagă raporturi juridice cu funcționarii Senatului prin numirea acestora, acordare de concedii, pensionare, pedepsire, etc, sau cum face atunci când are raporturi prin acte de gestiune cu diferiți furnizori, antreprenori, etc.-

Prin comunicarea din 8 Iulie 1939 însă Președintele nu a administrat nimic, ci a aplicat art.6 al Regulamentului care dispune: "Atribuțiunile Președintelui sunt:... c). a priveghia asupra strictei respectări a regulamentului;... f). a aduce la cunoștința Senatului schimbările intervenite în constituirea acestuia, în cursul legislaturii;".-

Președintele a avut ~~în~~ numai dreptul dar era obligat de a face aplicarea strictă a dispozițiilor Regulamentului.-

Aceasta este natura juridică a actelor atacate de reclamant prin acțiunea de față.-

Incompetența contenciosului administrativ de a judeca și anula asemenea acte.-

Din întregul context al legii contenciosului administrativ ca și din lucrările ei pregătitoare, rezultă că la evidență că ceea ce a urmărit legiuitorul prin organizarea instanțelor de contencios a fost stăvilirea abuzurilor administrative prin constrângerea administrațiunii de a rămâne neconținut în legalitate. Prin această, legea din 23 Decembrie 1925, rămâne strict în cadrul, ce i l-a trasat art.107 al Constituțiunii din 1923, atunci când acest articol a proclamat principiile de organizare ale contenciosului. "Cel vătămat în drepturile sale, zice al.III al aceluiași articol, fie printr'un act administrativ de autoritate, fie printr'un act de gestiune făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor, fie prin rea voință a autorităților administrative, de a rezolva cererea privitoare la un drept,

poate face cerere la instanțele judecătorești pentru recunoașterea dreptului său"; iar al. IV al aceluiași articol, adaugă: "Organele puterii judiciare judecă dacă actul este ilegal, îl pot anula sau pot pronunța daune civile până la restabilirea dreptului vătămat, având și căderea de a judeca și cererea de despăgubire, fie contra autorității administrative chemate în judecată, fie contra funcționarului vinovat".-

Din această cauză legea contenciosului administrativ nu vorbește niciodată de "autoritate" în genere, pentru a putea presupune că ea se raportează la actele oricărei autorități constituite în Stat, oricare ar fi natura ei, ci numai de administrațiunea sau de autoritatea administrativă sau, în sfârșit, de funcționarul vinovat. Citez în acest sens: art. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10 și 14.-

Dacă trecem la cercetarea lucrărilor pregătitoare ale legii, găsim o deplină concordanță între acestea și textul legii. În acest scop extrag următorul pasagiu din Expunerea de motive: "Prin această lege, înțelegem să reglementăm competența și procedura de judecată numai în ce privește actele de autoritate administrativă făcute de un funcționar în virtutea atribuțiilor sale administrative și prin cari se ordonă sau se interzice un lucru particularilor. Numai asemenea acte în spiritul legii comportă pentru protecțiunea drepturilor individuale în contra abuzurilor administrative o judecată excepțională, simplă și expeditivă".-

Acelaș lucru îl accentuează raportul proiectului de lege la Cameră, când spune: "Constituțiunea conferă organelor judecătorești competența contenciosului administrativ, în scopul de a apropia cât mai mult de cetățean instanța care va avea să judece abuzurile administrațiunii și

care până acum era numai Curtea de Casație"; iar mai departe: "Proiectul face astfel deosebirea între actele de autoritate și actele de gestiune ale administrațiunilor..."

Dealtfel, este cu totul elementar a ști că atunci când se vorbește despre actele administrative de autoritate se înțeleg numai acele acte de autoritate, care emană dela administrațiune. Iată ce spuneam în Tratatul de Drept Administrativ, ed. III-a, 1929, vorbind de aceste acte: "In actul de autoritate administrațiunea nu discută și nu tratează nimic și cu nimeni, nu convine nimic, ci numai își manifestă voința sa; de aici rezultă că acest act este o emanațiune directă și exclusivă a organelor administrative și exprimă numai voința acestora (pag. 385)".-

Dl. Prof. C. Rarincescu scrie în volumul său "Contenciosul Administrativ Român", : "După cum am arătat mai sus, ceea ce deosebește un act administrativ de celelalte acte juridice cu un cuprins asemănător săvârșite de alte organe sau chiar de particulari, este în primul rând natura organului dela care emană.- Actele administrative sunt în consecință acte juridice, care emană dela autoritățile ca după legislațiunea unui Stat au caracterul de organe administrative (pag. 254)", și mai jos:

"In consecință, deși din textul legii pentru contenciosul administrativ nu reiese dacă legiuitorul a înțeles să se refere în mod exclusiv numai la noțiunea formală a actului administrativ, acțiunile de contencios nu pot să fie îndreptate în principiu decât în contra actelor, care emană dela autoritățile administrative ale Statului, neputând fi îndreptate contra actelor parlamentare sau legislative sau în contra actelor judecătorești (pag. 255)".-

In cazul nostru actele împotriva cărora se plânge reclamantul fiind acte de voință a Senatului, manifestată

63

prin Președintele său, acțiunea de contencios îndreptată
contra lor este inadmisibilă: "Sunt excluse din competența
instanțelor de contencios administrativ, zice d.Prof.C.Ra-
rincescu, actele cu caracter legislativ, chiar în cazul
când nu ar fi adevărate legi, ci acte administrative în for-
mă de lege; deasemenea sunt excluse chiar actele cu carac-
ter nelegislativ ale Parlamentului, cum ar fi regulamentul
lui de funcționare, sancțiunile disciplinare aplicate mem-
brilor lui, actele de poliție.... Deasemenea nu pot fi
susceptibile de atac în contencios actele autorităților par-
lamentare, săvârșite în această calitate și în exercitiul
funcțiunilor lor de putere constituțională, cum ar fi spre
exemplu: "actele de Poliție ale Președinților Corpurilor
legiuitoare" (pag.255). Iar la pag.257 același autor adaugă:
"Președinții Camerei și ai Senatului constituiesc fără în-
doială organe în afara cadrului administrațiunii, ei fiind
organe parlamentare, în consecință actele făcute de dânsii
nu sunt susceptibile de a fi controlate de instanțele de
contencios, întrucât nu sunt acte care emană dela o auto-
ritate administrativă".-

Dealtfel, această teorie este în totul concor-
dantă cu teoria dreptului constituțional francez, după ca-
re nici regulamentele Camerelor, nici actele Președinților
lor nu pot fi cenzurate de Consiliul de Stat. Iată, de exem-
plu, ce zice Duguit în al său Traité de Droit Constitution-
nel, vol.IV: "Regulamentul fiecărei camere se impune așa dar
camerei și membrilor ei cu rigoarea unei legi. Totuși nu
recurs în contencios pentru exces de putere nu ar putea fi
format înaintea Consiliului de Stat contra unei deciziuni a
camerei și chiar a Președintelui său. Această deciziune poa-
te avea, din punctul de vedere material, caracterul unui act
administrativ, dar camerele nu sunt organe administrative;
Președinții lor nu sunt autorități administrative și actele

./.

lor nu sunt cu certitudine susceptibile de a fi criticate pe calea-contenciosului administrativ" (pag.275).-

Când Constituțiunea noastră din 1923 a înscris printre principiile ei și organizarea contenciosului administrativ, ea a voit să modifice raporturile de separațiune dintre organul executiv și cel judecătoresc, dând acestuia din urmă atribuțiunea de a menține executivul în legalitate, după cum față de legiuitor îi dăduse atribuțiunea de a-l menține în constituționalitate (art.103).-

Decizia Maniu.-

Această întregă discuțiune a fost făcută anterior, în termeni identici și cu argumente identice, într-o speță identică, în care numai reclamantul diferea, căci acolo era d. Iuliu Maniu. Decizia Curții de Apel, S.VI a fost casată însă de către Inalta Curte, S.IV, care, judecând afacerea în fond, a pronunțat decizia Nr.2129 din 1939, a cărei autoritate o invocăm.-

Obiecțiunile adversarului.-

Intregul sistem de apărare al adversarilor împotriva acestui incident denotă prin lipsa lui de orice valoare juridică, neputința totală de a răspunde la o chestiune de pure principii elementare de drept administrativ, de aceea au fost folosite cuvinte sau fraze, izolate, de oriunde au putut fi găsite, citate care nu spun nimic sau sunt în afără de chestiune, acuzarea de abilitate la adresa reprezentantului Senatului în gedință, care nu a fost scutit nici chiar de acuzarea de valoare senzatională că, în altă împrejurare, ar fi susținut exact teza, pe care o combate astăzi.-

Imi este foarte ușor să răspund unei asemenea apărări, învederând Onor.Curții cât de netemeinic și neajutorat este întregul complex de argumente folosite de adversari pentru trebuința cauzei.-

66

Reclamantul a susținut în primul rând că contenciosul nostru administrativ ar purcede dela o concepție cu totul simplistă: aceea de a i se recunoaște dreptul de a anula orice acte de autoritate, dela orice organ al Statului ar emana ele, iar nu numai actele de autoritate ale administrațiunii. Argumentele aduse în sprijin sunt cam acestea:

a.- Însăși legea din 1 Iulie 1905, care organizează contenciosul administrativ modern în România, da în competența Curții de Casație toate actele de autoritate făcute de puterea centrală, indiferent dela care organ al acesteia purcedeau ele. Textul legii (legea Curții de Casație, mod. la 1 Iulie 1905) a fost însă rău înțeles, căci el zicea: "In contra regulamentelor și ordonanțelor făcute în călcarea legii de puterea centrală, județeană, comună sau de alte autorități publice, în afară de actele de guvernământ".- Ori, atunci când se vorbește de puterea centrală în legătură cu cea județeană și cea comună, oricine știe că este vorba de administratiunea centrală (guvern, ministere) iar nu și de organul legiuitor și cel judecătoresc. Dealtfel, aceasta rezultă din faptul că singura excepție admisă de lege dela această competență o constituiesc actele de guvernământ, care sunt acte pe care numai organul executiv al Statului le poate face iar nu și celelalte organe.- Tot astfel art.62 al aceleiași legi nu lăsa nici un fel de îndoială asupra chestiunii, el vorbind de "administratorii cari... nu vor ține socoteală de deciziunea Curții de Casație" (al.final).-

b.- Pentru a se ajunge la înlăturarea raportului legii făcut la Cameră, pe care-l invocasem în sprijin, s'a susținut că raportul la Senat nu mai vorbește despre organul sau autoritatea administrativă a Statului, ci vorbește despre puterea publică în genere, trăgându-se concluzia că cele două rapoarte se anihilează astfel.- Nimic mai inexact în

realitate! Căci dacă se citește acest raport, foarte suc-
cint redactat de altfel, se vede numai decât că el înțelege
că se preocupă de abuzurile comise de funcționarii publi-
ci și că el vorbește în partea sa finală despre "autoritatea
administrativă reclamată" iar nu despre "autoritatea publi-
că reclamată".--

S-a mai pretins că, de vreme ce atât art. 1
al Constituției din 1923, cât și art. 2 al legii conten-
tenciosului exceptează de la competența acestuia numai actele
de guvernământ și actele de comandament cu caracter militar,
toate celelalte acte de autoritate rămân în competența con-
tenciosului, nefiind cu putință ca pe cale de interpretare
să se adauge excepții noi.--

Acest argument este în realitate o simplă încer-
care de eludare a incidentului ridicat, pentru că nu am pro-
tins că actele Președintelui Senatului ar fi exceptate de la
competența contenciosului, ci că ar fi acestea și ele sunt
în realitate tot acte administrative de autoritate, ci am
sustinut că contenciosul nu le poate judeca în mod organic,
din cauza naturii sale care este aceea a unei justiții che-
mate să infrângă numai ilegalitățile administrației iar
nu și ale altor organe în Stat. Este inexact așa dar că
am fi pretins că actele Președintelui Senatului ar fi excep-
tate de la competența contenciosului, ci că ele sunt din cau-
ză că nu emană de la administrație, acte cu totul străine de
menirea și atribuțiunile contenciosului administrativ.--

S-a susținut că bugetul, deși este un act lo-
gislativ, ca unul ce este votat fie de Camera, fie de ambele
corpuri legitime, este susceptibil de a forma obiectul
unei acțiuni de contencios, citându-se diferite decizii ale
Curții de Casație în care actul atacat în contencios era
bugetul.--

Lucrul este perfect adevărat numai că eroarea

constă în ignorarea naturii însăși a bugetului. Bugetul nu este un act legislativ, el nu este opera legiuitorului, ci un act administrativ prin excelență, care, pentru a fi valabil, trebuie să fie verificat și aprobat printr'un vot al legiuitorului. Legea bugetară nu schimbă întru nimic natura acestui act administrativ. Dealtfel Curtea de Casație s'a pronunțat asupra acestei chestiuni atunci când a zis că: "întocmirea bugetului unei administrațiuni constituie netăgăduit un act administrativ de autoritate, iar partea lezată prin alcătuirea lui se poate adresa instanțelor de contencios administrativ pentru valorificarea dreptului ei". (Casație, S.III, dec.Nr.324 din 24 Februar 1930, publicată în Pandectele Săptămânale, 1930, pag.425).-

Doctrina, atât cea franceză cât și cea română, este unanimă în acelaș sens.-

e.- Reclamantul, punându-se pe tema art.3, al. ult. al legii contenciosului, care spune că actele administrative de autoritate și cele de gestiune ale Președinților Corpurilor legiuitoare sunt supuse controlului exclusiv al Adunărilor plenare respective, se întreabă de ce nu am întemeiat incidentul meu pe acest articol ci l-am întemeiat pe art.1 al legii? Răspund: pentru un motiv cu totul elementar de drept, care a scăpat reclamantului. Art.3 se ocupă de aceste acte ale Președinților Corpurilor legiuitoare, pe care ei le fac nu prezidând Camera sau Senatul ci în calitate a accesorie, pe care o mai au, de șefi conducători ai unor administrațiuni compuse din funcționari publici: registratori, stenografi, dactilografi, casieri, arhivari, funcționari de birou, intendenți, ușieri, oameni de serviciu, etc. Ansamblul acestor servicii alcătuiește administrațiunea interioară a Senatului sau a Camerei, a cărei conducere o are Președintele respectiv (art.131 Reg.Senatului).- În această calitate Pre-

sedintele poate fi chemat să facă adevărate acte administrative de autoritate, numiri, concedii, pedepse disciplinare, îndepărtări din serviciu, fixarea orelor de serviciu, etc., după cum poate fi chemat să facă acte administrative de gestiune cu privire la localul Senatului, cumpărări de mobilier, reparațiuni, furnituri de cancelarie, etc.-

Despre aceste acte a înțeles să vorbească art.3, sustrăgându-le, cu drept cuvânt, din cauza naturii organului, dela care ele emanau, cenzurii contenciosului administrativ. Inalta Curte de Casație însă, prin mai multe deciziuni pronunțate în secțiuni unite, a declarat textul art.3, al.ultim, ca neconstituțional prin raport cu art.107 al Constituțiunii din 1923. În toate aceste hotărâri era vorba de acte care priveau în mod direct raporturile Corpurilor legiuitoare, cu funcționarii lor - lucru pe care reclamantul s'a ferit cu deosebită abilitate să-l spună. Astfel, dec.Nr.28, din 1929 privea suspendarea din funcțiune a arhivarului Totirescu iar dec.Nr.45 din 1934, privea mutarea lui Virgil Gabrielescu, funcționar al Camerii.-

Nu este locul să discutăm aici, dacă soluțiunea Inaltei Curți este în afară de orice critică.- În toate sursele ea se rapoartă la acte, care nu au nici o asemănare cu acelea de care se plânge astăzi d.I. Mihalache.- D-sa nu a fost îndepărtat din vreun serviciu administrativ al Senatului, căci nu a avut calitatea de funcționare al acestuia, ci nu a fost primit la sedințe prin aplicarea unei dispozițiuni a Regulamentului, care, cum am arătat mai sus, este un act de voință suverană a acelui corp legiutor. Președintele Senatului, când a făcut comunicarea sa din 8 Iulie 1939, nu a lucrat ca șef al administrațiunii Senatului în baza art.1 al Regulamentului ci ca Președinte al unui corp legiutor, în baza art.6, lit.c.-

68

Acestea sunt motivele, pentru care în cazul de față dorința reclamantului ca chestiunea să fie pusă pe tema art.3 al legii contenciosului, nu a putut fi împlinită, acel articol fiind cu totul străin de speță.-

f.- S'a pretins, însfârșit, că, într'o altă împrejurare, aș fi susținut teza inversă adică teza, pe care o îmbrățișează astăzi reclamantul. Este o pură afirmare gratuită, făcută cu scopul vădit de a impresiona Onor.Curte.- Era vorba atunci de modificarea de către Senat nu a Regulamentului său interior, ci a regulamentului privitor la situațiunea funcționarilor săi prin suprimarea câtorva posturi existente. În procesul, în care am pledat pentru unul din acești funcționari, am pus chestiunea de a se ști, dacă Senatul poate suprima un post chiar prin modificarea regulamentului respectiv, atunci când funcționarul astfel suprimat era stabil? Cu această ocazie, s'a cercetat și chestiunea dacă modificarea acelui regulament s'a făcut în strictă conformitate cu condițiunile formale prevăzute chiar de către regulamentul modificat. Situațiunea era, cu alte cuvinte, cu totul alta iar chestiunile desbătute cu totul altele decât cele de astăzi.-

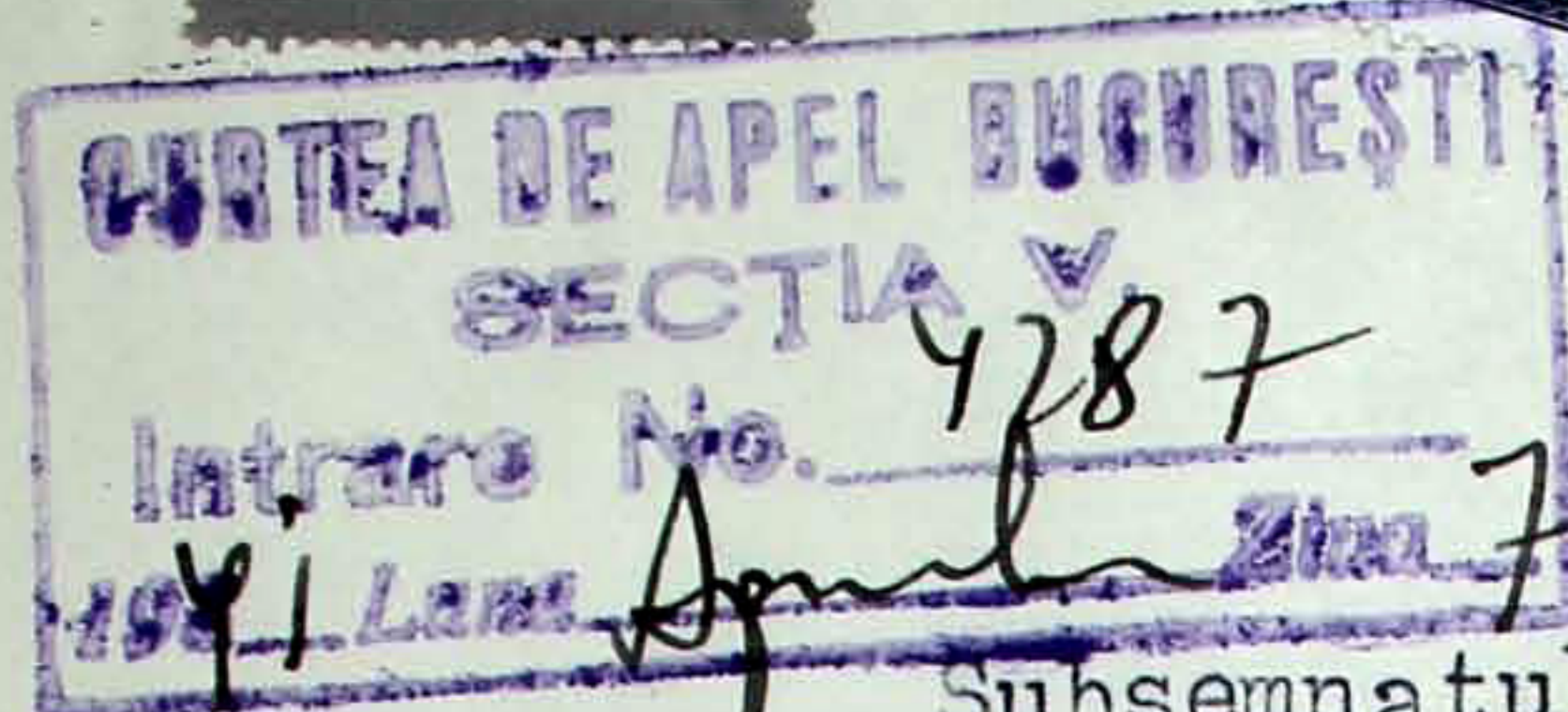
Nu se poate răspunde cu o frază tăiată din concluziunile mele din acel proces, la incidentul ridicat astăzi și care se întemeiază pe elemente de drept arhicunoscute la școală!

Pentru toate aceste considerațiuni, rog Onor.Curte să binevoiască a vedea că incidentul ridicat este întemeiat, să-l admită și, ca consecință, să respingă acțiunea reclamantului ca inadmisibilă.-

p.Senat și Președinția Senatului.-

Ștefan I. Ionescu

DOMNULE PRESEDINTE.

Subsemnatul avocat, am onoare a depune alăturatele
Note Scrise pentru dl. Ion Mihalache No. dosarul No. 3384/939.

Cu stimă,

[Handwritten signature]

3384/939
pr. 9/12

DOMNIEI-SĂEE

DOMNULUI PRESEDINTE AL CURTII DE APEL SECTIA V-a

CONCLUZIUNI SCRISE

Din partea d-lui ION MIHALACHE, în acțiunea în contencios,
Dosar No. 3384/939, Curtea de Apel Secția V-a.-

--oOo--

Dl. Ion Mihalache, a fost proclamat senator de drept pe temelul Constituțiunii în vigoare, prin Încheierea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Comisiunea prezidențială No. 34/1938.-

D-sa a executat această funcțiune constituțională până în anul 1939.-

Noua lege, zisă Constituțiune, din 27 Februarie 1938, respectă drepturile senatorilor recunoscuți până la data promulgării ei.-

Această lege constituțională prevedea însă prin art. 48 obligațiunea pentru membrii adunărilor legiuitoare, să depună jurământ.-

În 1939 se aleg noi Corpuri legiuitoare. Dl. Ion Mihalache se prezintă la Senat, pentru a-și exercita funcțiunea constituțională ce-i fusese recunoscută și de noua legislațiune, ieșită dintr'o lovitură de Stat.-

D-sa este însă împiedecat să pătrundă în incinta Senatului.-

La protestele sale a primit din partea Președintelui de atunci al Senatului, Nicolae Iorga, adresa No. 79 din 12 Iunie 1939, prin care i se aduce la cunoștință că nu poate pătrunde în Senat până când mai întâi nu îndeplinește două obligațiuni: prestarea jurământului și portul uniformei Frontului Renașterii Naționale.-

I se pune însă în vedere că regulamentul care va fi votat într'o ședință apropiată va prevede pierderea mandatului.-

..//..

Dl. Mihalache n'a putut să presteze jurământul fiindcă n'a vroit să îmbrace uniforma unui partid politic, din care nu făcea parte și care reprezenta o altă gândire și atitudine politică decât aceea căreia i se destinase.-

Noua lege constituțională îi recunoscuse calitatea de senator de drept, fără obligațiunea portului unei uniforme.-

La 5 Iulie 1939 dl. Mihalache primește o nouă adresă No.237 a președintelui de atunci al Senatului dl. Argetoianu, prin care era prevenit că dacă până la data de 7 Iulie inclusiv, când se împlinește o lună dela deschiderea Parlamentului nu se va prezenta pentru a depune jurământul, își va pierde mandatul pe exercitiul întregii Legislaturi.-

Cum de această dată dl. Mihalache nu mai era invitat să poarte și uniforma Frontului Renașterii Naționale, scrie la 7 Iulie 1939 d-lui Președinte al Senatului, cerându-i lămurirea dacă înțelesul pe care-l dă adresei sus citate, este sau nu exact.-

În acelaș timp d-se arată că art. 4 și 5 din legea din 5 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare nu limitează termenul pentru depunerea jurământului de către senatorii de drept, singura consecință pentru ei fiind neputința exercitiului mandatului, înainte de depunerea jurământului.-

Dl. Mihalache mai adaugă că nu cunoaște regulamentul care n'a fost publicat, dar în cazul în care el prevede sancțiunea la care se referă președintele Senatului, aceasta este fără temei legal.-

Drept răspuns la această scrisoare, dl. Mihalache primește adresa No. 390 din 10 Iulie 1939, prin care președintele de atunci al Senatului, dl. Periețeanu, îi face cunoscut hotărârea sa de a-l priva de mandat pe timpul întregii legislaturi în curs.

Remarcăm această adresă în ceiace privește autorul actului de autoritate, contra căruia ne plângem prin această acțiune. Președintele Senatului, scrie: " am fost nevoit să declar că ați pierdut exercitiul mandatului Dvs., pe timpul Legislaturii în curs și am dispus să se facă despre aceasta mențiune în apelul nominal".

Actul de autoritate nu emană deci dela Senat ca Corp Legislativ, ci dela Președintele Senatului, care n'a lucrat în numele Corpului, ci în numele său personal.-

În ședința dela 8 Iulie, Președintele Senatului, Dl. Anibal Theodorescu, a citit declarația prin care dl. Mihalache și alți senatori de drept, erau decăzuți din această funcțiune constituțională, până la sfârșitul Legislaturii în curs.-

Un senator a întrebat chiar, dacă această comunicare comportă vre-o discuțiune sau vre-un vot. Dl. Anibal Theodorescu a răspuns negativ, cu indicațiunea că face numai din condescendență față de Senat, cunoscută hotărârea Președintelui acestuia, luată pe baza legilor în vigoare, și a regulamentului Senatului.-

Este dar dela început necesar să fie stabilit faptul că actul de autoritate, nu a fost o emanațiune a Corpului Legislativ și nici cel puțin nu a fost însușit de acesta.-

Față de o situațiune în totul nelegală, întrucât nici regulamentul Senatului prin art. 2 nu era conform cu dispozițiunile legislative în vigoare, dl. Ion Mihalache a fost nevoit să facă prezenta acțiune în contencios, prin care a cerut anularea ca ilegale, a actelor de autoritate cuprinse în adresele No. 6079 din 12 Iunie 1939 și No. 390 din 10 Iulie 1939, ale d-lui Președinte al Senatului Român, cât și să ceară deasemenea anularea art. 2 din regulamentul Senatului, publicat în Monitorul Oficial No. 67 din 22 Iulie 1939.-

La desbaterea acestei acțiuni, dl. reprezentant al Senatului a ridicat o excepțiune de inadmisibilitatea acțiunii.-

Cercetarea acestei excepțiuni dilatorii face obiectul notelor noastre scrise.-

Incidental expus de dl. Profesor Anibal Theodorescu, se întemeiază în principal pe o afirmațiune.-

D-sa pleacă dela ideia că un Corp Legislativ nu poate să facă decât acte legislative, nu și acte administrative.-

Lăsând de o parte variațiunile cu cari d-sa a prezentat

această idee, în timpul concluziunilor sale orale, reținem numai afirmațiunea că un Corp Legislativ poate să facă acte de administrațiune prin reprezentantul său, atunci când este vorba de situațiunea funcționarilor din serviciul Statului, dar nu poate să facă acte de autoritate în alte împrejurări.-

Ne vom ocupa mai jos de seriozitatea acestei distincțiuni făcută numai pentru a se împăca jurisprudența constantă a Inaltei Curți de Casație, cu nevoile procesului de față.-

Dl. Anibal Theodorescu a crezut că găsește un sprijin al acestei afirmațiuni în art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ din 1925.-

Pentru a evita dificultățile ce le întâlnea în art. 3 din această lege pe care Inalta Curte în Secțiuni Unite l'a declarat neconstituțional în mai multe procese anterioare, dl. Anibal Theodorescu interpretează art. 1 în sensul că numai actele de autoritate cari emană dela administrațiunea de Stat, pot fi cenzurate de instanța de contencios. D-sa concedează apoi în cursul debaterilor că și celelalte corpuri organice din Stat, pot face acte de autoritate, dar sunt excluse dela acțiunea în contencios, actele Corpurilor Legislative, fiindcă acestea sunt prin natura lor acte legislative nu acte administrative de autoritate.-

În consecință, cele două acte de autoritate făcute de președintele Senatului, adică adresa din 12 Iunie 1939 și mai ales aceia din 10 Iulie 1939, sunt acte legislative, fiindcă emană de la un Corp Legislativ. În orice caz sunt acte cari privesc organizarea interioară a Senatului și aparțin deci întregului Corp Legislativ, prin urmare nu pot îmbrăca forma unui act administrativ de autoritate.-

Deasemenea regulamentul Senatului, și cu atât mai mult acesta este un act legislativ, fiindcă el are și formă de lege.-

Dl. Anibal Theodorescu încearcă în felul acesta să reducă printr'o porțiță deschisă în art. 1 din legea contenciosului administrativ, actele administrative de autoritate ale președintilor Senatului și Camerii, exceptându-le dela competența instanței de contencios.-

În afara de aceasta serviciile camerelor legislative se împart în servicii administrativ, și legislative. Serviciile administrative sunt: chestura, arhivele, bibliotecile, Cassa și clădirile. Există în sânul camerelor legislative, autorități, biroul Camerei, chestori, comisia de contabilitate, etc., cari iau deciziuni executorii, cari fac numiri și revocări de funcționari, cari lichidează pensuni și reglează conturi. (Hauriou, op. cit. pag. 486).-

Toate aceste organe subdivizionare ale Corpului Legislativ fac zilnic acte de administrațiune. Reprezentantul Corpului Legislativ, Președintele Senatului, în calitate de cap al acestor organe subdivizionare poate să facă acte administrative, pur și simplu, sau acte administrative de autoritate.-

Dl. Anibal Theodorescu în a treia sa replică, cu prilejul desbaterilor orale, a fost în totul de acord cu aceste principii.-

În acțiunea noastră în contencios am arătat că Președintele Senatului a făcut un act personal administrativ de autoritate cu caracter individual și subiectiv, privind pe dl. Ion Mihalache.-

Președintele Senatului nu a adus la îndeplinire o hotărâre a acestuia luată ca corp legislativ, ci pretinde, că pe baza legilor și regulamentului a aplicat d-lui Ion Mihalache o sancțiune.-

Situațiunea este identică cu aceea în care Președintele Senatului ar concedia un funcționar, pretinzând că o face pe baza legilor și regulamentului.-

Actul pe care l'a săvârșit Președintele Senatului este el susceptibil de acțiune în contencios când este vorba de un funcționar din serviciul Corpului Legislativ, și nu este el susceptibil de a fi atacat cu această acțiune atunci când privește excluderea din Senat a unui senator de drept care exercită o funcțiune constituțională ?

Dl. Anibal Theodorescu afirmă că cele două situațiuni nu sunt identice.-

72

Dela început nu se poate înțelege pentru ce art. 3 din legea contenciosului administrativ a fost declarat neconstituțional, dacă totuși actele administrative de autoritate ale președinților Corpurilor Legiuitoare rămân exceptate dela acțiunea în contencios pe temeiul art. 1 din aceeași lege.-

Trebuie să dovedim următoarele două propozițiuni:

a), Corpul Legislativ, prin reprezentantul său poate face acte de autoritate susceptibile de acțiune în contencios.-

b). Regulamentul Senatului, deși în formă este un act legislativ, în fond este un act administrativ, care poate face obiectul unei acțiuni în contencios, atunci când cuprinde dispozițiuni contrarii Constituțiunei sau legilor ordinare în vigoare.-

A.- Statul, persoană morală unică, își exercită funcțiunile sale prin trei organe, cărora constituentul le-a delegat puteri și drepturi limitate și diferențiate. (Michoud Vol.I, pag. 319. Vol. II, pag. 58 - 59).-

Fiecare din aceste organe este dotat cu personalitate morală.-

Această personalitate este în același timp administrativă, Camera Deputaților, ca și Senatul, nu pot fi considerate, dacă au personalitate, decât ca un fel de stabilimente publice, pentru că ele sunt servicii publice personificate. (Hauriou, La Jurisprudence administrative, pag. 486).-

Aceasta înseamnă că însuși organul legislativ poate să fie un ruaj administrativ, o autoritate administrativă și prin urmare o personalitate administrativă.-

Acest caracter administrativ nu este conferit organului legislativ prin afiliațiune cu organul executiv, dar prin gestiunea unui serviciu public, căci este sigur că atât Camera cât și Senatul, participă la gestiunea serviciilor publice generale. (Ibid. pag. 486).-

Camerile legislative participă la gestiunea serviciilor publice generale prin legile cu cari ratifică contracte administrative sau aprobă bugetul.-

În primul caz Președintele Senatului face un act administrativ de autoritate.-

În cazul al doilea actul său are caracter legislativ.-

Pentru ce ?

Ca să răspundă dl. Anibal Theodorescu se refugiază în drepturile de poliție pe cari regulamentul Senatului le dă președintelui. Dacă un senator este exclus pe un număr de ședințe, în urma unui vot al Corpului, și președintele Senatului execută această deciziune, poate actul să fie atacat cu acțiune în contencios ?

Desigur că nu, răspundem și noi alături de dl. Anibal Theodorescu.-

În acest din urmă caz, este vorba de un vot al Adunării în limitele drepturilor și delegațiunii pe care Constituția a dat-o Senatului de a-și face un regulament, pentru a stabili normele funcționării sale interioare și executării atribuțiunilor sale. Actul poate fi politic, dar nu este un act de autoritate.-

Nu se poate însă asimila speța noastră cu această situațiune.-

Actele de autoritate împotriva cărora ne plângem, n'au emanat dela Corpul Legislativ; ele n'au făcut obiectul unei deliberațiuni, unui vot al acestui Corp; ele nu sunt măsuri disciplinare luate împotriva unui senator turbulent sau recalcitrant. Aceste acte sunt cu totul străine voinței Corpului Legislativ. Ele sunt măsuri luate de președinte pe temeiul unor dispozițiuni legale și regulamentare, și privesc drepturi obiective create de Constituțiune și de legi, unor persoane cari îndeplinesc anumite condițiuni.-

Funcțiunea de senator de drept este independentă și de votul adunărilor legiuitoare.-

După cum această funcțiune constituțională nu poate fi suprimată printr'o lege ordinară și nici exercițiul ei nu poate

să fie îngrădit printr'o dispozițiune legală contrarie Constituțiunei, tot astfel nici președintele Senatului nu poate să facă un act de autoritate care să aibă drept rezultat desființarea sau anihilarea exercițiunilor acestei funcțiuni constituționale.-

După cum funcționarul public își trăgea sursa dreptului său din statutul funcționarilor publici, și acest drept nu putea fi ridicat nici de președintele Senatului și nici chiar de Senat printr'un act colectiv, tot astfel senatorul de drept are temeiul funcțiunei sale în Constituție și în lege, și nu poate să-i fie stânjenit exercițiul acesteia printr'un act administrativ de autoritate al președintelui Senatului, sau chiar al Senatului întreg.-

Nu pentru a reproșa d-lui Profesor Anibal Theodorescu variațiuni în opiniunile sale, fiindcă în orice știință evoluțiunea poate să aducă diferențe de gândire, dar pentru a-l invoca ca autoritate, ne referim la principiile pe cari d-sa le-a expus în cunoscuta afacere Stefan Olchovschi.-

Pe temeiul regulamentului său, Senatul făcuse numirile de funcționari. Aceștia se bucurau de stabilitate în conformitate cu art. 2 din legea pentru statutul funcționarilor publici.-

În 1929 Senatul a procedat la modificarea unor articole din regulamentul său, pentru a face posibilă concedierea unora dintre acești funcționari.-

Stefan Olchovschi este licențiat din serviciu. El face o acțiune în contencios întemeiată pe mai multe motive, printre cari și acela că prin regulamentul său Senatul nu avea dreptul să desființeze un post și să concedieze un funcționar stabil.-

Procesul ajunge până în fața Înaltei Curți de Casație în Secțiuni Unite, unde se cere a se declara neconstituțional art. 3 alin. final, din legea contenciosului administrativ, fața cu art. 107 și 73 din Constituția din 29 Martie 1923.-

Acțiunea lui Stefan Olchovschi este susținută de dl. Anibal Theodorescu.-

34
Reprezentanții Senatului susțineau atunci ceea ce afirmă azi dl. Anibal Theodorescu, că nu intra în atribuțiunile puterii judecătorești de a controla dacă actele emenate dela puterea legiuitoare, au fost îndeplinite cu respectarea sau nerespectarea tuturor formalităților prevăzute de regulamentele, cari statornicesc modul după care cele două Adunări își exercită atribuțiunile.-

60
Inalta Curte de Casație n'a admis acest punct de vedere, dar a primit concluziile d-lui Profesor Anibal Theodorescu și a declarat neconstituțional art. 3 din legea contenciosului administrativ hotărând nu numai că actele administrative de autoritate ale președintelui Senatului sunt cenzurabile de instanța de contencios, dar chiar că regulamentul Senatului nu poate să calce o dispozițiune a unei legi ordinare. In consecință, dreptul de stabilitate recunoscut unui funcționar printr'o lege ordinară, nu poate să-i fie refuzat printr'un act administrativ de autoritate al președintelui Senatului.-

In acest fel contenciosul nostru administrativ a căpătat o reglementare precisă, rezumată în dreptul particularilor lezați prin acte sau dispoziții ilegale, să ceară anularea sau constatarea ilegalității acestor acte administrative de autoritate. Deasemenea Inalta Curte de Casație în Secțiuni Unite, a precizat cu acel prilej că orice putere publică este supusă regulii comune a controlului jurisdicțional exercitat de instanțele judecătorești obișnuite, atunci când ea face acte de autoritate.-

Dela această regulă generală legiuitorul constituant nu a prevăzut decât două excepțiuni: actele de guvernământ și actele de comandament cu caracter militar.-

In afară de categoria acestor acte speciale, regimul nostru constituțional nu admite nici o altă excepție. Orice act administrativ de autoritate nu poate să scape cenzurei contenciosului administrativ, atunci când prin disprețul legii el lezează pe un particular într'un drept al său, cu atât mai mult, ca în speță, când dreptul lezat își trage obârșia chiar dintr'o dispoziție constituțională.-

Nu este o diferență de principii între soluțiunea dată de Inalta Curte de Casație în Secțiuni Unite și între speța noastră.-

Situațiunea diferă numai prin aceea că acolo era vorba de un funcționar public și aici este vorba de o funcțiune constituțională.-

Senatorul de drept încetează să mai fie un ales al Corpului electoral. El își trage dreptul nu din votul electorilor, ci dintr'o dispozițiune constituțională. Situațiunea sa este mai stabilă decât aceea a unui funcționar public. O lege ordinară poate modifica statutul funcționarilor publici, desființând stabilitatea. O lege ordinară nu poate însă modifica situațiunea unui senator de drept, creată prin Constituție.-

Dl. Anibal Theodorescu a invocat în sprijinul susținerilor sale deciziunea Curții de Casație secția IV-a, dată în acțiunea în contencios a d-lui Iuliu Maniu.-

În afară de împrejurarea că situațiunile nu sunt identice în cele două procese, deciziunea sus arătată este contrarie principiilor puse de Inalta Curte de Casație într'o serie impozantă de hotărâri privitoare la această materie.-

" Că astfel fiind, spune Inalta Curte în Deciziunea No. 28 din 6 Iunie 1929, dispoziția din ultimul alineat al art. 3 din legea contenciosului administrativ, care sustrage puterii judecătorești actele administrative de autoritate și gestiune ale președinților Senatului și Adunării Deputaților, supunându-le numai controlului exclusiv al adunării plenare a Corpului Legislativ ce prezidează, este contrarie principiului înscris în art. 107 din Constituție și ca atare, violând acest principiu, urmează a fi înlăturată pe baza art. 29 din legea Curții de Casație " .-

În concluziune, prima noastră propozițiune este demonstrată. Actele administrative atacate cu această acțiune în contencios (cuprinse în adresele președintelui Senatului din 12 Iunie 1939 și 10 Iulie 1939) nu sunt prin caracterul lor acte legislative cari să scape controlului jurisdicțiunii contenciosului administrativ.-

zh
6A

CONCLUZIUNI

din partea D-lui STEFAN OLCHOWSKI

Dos. nr. 1453/929-

Curtea de Apel București S.III-a

CONCLUZIUNI

din partea Domnului STEFAN OLCHOWSKI

--oo--

FAKTELE. - Domnul Stefan Olchowski a fost numit pe ziua de 1 Noembrie 1923, la Senat, ca subsecretar al Comitetului Delegațiilor, a primit ulterior o înaintare, iar pe ziua de 1 August 1927 a fost înaintat prim secretar la birou, post prevăzut în art. 4 al Regulamentului de organizare a serviciilor Senatului /Vezi actele la dosar/. - În această calitate D-sa se bucura de stabilitate potrivit art. 44 din același regulament, ca unul ce se afla în serviciu la data votării regulamentului de către Senat /25 Martie 1926/.

Prin procesul verbal încheiat de biroul Senatului la 19 Iulie 1929, s'a decis modificarea mai multor articole din regulament, printre cari și a art. 4 și ca consecință suprimarea ca inutile a unor posturi, și printre ele și postul de prim-secretar la birou, ocupat de domnul Stefan Olchowski.

La 29 Iulie 1929 se hotărăște de către birou, mai întâi, și apoi printr-o deciziune a domnului Prezident al Senatului din aceeași zi, că, desființându-i-se postul, domnul Stefan Olchowski încetează de a mai funcționa. Această deciziune i s'a adus la cunoștință domnului Stefan Olchowski prin adresă nr. 1643 din 30 Iulie 1929.

ACTIONEA. - În urma celor de mai sus, Stefan Olchowski s'a plâns cu acțiunea de față Contenciosului Administrativ, pentru a-și apăra dreptul său de stabilitate conform art. 107 Constituție și 1 și următoarele din legea Contenciosului Administrativ.

Motivele acțiunii sunt în număr de trei: primele două privesc condițiunile de formă ale deciziunii domnului Prezident al Senatului, deciziune care, după cum vom arăta, este izbită

de nulitate, iar cel de al treilea se raportează la dreptul de stabilitate al reclamantului.-

MOTIVUL I.- Conform art. 89 din Regulamentul serviciilor senatului, propunerea de modificare a aceluși regulament, trebuie citită "în ședință publică, în trei ședințe consecutive, la interval de trei zile între fiecare".- În realitate, această propunere a fost citită în ședințele de la 20, 23 și 27 Iulie, în loc să fie citită în ședințele de la 20, 24 și 28 Iulie.-

Termenul prevăzut în art. 89 trebuie să fie socotit pe zile libere ? Fără îndoială, căci aceasta rezultă din însuși textul care este foarte clar. El nu zice la interval "de trei zile" ceea ce ar fi putut da loc la interpretare, ci zice la interval "de trei zile între fiecare".- Aceasta înseamnă că între două ședințe trebuie să se scurgă un interval de trei zile, care nu pot fi decât libere, conform regulilor de drept comun.

Lucrul acesta a fost relevat și în ședința Senatului de la 27 Iulie 1929, de către domnul senator Al. Bădulescu, care a atras atenția senatului asupra lipsei intervalelor de câte trei zile libere. Pentru a se remedia la această lipsă, care era evidentă, a apărut în acea ședință interpretarea bizată, făcută pentru trebuința cauzei de către domnul senator Georocianu, același care a reprezentat Senatul în procesul de față.- D-sa pretinde că zilele având câte 24 de ore, s'au scurs exact trei zile a câte 24 de ore, adică în total 72 ore, între două citiri.

Această interpretare, singura scândură de salvare ce se arunca maturului corp, foarte încurcat în momentul acela, a fost înbrățișată, iar domnul Președinte al Senatului când a pus la vot în ședința a III-a, modificarea Regulamentului, a adăugat: "Vă rugăm să luați act că votul cuprinde și interpretarea în chestiunea celor trei zile. Nu se zice în regulament trei zile libere, ci numai trei zile, și noi am satisfăcut această interpretare".-

"Votul Dvs. înseamnă și adeziunea Dvs. la această interpretare".-

Din toate aceste fapte s'a tras concluziunea că ~~Senatul~~ ⁷⁷ a interpretat, că termenul de trei zile trebuie înțeles pe ziua de 24 de ore și de această interpretare adversarii s'au folosit în mod larg în fața instanței, pretinzând că Senatul avea acest drept sau această putere suverană.

Acest argument este nejuridic în întregimea lui pentru că:

a/. Nu se pot interpreta decât textele neclare, neprecise sau confuze pentru a li se stabili un înțeles producător de efecte juridice. Din potrivă un text clar și precis, cum este acela al art. 89, nu poate fi interpretat, căci prin interpretarea unui asemenea text se ajunge întotdeauna la ocolirea sau la încălcarea și înlocuirea lui. Astfel s'a petrecut și în speță.

b/. Dacă ar fi fost vorba de interpretarea art. 89 al regulamentului și deci de modificarea textului acestui articol în sensul pretinsei interpretări date, ar fi trebuit ca și această interpretare să facă obiectul procedurii de modificare deschise, adică al celor trei citiri. Or, din actele urmate în cauză rezultă că nu s'a propus Senatului și interpretarea art. 89, iar pe de altă parte, că această interpretare nu a fost cuprinsă în cele trei citiri.

Concluzia este că și în privința interpretării trebuia să se urmeze procedura art. 89.- Este adevărat că Senatul este suveran să-și interpreteze regulamentele sale, dar atunci când această interpretare echivalează cu o modificare a acestor regulamente, el este ținut să observe procedura prescrisă pentru modificare.

c/. Chiar admitând interpretarea pro causa a domnului Georgeanu, intervalul de trei zile socotite pe ore nu s'a scurs în realitate în întregime. În adevăr, regulamentul vorbind de câte trei zile între două ședințe, înseamnă că numărătoarea orelor ar începe dela sfârșitul ședinței întâia pentru a merge până la începutul ședinței următoare, adică dela orele 5 p.m. c

când presupunem ipotetic că s'a ridicat ședința din 20 Iulie până la orele 2. p.m. când presupunem că s'a deschis ședința din 23 Iulie. Or, în acest interval de timp nu s'au scurs 72 ore, ci numai 69;

Zicem acest lucru pentru că regulamentul cere ca intervalul de trei zile să fie nu în citiri, cum crede domnul Georoceanu, ci între ședințe, ceea ce presupunem neapărat că prima ședință s'a terminat, iar cea de a doua nu a început încă, pentru ca intervalul să poată curge în mod efectiv.

d/. S'a pretins că, în speță, nici nu era nevoie de interpretarea art. 89, căci în acest articol se aplică, ci art. 40, care dă dreptul Senatului să desființeze funcțiunile devenite inutile prin deciziunea Prezidentului său, cu avizul conform al biroului și cu aprobarea Senatului, acest articol necerând nici trei citiri și cu atât mai puțin vre-un interval între ele, ci numai votul cu 2/3 a senatorilor prezenți.

Răspunsul este foarte ușor de dat, dacă cetim cu atenție art. 40 și 89, dacă le interpretăm cu bună credință și mai ales dacă cunoaștem cât de puțin elementele dreptului administrativ. Este adevărat că după art. 40 Senatul are dreptul să desființeze funcțiuni, îndeplinindu-se pentru acest scop, condițiunile sau formalitățile prevăzute de acel articol. Iată ce înseamnă desființarea acestor funcțiuni atrage ca consecință directă și imediată modificarea însăși a structurii organice a serviciilor Senatului, adică modificarea textelor regulamentului, trebuie să se procedeze conform art. 89, singurul care vorbește în modul cel mai generic și mai complet despre modificări. - "Nici o modificare, zice acest text, de nici un fel, nu se va putea aduce acestui regulament, decât .....".

Adversarii au pretins că citirea în trei ședințe la interval de câte trei zile fiecare, privește numai cazul când ar fi vorba despre îndatoririle și răspunderile funcționarilor, și despre disciplina lor, și din potrivă nu privește toate

celelalte cazuri de modificări.

Această interpretare este însă inexactă petrucă, după cum rezultă din simpla citire a art. 89, formalitatea celor 3 citirise raportă la toate cazurile de modificare; iar la cazurile speciale invocate de adversar este necesară și pronunțarea favorabilă a 2/3 din numărul total al membrilor biroului, adică o condițiune în plus, neprevăzută de art. 40 care se mulțumea numai cu avizul conform al biroului.

MOTIVUL II. - Art. 63 din Regulamentul interior al Senatului are următorul conținut:

"Președintele Senatului trimite la secțiuni, la comisiunile speciale și la comitetul delegaților secțiunilor toate actele relative la obiectele ce trebuie să fie discutate de dăsele.-

Aceste acte, îndată după votul Senatului, sunt depuse la arhivă".-

iar art. 70 din acelaș regulament dispune că:

"Proiectele de legi sau propunerile depuse la biroul Senatului sunt trimise de președinte comisiunilor competente, împreună cu toate actele și documentele relative".....

Din aceste textee rezultă că propunerea de modificare a mai multor articole din Regulamentul serviciilor sale interioare făcută prin procesul verbal din 19 Iulie 1929, trebuia să fie trimisă la comisiunea respectivă și secțiuni mai înainte de a fi supusă votului Senatului, ea fiind o propunere ca oricare alta și nefiind exceptată prin nici un text. Din potrivă, regulamentul interior al Senatului este făcut în conformitate cu art. 56 al Constituțiunii care zice că "Fiecare Adunare determină prin regulamentul său, modul după cum ea își exercită atribuțiunile". Această înseamnă că atât timp cât acest regulament există și este aplicat, lucrările interioare ale Senatului nu se pot urma altfel decât cum dispune regulamentul său interior, acesta având, sub acest raport, valoarea unei Constituțiuni

pentru senat.

Or, se constată că propunerea din 19 Iulie 1929 nu a îndeplinit această condițiune.

In rezumat, din dezvoltarea motivelor I și II rezultă că modificarea regulamentului din 1926, art. 4 prin care s'a suprimat funcțiunea lui Ștefan Olchowski, nu s'a făcut cu respectarea formelor prevăzute de regulamentele Senatului. Această înseamnă că o asemenea modificare a fost neregulat făcută, astfel că ea nu este de natură să producă efectele voite. In adevăr, este un principiu constatat de drept public ca o regulă de drept pentru că să-și producă efectele juridice voite, trebuie să fi fost elaborată și confecționată în conformitate strict cu o anumită procedură mai înainte determinată, Orice abatere sau orice încălcare a acestei proceduri atrage după sine vițierea regulii de drept în chestiune. Sancțiunea nu poate fi decât una și singură; neaplicarea, înlăturarea acelei reguli de drept ca fiind neregulat făcută.

Nu este vorba așa dar aci de vre-o nulitate care ar trebui să rezulte din termenii expresi ai legii.

Această sancțiune de nulitate este mai ales necesară, când fără modificare s'a schimbat o situațiune de drept pe care regulamentul o garanta funcționarilor Senatului.

Regulamentul din 25 Martie 1926, afară de prima parte, care tratează despre "organizarea și funcționarea serviciilor Senatului", în partea II-a se ocupă de "Statutul funcționarilor"; prin urmare de reglementarea situațiunii, ierarhice, admisibilității, numirilor, înaintărilor și în special de stabilitatea lor.- Prin acest regulament se rezolvă cazul și situațiunea particulară a funcționarilor Senatului, care au fost excluși din lege pentru Statutul funcționarilor publici din 19 Iunie 1923 /art. 2 al.

c. și art. 33, tocmai pentru motivul special că statutul lor să fie stabilit prin regulamentul interior al fiecărui corp legiuitor.

Rezolvând prin regulament situațiunea funcționarilor Sena-

...../..

CONCLUZIUNI

din partea d-lui STEFAN OLCHOWSKI

Dos. nr. 1453/929

Curtea de Apel București Secția III-a

CONCLUZIUNI

din partea reclamantului STEFAN OLCOWSKI

--OO--

La concluziunile deja depuse la dosar adăogăm prezentul supliment de concluziuni referitoare numai la punctul rămas în divergență.-

Ne-am plâns că deciziunea Senatului de concediere prin suprimarea postului este ilegală în sensul că atinge dreptul de stabilitate câștigat de reclamant în funcțiunea sa.

Am dovedit că reclamantul se bucura de stabilitate pe baza art. 44 din Regulamentul pentru organizarea serviciilor senatului, ca unul ce se afla în funcțiune la data votării aceluiași regulament /Martie 1926/:

Stabilitatea este un drept câștigat ? Pentru a putea răspunde este suficient a avea în vedere cele ce înseamnă stabilitatea; ea este dreptul pe care-l are funcționarul de a nu fi pedepsit sau îndepărtat decât în cazurile prevăzute de lege și pe baza unei hotărâri disciplinare. Stabilitatea este un grad inferior de inamovibilitate, în sensul că funcționarul inamovibil este legat chiar de locul pe care-l ocupă, neputând fi mutat decât pe cale disciplinară, pe cât timp funcționarul stabil poate fi mutat și în interes de serviciu, el fiind legat, așa dar numai de funcțiune iar nu și de scaun.

Stabilitatea este un drept subiectiv, pe care-l au toți funcționarii publici în baza art. 7 din statut iar funcționarii Senatului în baza zisului Regulament din anul 1926 care constituie statutul funcțiunii lor /art. 2., lit. c., statut.-/

Ori, toate drepturile subiective care derivă pentru funcționari din raportul de funcțiune publică, sunt tot atâtea drepturi câștigate, dobândite, care au intrat în mod definitiv în patrimoniul funcționarului. Astfel sunt: dreptul la stabilitate, la inamovibilitate, la salariu, la pensie, lucru confirmat

.../...

în mod constant nu numai de doctrina Dreptului nostru administra-
tiv, dar și de jurisprudență/cităm între altele Dec. Curții de
Apel II. nr. 718/929, pag. 4 alăturată subscrisei,/ între alții
și de Dl. Consilier Camil Demetrescu care a făcut opinie separată
în procesul nostru/.

De altfel legea însăși recunoaște existența drepturilor
câștigate atunci când, prin legea contenciosului administrativ,
deschide funcționarilor această cale de plângere, care după cum
se știe, nu este deschisă decât atunci când este vorba de un
drept lezat.

Ce se face cu dreptul de stabilitate în caz de suprimare
a funcțiunii ? Iată problema care urmează să fie soluționată
de Onor. Curte.-

Fără îndoială că stabilitatea, spre deosebire de inamovi-
bilitate, nu este înscrisă în constituțiune, ceea ce face că ea
poate fi oricând suspendată sau desființată pe cale de lege
ordinară. Dacă în cazul nostru Senatul ar fi suprimat și stabili-
tatea în principiu, problema de mai sus nu se mai putea pune căci
funcționarul nemai fiind stabil, nu se mai putea plânge de leza-
rea unui drept subiectiv. Dar Senatul nu a făcut lucrul acesta
ci, lăsând să subziste stabilitatea, s'a mulțumit să desființeze
numai posturile și să concedieze, ca consecință, pe funcționarii
stabili.

Funcționarul stabil nu poate fi îndepărtat decât în
modurile și în cazurile prevăzute de lege. Tocmai aceasta îl
deosebește de funcționarul amovibil. Desființarea funcțiunii
se face în vederea organizării sau reorganizării serviciului;
ea nu se poate face însă decât cu respectarea drepturilor câștigate,
pentru că dacă s'ar putea face și cu încălcarea acestor drepturi,
este evident că nu s'ar mai putea vorbi atunci de existența
unor drepturi câștigate.

Iată ce am spus în această privință în tratatul nostru de Drept
Administrativ /ed. 1929/ pag. 346;

"Desființarea serviciului.- Un serviciu public poate
*fi desființat atunci când nu mai răspunde necesităților adminis-
*trative, cari i-au motivat înființarea, sau își poate vedea
*personalul restrâns atunci când se constată că el devine prea
*numeros. Desființarea serviciului sau simpla suprimare a postului
*va aduce ipso facto ruperea raportului de funcțiune.

"Ce se va face în asemenea caz cu funcționarul care s'a
*bucurat de inamovibilitate sau de stabilitate? Statul nu de
*dă un răspuns direct la această întrebare, pentru că el nu se
*ocupă de această situațiune ci de o alta similară. În adevăr,
*el cere printr'o dispozițiune finală /art. 66/ ca autoritățile
*publice, cu prilejul punerii în concordanță a legilor de orga-
*nizare cu întregul său sistem, să determine numărul și felul
*funcțiunilor ce trebuiesc să între în compunerea fiecărui serviciu
*Funcțiunile găsite atunci inutile trebuiau suprimate, funcționa-
*rii respectivi însă nu urmau a fi lăsați pe dinafară, ci numiți
*în funcțiuni echivalente, sau chiar inferioare, dar plătiți
cu salariul ce primeau la desființarea lor".-

"Credem că această măsură, care privea o situațiune
*tranzitorie, trebuie generalizată și aplicată la toate cazurile
*de desființare de funcțiuni, în cari s'a născut în patrimoniul
*funcționarului un drept subiectiv prin dobândirea stabilității.
*În adevăr, față de dreptul de stabilitate vădit prin aplicarea
*dispozițiunilor generale ale statutului, nu vedem cum nu am
*adapta nici măcar o soluțiune, pe care această lege a adoptat-o
*ca măsură de tranziție, cu atât mai mult cu cât o alta nu
*există.

"De altfel aceasta a fost și interpretarea dată de
*Justiție. /Apel Cernăuți, I., 9 iulie 1926. Pand. Sept. 1926,
p. 762; Cas. III, 63 din 1927, Jurispr. Gen. 1927, p. 752, nr.
*1209; Cas. III, 561 din 1927, Jurispr. Gen. 1927, p. 1106,
*nr. 1763/".-

Principiul proclamat astfel în teorie a fost în

total adoptat ulterior de către legiuitorul nostru când nevoile de organizare a diferitelor servicii l'au pus în fața aceleiași probleme. El a adoptat în mod continuu și sistematic soluția propusă prin Tratat și susținută în speța de față. În adevăr, legea pentru organizarea poliției generale a Statului din 21 Iulie 1929 zice în art. 133;

"Funcționarilor cu titluri academice care ocupă funcțiuni desființate prin prezenta lege, li se vor încredința funcțiuni echivalente, și numai în caz de lipsă, imediat inferioare, păstrându-li-se însă gradul și salariul"; iar mai jos, în același articol: "Funcționarii găsiți inutili, vor fi trecuți în cadrul de disponibilitate în ordinea următoare".....

Legea pentru organizarea Ministerelor din 2 August 1929, zice în art. 204; "Funcționarii stabili care nu vor putea fi încadrați în limita locurilor prevăzute de articolele precedente și nici nu vor putea fi licențiați din serviciu, neintrând în prevederile articolului precedent /era vorba de funcționarii pensionați/ vor putea forma un cadru auxiliar și în acest caz/^{vor} continua a îndeplini orice însărcinări de serviciu ce li se vor da".-

Însfârșit, legea pentru organizarea administrațiunii locale din 3 August 1929 proclamă același principiu în art. 557; "Funcționarii stabili din administrațiunile actuale județene sau comunale, cari, prin reorganizarea sau contopirea serviciilor locale ar rămâne neîntrebuințați vor fi numiți în funcțiuni similare în orice serviciu, ținându-se seama de studiile ce vor fi având".

Iată sistemul legal, care confirmă că organizarea sau reorganizarea unui serviciu, se face numai cu respectarea dreptului de stabilitate.

Este locul să arătăm aici, că noi nu am cerut aplicarea textelor de mai sus la funcționarii senatului, așa cum greșit a înțeles unul din apărătorii adversari, ci numai că soluția preconizată de noi pentru această problemă a fost întocmai adoptată de legiuitor.

Adversarii, atribuind, fără îndoială, o mare importanță decotrinară concluziunilor scrise ce ute în acest proces, le-au imprimat. Din aceste concluziuni avem de relevat insistența cu care la pag. 6 au copiat diferite pasagii din doctrina franceză precum și din jurisprudența consiliului de stat, unele datând încă din anul 1903, voind să dovedească, cu aceste valcroase citate, că nici un obstacol nu se poate opune reorganizării serviciului public și deci desființării funcțiunilor.

^{că}
Răspundem/doctrina franceză a fost rău înțeleasă și rău utilizată de adversari pentru că;

a/. Față de această doctrină străină dreptului nostru, trebuie să prevaleze neapărat sistemul legiuitorului român pe care l'am arătat mai sus;

b/. În Franța nu există un statut al funcționarilor iar aceștia nu se bucură de stabilitate, astfel că acolo problema nu se pune ca la noi;

c/. Că însă autorii francezi își pun chiar această problemă, ei sunt cu totul de părerea noastră. În adevăr iată ce spune Gaston Jèze la pag. 663, citat chiar de adversari la pag. 6 a concluziunilor lor: "In absența oricărei stipulațiuni reglementare sau contractuale, agenții licențiați prin suprimare de funcțiune, au drept la o indemnitate de licențiere". Aceasta înseamnă așa dar, că indemnitatea de licențiere precizată de francezi se acordă numai atunci când situațiunea funcționarului nu este reglementată altfel, adică atunci când raportul de funcțiune nu i-a creat nici un drept subiectiv.

Pentru a da și mai multă putere de convingere concluziunilor lor, adversarii mi-au făcut cinstea de a-mi cita propria mea părere despre care ei spun că este concordantă cu teza susținută de senat. În adevăr la pag. 7 a concluziunilor ei spun:

"Ca să mai spunem de altfel când însuși dl. Profesor Anibal Teodorescu nu e de altă părere în cursul său de drept

"Administrativ, în care semnalând că statutul funcționarilor nu
"se ocupă de scarta funcționarilor licențiați pentru suprimarea
"de post, arată că față cu tăcerea legii, echitatea impune
"acordarea salariului pe vre-o 2 luni, și invoacă chiar o
"jurisprudență în acest sens.-

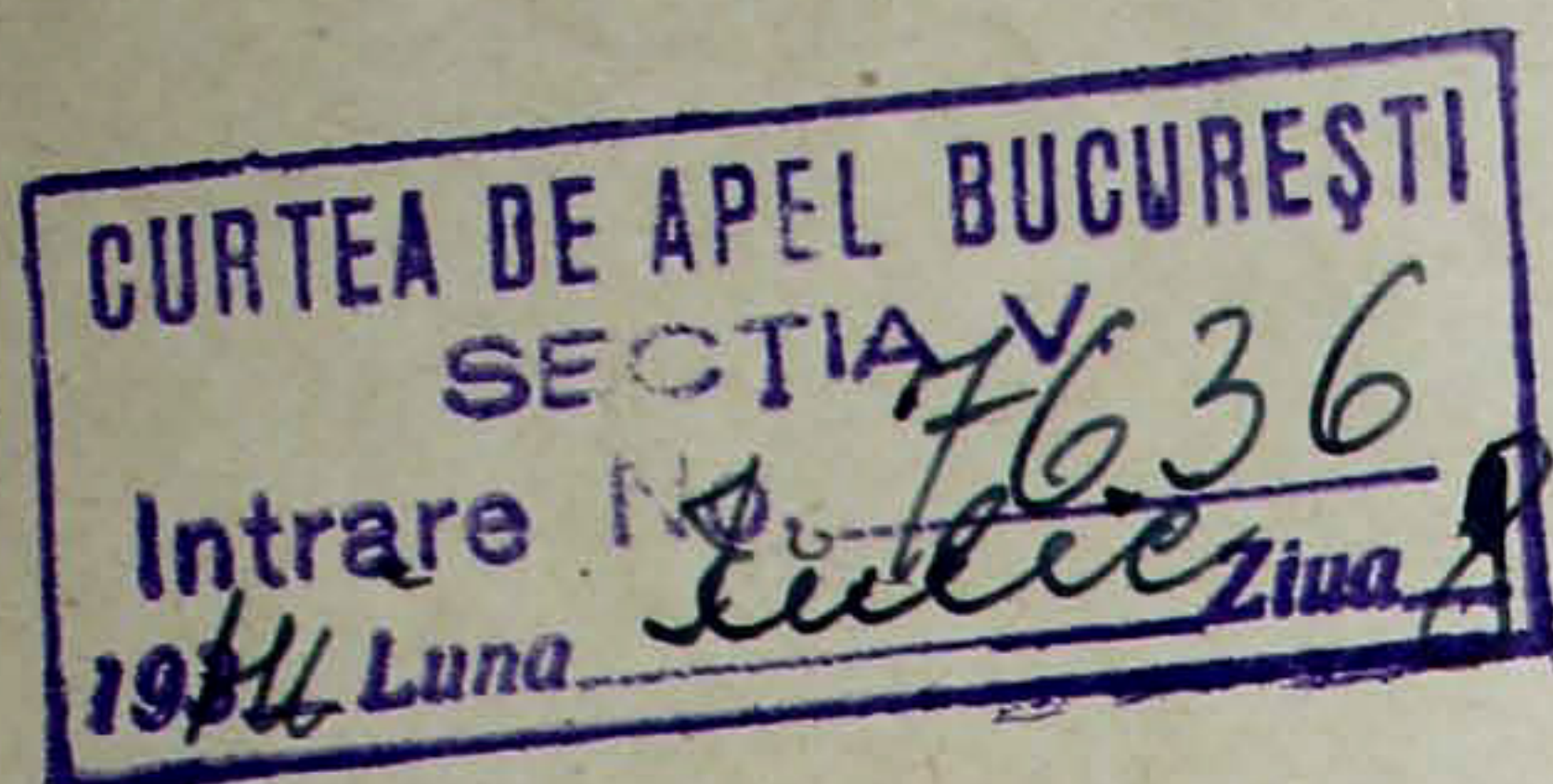
"După cum vedem, doctrina română e de acord cu cea
"franceză".

Adaog însă că aceasta nu a fost nici odată părerea mea,
după cum rezultă din textul paginelor 346 și 347 ale Tratatului,
și că citatul adversarilor este creat pe deaîntregul într'un
scop a cărui transparență este neîndoioasă.

De altfel tăgada existenței unor drepturi câștigate
nu concordă cu ceea ce doi dintre cei mai reputați juriști și par-
tidului politic care a prezidat la luarea de către senat a măsu-
rii de care ne plângem, /dnii Mirto și Iunian/ au susținut în
parlament cu ocazia votării legii contenciosului administrativ.
Cităm textual;

"Statutul nu l'ați făcut, normele le-ați enumerat în
"18 Decembrie 1920. Printre aceste norme este și inamovibili-
"tatea tuturor funcționarilor, cari au împlinit cinci ani de
"serviciu. Au trecut acești cinci ani de serviciu și au devenit
"inamovibili. Ei bine, ați creiat, prin un proiect de regulament
"această inamovibilitate a funcționarilor ca să vă fie îngăduit
"să veniți cu un amendament prin care desființați această inam-
"ovibilitate. Dar D-lor, un lucru mai grav; nu vă găsiți în cazul
"unei modificări, vă găsiți pur și simplu în situația de a lovi
"în drepturi câștigate și aceasta o faceți Dvst., corpurile
"legislative dela cari emană regulile judecătorești.-/Aplauze
"pe Băncile opoziției unite/. Până unde mergeți cu această pildă
"pe care vreți să o consacrați ? Ce exemple dați în societate,
"când Camera își nesocotește regulamentul ei, când Camera își

Incununat Președinte

3384/38 Am onoare a vă depune alătură
tele 'Concluziuni' scrise, în procesul
în Contencios Administrativ inten-
tat de D. Ion Mihalache. —

p. D. Mihalache
N. Blizkumest

Salut

Știți Președinte al Curții de Apel S. V.
București

Rezumat de concluzii scrise depuse înaintea Curtii de Apel
Secția V-a în numele d-lui Ion Mihalache.-

F A P T E L E

84
Dl. Ion Mihalache beneficiarul unei prerogative constitu-
ționale, acela de senator de drept, edictată prin două dispozițiuni
constituționale consecutive (1923, 1938), se vede lipsit de exerci-
țiul acestui drept al său, printr'un act de voință unilaterală a pre-
ședintelui Senatului.-

Motivarea acestui act a fost : că, Dl. Ion Mihalache re-
fuză să îmbrace uniforma unui partid politic - Frontul Renașterii
Naționale - pentru a putea patrunde în incinta Senatului.-

Impotriva acestui act al președintelui Senatului, adus
în scris la cunoștința d-lui Ion Mihalache, acesta din urma inten-
tează prezenta acțiune în contencios cerând anularea acestui act ca
illegal, pe temeiurile dezvoltate pe larg în petiția introductivă de
instanță.-

Înainte însă de a se porcede la dezvoltarea acțiunii, re-
prezentantul Preșidenției Senatului, a cerut pe cale de excepție, ca
instanța de Contencios să se declare incompetentă de a judeca aceas-
tă acțiune.-

Dl. Ion Mihalache a cerut la rândul său, respingerea inci-
dentului, pe considerația că instanța de contencios este competentă
a judeca acțiunea sa.-

Discuțiunea incidentului

Din dezvoltarea argumentărilor ambelor părți, rezultă că
două sunt tezele în prezentă;

1) În dezvoltarea incidentului reprezentantul Preșidenției
Senatului, a susținut că, conform dispozițiilor art. 1 din legea con-
tenciosului nu cade în competența acestei instanțe speciale, decât
numai o singură categorie de acte - anume acelea emanând dela orga-
nele "Administrațiunilor" Publice. Cu alte cuvinte în materie de
contencios, domeniul legalității trebuie restrâns numai la anumite
acte ale puterii publice: actele "Administrațiunii" - ceea ce ar duce

...//.

la rezultatul că, încât privește celelalte organe ale tutelei publice, s'ar ajunge, în materie de contencios, la un fel de compartimentare a arbitrarului.-

2) Din contră în combaterea acestui incident dl. Ion Mihalache susține că, din însăși tocmai a dispozițiilor art.1 legea contencios, rezultă că, orice act administrativ de autoritate emanând dela orice organ al tutelei publice, este de competența Contenciosului, deoarece numai astfel s'ar putea realiza într'un Stat de drept triumful legalității asupra arbitrarului - care este scopul final și rațiunea de a fi a contenciosului administrativ.-

Argumentarea pentru respingerea incidentului

I.

Argument de text

a.- Din citirea însăși a textului a art.1 rezultă clar fără nici o obscuritate, imprecizie sau ambiguitate, că actele de autoritate vizate prin acest text sunt, nu actele "Administrațiunii" ci, în termen generici: "actele administrative de autoritate" - adică: "de autoritate cu caracter administrativ", lato sensu, prin "natura" lor administrative, independent de organul funcțional dela care ar emana, fie el al administrațiunii sau al oricărui alt organ al puterii publice.

b.- Această interpretare largă a textului, care ar stabili în materie de contencios răspunderea oricărui organ al puterii publice, se impune cu atât mai mult, dacă ne referim și la generalitatea termenilor din prima parte a textului art.1, anume la aceia referitoare la cei îndreptățiți să recurgă la această cale: "oricine" să pretinde vătărat", sună textul; cum s'ar putea da o interpretare restrictivă acestui text, căci, cum s'ar putea adresa Contenciosului "oricine" este vătărat, dacă numai acei cari au a se plânge numai contra actelor "Administrațiunii" ar avea această cale? în raport cu speța, numai Senatorii de drept nu s'ar putea adresa Contenciosului, deși "oricine" altul, ar avea deschisă această cale?!

c.- Dar pentru a evidenția peramtoriu că numai o interpretare largă a textului art.1 se impune, astfel ca nu numai actele de autoritate ale Administrațiunii să poată cădea sub sancțiunea acestui text, aceasta rezultă din următoarea considerațiune dedusă din lucrările

preparatorii ale legii, cu ocazia redactării art. 3 din lege.-

In adevăr, în şedinţa din 11 Decembrie 1925 s'a propus la art. 3 un prim amendament în cuprinderea următoare:

"~~Toate~~ actele de administraţiune internă ale Preşedinţilor sau "biurourilor Corpurilor Legiuitoare etc.".-

Acest amendament însă a fost înlocuit în şedinţa dela 17 Decembrie 1925 printr'un altul care a constituit redactarea definitivă a art., anume: "Actele administrative de autoritate şi actele de gestiune ale Preşedintelui Senatului şi ale Preşedintelui Adunării Deputaţilor".-

Rezultă deci neînoios că din punct de vede al Contenciosului Administrativ legea nu tolera, nici măcar pentru situaţiuni excepţionale ca aceea prevăzută în art. 3, o răspundere limitată numai la actele de administraţiune, fiindcă ideea de bază a legii era, o răspundere largă pentru orice act administrativ de autoritate.-

Credem deci, că este în afara de orice îndoială, ca, limitându-ne chiar numai la o interpretare literală a textului, nu se poate ajunge decât la concluzia, că o aplicaţiune restrictivă a textului, aşa cum s'a susţinut în dezvoltarea incidentului este exclusă.-

S'a căutat însă a se întări argumentarea prin alte consideraţi tot de text.-

S'a spus: în articolele 5, 6, 7, din lege se menţionează numai "Autorităţile Administrative" - deci se spune, nu poate fi vorba de răspunderea unor alte organe publice din Stat.-

Răspundem: articolele 5, 6, 7 din lege nu cuprind decât numai dispoziţiuni de ordin procedural - etc. nu pot deci schimba întrunimic principiul de bază al legii care este pus categoric, după cum era şi firesc în art. 1 care constituie preambulul legii.-

.. (Afară de aceasta nici în aceste articole invocate nu se vorbeşte de actele "Administraţiunilor" ci de acelea "Administrative" - în sensul tocmai general aşa cum se prevede în art. 1.-

S'a mai obiectat însă că. în chiar art. 1 se prevede sancţionarea şi a actelor decurgând din "reaua voinţă a Autorităţilor Administrative" de a rezolva cererea".-

Răspundem: Acest fragment din text se referă la altă situaţie juridică, decât cea vizată de prima parte a articolului şi aceea-

ta rezultă evident din întrebuințarea conjuncțiunii alternative "sau".
Lucru explicabil fiind dat sistemul nostru al dreptului administra-
tiv care admite și recursul eraric.-

II.-

Jurisprudența

Interpretand în același sens textul art.1 din lege înalta Curte
de Casație a statornicit aceleași principii, citam câteva decizii:

"Considerând că dacă - în general - actele administrative de
"autoritate emană de la organele puterii executive, nu este mai puțin ade-
"vărat că, și organele de autoritate ale celorlalte puteri constituite
"în Stat, pot face acte de natura administrativă, când legea le dă în
"cădere asemenea atribuțiuni;" (Deciziunea No.1477 din 4 Noembrie 1923
"Casație S.III.) -

Si-observația aretistului:

"Bar sunt cazurile când instanțele noastre judecătorești să sta-
"bilească în mod concret cazuri de acte administrative de autoritate și
"să le definească."-

"Soluția înaltei Curți este în strictă concordanță cu princi-
"piile dreptului public. Orice putere organizată în Stat poate comite acte
"abuzive. Singura pavază a apărării libertăților cetățenești cu singura
"garanție a separației puterilor este puterea judecătorească, în fața
"căreia toate celelalte puteri trebuie să se plece și să-i supună acte-
"le spre control".-

"Legea care dă în competența acelei Curți judecarea actelor
"administrative de autoritate, nu face nici o distincție în privința or-
"ganelor de putere publică care le săvârșesc, destul numai să fie fă-
"cute în virtutea unor atribuțiuni administrative" (Casație S.III, 1477
din 1925 jurisprudența generală 1926 pag.253 (nr.382).-

"Potrivit art.1 și 4 din legea Contenciosului Administrativ,
"ce-i lezați de actele administrative ale autorităților publice se vor
"putea adresa pentru anularea lor Curților de Apel ca instanță de Con-
"tencios Administrativ."-

"Deci ceiace determină competența acestor instanțe, este cons-
"tatarea ce se face că neînțelegerea părților provine din aplicarea unui
"act administrativ de autoritate." (Casație I din 6 Febr.1940 P.R.1940).

"Autoritatea publică, prin actul administrativ de autoritate"
"ordonă sau interzice ceva, în raporturile dintre particulari compor-
"tându-se astfel ca putere publică, iar prin act de dispozițiune (ges-
"tiune) se înțelege acte prin care autoritatea dispune cu privire la
"patrimoniul ei t-

"Așa fiind renunțarea la o expropriere nu poate fi decât tot un
"act administrativ de autoritate, tot așa precum expropriere a cons-
"tituit un act al puterii publice (administrative) din cele mai carac-
"terizate (cas.S.U.Dec.nr.60 din 13 Noembrie 1930 în Pand.Săpt.pag.147)
- In acelaș sens Cas.III Dec.No.71 din 19 Ianuarie 1931 în Pand.Săpt.
1931 pag.354.)

Dar s'a obiectat , că toate aceste jurisprudențe au rezolvit
numai conflictele dintre funcționarii dependenți de serviciile Adminis-
trative ale Corpurilor Legiuitoare, - deci ca aceste soluții ale Inal-
tei Instanțe implicau totuși numai ideea de "Administrațiune".-

Concluzia nu este exactă, fiindcă formulele principiale largi
enunțate în considerente, exclud punctul de vedere al unei interpre-
tări restrictive - așa că aplicarea acestor principii, în spețele so-
lutionate de Inalta Curte, numai la situații privind pe funcționarii cor-
purilor legiuitoare, constituie o simplă coincidență; că lucrul este așa,
rezultă din faptul că și în alte cazuri, în care nu mai era vorba de
funcționari ai Corpurilor, de pildă, în cazul unui ziarist exclus din
Tribuna Camerei, instanțele de Contencios au menținut acelaș punct de
vedere, caracterizând actul Președintelui Camerei "ca un act adminis-
trativ de autoritate" (Dec.C.Ap.S.III-a Jurisp.Adm.1933 pag.772).-

III.- Rațiunea legii și spiritul ei.

Dacă ne raportăm acum la rațiunea că spiritul legii așa cum
aceasta rezultă din precedentele legislative și lucrări preparatorii,
apoi nici un dubiu nu poate să existe că singura interpretare posibi-
lă a art.1 din Lege, este numai aceea ca, orice acte de autoritate cu ca-
racter administrativ, care ating drepturile celor interesați, acte ema-
nând dela oricare organe ale puterilor publice - sunt de competența
Contenciosului, cu excepția numai a două acte: cele de guvernământ și
cele cu caracter de comandament militar.-

In adevăr.-

a) Chiar legea din 1864, cea dintâi în această materie, fixează acelaș cadru larg al răspunderilor, oricaror organe ale puterii publice.-

„Legea din 11 Februarie 1864 înființează la noi un Consiliu de Stat, care avea să judece conflictele care puteau să se ivească între Stat - putere publică - și între particulari.”

„Legiuitorul constituant din 1866 a decis, prin art.131, suprimarea acestui Consiliu imediat ce se va vota legea, prin care se vor împărți atribuțiunile acestui Consiliu (istoricul Contenciosului - exp.motive legea 1912).-

b) Legea din 1905, care pentru prima oară pune bazele unui Contencios la noi, prevede categoric în art.4 al.a.: „acțiunile făcute cu încălcarea legii de puterea centrală, județeană, comună sau de alte autorități publice”.-

La acest argument s'au făcut două obiecțiuni: s'a zis, în prim loc, că dacă textul vorbește de „puterea centrală” dansul se referă la „Administrațiunea Centrală” - în opozițiune cu cea județeană și comună, ce, erarhic, îi sunt subordonate.-

Răspunder: Chiar dacă raționamentul ar fi just, cu toate că forțat - totuși, textul, în afara de autoritățile centrale, județene sau comunale, vorbește și de „orice alte autorități publice” - formulă cuprinzătoare, care include într'nsa totalitatea autorităților din Stat.-

S'a mai obiectat, în acelaș sens, că prin „autorități publice” trebuie înțeles numai „puterea executivă” - deoarece actele de guvernământ, de pildă, care sunt exceptate dela competența Contenciosului, nu pot emana decât dela puterea executivă.-

Răspunder: Puterea executivă este înglobată în puterea publică - și dacă se aduc unele excepții în ~~puterea~~ ^{favorarea} executive, - cum sunt actele de guvernământ - prin aceasta nu înseamnă, că s'a restrâns și întreg domeniul puterii publice, în materie de răspundere în contencios.-

c) Legea din 1912, este și mai categorică în sensul, unei interpretări largi, a răspunderii puterii publice, în materie de Con-

tencios.-

Astfel citim în expunerea de motive: "Prin norme juridice se stabilesc drepturi pentru Stat și drepturi pentru particulari și se oprește puterea publică de a încalca drepturile particularilor.-

"Această autolimitațiune a Statului este necesară, căci pe de o parte ea face mai puternic sentimentul de legalitate, care este izvorul cel mai important din care Statul extrage puterea, pe de alta ea înlătură despotismul închizând puterea Statului în limite determinate.

"Pentru a se asigura domnia legilor, trebuie necesar găsit un mijloc prin care particularul atins într'unul din drepturile sale, printr'un act al puterii publice, se poate obține restabilirea stărei "legale".-

"Am socotit că judecarea proceselor privitoare la conflictele dintre particulari și puterea publică să fie date tot în căderea Curței de Casație, cum făcea și legea din 1905."

Tot atât de hotărâtor, este și punctul de vedere al raportoriului legii, eminentul jurist, astăzi decedat Petre Missir.-

"Legiuitorul nostru era, deci, chemat să organizeze înaintea Justiției de drept comun, apărarea drepturilor împotriva încălcărilor puterii publice".-

"În sistemul proiectului violarea de drepturi, savârșită prin actul ilegal al puterii publice, dacă nu se îndreaptă curva prin recurs pe cale grațioasă, căci și această este posibil (art. 31 al. a), se poate îndrepta pe cale contencioasă."

S'a obiectat însă în combatere, că dispozițiile art. 63 din lege, prevăd că deciziunea Curței se comunica "Administrațiunei"- deci nu poate fi vorba decât de actele "Administrațiunei".-

Răspundem: Textul art. 63 reglementează o dispoziție de ordin procedural - acest text nu poate deci modifica principiul înscris în art. 5 al. f. care prevede: "recursurile celor cari s'ar pretinde vătămați în drepturile lor printr'un act administrativ de autoritate". Aceiași formulă generală ca aceia din legea actuală.-

d) Legea din 1925. Din lucrările preparatorii ale acestei legi, expunerea raportoriului dela Senat, sunt cu totul edificatoare.

În adevăr, iată cum se exprima raportoriul:-

"Statul, ca regulator suprem al conflictelor de-interese dintre
"colectivitățile care îl compun, este chemat să ajute la respectarea nor-
"melor obligatorii, care constituie legalitatea, prin diferite și eficiente
"măsuri de constrângere, contra celor ce ar cauta să le înfrângă sau să le
"eludeze.".-

"Constituția a considerat, cu drept cuvânt, că cea mai de cape-
"renie condițiune pentru a se putea asigura ordinea și legalitatea este
"ca exemplul respectului acestei legalități să-l dea însăși organele in-
"sărcinate cu exercitiul puterii publice."-

"Constituanta a înțeles ca este tot atât de mult în interesul
"social a se stabili cu responsabilitate și o sancțiune contra acelor ce
"comit infracțiuni la legalitate, abuzând de puterea cu care sunt inves-
"tiți, ca și reprimarea oricărei alte infracțiuni de drept comun."-

"Pe aceste considerațiuni, în actuala constituție s'a admis o
"mai largă concepție a responsabilității organelor puterii publice în
"caz de nesocotirea legalității prin abuz de autoritate. Ea a proclamat
"dreptul celui vătărat, nu numai de a cere desființarea abuzului prin
"anulare, dar și despăgubiri pentru daunele încercate, recunoscând compe-
"tența puterii judecătorești pentru a statua în aceste chestiuni."-

Nu se poate o caracterizare mai generală, privind răspunderea
în materie de contencios, pentru oricare din autoritățile publice din
Stat.-

E drept că s'a invocat, expunerea raportoriului dela Cameră,
din care pare că rezultă, că numai actele administrațiunii ar fi suscep-
tibile de sancțiunea Contenciosului.-

Fiind dat însă înțelesul lămurit al textului legii, în concor-
danță cu textele și expunerile de motive ale legilor anterioare, cuvintele
raportoriului din Cameră, nu pot fi considerate decât ca un lapsus - de-
altfel explicabil, fiind dat că actele abuzive de autoritate, emană în
general, în deosebit, dela organele administrațiunii, așa că este posibil
a se face o confuziune între autoritatea publică, în general și cea ad-
ministrativă, în special.-

Dealtfel, dacă ar fi să admitem că prin legea din 1925, s'a
statornicit o sferă restrânsă de responsabilitate în materie de Contencios,

numai la actele "Administrațiunilor" - aceasta ar însemna, că prin această lege, s'a înțeles a se face un regres în această materie, din punct de vedere al legalității - pe când din contra, din toate elementele trecutului, ce decurg din discuțiunile urmate, rezultă că s'au făcut efortări continue, pentru a îngradi tot mai mult arbitrariul, lărgind tot mai mult sfera legalității.-

IV. Doctrina

În doctrină părerile sunt împărțite.

Nu este însă lipsit de interes, a se constata, că de multe ori, la acelaș autor, se întâlnesc păreri contradictorii.-

Crede-se că cea mai obiectivă părere, poate fi aceea a unui fost înalt magistrat, exprimată cu ocazia desbaterii unui proces înaintea Inaltei Curți, în care se puneau tocmai cele două teze în prezentă, întocmai ca în speța de față.-

Asupra acestor teze, regretatul Stambulescu conchidea .-

"Deci la noi, legea contenciosului prevede două ipoteze distincte; în prim loc, acte administrative de autoritate și în al doilea loc acte ale autorităților administrative, care refuza sau rezolvă cu "călcarea legii cererile făcute, și în ambele ipoteze, este loc la recurs în Contencios, cuate cuvinte în legislația noastră, nu e nevoie ca un act de autoritate administrativă să mai îndeplinească și a doua condiție de a emana dela o autoritate administrativă, pentru ca să dea loc la un recurs în Contencios.-

"Este deci indiferent în legislația noastră, de unde provine actul administrativ, e suficient ca actul să aibă caracterul de act administrativ de autoritate, făcut de un agent în căderea căruia era de a face acel act și că acel act să fie ilegal, pentru ca să fie pus judecării Contenciosului". (PrR. 1926, I pag.33 și urm.)

V. Metoda de interpretare în materie de Contencios.

Dar chiar dacă s'ar recunoaște, că din interpretarea textului art.1 din legea Contenciosului, ar putea să rezulte o îndoială, privitor la sfera de aplicațiune a acestui text - la actele abuzive numai ale organelor administrațiunii, sau și la acelea ale oricaror organe ale puterii publice - chestiunea ce ramane de rezolvat, este în ce sens jurisprudența trebuie să rezolve dubiul.

Or, în această materie a Contenciosului Administrativ, tehnica jurisprudenței trebuie să fie constructivă și creatoare în sensul unei cât mai largi promovări a legalității.-

De altfel tehnica jurisprudențială, chiar în materie de drept comun, cu decenii în urmă, descătușându-se de "fetishișmul textului" s'a îndreptat cu pași repezi și siguri, către interpretările care aveau la bază cercetarea științifică și rațională, scopurile și finalitățile sociale - adaptându-se tot mai mult formulei "par la loi en deça la loi", - prin lege, dincolo de lege.-

Si aceasta cu toate că, în materie de drept comun, bătrânul cod civil, avea la bază respectabila tradiție română și "Cutumurile" - care fără îndoială, făcea, o emancipare dela interpretarea strictă a textului, mult mai dificilă.-

Totuși grație unor metode ^{noi} de interpretare, jurisprudența a îmbogățit dreptul, cu unele concepte de netăgăduit folos, necunoscute în trecut - și cari au largit tot mai mult sfera dreptului și a dreptății.

Amintim - pentru a nu cita decât numai unele din aceste concepte: abuzul de drept, acțiunea de in rem verso, proprietatea artistică și literară, drepturile proprietarului și eredelui aparent, "astrențele" în materie de procedură civilă.-

Dacă această nouă orientare jurisprudențială a fost posibilă, în materie de drept comun - cu atât mai mult dansa s'a impus în materie de justiție administrativă și în special de contencios - materie cu totul lipsită de vechea tradiție - și isvorată dintr'un concept social al legalității, propriu unor structuri de Stat cu totul altele decât acele ale trecutului.-

Doctrina jurisprudență și însuși legea, în această materie, atribuie deci judecătorului un rol creator și constructiv, asemănător dreptului Pretorului.-

Hauriou, în lucrarea sa asupra dreptului public, în care dezvoltă numai principiile generale ale materiei, arată deja aceasta:

"Statul apare rar ca o persoană juridică, subiect al drepturilor de dominațiune, ci din contra el este privit ca un fel de "amenajare juridică a națiunii"

De reținut formula: "Statul o amenajare juridică a Națiunii" care prin finalitatea ei politico-socială, lasă interpretului deschisă

Adunarea Națională în Franța a hotărât revizuirea gradelor acordate în timpul războiului din '70. Ofițerii vizați au recurs la Contenciosul Consiliului de Stat. S'a ridicat excepția că Consiliul de Stat nu se poate atinge de hotărârile Adunării.-

"Fără îndoială - spune Comisarul Guvernului înaintea Consiliului de Stat, revizuirea gradelor conferite în timpul războiului, este o măsură luată de adunarea națională, în virtutea suveranității sale absolute, care scapă controlului Consiliului de Stat.- Acesta nu are nici un drept de a modifica sau reface legea. Dar lucrul nu este tot astfel, când e vorba de aplicațiunea ce se face cutărui sau cutărui ofițer a acestei măsuri, de către Comisia adunării.- Această aplicațiune individuală ne pare a avea toate caracterele unui act administrativ. Pentru a-i refuza acest caracter, două sunt obiecțiunile ce se pot face: se poate obiecta, în primul loc, originea și compoziția comisiei de revizuire, emanațiunea adunării Naționale, dar noi credem că nu trebuie să ne oprim la originea și compoziția autorității care a luat decizia atacată, ci la natura atribuțiilor pe care această autoritate le-a exercitat; atribuțiile exercitate de către Comisie fiind administrative prin natura lor, originea acestei comisii nu poate fi un obstacol pentru ca deciziile sale să fie atacate înaintea Consiliului de Stat pentru exces de putere" (Lebon pag.195).

90

176

S U P L I M E N T

de

Note scrise din partea Dlui. Ion Mihalache .

Supliment
de
Note scrise
din partea Dlui. Ion Mihalache .

In desbaterile cari au avut loc, dupe repunerea pe rol a acțiunii în contencios , intentată de Dl. Ion Mihalache, s'au ridicat unele obiecțiuni noi .

In acelaș timp , din partea noastră , am adâncit cercetarea problemei de drept desbătute , aducând unele argumente noi .

La acestea ne referim în concluziunile suplimentare ce urmează :

Reprezentantul președenției Senatului a recunoscut că articolul 2 din regulament încalcă dispozițiunile legii din 5 Iunie 1939 , cât și ale legii constituționale din 1938 , atunci când sancționează, cu pierderea mandatului, o întreagă legislatură, pe Senatorii de drept cari nu au depus jurământul.

Reprezentantul Președenției Senatului pretinde însă că Dl. Ion Mihalache nu mai este în drept să ceară anularea actului abuziv de autoritate, făcut de Presidentul Senatului, pe baza acestui art. 2 din Regulament, întrucât, printr'o scrisoare din Iunie 1939 ar fi încunoștințat pe Președintele Senatului că nu înțelege să îmbrace uniforma Frontului Renașterii Naționale, deși era gata să presteze jurământul.

Obiecțiunea nu este serioasă fiindcă nu pentru neportul uniformei a fost reclamantul decăzut din calitatea de senator de drept pe o întreagă legislatură, ci pentru că nu s'a prezentat să depună jurământul.

In afară de această , chiar regulamentul nu prevede nici o sancțiune împotriva senatorilor care nu îmbracă această uniformă.

Sancțiunea se referă numai la nedepunerea jurământului .

Cu atât mai mult deci, nu avea căderea , Președintele senatului , să ia o măsură ca acea de care ne plângem.

S'a făcut apel la doctrina franceză , pentru a se găsi sprijin în favoarea tezei apărată de reprezentantul Senatului .

Intre dreptul public francez și cel românesc sunt însă deosebiri esențiale. Dar în prim loc trebuie ținut seamă de tradiția franceză. Constituantul francez s'a temut întotdeauna de restrângerea dreptului Parlamentului pe căi indirecte, și de acela n'a îngăduit controlul organului judecătoresc asupra constituționalității legilor. Pentru același ^{motiv} ~~time~~ nu se poate cere în Franța daune ca să se repare prejudiciul provocat de un act administrativ făcut pe baza unei legi neconstituționale.

Constituția franceză nu cuprinde nici un text privitor la dreptul organului legislativ de a elabora regulamente pentru funcționarea lui și nici ~~la~~ privitor la limitele unor asemenea regulamente.

Appelton rezumă , în textul pe care îl anexăm, caracteristicile contenciosului administrativ francez.

Duguit , pe care ^{pentru} ~~adversă~~ îl citează cu predilecție , arată în același pasagiu, invocat de reprezentantul Senatului, că deși organul legislativ poate să facă orice regulament , el n'are însă dreptul să calce legea sau constituția .

Observăm că în dreptul administrativ francez nu se poate ataca un decret lege pentru neconstituționalitate.

Deacea a fost firesc ca doctrina franceză clasică să ajungă la concluziunea că un act care emană dela corpul legiuitor nu este susceptibil de acțiune în contencios.

Încetul cu încetul doctrina și jurisprudența Consiliului de Stat au evoluat în sensul că organul legislativ având personalitate juridică poate să stea în judecată și să aibă un patrimoniu.

Această constatare o face Hauriou , care regretă existența acestei personalități .

Reprezentantul Senatului a citit din volumul de drept public al lui Hauriou , afirmând că acesta comite numai o inadvertență atunci când crede că unul din Corpurile Leguitoare, pot avea o "dotațiune în proprietate," fiindcă Corpul Legiuitor ne fiind un stabiliment public nu are personalitate juridică.

In tratatul său de jurisprudență ~~de drept~~ /administrativă, pe care

l'am folosit noi, Hauriou desvoltă pe larg această " inadvertență "

Dar cel mai bun argument ~~xx~~ în favoarea personalității juridice a Corpurilor Leguitoare , este însă-și prezența Președinției Senatului în acest proces.

Dacă Senatul nu este un stabiliment public , având personalitate juridică, cum poate fi reprezentat în justiție și cum poate avea chiar un patrimoniu.

Dl. Anibal Teodorescu trebuia în primul rând să ceară scoaterea Senatului din Proces .

Este o nepotrivire evidentă între doctrina pe care o susține și prezența ~~xx~~ în justiție a Președinției Senatului .

Dar dacă Senatul are personalitate juridică , de drept public, el poate face și acte de autoritate .

În această privință jurisprudența noastră este definitiv fixată, după cum am arătat în notele precedente, și după cum recunoaște, fără a o aproba , și reprezentantul Senatului.

Este deci neîndoelnic că Președintele unui Corp Legiuitor poate să facă acte de autoritate.

~~xx~~ are însă dreptul instanța de contencios să censureze aceste acte?

Art. 3 din Legea Contenciosului Administrativ exceptează actele de autoritate ale Președinților Camerei și Senatului, dela acțiunea în contencios.

Acest text a fost, este adevărat, declarat neconstituțional de Înalta Curte de Casație .

Nu mai puțin însă el ar fi obligat instanța de fond , dacă ar mai fi fost și azi în vigoare .

Legea constituțională din 24 Februarie 1938 , a exceptat , prin art. 78, numai actele de guvernământ și cu caracter militar , dela controlul contenciosului administrativ. Aceasta însemnează ce celelalte acte de autoritate sunt cenzurabile. Art. 3 din Legea Contenciosului Administrativ a fost așa dar modificat . Nu mai este nevoie de încă o declarare a acestui text ca neconstituțional , și instanța de fond a Contenciosului Administrativ nu mai poate să-l aplice.

.....

Reprezentantul Senatului este în conflict cu toată construcția jursiprudenței noastre, în această materie.

Curtea de Apel, secția II-a în cunoscuta afacere Aristid Alexandrescu a pus principiul, pe care Inalta Curte de Casație l'a menținut, în aceiași termeni, că orice organ al Statului, fie el Parlament, Administrație, sau Justiție, pot provoca daune, pe care Statul este obligat să le repare.

Un act de autoritate făcut în conformitate cu o lege, care a fost declarată neconstituțională, este ilegal și când provoacă daune, acestea trebuiesc reparate.

În speța noastră, nu se poate cere daune pentru actul de autoritate ilegal, făcut de Președintele Senatului, până ce mai întâi Instantța de Contencios nu'l anulează.

Dacă însă acțiunea în contencios este indamisibilă, pentru considerațiunile dezvoltate de Președinția Senatului, actul ilegal nu poate fi anulat și daune nu pot fi cerute.

Un asemenea rezultat este contrariu întregului sistem al Jurisprudenței noastre, care a deschis o poartă foarte largă ~~tuturor~~ tuturor acțiunilor pentru repararea unui prejudiciu provocat de abuzul executivului sau al oricărui organ al Statului.

Pentru aocoli aceste argumente, reprezentantul Senatului s'a refugiat în dosul autorității morale a deciziunii Inaltei Curți de Casație secția IV-a în procesul Dlui. Maniu.

Am arătat în concluziunile mele orale cum Inalta Curte n'a abandonat deloc sistemul său juristudențial, iar în cazul Maniu nici n'a examinat cel puțin vre'unul din motivele pe care se sprijină acțiunea Dlui. Mihalache.

În procesul Dlui. Maniu, Inalta Curte s'a referit la art. 6 din regulamentul Senatului, care privește măsurile de poliție ce Președintele ia împotriva unui parlamentar recalcitrant. Aceste acte, nici nu sunt cel puțin acte de autoritate, pentru că nu sunt scrise și ~~pentru că nu sunt scrise~~ nu îmbracă forma acestora.

Aceste acte nu sunt nici abuzive fiindcă Regulamentul Senatului când dă în puterea Președintelui să ia unele măsuri disciplinare, cere și un vot al Senatului.

Ele emană dela întregul Corp Leguitor . ~~Prevederile~~ Dispozițiunile regulamentului nu sunt în această privință contrariu veeunei legi. 93
Alta este situațiunea în procesul de față .

Prezidentul Senatului n'a luat nici o măsură disciplinară , în sensul art. 6 din Regulament, contra Dlui. Mihalache, ~~dar~~ dar aplicat o sancțiune gravă , la care sub nici o formă nu s'a asociat Senatul . Actul este exclusiv al său și nu are caracterul unui act legislativ, pentru a fi exceptat dela acțiunea în contencios. 179

Reprezentantul Senatului a mai pretins că nu se poate pune în discuțiunea contenciosului administrativ vre-o dispozițiune din regulamentul unui Corp Leguitor, fiindcă acesta are formă de lege , care nu poate fi cercetată decât pe cale de interpretare și nu pe calea acțiunii în contenciosul administrativ.

Reprezentantul Senatului a fost însă obligat să facă o excepțiune, care ruinează sistemul său. Arecunoscut că regulamentul de administrațiune al serviciilor interioare ale Senatului, poate fi atacat cu acțiunea în contencios , fie direct , fie pe cale de excepție .

Acest regulament emană însă dela acelaș organ : Corpul Leguitor.

Dece el poate fi susceptibil de o acțiune în contencios când privește serviciile interioare ale Corpului și această acțiune este exclusă atunci când acest regulament calcă drepturi ale membrilor Parlamentului create de Constituție și recunoscute de legi?

Răspunsul este imposibil să fie dat în doctrina reprezentantului Senatului.

Au fost cazuri asemănătoare , în care Inalta Curte de Casație s'a pronunțat în ~~sen~~ sensul nostru .

Bugetul este un act administrativ, dar el nu are aplicațiune legală decât dupe ce a fost votat de Cameră, în forma unei legi.

Deși actul legislativ are caracter de lege, în ceace privește forma sa , totuși el rămâne în fond un act administrativ, care nu poate să schimbe situațiuni legale create prin legi.

Dealtfel însuși Senatul a recunoscut că actul Prezidentului, împotriva căruia ne plângem , a fost ilegal , fiind-că acelora dintre senatori cari au solicitat plata sumelor reprezentând drepturile

lor bănești , pe timpul cât au fost declarați decăzuți din această calitate, le-au fost integral plătite. Acesta este cazul Dlui. doctor Nicolae Lupu . Senatul nu avea de partea sa nici în ainte elementul moral, în acest proces.

In urma ~~recunoașterii~~ ^{noastre} recunoașterii dreptății ~~recunoașterii~~ de uni dintre senatori , nu mai poate azi să invoce nici cel puțin scuza pretenției inadmisibilității a acestei acțiuni.

Respectuos vă rugăm să respingeți incidentul.

București 25 Iunie 1941

Avocat
Doctor în Științele Juridice
din Paris

...calea largă a oricărei interpretări extensive, numai pentru o realizare cât mai deplină a legalității, într'un Stat de drept.-

Apoi în lucrarea sa mai specializată de drept administrativ, dezvoltă și accentuează și mai mult același punct de vedere.-

"Puterea pretoriană a judecătorului, spune Hauriou - este o putere de a crea dreptul, prin singura persistență a jurisprudenței sale.-"

"Ceiace este cert, e că astăzi, există tendința de a admite

această putere creatoare a jurisprudenței și a o face să servească la

o mai largă adaptare a legii, la necesitățile practice.-

"Dacă această putere creatoare a jurisprudenței, este admisă

în folosul jurisdicțiunii civile, cu atât mai mult dănsa trebuie

admisă în profitul jurisdicțiunii administrative (Hauriou Dr. Adm.

pag. 960).-"

Dar ceva și mai hotărâtor.-

Acest drept pretorian acordat jurisprudenței, în materie de

contencios, nu rezultă numai din unele deziderate doctrinare, - acest

drept este formal atribuit judecătorului în Contencios, de însăși legi.

Iată ce găsim în adevăr, în lucrările preparatorii ale legilor de Contencios dela noi.-

În discursul Ministrului Justiției, din Senat citim.-

"Cunoașteți acum Domnilor în liniamentele lui generale acest

proiect de lege, al cărui scop este desradăcinarea arbitrariului."

"Oricare ar fi greutatea unei asemenea legi, greutăți cari nu vor pu-

tea fi înlăturate decât cu ajutorul timpului, al experienței și al Ju-

risprudenței; un lucru rămâne câștigat: că prin această lege veți

deschide o eră nouă în viața acestei țări, căci această lege, pune te-

melia a celei mai de căpetenie condițiuni, pentru sănătoasa dezvoltare

a unui Stat modern ci această temelie este: triumful legalității."

Și când se ajunge la chestiunea determinării actelor de guvernământ, - punctul nevralgic al legii Contenciosului - Ministrul arată din nou rolul creator al jurisprudenței:

"Va fi, dar, opera jurisprudenței ca să lămurească și să

stabilească, în cazurile speciale pe care va avea să le judece până

unde se poate aplica în fiecare speță teoria actelor de guvernământ."

In fine raportoriul la Senat - regretatul P. Missir - emite aceeași părere: "trebuie să rămâne în sarcina doctrinei și jurisprudenței să fixeze limitele de aplicare a legii (discurs Senat pag. 293 Missir raport. Senat pag. 171). -

Dacă în această materie, prin urmare, oricare ar fi discuțiile doctrinare asupra interpretării textului, judecătorii sunt des-cătușați de litera lui și împuterniciți prin chiar fauritorii legii de a face o operă constructivă, în sensul unei interpretări cât mai largi și extensive, pentru o realizare cât mai desăvârșită a finalității legii - triumful legalității într'un Stat de drept, - cum s'ar mai putea susține teza, care stă la baza incidentului de incompetență ridicat de președinția Senatului, și care nu poate avea alt rezultat, decât consacrarăa unui manifest act arbitrar!

Arbitrar cu atât mai evident, cu cât, s'ar ajunge la o discriminare, în materie de justiție în Contencios, care ar da posibilitate celui mai umil funcționar al Senatului sau chiar unui particular - cazul ziaristului - să se poată adresa contenciosului pentru anularea unui act abuziv - dar Senatorilor de drept, să le fie refuzat acest act la justiție!.-

VI.- Natura Actului

Odata demonstrat ca Instanța de Contencios, este competentă a cerceta actele administrative de autoritate, ale oricaror organe ale puterii publice - să cercetăm care este natura actului în discuție.-

1) Este actul Președintelui Senatului, în speță un act de autoritate?

Răspunsul afirmativ este neîndoios, fiindcă acest act intrunește, elementele caracteristice ale unui asemenea act: voința unilaterală - exercitiul unei puteri legale - caracter executoriu (Jeze vol. I pag. 22).-

2) Are acest act un caracter administrativ?

Afirmațiunea este iarăși neîndoiosă.-

În adevăr, Președintele Senatului nu poate face decât trei feluri de acte: acte legislative; acte administrative; sau încă, că orice organ de putere publică, acte abuzive de fapt ("voie de faite")

În primul caz răspunde față de corpul respectiv - în celelalte două, față de instanța de Contencios.

Că actul în speță, nu e legislativ, nu poate fi îndoială - o mărturisesc, desbaterea din ședința Senatului din 8 Iulie 1939, când s'a adus la cunoștința natorului Corp excluderea d-lui Mihalache pe tot timpul unei legislaturi (9 ani), sub forma unei simple comunicări a Președintelui, a unei hotărâri luate de birou. - Si caracterul ne-legislativ a acestei hotărâri, deci pur administrativ, rezultă din faptul că, atunci când un membru al Corpului a întrebat dacă măsura de excludere se aduce în "discuțiunea Senatului" sau nu - răspunsul a fost negativ (a se vedea Mon.Of.No. 13 din 11 Sept. 1939 - partea a III-a pag. 266 - 267). -

Actul nefiind deci legislativ - dănsul nu poate fi decât administrativ - deci de competența Contenciosului. -

Încercarea de a se face o distincție, între actele administrative ale Președintelui Senatului și cele de Administrație - trebuie ște înlăturată, în prim loc, fiindcă această distincție ar adăuga la lege; în al doilea loc, fiindcă am văzut mai sus, din lucrările preparatorii ale legii, că o asemenea distincție s'a încercat a se face, sub forma unei prime redacțiuni a textului art. 3, dar ca această încercare s'a înlăturat prin redacția definitivă a acestui text, care, integrând art. 3 în art. 1, menține și pentru actele Președinților Corpurilor Legiuitoare ^{tot} formula largă a actelor "administrative" de autoritate. -

Ar fi cu totul arbitrar și contrar textului și spiritului legii, de a se crea prin interpretare acte "sui generis", care să puie pe președinții Corpurilor Legiuitoare la adăpost de orice răspundere: și legislativă și contencioasă. -

Dacă jurisprudența s'ar angaja pe o asemenea cale de interpretare, orice organ al puterii publice, nu numai președinții corpurilor legiuitoare, ar putea fi aparat de orice răspundere. -

Cear mai însemna atunci Contenciosul Administrativ?

Nu ar mai fi, după cum s'a spus "un triumf al legalității" - ci un triumf al ipocriziei! -

3) S'a învoat însă principiul indivizibilității funcțiunii politice și legislative a Președintelui Senatului.

Această afirmațiune este contrară, am văzut, și textul legii și naturii funcțiunii. -

Iată în această privință, părerea edificatoare, a fostului
Procuror General Stambulescu: "Nu se poate cu succes susține indivizibi-
litatea" funcției publice a Președintelui cu acela de șef suprem al biu-
rourilor funcționarilor; căci și Miniștri sunt oameni politici și ca-
tare nejustifiabil de Contencios, pentru oricare din actele pe care le
fac în calitate de legiuitori, chiar dacă n'ar fi deputați și Senatori
(art.96 Const.veche); totuși aceiași Miniștrii, ca șefi ai unor Depar-
tamente, sunt supuși jurisdicțiunii Contenciosului, pentru oricare din
actele lui administrative, făcut cu calcarea legii" (I. Stambulescu
P.R. 1926 I. pag.34).-

4) De altfel, dacă s'ar admite ca prin interpretare, să se poa-
tă crea acte de autoritate care să fie sustrate dela competența Con-
tenciosului, - prin aceasta chiar, s'ar crea alte excepții decât cele
2 prevăzute în lege și singurile admise : actele de guvernământ și cele
cu caracter de comandament militar.-

Aceasta ar fi contrar, atât legii cât și Constituției.-

Constituția din 1923 edictează și dezvoltă prin art.107,
în mod amplu, principiile de bază ale Contenciosului administrativ, sta-
tornicind sancționarea, oricăror acte administrative de autoritate,
cu excepția numai a două acte: actele de guvernământ și cele cu caracter
de comandament militar; apoi, aceiași constituție prin art.135, dispune
că o lege specială va reglementa materia Contenciosului Administrativ,
conform acestor baze constituționale.-

Legea Contenciosului Administrativ din 1925 transpune apoi
tate quale în art.1 și 2 principiile de bază prevăzute în art.107 ale
Constituției din 1923.-

Constituția din 1938, prin art.78, are un conținut mai laconic,
prevăzând numai competența Contenciosului Administrativ "conform legii
speciale" și menționând exceptarea aceluiași două acte: de guvernământ
și cu caracter de comandament militar.-

Din punct de vedere, prin urmare, a Contenciosului Adminis-
trativ, dispozițiile Constituției din 1938, rămân aceleași ca și dis-
pozițiile Constituției din 1923, eaci laconismul art.78 din Constituția
din 1938, nu are alte explicație decât faptul ca la epoca alcătuirii
acestei constituții, o lege a Contenciosului, luase deja ființă - le-
gea din 1925 - celiace nu era cazul la epoca alcătuirii (din 1923 - Constituției -

de unde și necesitatea, de a se prevedea, în mod amplu, în această primă Constituție, principiile de bază ale unei Legi a Contenciosului. 96

Rezultă deci neîndoios, ca dela constituția din 1923 și până la cea din 1938, s'au menținut necurmat, aceleași principii de bază în materie de contencios: sancționarea prin justiție, a oricărui acte administrative de autoritate abuzive - cu excepția numai a două categorii de acte.-

Consecință de neînlăturat, a acestui regim de drept, în materie - ria contenciosului, este că în nici un mod, nici direct, nici indirect nu se pot crea acte cu caracter administrativ de autoritate, care se constituie /în afară de cele două prevăzute de Constituție și Lege.-

De aceea și atunci când, prin chiar legea din 1925, s'a încercat, pe considerații de ordin subiectiv, asupra cărora e inutil să insistăm aci, că prin art 3 al legii, să se sustragă dela competența Contenciosului, actele administrative de autoritate ale Președinților Corpurilor Legiuitoare, pentru a trece aceste acte în competența Corpurilor respective - *imediat **Inalta Curte a reacționat.***

Instanța noastră supremă a reacționat, restabilind adevărate principii și declarând ca neconstituționale dispozițiile art.3 al legii. tocmai pe considerația că dispozițiile acestui articol, adaugă o nouă excepție la cele două prevăzute de Constituție.-

Cu atât mai mult, aceeași soluție și aceeași sancțiune s'ar impune deci, atunci când, nu direct, printr'o dispoziție legală, ci în mod indirect, pe cale de interpretare - cum e cazul în speță - s'ar tinde a se ajunge la același rezultat: crearea unui act de autoritate a Președintelui Senatului care să fie exceptat dela competența Contenciosului, întocmai ca și actele de guvernământ, sau cele cu caracter de comandament militar.-

Cu o considerație în speță chiar agravantă, căci, dacă dispozițiile art.3 din lege, statornicesc totuși o răspundere pentru asemenea acte a cărei cercetare revine Corpului din care Președintele face parte - în poteza actului în speță, orice răspundere este exclusă, fiind dat, ~~ca~~ ^{con} conform teoriei susținută de reprezentantul Preșidenției Senatului, în dezvoltarea incidentului de incompetență, nici o sancțiune nu poate interveni, fiind dat, ca actul în discuție, nu ar fi nici de com -

petința Corpuluiilegiuitor, - nici de aceiaa a instanței de Contencios. Ceiace ar constitui pentru un organ în Stat desigur o prerogativă cu totul exorbitantă, mai ales într'un Stat de Drept - și în deosebi, într'o materie ca aceia a Contenciosului, instituită tocmai pentru promovarea legalității.-

De aceia noi cerem în prim loc, ca aceasta Onor. Instanța, să înlătore interpretarea art.1 cerzta prin incidentul de incompetență ca fiind contrară și cu vio larea dispozițiilor Constituționale ; dispozițiile Constituției putând fi cercetate ca și dispozițiile oricărei alte legi de către instanțele de fond, pentru a judeca dacă aceste dispoziții sunt respectate sau nu; numai neconstituționalitatea legilor, este rezervată supremei Instanțe.-

În al doilea loc, noi cerem, în cazul când Onor. Instanța va reține incidentul, să ia act, că înțelegem să atacăm ca neconstituțional și dispozițiile art.1 ale legii Contenciosului, în interpretarea pe care ar da Curtea, căci această interpretare nu ar face decât să transpuie în art.1, dispozițiile art.3 din lege.-

Astfel că, înțelegem să atacăm ca neconstituționale, dispozițiile art.1 combinat cu art.3 din lege.-

Suntem cu atât mai îndreptățiți a face aceasta, cu cât Preșidenția Senatului a avut, la începutul conflictului sau juridic cu senatorii de drept, o atitudine juridică care singura putea fi adoptată, anume aceia de a invoca incompetența instanței de contencios, pe baza art. 3 din Lege (a se vedea decizia Curții de Apel S.VI-a cazul d-lui Maniu).-

Numai în urmă, pentru a evita sancțiunea de neconstituționalitate a art.3 din partea supremei instanțe - Preșidenția Senatului s'a refugiat la teza juridică a interpretării art.1, pentru a ajunge însă la acelaș rezultat ca și art.3 : sustragerea actelor administrative de autoritate ale Președinților Corpurilor Legiuitoare dela competența Contenciosului.-

Or, această abilitate, nu poate trece înaintea Justiției, care prin soluția sa nu poate, ^{sa} pe calea interpretării, să integreze într'un articol din lege, o situație juridică prevăzută categoric de un alt text de lege - numai pentru a se evita o sancțiune de neconstituționalitate.-

Malitis non indulgendum.

Dar în afară de aceasta.-

Dacă s'ar admite teoria ce stă la baza incidentului de incompetență, propus de reprezentantul Preșidenției Senatului, s'ar ajunge la o adevărată tăgadă de dreptate.-

În adevăr, tăgada de dreptate, nu poate decurge numai în mod direct dintr'un refuz al instanțelor de judecată de a da și face dreptate - dar și în mod implicit, indirect, anume atunci, când acest refuz ar decurge totuși manifest, pe calea, de pildă, a declarării unei incompetențe.-

Si aceasta ar fi în cazul de față.-

În adevăr, incompetența unei instanțe nu înseamnă pentru impricinați dezarmarea lor totală de a avea un acces la Justiție, în sensul absolut al cuvântului, ci numai înlăturarea impricinațiilor, cu ocazia distribuirii Justiției, dela anumite categorii de instanțe.- De aceea și art. 335 din proc. civ., prevede că, instanța care se declară incompetentă, este obligată a sesiiza instanța competentă - tocmai pentru ca cursul Justiției să nu fie întrerupt, conflictele de competență să fie evitate, etc. și ca impricinații să poată totuși valorifica mai departe drepturile lor - și cât mai grabnic.-

Or, în speță, dacă s'ar admite incidentul, s'ar ajunge tocmai la rezultatul de neînlăturat, ca un impricinat, să fie lipsit, în mod definitiv, de orice acces la Justiție, deci în imposibilitate absolută de a-și valorifica un drept al său, fie el întemeiat sau nu.-

În adevăr, această Onor. Instanță, fiind o instanță excepțională și specială - odată ce-și declină competența, n'ar mai putea sesiza o altă instanță, pe care ar considera-o competentă; pe de altă parte, reclamantul, în speță, nu s'ar putea adresa, proprio motu, nici vreunor alte instanțe de drept comun, căci aceasta desigur, nu s'ar putea declara - pe drept cuvânt - decât incompetentă, a fortiori, fiind dat că actul atacat face parte din acelea (acte administrative de autoritate) care au fost tocmai sustrate dreptului comun, pentru a fi atribuite instanței speciale de contencios.-

Este deci neîndoios și fără posibilitate de altă soluție, că în speță, reclamantul ar rămâne lipsit de posibilitatea oricărui acces la Justiție și că această Onor. Instanță prin admiterea incidentului, ar consfinți un asemenea rezultat.-

VIII. Principiul separațiunii puterilor.-

Dar s'a spus că, atribuirea unei competențe în Contencios,

împotriva actelor președinților corpurilor legiuitoare, ar însemna o imixtiune a puterii judecătorești în domeniul puterii legislative, ceea ce ar fi contrariul principiului Constituțional al separațiunii puterilor în Stat.-

Eroare profundă.-

Mai întâi că prin acțiune, nu se cere anularea vreunei dispozițiuni legislative ci a unui act al Președintelui Senatului.-

De altfel însuși art.3 legea Contenciosului, face o distincție : numai actele care sunt supuse de Președinte plenului corpului, sunt exceptate dela competența Contenciosului - și în speță - am văzut că este vorba de un act individual al președintelui, care deci rămâne în sfera de aplicare comună a actelor de Contencios.-

Dar în afară de aceasta.-

Principiul separațiunii puterilor, are la baza diferențierea în vederea numai a unui scop practic, acela al unei sistemizări a lucrărilor.-

Puterile sunt diferențiate, nu pentru a se constitui în micșitatele rivale, în care, dictatorii omnipotenți și fără răspundere, se poate lua măsuri abuzive, care să scape oricăror sancțiuni.-

În Stat, cele trei puteri, deși diferențiate, trebuie considerate unitar ca expresiune a acelei entități superioare: Statul, putere publică. Principiul separațiunii puterilor nu trebuie deci degenerat, în sensul că dânsul ar putea afecta unitatea morală a Statului, care, ca putere publică, trebuie să promoveze legalitatea, prin oricare din organele sale componente.

Grație acestui aspect al principiului separațiunii puterilor, jurisprudența și doctrina a căutat să lărgască, și în materie de contencios, sfera de aplicare a actului de autoritate, abandonând vechiul criteriu formal, organic - pentru a adopta pe cel materiale, care face actul de autoritate independent de organul funcțional, dela care emană.-

De altfel, însuși în textele constituționale, se regăsesc dispozițiuni care implică încălcări între puterile separate - încălcări care au devenit și mai accentuate în ultimele constituții, care au urmat evoluția timpurilor.-

Astfel sub vechea constituție, neconstituționalitatea legilor, este dată în judecata puterii judecătorești; bugetele Statului pot fi puse

în discuție, în anumite cazuri, înaintea instanțelor judecătorești (Cas. S.III. Dec. 758 din 5 Maiu 1931).-

Sub noua constituție: puterea executivă poate numi Senatori; poate face Decrete Legi, cu putere de lege; inițiativa legilor o are Regele; Guvernul nu răspunde față de Parlament ci de Rege.-

Acest punct de vedere este de altfel categoric afirmat de către Ministrul Justiției, în expunerea de motive a legii din 1912, care iată ce spune privitor la principiul separațiunei puterilor:

"Acest argument este însă numai aparent căci dacă un Stat recunoaște trei puteri distincte, având organe separate și independente unele de altele, aceasta nu înseamnă că trebuie să avem trei puteri izolate, căci atunci am ajunge chiar la ostilitate între ele ceea ce ar periclita mersul regulat al Statului. În sistemul nostru constituțional există separațiunea, și în același timp colaborațiunea puterilor. Așa puterea executivă limitează puterea legislativă prin dreptul de inițiativă al legilor, prin dreptul de sancțiune, prin dreptul de a corespunde cu Parlamentul prin mesagii, prin dreptul de dizolvare și de prorogare; cea legislativă, la rândul său mărginește drepturile puterii executive prin votarea bugetelor, prin controlul cheltuelilor, prin dreptul de interpretare, etc. În sfârșit puterea judecătorească suferă împietări din partea puterii executive prin exercițiul dreptului de grație și de amnestie, prin faptul că numirile și înaintările în magistratură sunt făcute de puterea executivă, etc."

"Dar, în afară de aceste considerațiuni, principiul separațiunii puterilor trebuie înțeles în sensul de separațiunea funcțiunilor: funcțiunea de a legifera, aceea de a executa legile și aceea de a judeca conflictele ce se pot naște cu ocaziunea aplicării legilor.-"

Anexăm și o remarcabilă decizie a Consiliului de Stat din Franța. - care rezolvă același problem.-

Si trebuie remarcat că în speța soluționată de Consiliul de Stat, nu era vorba de un act al Președintelui adunării, ci de un act al unei Comisiuni din sânul adunării, ceea ce ar fi putut mai ușor da acestui act, caracterul de act legislativ.

Totuși Consiliul de Stat îl considera ca act administrativ.

Concluzie

Ori cum am privi prin urmare, în drept, fundamentul juridic al incidentului ridicat de reprezentantul Preșidenției Senatului - acest incident apare cu totul neîntemeiat.-

Odată această concluzie împărtășită de Onor. Instanța, concluzia își găsește confirmarea și în aspectul etico-social al problemului. Căci în definitiv, prin incidentul ridicat, în ipoteza când dunsul ar fi admis, la ce rezultat s'ar ajunge ?

Ca un Senator de Drept, să fie lipsit de o prerogativă constituțională, - pentru o simplă "chestiune vestimentară"! ~~s'ar aplica~~

Si ceiace ar fi și mai grav e că această sancțiune s'ar aplica la un moment când "chestiunea vestimentară" a și dispărut !

Si a dispărut sub oprobiu unanim al opiniei publice a țării, care a infierat-o, ca una din cele mai funeste erori ale trecutului !

Astfel ca astăzi, când Frontul Renașterii Naționale cu uniforma sa adecuată, au dispărut - totuși acele spirite clar văzătoare și precursoare care au participat asupra oprobiului public de mai târziu - și s'au opus de la început și Frontului și Uniformei, danșii tocmai să aibă a suporta totuși încă astăzi, consecințele unor funeste erori ale acestui trecut.-

Si ceiace ar fi și mai grav, este că, prin acest incident, se cere îndeosebi ca Justiția, sancționând astăzi această atitudine demă a Senatorilor de Drept, să legitimeze - și într'o măsură deci - să reabiliteze aceste funeste erori ale trecutului.-

Cerem deci, pentru toate aceste considerații, respingerea incidentului cu judecată în fond a acțiunii.-

A. L. T. Michalache

C. V. Balșu Micușcu
Anca

99
neocoteste constituția pe care a făcut-o, când noi avem preten-
"ția ca instanțele judecătorești să se supună legilor făcute
"de noi ?"

/Discursul domnului Mirto în ședința Camerii Deputaților din 18
Decembrie 1925, Monitorul Oficial din 7 Februarie 1926, pag. 1084/

Mai avem de răspuns la o ultimă obiecțiune a adversa-
rilor: prezidentul senatului este liber să ia orice măsură față
de funcționarii aceluși corp, pentru că actele sale sunt sustrate
contenciosului administrativ prin art. 3 al. final al legii din
23 Decembrie 1925, care zice :

"Actele administrative de autoritate și actele de ges-
tiune ale Președintelui Senatului și ale Președintelui Adunării
deputaților sunt supuse controlului exclusiv al Adunării plenare,
a corpului legislativ ce prezidează".-

Este adevărat că acesta este principiul legal; ne grăbim
însă să adăugăm că Înalta Curte de Casație prin deciziunea nr.
28 din 1929 pronunțată în secțiuni unite a declarat neconsti-
tuțională această dispozițiune a legii contenciosului adminis-
trativ astfel că nu mai poate fi vorba despre prerogativa
exorbitantă a domnului prezident al Senatului.

Pentru toate considerațiunile expuse în concluziunile
deja depuse în acest proces precum și în prezentul supliment
de concluziuni rugăm Onor. Curte să binevoiască a vedea cât de
grave ar fi consecințele adoptării de către Justiție a tezii
senatului, căci se va putea în viitor ca un ministru, dorind
să se debaraseze de un anumit magistrat, să-i suprimă pur și
simplu postul fără a se atinge de inamovibilitate; și prin
urmare să admită acțiunea domnului Ștefan Olchowski astfel
cum a fost formulată,-

ss Anibal Teodorescu.

Spre deosebire de alte legislațiuni la noi statutul
funcționarilor este realizarea unei prescripțiuni constituționale

imperative. In art. 8. sub titlul Drepturile Românilor, constituția prevede: "Legi speciale vor determina statutul funcționarilor". Iar expunerea de motive a statutului începe cu următoarea declarațiune de principii: Consolidarea statului întregit impune și o reorganizare a serviciilor publice care nu se poate face fără de o așezare temeinică a drepturilor și datorilor funcționarilor.

Din textul constituției, din textul statutului general din expunerea de motive și din toate discuțiunile care s'au urmat rezultă în mod categoric că raportul legal creat prin statut între stat și funcționari, dă naștere pentru ambele părți la drepturi, și datorii.

Este a ignora principiile care sunt la baza acestei legi când se spune că numai statul are toate drepturile și funcționarul nici unul. - Este a da o interpretare cu desăvârșire contrarie intențiunilor legiuitorului.

In locul haosului care exista după război în administrația țării, și al multiplicității funcțiunilor -- în locul stării precare a funcționarilor -- legiuitorul constituțional a voit să pună ordine și să stragă în serviciile publice prin garanții de stabilitate -- înaintare și salarizare -- un personal competente -- care până atunci se îndrepta mai mult către întreprinderile particulare îndemnat la aceasta de situațiunile avantajoase ce le găsea acolo.

Toate aceste măsuri urmăreau să întărească energia Statului care s'ar fi resimțit în bunul său mers tocmai în momente de mari prefaceri și greutăți -- dacă situația morală și materială a funcționarului nu ar fi fost asigurată.

Cea mai importantă dintre revendicările funcționărești și dintre garanții este stabilitatea; o stabilitate însă care se poate suprima oricând, nu mai e stabilitate. Teoria aceasta dacă s'ar admite cine ar împiedica autoritatea ca ori de câte ori voește să înlăture un funcționar să suprimă funcția. Cu ușurința

cu care se legiferează azi -- mai ales pentru funcționarii Sena-
tului o simplă modificare de regulament -- aceste suprimări
s'ar putea repeta în orice împrejurare -- și deci stabilitatea
ar deveni o ficțiune.

Dreptul Senatului de a-și organiza serviciile nu poate
să meargă până a suprima drepturile câștigate și stabilitatea.
Nimeni nu poate concepe în cadrul legislațiunii noastre o sta-
bilitate așa de subredă.

Ori de câte ori s'a încercat ca să se atingă aceste
drepturi -- pe căi directe sau indirecte -- justiția noastră
le-a condamnat.

Atât este de adevărat că principiul fundamental al sta-
tutului este stabilitatea în cât legiuitorul ca să împrăstie
orice îndoială asupra interpretării -- a prevăzut formal o
excepție în art. 66 când funcțiunea se poate suprima ca inutilă
și aceasta numai cu ocazia punerii în concordanță a legilor de
organizare cu statutul -- și numai a primei legi de organizare --
nu oricând se modifică aceste legi. -- Atunci funcționarul cu o
vechime de peste cinci ani va putea fi trecut chiar în funcții
inferioare -- dar i se va păstra salariul ce primea la desfiin-
țarea funcțiunii. -- /art. 66/.

Si expunerea de motive precizează asupra acestui punct:
"Numai în astă singură dată și cu această ocazie se poate aplica
această măsură extraordinară cu anume garanții/acelea arătate
mai sus/".

Aceasta a fost interpretarea constantă a noțiunii stabi-
lității în toate ocaziunile -- o afirm aceasta ca fost raportor
al legii la Senat.

Dar iată și un exemplu rezultând din aplicarea legii

Cu ocaziunea aplicării legii de organizare a C. F. R.
și al regulamentului contenciosului c.f.r. -- adică în cazul
prevăzut de art. 66 statut pentru motive reale de economii --

an fost silit ca Ministrul al Comunicațiilor să suprim mai multe posturi de avocați și medici, stagieri, însă nu stabili, care nu aveau cinci ani împliniți. -- Unii din aceștia sesizând Contenciosul Casației le-a respins cererea -- constatând că dacă ar fi avut stabilitatea cererea le-ar fi fost întemeiată /Vezi deciziile Casației 710/929 și 708/928 pasagiile subliniate/. Și să se noteze că și căile ferate au statut special ca și funcționarii Senatului.

Argumentarea care se trage din diferiți autori francezi este greșit interpretată pentru nevoia cauzei, de către adversari. -- Chiar sub regimul francez unde nu e un statut legal care să garanteze stabilitatea nimeni nu admite suprimare de funcțiune fără garanții și compensații pentru funcționari. Sous des certaines conditions le licenciement par suppression d'emploi donne lieu a'une pension spéciale -- /Hauriou Précis de droit Atif. édition 1927/. --

La noi unde este un statut legal, licențierea pentru suprimare de serviciu nu se poate aplica fără salarizare /v.art. 66 statut/. Astfel a decis și noua lege de reorganizare a serviciilor creind cadrul exiliar pentru funcționarii suprimați.

Dacă aceste consecințe decurg din prescripțiunile statutului general -- nu se poate concepe ca regimul stabilității să fie altul pentru funcționarii Senatului.

Faptul că aceștia nu au fost cuprinși în statutul general -- nu însemnează că li s'a creiat o situație mai desavantajoasă decât funcționarilor obișnuiți. Din potrivă, stabilitatea funcționarilor Senatului e îngădită după cum s'a dovedit cu mai multe garanții. --

Suprimarea postului lui Olchowski nu e dictată din spirit de economie -- se dovedește aceasta cu bugetele Senatului pe trei ani--, ci este un mijloc deghizat pentru înlăturarea unui funcționar conștiincios care timp de șapte ani a avut numai

mențiuni bune și numai un singur concediu.

Dovadă că suprimarea tindea la un act personal, este că Președintele Senatului numai la patru luni după ce Olchowski a sesizat Contenciosul -- a început să facă acte ca să dovedească inutilitatea funcțiunii. -- Dovada abuzului de autoritate, mai face chiar faimoasa scrisoare anonimă pe care senatul a depus-o la dosar -- scrisoare asemenea posterioară procesului -- și plănuită în interesul cauzei -- plină de aluțiuni ridicole, dar în același timp care arată ce considerațiuni au determinat înlocuirea funcționarului.

Cerem admiterea acțiunii, astfel cum s'a formulat, daune și cheltueli.

ss C. D. Dumitru

ss C.I. Panaitescu,

G R E F A

CURTII DE APEL DIN BUCURESTI SECTIUNEA III-a

Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei Curți cu nr. 1453/929, se legalizează de noi, anulându-se timbrul

Grefier

nr. 6299

1941 April 7

tului la fel și cu acelaș scop de garanție cu statutul funcționarilor publici, regulamentul -- care creiașe drepturi de stabilitate după noi cu caracter definitiv și irevocabil, a prevăzut o restrângere a inițiativei și suveranității Senatului pentru modificări ulterioare, în sensul de a nu putea fi propuse și admise, decât în anumite condițiuni. -- Aceste condițiuni sunt esențiale fiindcă întăresc drepturile recunoscute și sunt o pază contra abuzului de legiferare.

Altfel ar trebui să considerăm dispozițiunea art. 89 din regulament ca neexistentă ca și tot regulamentul despre care discutăm.

S'a mai obiectat, că chiar dacă pentru modificarea regulamentului nu s'au respectat dispozițiunile art. 89 sau ale regulamentului interior, odată cu votarea textului nou, toate neregularitățile asupra propunerii și discuțiunii, sunt acoperite, prin dreptul suveran al corpului legiutor de a primi discuțiunea și de a se pronunța.

Adversarii noștri au replicat, că odată o lege votată și promulgată nu se poate face nici o discuțiune asupra valabilității deliberațiunii corpurilor legiuitoare. Acest argument își poate avea valoarea lui în materie de legi, fiindcă sunt supuse sancțiunii și promulgării regale /art. 34 Constituție/, care se face prin îngrijirea Ministerului de Justiție.

Există dar o putere, care controlează dacă o lege a fost sau nu votată cu toate garanțiile.

În ce privește însă regulamentele fie acele votate de corpurile legiuitoare pentru lucrările lor interioare, fie celelalte regulamente de administrație publică, valabilitatea lor trebuie cercetată de justiție, ca singurul organ competent pentru a verifica puterea lor legală.

Dreptul acesta este inherent Contenciosului Administrativ în cazul când un regulament ilegal lezează dreptul unui particular, -- sau al unui funcționar public.

MOTIVUL III. - Am arătat că, în conformitate cu art. 44 al Regulamentului din 1926, Stefan Olchowski era un funcționar al Senatului stabil în funcțiunea sa. Această înseamnă că în raportul juridic dintre reclamant și senat, s'a născut în patrimoniul celui dintâi un drept, că acest drept este câștigat, și că Olchowski, după termenii înșiși ai acestui articol, nu putea fi pedepsit, pus în disponibilitate sau revocat, decât în condițiunile prevăzute la art. 75 /pedepsele disciplinare/. Această mai înseamnă că raportul de funcțiune nu poate fi rupt în nici un alt mod, nici direct, nici pe cale lăaturalnică. Aceasta mai înseamnă, de asemeni, că atât timp cât nu cade în cazul măsurilor disciplinare, funcționarul stabil trebuie să-și păstreze gradul și salariul său până la finitul termenului de serviciu, adică până la pensionarea sa.

Aceasta este stabilitatea funcționarilor publici, așa cum a fost înțeleasă de doctrină și cum a fost aplicată în mod constant de contenciosul administrativ.

A interpreta altfel stabilitatea este a nu mai face nici o deosebire între ea și ameabilitate.

În speța de față, deciziunea d-lui Președinte al Senatului nu atinge dreptul înșuși de stabilitate, este adevărat, dar desființează postul și ca consecință, lasă pe din afară pe funcționarul stabil. Or, tocmai lucrul acesta nu se poate face căci, altfel ar fi foarte ușor că, pentru a îndepărta din funcțiune pe un funcționar stabil sau inamovibil, autoritatea să nu se atingă de dreptul său subiectiv, ci să-i desființeze postul. Cu alte cuvinte, desființarea postului ar servi drept mijloc lăaturalnic pentru a ajunge la scop sau la un efect nepermis de lege.

Este adevărat că posturile pot fi desființate, dar funcționarii stabili trebuiesc păstrați mai departe până la înce-

tarea normală a drepturilor. Aceasta se poate face, fie menținând pe funcționar până la ieșirea sa la pensie, când numai atunci postul se desființează și în fapt, sau trecându-l într'o altă funcțiune echivalentă sau chiar inferioară sau, în sfârșit, trecându-l într'un cadru auxiliar sau de rezervă /vezi în această privință: Tratat de Drept Administrativ Vol. I. 1929, de Anibal Teodorescu, pag. 346 și jurisprudențele citate în nota nr.2, pag. 347/-

De altfel, acest sistem a fost adoptat în mod unanim de toate legile recente, cari au avut să reglementeze o asemenea situațiune: Legea pentru organizarea poliției generale a Statului din 21 Iulie 1929, /art. 133/, legea pentru organizarea Ministerelor din 2 August 1929 /art. 203 și 204/, Legea pentru organizarea administrațiunii locale din 3 August 1929 /art. 557/-

Din toate aceste exemple rezultă că însuși legiuitorul a adoptat teoria ce susținem noi și că a transformat-o în sistem legal.

Altfel stabilitatea este o ironie și o amăgire pentru funcționarii cari au crezut cu drept cuvânt că prin recunoașterea ei, situațiunea lor a fost efectiv dobândită,- În cazul general de stabilitate nu este vorba de o expectativă, ca în materie de pensii, unde sunt modalități de termen și condițiuni viitoare.

Stabilitatea, -- fie cea din statutul funcționarilor, fie cea din regulamentul de care ne ocupăm -- constituie un drept realizat, care nu se poate pierde fără culpa funcționarului.

Desigur funcționarul nu devine proprietarul funcțiunei, dar rămâne titularul unui drept renumerat, de care nu poate fi lipsit.

Din actele comunicate la dosar chiar de către biroul Senatului, se vede că îndepărtarea reclamantului s'a făcut, prin răutate și pe considerațiuni cu totul altfiele decât al unui interes de economie bugetară. Bugetul Senatului se prezintă pe 1930 cu

cheltueli mai ridicate ca în anul precedent, iar pentru a justifica inutilitatea funcțiunei și activitatea funcționarului s'au ticluit rapoarte și acte /vezi scrisoarea anonimă/ cu dată ulterioară concedierii. De teama unei acțiuni disciplinare, care nu s'ar fi putut justifica -- s'a aranjat o dispozițiune regulamentară, care însă nu poate fi operantă.

In rezumat:

-Motivele înlocuirii nu sunt nici economiile cu care se voește a se face atmosferă, nici incapacitatea și nici inutilitatea funcționarului.

Economie nu este, căci pârîții nu au făcut dovadă că au micșorat cu ceva bugetul total al Senatului, -- cum de altminteri nu s'a scăzut nici bugetul general al Statului care crează mii de funcțiuni noi -- șapte guverne provinciale, opt tribunale administrative, etc. --

Incapacitate nu este pentru că în tot timpul de șapte ani Olchowski nu a avut nici o notă defavorabilă sau o observație în casierul său deși a servit sub patru Președinți de Senat.

Inutilitatea funcționarului nu este, căci Administrația Senatului la patru luni numai după înlocuirea lui Olchowski după ce el sesizase contenciosul, deabia atunci a dat ordin să se facă un referat -- care și el totuși nu constată că Olchowski era inutil. -- Adică dai întâi pe funcționar afară și după patru luni faci acte ca să dovedește că era incapabil și inutil.

Motivul adevărat al înlocuirii se găsește în scrisoarea anonimă, ridicolă desigur. -- Această scrisoare -- nici nu ne dăm osteneala s'o combatem dar nu e mai puțin adevărat că poate servi Curții ca să vadă ce mentalitate a determinat înlocuirea

IN CONSECINȚA, DECIZIUNEA ATACATA A FOST DATA, ȘI DIN ACEST PUNCT DE VEDERE, CU CALCAREA DREPTURILOR RECLAMANTULUI.

VĂ RUGAM DAR CA, ADMITÂND ACȚIUNEA ASTFEL CUM ESTE FORMUȚAȚĂ, SĂ ANULATI ACEASTA DECIZIUNE CA ILEGALĂ ȘI, FACÂND APLICAREA

ART. 8 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV, SA DISPUNETI
REINTEGRAREA D-lui STEFAN OLOCHOWSKI IN TOATE DREPTURILE SALE;
CU DAUNELE CERUTE SI CHELTUELI DE JUDECATAS-

ss Anibal Teodorescu,

ss

ss

Luminiu
C. J. Paua

G R E F A

CURTII DE APEL din BUCURESTI SECTIUNEA III-a

Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în
dosarul acestei Curți cu nr. 1453/929, se legalizează de noi,
anulându-se timbrul legal.

n° 6299

1941 Ofițer 7

Confuziunea care în mod voit s'a făcut între actele legislative cari emană dela Corpul Legislativ și sunt rezultatul deliberării acestuia și între actele administrative de autoritate ale președintelui Senatului, despre care ne plangem, este evidentă.-

Nu se mai poate azi, în starea jurisprudenței și legislațiunii noastre, pretinde că toate actele, oricare ar fi natura lor, emanate dela organul legislativ, sunt exceptate dela jurisdicțiunea contenciosului administrativ.-

B.- Prin acțiunea în contencios am mai cerut să se constate ca art. 2 din regulamentul Senatului, votat în 1939 este nelegal și să fie anulat fiindcă este un act administrativ de autoritate.-

Reprezentantul Senatului ne-a opus la acest capăt de cerere numai afirmațiunea că regulamentul este un act legislativ și în consecință nu poate fi susceptibil de acțiune în contencios.-

N'am auzit nici o argumentare în afară de această afirmațiune.-

Desigur, actul legislativ este susceptibil numai de un recurs special pentru neconstituționalitate în fața Secțiunilor Unite ale Casăției atunci când el este contrar Constituției, și de interpretare de către organele judecătorești, atunci când acestea sunt chemate să-l aplice.-

În ordinea importanței lor constitutive, actul legislativ este constituțional, lege ordinară, sau regulament pentru aplicarea legii.-

Regulamentul făcut de puterea executivă, în virtutea dreptului pe care îl da Constituția și pentru aplicarea unor legi ordinare, poate să fie înlăturat pe cale de excepție în fața Instanțelor Judecătorești, atunci când el este contrariu unei dispozițiuni constituționale sau legale, sau atacat cu acțiune în contencios.-

Regulamentul este un act al administrațiunii, deci un act de autoritate, dar nu este un act legislativ deși el privește

situațiuni generale obiective și impersonale.-

Atât Constituția din 1923 cât și legea, denumită Constituția din 1938, cuprinde dispozițiuni privitoare la regulamentul Corpurilor Legiuitoare.-

Constituantul a delegat Corpurilor Legiuitoare dreptul de a-și elabora regulamente, cu anumite limite precis determinate.-

Art. 56 din Constituția din 1923, prevedea că fiecare Adunare determină prin regulamentul său, modul după care ea își exercită atribuțiunile.-

Art. 49 din legea constituțională din 27 Februarie 1938, are aproape aceiași redacțiune. El adaugă numai cuvintele:

" modul după care se constituie " .-

Dar această lege constituțională mai cuprinde în articolele următoare dispozițiuni privitoare la felul în care se exercită de către parlamentari mandatul lor. Așa de pildă, art. 55 se referă la dreptul fiecărui membru al adunărilor, de a adresa miniștrilor întrebări, la cari aceștia sunt obligați să răspundă.-

Dacă Senatul ar prevedea prin regulamentul său dreptul pentru președinte să interzică unui senator de a face întrebări miniștrilor, această dispozițiune contrarie Constituției, n'ar putea fi cercetată de organul jurisdicțional, pentru că este un act cu caracter legislativ ?

Nimeni n'a susținut că regulamentul este prin el însuși un act legislativ. Constituantul nu a delegat puterii executive dreptul de legiferare, prin aceea că i-a încredințat grija de a face o aplicațiune practică a legilor, prin regulamente.-

Art. 46 din legea constituțională din 1938 dă dreptul capului puterii executive să facă regulamentele necesare pentru executarea legilor, fără să poată modifica legile și scuti pe cineva de executarea lor.-

Regulamentul Senatului în tot ceiace depășește limitele ce i-au fost fixate prin Constituție, este un act administrativ de autoritate ca orice alt regulament emanat dela Corpul executiv.-

" Unele acte administrative de autoritate, spune dl. Paul Negulescu, în tratatul de drept administrativ, Vol.1, ediția IVa pag. 329, au un caracter general, impersonal, obiectiv ca și legea. Așa sunt regulamentele, ordonanțele, bugetele; altele au un caracter de aplicațiune individuală."

Actele administrative de autoritate fac de obicei aplicațiunea unor principii puse de lege. Ele nu creiază ceva nou, ci reglementează numai raportul în cadrul legii și fără a o putea depăși.-

Din împrejurarea că regulamentul a fost votat de Senat, a tras dl. Anibal Theodorescu concluziunea că acesta este un act legislativ și nu un act administrativ de autoritate.-

I-am obiectat atunci că și bugetul este un act administrativ de autoritate, deși actul legislativ care-l aprobă este făcut în formă de lege. Bugetul prin el însuși este desigur opera administrațiunii, care nu are valoare legală, decât dacă este aprobat prin ceea ce se numește o lege bugetară. Acest act legislativ nu este însă o lege propriu zisă, fiindcă el emană numai de la Camera Deputaților.-

Deaceia, deși bugetul este aprobat de Camera Deputaților printr'un act legislativ, el a fost totdeauna considerat ca un act administrativ de autoritate și nu ca un act legislativ.-

Inalta Curte de Casație a anulat totdeauna actele administrative de autoritate făcute pe baza dispozițiunilor așa zise legi bugetare, pe care a considerat-o ca un act administrativ de autoritate.-

În toate cazurile în cari o funcțiune creiată printr'o lege a fost desființată prin buget, actul de autoritate care a dat urmare acestei desființări și prin care s'a licențiat un funcționar, a fost anulat ca abuziv.-

Inalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia No. 1626/1935 a hotărât că: "o lege bugetară fiind votată numai de Adunarea Deputaților nu poate înlătura prevederile unor legi ordinare care este întărită de votul ambelor adunări legiuitoare".

În consecință a anulat actul administrativ de autoritate, adică dispozițiunea din legea bugetară pe baza căreia se luase o măsură administrativă. În acelaș sens Decizia No. 1908 din 26 Noiembrie 1934 publicată în repertoriul de jurisprudență administrativă 1935 pag. 343 - 343.-

Dl. Rarincescu în tratatul său asupra Contenciosului Administrativ Român, pentru a putea explica punctul său de vedere că actele emenate dela Corpurile Legiuitoare sunt exceptate de la jurisdicțiunea contenciosului administrativ, trebuie să afirme că bugetul este o lege, deși pare a aproba doctrina contrarie.-

" În ce privește bugetul general al Statului, spune dl. Rarincescu, se știe că doctrina îl consideră cu drept cuvânt, un act administrativ în formă de lege; și încă prin faptul că în sistemul constituțional român el este votat numai de Camera și nu se Senat, ca orice altă lege, el nu este considerat nici măcar din punct de vedere formal ca o lege propriu zisă, totuși nu-i mai puțin adevărat că deși votat numai de Camera, bugetul este o lege, sau cel puțin un act parlamentar și ca atare el nu poate fi susceptibil de a fi atacat înaintea instanțelor de contencios administrativ, cari nu pot să-l cenzureze și să-i anuleze vre-o dispozițiune.-

Totuși în unele cazuri, jurisprudența Curții de Casațiune a declarat ilegale unele acte ale administrațiunei săvârșite în execuțiunea unei legi bugetare sau aprobate de ea și a dispus anularea acestora în cazul când ar fi vătămat drepturile particularilor ".-

Dl. Rarincescu concede că, în cel mai rău caz, bugetul este "un act parlamentar". Dl. Rarincescu este consecvent cu sistemul său, atunci când critică jurisprudența Curții de Casațiune, care consideră bugetul ca un act administrativ de autoritate, deși este un act parlamentar. Dl. Anibal Theodorescu nu are însă aceeași consecvență, fiindcă deși recunoaște că bugetul este un act parlamentar, totuși este de acord cu jurisprudența Curții de Casațiune.-

Aceasta înseamnă însă că deși act parlamentar, bugetul este totuși un act administrativ de autoritate și deci poate fi supus jurisdicțiunii contenciosului administrativ.-

Dar mai sunt și alte acte legislative, cari sunt susceptibile totuși de acțiune în contencios. Așa de pildă sunt unele contracte administrative, aprobate prin lege. Ele nu încetează însă de a fi simple acte administrative, sau de gestiune.-

Revenind la regulamentul Senatului, este necesar să mai observăm, de acord cu dl. Paul Negulescu (op. cit. pag. 334-335 că o dispozițiune reglementară contrarie unui text din Constituțiune sau din lege este anulată de către instanța de contencios, art. 1 din legea contenciosului administrativ) sau este înlăturată de instanțele de drept comun pe cale de excepție.-

Regulamentul este un act administrativ de autoritate făcut în exercitarea dreptului de suveranitate. Acest act administrativ de autoritate, este o manifestare de voință a organului competent cu scopul de a produce un efect juridic. (Paul Negulescu op. cit. pag. 332).-

Acest efect nu poate să fie însă contrariu Constituțiunii sau legii.-

De această părere era și dl. Anibal Theodorescu în concluziunile pe cari le-a pus în procesul Olchovschi.-

D-sa combătea atunci punctul de vedere al reprezentanților Senatului, exprimat în aceiași termeni, în cari dl. Anibal Theodorescu prezintă incidentul de inadmisibilitate a acțiunii noastre în contencios.-

" Rezolvând prin regulament situațiunea funcționarilor Senatului, spunea dl. Anibal Theodorescu, la fel și cu acelaș scop de garanție cu statutul funcționarilor publici, regulamentul "care creiază dreptul de stabilitate după noi cu caracter definitiv și irevocabil, a prelungit o restrângere a inițiativei și "suveranității Senatului, pentru modificări ulterioare în sensul "de a nu putea fi propuse și admise decât în anumite condițiuni.-

"Aceste condițiuni sunt esențiale fiindcă întăresc drepturile recunoscute și sunt o pavăză contra abuzului de legiferare.-

"Astfel ar trebui să considerăm dispozițiunea art. 89 din regulament ca neexistentă, ca și tot regulamentul despre care discutăm.-

"S'a mai obiectat, că chiar dacă pentru modificarea regulamentului nu s'au respectat dispozițiunile art. 89 sau ale regulamentului interior, odată cu votarea textului nou, toate neregularitățile asupra propunerii și discuțiunii, sunt acoperite prin dreptul suveran al corpului legiuitor de a primi discuțiunea și de a se pronunța.-

"Adversarii noștri au realizat că odată o lege notată și promulgată nu se poate face nici o discuțiune asupra valabilității deliberațiunii corpurilor legiuitoare. Acest argument însă poate avea valoarea lui în materie de legi, fiindcă sunt supuse sancțiunii și promulgării regale (art. 34 Constituție) care se face prin îngrijirea Ministerului de Justiție.-

"Există dar o putere, care controlează dacă o lege a fost sau nu votată cu toate garanțiile.-

"În ce privește însă regulamentele, fie acele votate de corpurile legiuitoare pentru lucrările lor interioare, fie celelalte regulamente de administrație publică, valabilitatea lor trebuie cercetată de Justiție, ca singurul organ competente pentru a verifica puterea lor legală.-

"Dreptulacestea este inerent Contenciosului Administrativ în cazul cîn un regulament ilegal lezează dreptul unui particular, sau al unui funcționar public.- "

Tin să precizez încă odată că reproducerea acestui pasagiu din concluziunile eminentului Profesor, dl. Anibal Theodorescu, nu este făcută cu intențiunea de a-i reproșa contrarietate de opinii, ci numai pentru ne sprijini punctul nostru de vedere pe autoritatea d-sale.-

In procesul Olchovschi s'a discutat nu numai problema dacă regulamentul unui corp legislativ este susceptibil de acțiune în contencios, ci chiar dacă modificarea acestui regulament făcută de acest Corp cu violarea dispozițiilor respective din regulamentul anterior privitoare la formele în cari el poate fi modificat, pot să facă obiectul acțiunii în contencios.-

Dl. Profesor Anibal Theodorescu a explicat în concluziile sale, pe cari le alăturăm în copie legalizată, principiile în această materie, susținând cu drept cuvânt dreptul jurisdicției de contencios administrativ, de a cerceta regularitatea acestor regulamente.-

Rămâne dar stabilit că regulamentul Senatului poate face obiectul acțiunii în contencios, atunci când el este contrariu unor dispozițiuni constituționale sau legale.-

In speța Olchovschi, se violaseră drepturi câștigate cu prilejul modificării regulamentul Senatului.-

In speța noastră același regulament ~~regulament~~ violează drepturi create prin Constituție.-

Regulamentul nefiind o lege nu poate fi atacat cu recursul special pentru neconstituționalitate în fața Secțiunilor Unite ale Inaltei Curți de Casație.-

El este deci un act administrativ de autoritate, care poate face obiectul unei acțiuni în contenciosul administrativ ca celelalte regulamente elaborate de puterea executivă.-

Există numai un paralelism între cele două categorii de regulamente, dar nu o diferență de natură.-

Senatul votează un regulament, în limitele delegațiunii date de constituent, pentru a-și organiza activitatea lui internă și fără a putea depăși aceste limite, încălcând dispozițiuni constituționale sau legale.-

Prin legea din 5 Iunie 1939 privitoare la jurământul membrilor adunării legiuitoare se dispune în alineatul final:

" Senatorii de drept cari nu prestează jurământul, nu-și pot exercita mandatul legislativ".-

Legea constituțională din 27 Februarie 1938 menține prin art. 64 alin.f. drepturile actualilor senatori de drept recunoscuți până la data promulgării ei.-

Aceiași lege prin art. 48 dispune:

" Membrii adunărilor legislative reprezintă Națiunea și nu își exercită mandatul decât după depunerea legiuitului jurământ."

Așa dar, atât legea constituțională cât și legea din 5 Iunie 1939, pun senatorilor și deputaților, obligațiunea depunerii jurământului.-

Senatorii de drept au aceeași obligațiune.-

Pentru aceștia din urmă însă nedeținerea jurământului nu atrage pierderea mandatului, ci numai împiedecarea de a-și exercita funcțiunea lor constituțională.-

Art. 5 din legea din 5 Iunie 1939 face această distincțiune în termeni categorici.-

" Deputații sau senatorii cari refuză să jure pur și simplu după formula arătată de această lege, pierd fără nici o altă formalitate mandatul lor.-

Pierd deasemenea mandatul, în aceleași condițiuni, deputații sau senatorii cari nu au prestat jurământul în termen de o lună socotit dela data întrunirii corpurilor legislative, iar pentru cei cari au fost aleși sau numiți ulterior, socotit dela data când jurământul ar fi putut fi prestat".-

Acelaș text face însă, distincțiunea, arătată mai sus, pentru senatorii de drept. Aceștia nu pierd mandatul nici dacă n'au depus jurământul în termen de o lună, ci numai nu și-l pot exercita.

Aceasta însemnează că îndată ce un senator de drept depune jurământul, chiar după trecerea termenului de o lună, el își poate exercita mandatul.-

Impotriva acestor texte limpezi, regulamentul Senatului dispune:

"Senatorii de drept cari nu se pot prezenta pentru a depune jurământul în acelaș termen (30 zile), pierd exercițiul mandatului lor pe întreaga legislatură."

Regulamentul Senatului aplică deci o sancțiune, contrarie Constituției și legii din 5 Iunie 1939.-

Dacă este exact că regulamentul Senatului, este un act administrativ de autoritate, așa cum a spus Inalta Curte de Casație, în Secțiuni Unite, în toate spețele cari au venit în fața ei, în legătură cu funcționarii Senatului destituiți în 1929,-

Atunci dispozițiunea cuprinsă în art. 2 din regulamentul Senatului din 1939, este susceptibilă de a fi anulată pe calea acțiunii în contencios.-

Actul pe care l'a făcut președintele Senatului, prin adresa No. 390 din 10 Iulie 1939, prin care a declarat că dl. Ion Mihalache și-a pierdut calitatea de senator de drept, pe timpul unei legislaturi, este la rândul lui abuziv și urmează să fie anulat, la fel cum Inalta Curte de Casație a hotărât în cazurile mai sus citate, în cari președintele Senatului luase măsura destituirii funcționarilor, pe baza unui regulament care călcase drepturi câștigate.-

În procesul d-lui Iuliu Maniu nu s'a invocat ca motiv al acțiunii în contencios art.2 din regulamentul Senatului, fiindcă acesta nu era încă votat în momentul în care președintele Senatului a făcut actul administrativ de autoritate care privea pe dl. Maniu.-

În consecință, nu se poate invoca Deciziunea Inaltei Curți secția IV-a ca un precedent împotriva punctuluinostru de vedere.-

Si chiar dacă acest precedent ar exista, el nu leagă Onor Curtea de Apel.-

Dreptul n'ar fi putut face marile progrese realizate la sfârșitul secolului XIX-lea și în secolul XX, dacă ar fi rămas încrustat în normele stabilite de legislația lui Napoleon.-

În foarte multe împrejurări jurisprudența a făcut operă pretoriană pentru a împăca nouile concepțiuni despre dreptate și drept, cu texte de mult îmbătrânite.-

Progresul dreptului a constatat mai ales că în apărarea tot mai viguroasă a libertății individuale împotriva vexațiunii executivului.-

Ihering numea aceasta lupta pentru drept.-

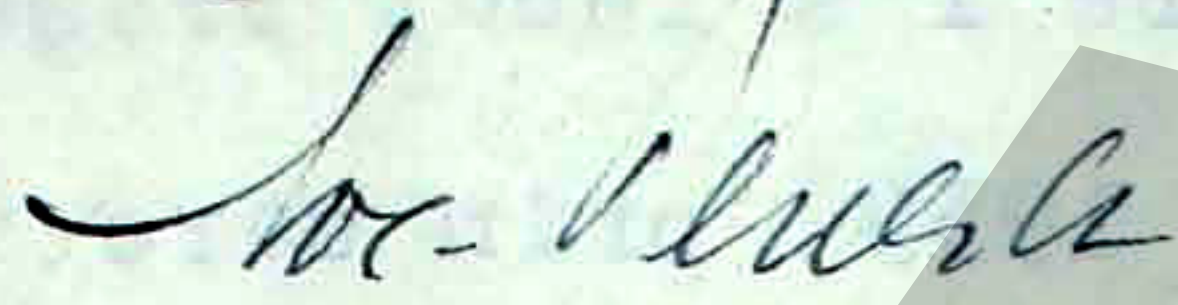

Oricare ar fi fost Deciziunea Inaltei Curți de Casație s.IV-a dată în împrejurările de atunci, ea nu mai poate fi valabilă azi.-

Chiar în afară de chestiunea regulamentului Senatului, privind ca act administrativ de autoritate, nu ezităm să declarăm că această deciziune este contrarie și principiilor în această materie și tendinței evoluției dreptului public.-

Deaceia noi luptăm mai departe pentru drept, și cerem respingerea incidentului de inadmisibilitate ridicat de reprezentantul Senatului.-

pt. Ion Mihalache

avocat,

Dr.Stiințe Juridice dela Universitatea din Paris

EXTRACT DE CONCLUZII SCRISE DEPUSE ÎN FAȚA CURȚII DE APEL SECȚIA
a în numele Domnului ION MIHALACHE.

F A P T E L E

Dl. Ion Mihalache beneficiarul unei prerogative constituționale, aceea de Senator de Drept, e dictată prin două dispozițiuni constituționale consecutive (1923, 1938), se vede lipsit de exercițiul acestui drept al său, printr'un act de voință unilaterală a Președintelui Senatului.

Motivarea acestui act a fost : că, Dl. Ion Mihalache refuză să îmbrace uniforma unui partid politic - Frontul Renașterii Naționale - pentru a putea pătrunde în incinta Senatului.

Impotriva acestui act al Președintelui Senatului, adus în scris la cunoștința D-lui Ion Mihalache, acesta din urmă intențază prezenta acțiune în contencios, cerând anularea acestui act ca ilegal, pe temeiurile dezvoltate pe larg în petiția introductivă de instanță.

Înainte însă de a se purcede la dezvoltarea acțiunii, reprezentantul Președinției Senatului, a cerut pe cale de excepție, ca instanța de contencios să se declare incompetentă de a judeca această acțiune.

Dl. Ion Mihalache a cerut la rândul său, respingerea incidentului pe considerația că instanța de contencios este competentă a judeca acțiunea sa.

Discuțiunea incidentului.

Din dezvoltarea argumentărilor ambelor părți, rezultă că două sunt tezele în prezentă;

1). În dezvoltarea incidentului reprezentantul Președinției Senatului, a susținut că, conform dispozițiilor art. 1 din Legea Contenciosului, nu cade în competența acestei instanțe speciale, decât numai o singură categorie de acte - anume acelea emanând de la organele "Administrațiunilor" Publice. Cu alte cuvinte în materie de contencios, domeniul legalității trebuie restrâns numai la anumite acte ale puterii publice: actele "Administrațiunii" - ceea ce ar duce la rezultatul că, încât privește celelalte organe ale puterii publice, s'ar ajunge, în materie de contencios, la un fel de compartimentare a arbitrarului.

2). Din contră, în combaterea acestui incident, Dl. Ion Mihalache susține că, din însăși dispozițiunile art. 1 Legea Contenciosului, rezultă că orice act administrativ de autoritate emanând de la orice organ al puterii publice, este de competența Contenciosului, deoarece numai astfel s'ar putea realiza într'un Stat de drept, triumful legalității asupra arbitrarului, care este scopul final și rațiunea de a fi a Contenciosului Administrativ.

Argumentare pentru respingerea incidentului.

I.

Argument de text.

a). Din citirea însăși a textului art.1 rezultă clar, fără nici o obscuritate, imprecizie sau ambiguitate, că actele de autoritate vizate prin acest text sunt, nu actele "Administrațiunii", ci în termeni generici: "actele Administrative de autoritate", - adică : de autoritate cu "caracter administrativ", lato sensu, prin "natura" lor administrative, independent de organul funcțional dela care ar emana, fie el al administrațiunii sau al oricărui alt organ al puterii publice.

b). Această interpretare largă a textului, care ar stabili în materie de contencios răspunderea oricărui organ al puterii publice, se impune cu atât mai mult, dacă ne referim și la generalitatea termenilor din prima parte a textului art.1, anume la aceea referitoare la cei îndreptățiți să recurgă la această cale : "oricine" se pretinde vătămat "sună textul"; cum s'ar putea da o interpretare restrictivă acestui text, căci cum s'ar putea adresa contenciosului "oricine" este vătămat, dacă numai acei care au a se plânge contra actelor "Administrațiunii" ar avea această cale? În raport cu speța, numai Senatorii de Drept nu s'ar putea adresa Contenciosului, deși "oricine" altul, ar avea deschisă această cale ?!

c). Dar pentru a evidenția peremptoriu, că numai o interpretare largă a textului art.1 se impune, astfel că nu numai actele de autoritate ale Administrațiunii pot cădea sub sancțiunea acestui text, aceasta rezultă din următoarea considerațiune dedusă din lucrările preparatorii ale Legii, cu ocazia redactării art.3 din Lege.

În adevăr, în ședința din 11 Decembrie 1925, s'a propus la art.3, un prim amendament în cuprinderea următoare :

"Toate actele de administrațiune internă ale Președinților sau birourilor Corpurilor Legiuitoare, etc."....

Acest amendament însă a fost înlocuit în ședința dela 17 Decembrie 1925 printr'un altul, care a constituit redactarea definitivă a art.3, anume : "Actele administrative de autoritate și actele de gestiune ale Președintelui Senatului și ale Președintelui Adunării Deputaților"....

Rezultă deci neîndoiosă că din punct de vedere al Contenciosului Administrativ, Legea nu tolera, nici măcar pentru situațiune excepționale ca aceea prevăzută în art.3, o răspundere limitată numai la actele de "administrațiune" - fiindcă ideia de bază a Legii era, o răspundere largă pentru orice act administrativ de autoritate.

Credem deci, că este în afară de orice îndoială, că limitându-se chiar numai la o interpretare literală a textului, nu se poate ajunge decât la concluzia că, o aplicațiune restrictivă a textului, așa cum s'a susținut în dezvoltarea incidentului, este exclusă.

S'a căutat însă a se întări argumentarea prin alte considerații tot de text.

S'a spus : în art.5,6,7,10,14 din Lege, se menționează numai "Autoritățile Administrative", deci se spune, nu poate fi vorba de răspunderea unor alte organice publice din Stat.

Răspundem : Art.5,6,7,10,14 din Lege, nu cuprind decât numai dispozițiuni de ordin procedural - etc., nu pot deci schimba întru nimic principiul de bază al legii care este pus categoric, după cum era și firesc, în art.1, care constituie preambulul legii.

Afară de aceasta nici în aceste articole invocate, nu se vorbește de actele "Administrațiilor", ci de acelea "Administrative", în sensul tocmai general așa cum se prevede în art.1.

S'a mai obiectat însă că, în chiar art.1 se prevede sancționarea și a actelor decurgând din "reaua voință a autorităților administrative de a rezolva cererea".

Răspundem : Acest fragment din text se referă la altă situație juridică, decât aceea vizată de prima parte a articolului și aceasta rezultă evident din întrebuințarea conjuncțiunei alternative "sau" - lucru explicabil, fiind dat sistemul nostru al dreptului administrativ, care admite și recursul erarhic.

II.

Jurisprudență

Interpretând în același sens textul art.1 din Lege, Inalta Curte de Casație a statornicit aceleași principii, citam câteva decizii :

"Considerăm că dacă - în general - actele administrative de autoritate emană dela organele puterii executive, nu este mai puțin adevărat că, și organele de autoritate ale celorlalte puteri constituite în Stat, pot face acte de natură administrativă, când Legea le dă în cădere asemenea atribuțiuni." (Decizia Nr.1477 din 4 Noembrie 1923 Cas.S.III).

Și observația aretistului :

"Rar sunt cazurile când instanțele noastre judecătorești să stabilească în mod concret cazuri de acte administrative și să le definească."

"Soluția Inaltei Curți este în strictă concordanță cu principiile dreptului public. Orice putere organizată în Stat poate comite acte abuzive. Singura pază a apărării libertăților cetățenești cu singura garanție a separației puterilor este puterea judecătorească, în fața căreia toate celelalte puteri trebuie să se plece și să-i supună actele spre control."

"Legea care dă în competența acelei Curți judecarea actelor administrative de autoritate, nu face nicio distincție în privința organelor de putere publică care le săvârșesc, destul numai să fie făcute în virtutea unor atribuțiuni administrative."

(Casația S.III, 1477 din 1925 Jurisprudența Generală 1926 pag.253 Nr.382).

"Potrivit art.1 și 4 din Legea Contenciosului Administrativ
"cei lezați de actele administrative ale autorităților publice, se
"vor putea adresa pentru anularea lor, Curților de Apel ca instanță
"de Contencios Administrativ."

"Deci ceea ce determină competența acestor instanțe, este
"constatarea ce se face că neînțelegerea părților provine din apli-
"carea unui act administrativ de autoritate." (Cas.I. din 6 Febr.
1940 P.R.1940).

"Autoritatea publică, prin actul administrativ de autoritate
"ordonă sau interzice ceva, în raporturile dintre particulari com-
"portându-se astfel ca putere publică, iar prin act de dispozițiune
"(gestiune) se înțelege acte prin care autoritatea dispune cu pri-
"vire la patrimoniul ei."

"Așa fiind, renunțarea la o expropriere nu poate fi decât tot
"un act administrativ de autoritate, tot așa precum expropriere a
"constituit un act al puterii publice (administrative) din cele mai
"caracterizate" (Cas.S.U. Dec.Nr.60/13 Nov.1930 în Pand.Săpt.pag.147).
(In acelaș sens Cas.III. Dec.Nr.71 din 1% Ianuarie 1931, în Pand.
Săpt.1931 pag.354).

Dar s'a obiectat, că toate aceste jurisprudențe au rezolvat
numai conflictele dintre funcționarii dependinți de serviciile ad-
ministrative, ale Corpurilor Legiuitoare, - deci că aceste soluții
ale Inaltei instanțe implicau totuși numai ideia de "Administrațiune".

Concluzia nu este exactă, fiindcă formulele principiale larg
enunțate în considerente, exclusă punctul de vedere al unei inter-
pretări restrictive - așa că aplicarea acestor principii, în spețele
soluționate de Inalta Curte numai la situații privind pe funcționarii
Corpurilor Legiuitoare, constituie o simplă coincidență; că lucrul
este așa, rezultă din faptul că și în alte cazuri, în care nu mai
era vorba de funcționari ai Corpurilor, de pildă, în cazul unui zia-
rist exclus din tribuna Camerei, instanțele de contencios au men-
ținut acelaș punct de vedere, caracterizând actul Președintelui Ca-
merei "ca un act administrativ de autoritate " (Dec.Curții de Apel
S.III. Jurisprudența Administrativă 1933 pag.742).

III. Rațiunea Legii și spiritul ei.

Dacă ne raportăm acum la rațiunea și spiritul Legii, așa cum
aceasta rezultă din precedentele legislative și lucrările prepara-
torik, apoi niciun dubiu nu poate să existe că singura interpretare
posibilă a art.1 din Lege este numai aceea că, orice acte de autori-
tate cu caracter administrativ, care ating drepturile celor intere-
sați, acte emanând dela oricare organe ale puterilor publice, sunt
de competența Contenciosului, cu excepția numai a 2 acte : cele de
guvernământ și cele cu caracter de comandament militar.

In adevăr;

a). Chiar Legea din 1864, cea dintâi în această materie, fi-

xează acelaș cadru larg al răspunderilor, a oricăror organe ale puterii publice.

"Legea din 11 Februarie 1864 înființează la noi un Consiliu "de Stat care va avea să judece conflictele care piteau să se "ivească între Stat - putere publică - și între particulari."

"Legiuitorul constituant din 1866 a decis, prin art.131, "suprimarea acestui Consiliu imediat ce se va vota Legea, prin care "se vor împărți atribuțiunile acestui Consiliu." (Istoricul Contenciosului exp.motive Legea 1912).

b). Legea din 1905, care pentru prima oară pune bazele unui Contencios la noi, prevede categoric în art.4 alin.a : "Acțiunile făcute cu călcarea Legii de puterea Centrală, Județeană, Comunală sau alte autorități publice".

La acest argument sau făcut două obiecțiuni : s'a zis, în prim loc, că dacă textul vorbește de "puterea centrală", dânsul se referă la "Administrațiunea centrală" - în opozițiune cu cea județeană și comunală, ce, erarhic, îi sunt subordonate.

Răspundem : Chiar dacă raționamentul ar fi just cunतोate că forțat - totuși, textul, în afară de autoritățile centrale, județene sau comunale, vorbește și de "orice alte autorități publice" - formulă cuprinzătoare, care include într'ansa totalitatea autorităților din Stat.

S'a mai obiectat, în acelaș sens, că prin "Autorități publice" trebuiește înțeles numai "puterea executivă" - deoarece actele de guvernământ, de pildă, care sunt exceptate dela competența Contenciosului, nu pot emana dela puterea executivă.

Răspundem : Puterea executivă este înglobată în puterea publică - și dacă se aduc unele excepții în favoarea puterii executive, - cum sunt actele de guvernământ - prin aceasta nu înseamnă că s'a restrâns și întreg domeniul puterii publice, în materie de răspundere în Contencios.

c). Legea din 1912, este și mai categorică în sensul unei interpretări largi, a răspunderii puterii publice, în materie de Contencios.

Astfel cităm în expunerea de motive : "Prin norme juridice "se stabilesc drepturi pentru Stat și drepturi pentru particulari- "și se oprește puterea publică de a încălca drepturile particularilor.

"Această autolimitațiune a Statului este necesară, căci pe "deoparte ea face mai puternic sentimentul de legalitate, care "este izvorul cel mai important din care Statul extrage puterea, "pe de alta ea înlătură despotismul închizând puterea Statului "în limite determinate.

"Pentru a se asigura domnia legilor, trebuie negreșit găsit "un mijloc prin care particularul atins într'unul din drepturile "sale printr'un act al puterii publice, să poată obține restabilirea

"stării legale."

"Legea a socotit că judecarea proceselor privitoare la conflictele dintre particulari și puterea publică să fie date tot în căderea Curții de Casație, cum făcea și Legea din 1905."

Tot atât de hotărâtor, este și punctul de vedere al raportului Legii, eminentul jurist, astăzi decedat, Petre Misir.

"Legiuitorul nostru era deci, chemat să organizeze înaintea justiției de drept comun apărarea drepturilor împotriva încălcărilor puterii publice."

"În sistemul proiectului violarea de drepturi, săvârșită prin actul ilegal al puterii publice, dacă nu se îndreaptă cumva prin recurs pe cale grațioasă, căci și aceasta este posibil (art. 31 al.a), se poate îndrepta pe cale contencioasă".

S'a obiectat însă în combatere, că dispozițiile art.63 din Lege, prevăd că Deciziunea Curții se comunică "Administrațiunii" - deci nu poate fi vorba decât de actele "Administrațiunii".

Răspundem : Textul art.63 reglementează o dispoziție de ordin procedural - acest text nu poate deci modifica principiul înscris în art.5 alinf. care prevede : "recursurile celor cari s'ar pretinde vătămăți în drepturile lor printr'un act administrativ de autoritate", aceeași formulă generală ca aceea din Legea actuală.

d). Legea din 1925. Din lucrările preparatorii ale acestei Legi, expunerea raportorului dela Senat, sunt cu totul edificatoare.

În adevăr, iată cum se exprimă raportorul :

"Statul, ca regulator suprem al conflictelor de interese dintre colectivitățile care în compun, este chemat să ajute la respectarea normelor obligatorii, care constituiesc legalitatea, prin diferite și eficace măsuri de constrângere contra celor ce ar căuta să le înfrângă sau să le aludeze."

"Constituția a considerat, cu drept cuvânt, că cea mai de căpetenie condițiune pentru a se putea asigura ordinea și legalitatea, este ca exemplul respectului acestei legalități să-l dea însăși organele însărcinate cu exercițiul puterii publice".

"Constituanta a înțeles că este tot atât de mult în interesul social a se stabili o responsabilitate și o sancțiune contra acelor ce comit infracțiuni la legalitate, abuzând de puterea cu care sunt învestiți, ca și reprimarea oricărei alte infracțiuni de drept comun."

"Pe aceste considerațiuni, în actuala Constituție s'a admis o mai largă concepție a responsabilității organelor puterii publice în caz de nesocotire a legalității prin abuz de autoritate. Ea a proclamat dreptul celui vătămat nu numai de a cere desființarea abuzului prin anulare, dar și despăgubiri pentru daunele încercate, recunoscând competența puterii judecătorești pentru a statua în aceste chestiuni."

Nu se poate deci o caracterizare mai generală, privind răspunderea în materie de contencios, pentru oricare din autoritățile

publice din Stat.

E drept că s'a invocat, expunerea raportoriului dela Cameră din care pare să rezulte, că numai actele Adminisitrațiunii ar fi susceptibile de sancțiunea Contenciosului.

Fiind dat însă înțelesul lămurit al textului Legii, în concordanță cu textele și expunerile de motive ale Legilor anterioare, cuvintele raportorului din Cameră, nu pot fi considerate decât ca un lapsus - dealtfel explicabil, fiind dat că actele abuzive de autoritate, emană în general, în deosebi dela organele administrațiunii, așa că este posibil a se face o confuziune între autoritatea publică, în general - și cea administrativă în special.

Mai trebuie observat că dealtfel, în chiar acest raport, se vorbește de "actul adminisitrativ de autoritate" ca principiu de bază al Legii, căruia Casația i-a dat "un sens larg"; după cum nu trebuie pierdut din vedere, mărturisirea a însuși raportorului, că nu se face o cercetare "amănunțită" a proiectului de lege - așa că, ar fi greu de presupus că numai dintr'o expunerea sumară a raportorului să se poată trage concluzii care să răstoarne întreaga economie principială a Legii.

Dealtfel, dacă ar fi să admitem că prin Legea din 1925, s'a statornicit o sferă restrânsă de responsabilitate în materie de contencios numai la actele "administrațiunilor" - aceasta ar însemna, că prin această Lege, s'a înțeles a se face un regres, în această materie, din punct de vedere al legalității - pe când din contră, din toate elementele trecutului ce decurg din discuțiunile urmate, rezultă că s'au făcut eforturi contnui pentru a îngradi tot mai mult arbitrariul, lărgind tot mai mult sfera legalității.

Și în această privință este cu totul edificatoare părerea marelui jurist și raportor al legii Disescu, de o autoritate necontestată în materie :

"Cenzurarea actelor administrative ale puterii publice se datorește unei achizițiuni considerabile în evoluția legalității". (Drept Constituțional pag.23).

IV. Doctrina.

În doctrină părerile sunt împărțite.

Nu este însă lipsit de interes, a se constata, că de multe ori, la acelaș autor, se întâlnesc păreri contradictorii.

Astfel noi ne însușim, de pildă, părerea distinsului Prof. Universitar Dl. Anibal Teodorescu, care în tratatul său de drept administrativ caracterizează astfel actul administrativ de autoritate de competența Contenciosului :

"Actul, prin care Statul și desmembrările sale ordonă ceva - este actul administrativ de autoritate zis și act de putere publică sau de comandă", (Drept Administrativ.p.385,441,443,445, 446).

Dar s'a invocat în această materie părerea Dlui Prof. Universitar Rarincescu. Este oare exact că această părere, e categorică în sensul tezei incidentului ridicat de reprezentantul Preșidenției de Consiliu ?

Să examinăm.

Dl. Rarincescu începe prin a construi teoretic un sistem prin care afirmă că Legea Contenciosului nostru administrativ, pentru determinarea competenței, nu indică un criteriu material, după conținutul actului - ci numai unul organic, formal, în raportul cu organul dela care emană actul. Tot Dsa însă este nevoit să facă imediat următoarele rezerve: a). Că această teorie este numai principială deoarece din textul Legii Contenciosului nu reese "dacă legiuitorul a înțeles să se refere în mod exclusiv numai la noțiunea formală a actului administrativ".- b). Că jurisprudența a derogat dela noțiunea formală a actului administrativ, dând o "interpretare largă" în această materie.- c). Și că această interpretare largă a Supremei instanțe i-a fost "ușurată" de o considerație de texte: "Faptul că atât art. 107 din Constituție cât și art. 1 din Legea Contenciosului - zice autorul - ne vorbește numai de acte de autoritate, neutilizând ca legile franceze și italiană relativ la competența Consiliului de Stat expresiunea de acte sau măsuri ale autorităților administrative, sau Corpurilor administrative deliberante, au ușurat această interpretare largă a Curții noastre de Casație, putând ține în acest caz seamă de criteriul oarecum (!) material....." Și de notat că autorul, aduce această amputare sistemului său al criteriului formal - analizând tocmai caracterizarea actelor Președinților Corpurilor Legiuitoare.

Este deci cu totul semnificativ, că chiar autorii care cred că în materia determinării competenței conform economiei legii contenciosului la noi, trebuie să ne oprim la criteriul formal, organic - totuși încât privește actele Președinților Corpurilor legiuitoare trebuie să se adopte criteriul material, al naturii actului - ceea ce susținem și noi în combaterea incidentului.

Credem însă că cea mai obiectivă părere, poate fi aceea a unui fost înalt magistrat, exprimată cu ocazia desbaterii unui proces înaintea Inaltei Curți, în care se puneau tocmai cele două teze în prezență, întocmai ca în speța de față.

Asupra acestor teze, regretatul Stambulescu conchidea.

"Deci la noi, Legea Contenciosului prevede două ipoteze distincte; în prim loc, acte administrative de autoritate și al doilea loc acte ale autorităților administrative, care refuză sau rezolvă "cu călcarea legii, cererile făcute, și în ambele ipoteze, este "loc la recurs în Contencios; cu alte cuvinte, în legislația noastră, "nu e nevoie ca un act de autoritate administrativă să mai îndeplinească și a doua condiție de a emana dela autoritatea administrativă, "pentru ca să dea loc la un recurs în Contencios".

114
"Este deci indiferent în legislația noastră, de unde provine "actul administrativ, e suficient ca actul să aibă caracterul de "act administrativ de autoritate, făcut de un agent în căderea căruia era de a face acel act și că acel act să fie ilegal, pentru ca să fie supus judecății Contenciosului." (P.R.1926, I pag.33 și urm.).

V. Metodă de interpretare în materie de Contencios.

Dar chiar dacă s'ar recunoaște că din interpretarea textului art.1 din Legea Contenciosului, ar putea să rezulte o îndoială privitor la sfera de aplicațiune a acestui text - la actele abuzive numai ale organelor administrative, sau și, la acelea ale oricăror organe ale puterii publice - chestiune de rămâne de rezolvat este în ce sens jurisprudența trebuie să rezolve dubiul.

Or, în această materie a Contenciosului administrativ, tehnica jurisprudenței trebuie să fie constructivă și creatoare, în sensul unei cât mai largi promovări a legalității.

Dealtfel tehnica jurisprudențială chiar în materia de drept comun, cu decenii în urmă, descătușându-se de "fetishișmul textului", s'a îndreptat cu pași repezi și siguri, către interpretările care aveau la bază cercetarea științifică și rațională, scopurile și finalitățile sociale, adaptându-se tot mai mult formulei "par la loi en deça la loi" - prin lege, dincolo de lege.

Și aceasta cuntoate că, în materie de drept comun, bătrânul Cod Civil, avea la bază respectabila tradiție romană și "cutumurile" - care fără îndoială, făceau emanciparea dela interpretarea strictă a textului, mult mai dificilă.

Totuși grație unor metode de interpretare, jurisprudența a îmbogățit dreptul cu unele concepte de netăgăduit folos, necunoscute în trecut și care au lărgit tot mai mult sfera dreptului și a dreptății.

Amintim - pentru a nu cita decât numai unele din aceste concepte : abuzul de drept, acțiunea de in rem verso, proprietatea artistică și literară, drepturile proprietarului și eredului aparent, "astrentele" în materie de procedură civilă, etc., etc.

Dacă această nouă orientare jurisprudențială a fost posibilă, în materie de drept comun, - cu atât mai mult dânsa s'a impus, în materie de justiție administrativă și în special de Contencios - materie cu totul lipsită de veche tradiție și isvorită dintr'un concept social al legalității, propriu unor structuri de Stat cu totul altele decât acelea ale trecutului.

Doctrina, jurisprudența și însuși legea în această materie, atribue deci judecătorului un rol creator și constructiv, asemănător dreptului pretorului.

Hauriou în lucrarea sa asupra dreptului public, în care dezvoltă numai principiile generale ale materiei, arată deja aceasta :

"Statul apare ca o persoană juridică, subiect al drepturilor de dominațiune și din contra el este privit ca un fel de amenajare juridică a națiunii".

De reținut formula " Statul o amenajare juridică a națiunii" - care prin finalitatea ei politico-socială, lasă interpretului deschisă calea largă a oricărei interpretări extensive, numai pentru o realizare cât mai deplină a legalității, într'un Stat de drept.

Apoi în lucrarea sa mai specializată de drept administrativ, dezvoltă și accebtuiază și mai mult acelaș punct de vedere.

"Puterea pretorială a judecătorului - spune Hauriou - este "o putere de a crea dreptul, prin singură persistență a jurisprudenței sale."

"Ceeace este cert, e că astăzi, există tendința de a admite "această putere creatoare a jurisprudenței și a o face să servească "la o mai largă adaptare a legii, la necesitățile practice."

"Dacă această putere creatoare a jurisprudenței, este admisă "în folosul jurisdicțiunei civile, cu atât mai mult dânsa trebuie să fie admisă în profitul jurisdicțiunei administrative." (Hauriou Dr.Ad. pag.960).

Dar ceva și mai hotărîtor.

Acest drept pretorial acordat jurisprudenței, în materie de Contencios, nu rezultă numai din unele deziderate doctrinale, - acest drept este formal atribuit judecătorului în Contencios de însăși legea.

Iată ce găsim în adevăr, în lucrările preparatorii ale legilor de Contencios dela noi.

În discursul Ministrului Justiției, din Senat, citim :

"Cunoașteți acum, Domnilor, în liniamentele lui generale, "acest proiect de lege, al cărui scop este desrădăcinarea arbitrarului. Oricare ar fi greutatea unei asemenea legi, greutate care "nu vor putea fi înlăturate decât cu ajutorul timpului, al experienței și al jurisprudenței - un lucru rămâne câștigat : că prin "această lege veți deschide o eră nouă în viața acestei țări, căci "această lege, pune temelia acelei mai de căpătenie condițiuni pentru sănătoasa dezvoltare a unui Stat modern și această temelie este : "triumful legalității".

Și când se ajunge la chestiunea determinării actelor de guvernământ, - punctul nevralgic al legii contenciosului - Ministrul arată din nou rolul creator al jurisprudenței :

"Va fi, opera jurisprudenței ca să lămurească și să stabilească, "în cazurile speciale pe care va avea să le judece, până unde se poate "aplica în fiecare speță, teoria actelor de guvernământ."

În fine, raportoriul la Senat - regretatul P.Misir - emite același părere : "Trebuie să rămâie în sarcina doctrinei și jurisprudenței să fixeze limitele de aplicațiune a legii", (Discurs Senat, pag.293, Misir Raport., Senat pag.171).

Dacă în această materie, prin urmare, oricare ar fi discuțiunile doctrinare asupra interpretării textului, judecătorii sunt descătușați de litera lui și împuterniciți prin chiar făuritorii legii, de a face o operă constructivă în sensul unei interpretări cât mai largi și extensive pentru o realizare cât mai desăvârșită a finalității legii - triumful legalității într'un Stat de drept, - cum s'ar mai putea susține teza, care stă la baza incidentului de incompetență ridicat de Preșidenția Senatului, și care nu poate avea alt rezultat, decât consacrarea unui manifest apt arbitrar!

Arbitrar cu atât mai evident, deoarece s'ar ajunge la o discriminare, în materie de justiție în Contencios, care ar da posibilitate celui mai umil funcționar al Senatului, sau chiar unui particular - cazul ziaristului - să se poată adresa Contenciosului pentru anularea unui act abuziv, dar Senatorilor de Drept să le fie refuzat acest acces la Justiție.

Trebuește deci, în această materie în care, după cum am văzut, menirea judecătorilor este atât de covârșitoare în interpretarea și aplicarea legii, să ne călăuzim în deosebi de marile principii pe cari instanța noastră supremă le-a editat, într'o jurisprudență recentă, privitoare tocmai la un text din legea Contenciosului administrativ :

"Considerând că dacă - în principiu - dispozițiunile unui text de lege au a se interpreta în mod obișnuit după sensul literar al termenilor, nu este mai puțin adevărat că, în sistemul Unei bune interpretări, trebuie să se țină seamă și de spiritul legii și de scopul manifest urmărit de legiuitor; ca atunci când interpretarea pur literară a textului duce în mod vădit la soluțiuni inadmisibile sau acțiuni de natură a contraria sau zădărnici scopul legii, în acest caz principiile călăuzitoare și economia generală rezultând din contextul dispozițiunilor ei, și care oglindesc clar intențiunea reală a legiuitorului, cată să exprime și textului izolat de aparentă contradicție sau inadvertență, sensul în care își poate primi în concordanță cu celelalte dispozițiuni o aplicațiune logică și rațională".

VI. Natura actului.

Odată demonstrat că instanța de Contencios este competentă a cerceta actele administrative de autoritate, ale oricăror organe ale puterii publice - să cercetăm care este natura actului în discuție.

1.- Este actul Președintelui Senatului, în speță, un act de autoritate ?

Răspunsul afirmativ este neîndoios, fiindcă acest act întrunește, elementele caracteristice unui asemenea act : "voința unilaterală - exercițiul unei puteri legale - caracter executiv" (Jéze vol.I.pag.22).

2.- Acest act are un caracter administrativ ?

Afirmațiunea este iarăși neîndoioasă.

În adevăr, Președintele Senatului nu poate face decât trei feluri de acte : acte legislative; acte administrative; sau încă, ca orice organ de putere publică, acte abuzive de fapt ("voie de faite")

În primul caz răspunde față de corpul respectiv - în celelalte două, față de instanța de Contencios.

Că actul în speță, nu e legislativ, nu poate fi îndoială, o mărturisește desbaterea din ședința Senatului din 8 Iulie 1939, când s'a adus la cunoștința maturului for excluderea dlui Mihalache pe tot timpul unei legislaturi (9 ani), sub forma unei simple comunicări a președintelui, a unei hotărâri luate de birou. Și caracterul nelegislativ a acestei hotărâri, deci pur administrativ, rezultă din faptul că atunci când un membru al Corpului a întrebat dacă măsura de excludere se aduce "în discuțiunea Senatului" sau nu - răspunsul a fost negativ (a se vedea M.Of.Nr.13 din 11 Septembrie 1939 - partea III, pag.266-267).

Dar această atitudine a Președintelui Senatului, constituie o recunoaștere categorică din partea sa, că în discuțiune, nu a fost vorba de un act legislativ.

Actul nefiind deci legislativ - dânsul nu poate fi decât administrativ, - deci de competența Contenciosului.

Încercarea de a se face o distincție, între actele administrative ale Președintelui Senatului și cele de "administrație" - trebuie înălăturată, în prim loc, fiindcă în această distincție ar fi o adăugire la lege; în al doilea loc, fiindcă am văzut mai sus, din lucrările preparatorii ale legii, că o asemenea distincție s'a încercat a se face sub forma unei prime redacțiuni a textului art.3, dar că această încercare s'a înălăturat prin redacția definitivă a acestui text, care integrând art.3 în art.1, a menținut și pentru actele Președinților Corpurilor Legiuitoare, formula largă a actelor "administrative" de autoritate.

Ar fi totuși arbitrar și contrar textului și spiritului legii, de a se crea prin interpretare, acte "sui generis" care să poartă pe Președinții Corpurilor Legiuitoare la adăpost de orice răspundere : și legislativă și contencioasă.

Dacă jurisprudența s'ar angaja pe o asemenea cale de interpretare, orice organ al puterii publice, nu numai președinții Corpurilor Legiuitoare, ar putea fi apărați de orice răspundere.

Ce ar însemna atunci Contenciosul administrativ ?

Nu ar mai fi, după cum s'a spus "un triumf al legalității" - ci un triumf al ipocriziei.

3.- S'a invocat însă principiul indivizibilității funcțiunii politice și legislative a Președintelui Senatului, ceea ce ar duce la concluzia că totuși actul e legislativ.

Această afirmațiune este contrară, am văzut, și textului

legii și naturii funcțiunii. Art.3 din lege prevede textual "Actele administrative de autoritate" ale Președinților Senatului și Camerei.

Iată în această privință părerea edificatoare a fostului Procuror General Stambulescu : "Nu se poate cu succes susține "indivizibilitatea funcției publice a Președintelui, cu aceea de "șef suprem al birourilor funcționarilor; căci și Miniștri sunt "oameni politici și ca atare nejustifiabili de Contencios, pentru "oricare din actele pe care le fac în calitate de legiuitori, chiar "dacă n'ar fi Deputați și Senatori" (art.96 Const.veche); "totuși "aceiași Miniștri, ca șefi ai unor departamente sunt ~~impuși~~ su- "puși jurisdicției Contenciosului, pentru oricare din actele lui "administrative, făcute cu călcarea legii." (I.Stambulescu P.R. 1926 I.pag.34).

4.- Dealtfel, dacă s'ar admite ca prin interpretare să se poată crea acte de autoritate care să fie sustrate dela competența Contenciosului, - prin aceasta chiar, s'ar crea alte excepții decât cele două prevăzute în lege și singurele admise: actele de guvernământ și cele cu caracter de comandament militar.

Aceasta ar fi contrar, atât legii cât și Constituției. Constituția din 1923 edictează și dezvoltă prin art.107, în mod amplu principiile de bază ale contenciosului administrativ, statornicind sancționarea, oricărui acte administrative de autoritate; cu excepția numai a două acte : actele de guvernământ și cele cu caracter de comandament militar; apoi, aceiași Constituție prin art.135, dispune că o "lege specială" va reglementa materia Contenciosului Administrativ, conform acestor baze constituționale.

Legea Contenciosului administrativ din 1925, transpune apoi tales quale în articolul 1 și 2, principiile de bază prevăzute în art.107 ale Constituției din 1923.

Constituția din 1938 prin art.78, are un conținut mai laconic prevăzând numai competența contenciosului administrativ "conform legii speciale" - și menționând exceptarea aceluiași două acte: actul de guvernământ și cu caracter de Comandament militar.

Din punct de vedere, prin urmare, a contenciosului administrativ, dispozițiile Constituției din 1938, rămân aceleași ca și dispozițiile Constituției din 1923, căci laconismul art.78 din Constituția din 1938, nu are altă explicație, decât faptul că la epoca alcătuirii acestei Constituții o lege a contenciosului, luase deja ființă - Legea din 1925 - ceeace nu era cazul la epoca alcătuirii Constituției din 1923, de unde și necesitatea de a se prevedea în mod amplu, în această primă Constituție, principiile de bază ale unei legi a Contenciosului.

Rezultă deci neîndoios că dela Constituția din 1923, și până la cea din 1938, s'au menținut necurmat aceleași principii de bază în materie de Contencios: sancționarea prin Justiție a oricăror acte administrative de autoritate abuzivă, - cu excepția numai a două categorii de acte.

Consecință de neînlăturat a acestui regim de drept în materia Contenciosului, este că în niciun mod, nici direct, nici indirect, nu se pot crea acte cu caracter administrativ de autoritate, care să constituie și alte excepții, în afară de cele două prevăzute de Constituție și legi.

De aceea și atunci când, prin chiar legea din 1925, s'a încercat, pe considerații de ordin subiectiv, asupra cărora e ~~ai~~ inutil să insistăm aci, ca prin art.3 al legii, să se sustragă dela competența Contenciosului, actele administrative de autoritate ale Președinților Corpurilor Legiuitoare pentru a trece aceste acte în competența Corpurilor respective - imediat instanța noastră supremă a reacționat, restabilind adevăratele principii și declarând ca neconstituționale dispozițiile art.3 al legii, tocmai pe considerația că dispozițiile acestui articol adaugă o nouă excepția la cele două prevăzute de Constituție.

Cu atât mai mult, aceeași soluție și aceeași sancțiune s'ar impune deci, atunci când, nu direct, printr'o dispoziție legală, ci în mod indirect, pe cale de interpretare, - cum e cazul în speță, - s'ar tinde a se ajunge la același rezultat : creierea unui act de autoritate a Președintelui Senatului, care să fie exceptat dela competența Contenciosului, întocmai ca și actele de guvernământ sau cele cu caracter de comandament militar.

Cu o considerație în speță chiar agravantă, căci, dacă dispozițiile art.3 din lege, statornicesc totuși o răspundere pentru asemenea acte, răspundere a cărui cercetare revine Corpului din care Președintele face parte - în ipoteza actului în speță, orice răspundere este exclusă, fiind dat că, conform teoriei susținută de reprezentantul Preșidenției Senatului, în desvoltarea incidentului de incompetență, nicio sancțiune nu poate interveni, fiind dat că actul în discuție nu ar fi nici de competența Corpului legiuitor, - nici de aceea a instanței de Contencios!

Ceeace ar constitui pentru un organ în Stat desigur o prerogativă cu totul exorbitantă, mai ales într'un Stat de drept - și în deosebi într'o materie ca aceea a Contenciosului, instituită tocmai pentru promovarea legalității.

De aceea noi cerem în prim loc ca această Onor.instanță să înălătore interpretarea art.1 cerută prin incidentul de incompetență, ca fiind contrară și cu violarea dispozițiilor Constituționale; dispozițiile Constituției putând fi cercetate, ca și dispozițiile oricărei alte legi, de către instanțele de fond, pentru a judeca dacă aceste dispoziții sunt respectate sau nu, aceasta constituind o chestiune de interpretare și aplicare a legii.

Nu numai neconstituționalitatea legilor este rezervată Supremei instanțe. Iată principiul pus în această privință de Inalta Curte în secțiuni unite :

"Atunci când se invoacă drept motiv de casare, violarea sau greșita interpretare a unui text din Constituție, judecarea acestui recurs nu este de competența Secțiunilor Unite, deoarece nu constituie o chestiune de neconstituționalitate a legilor, ci este de competența instanței de casare respectivă, căci legea nu face nicio excepție în cazul când motivul de recurs se bazează pe violare sau greșită interpretare a Constituției" (Cas.S.U.Dec.Nr.22 din 31 Martie 1932 P.Săpt.din 1932, pag.1529).

În al doilea loc, noi cerem, în cazul când Onor.instanță va reține incidentul să ia act, că înțelegem să atacăm ca neconstituționale și dispozițiile art.1 ale legii Contenciosului, în interpretarea pe care ar da-o Curtea, căci această interpretare, nu ar face decât să transpuie în art.1 dispozițiile art.3 din Lege.

Astfel că, înțelegem să atacăm ca neconstituționale, dispozițiile art.1 combinat cu art.3 din Lege.

Suțtem cu atât mai îndreptățiți a face aceasta, cu cât Preșidenția Senatului, a avut, la începutul conflictului său juridic cu Senatorii de Drept, o atitudine juridică care singură putea fi adoptată anume, aceea de a invoca incompetența instanței de Contencios pe baza art.3 din lege, (a se vedea Decizia C.Apel S.VI, cazul dlui Maniu). Numai în urmă, pentru a evita sancțiunea de neconstituționalitate a art.3 din partea Supremei instanțe, Preșidenția Senatului s'a refugiat la teza juridică a interpretării art.1, pentru a ajunge însă la acelaș rezultat ca și art.3: sustragerea actelor administrative de autoritate ale Președinților Corpurilor Legiuitoare dela competența Contenciosului.

Or, această abilitate, nu poate trece înaintea justiției, care prin soluția sa nu poate, peș calea interpretării, să integreze într'un articol din lege o situația juridică prevăzută categoric de un alt text de lege - numai pentru a se evita o sancțiune de neconstituționalitate.

Malitiis non indulgendum.

Dar în afară de aceasta.

Dacă s'ar admite teoria ce stă la baza incidentului de incompetență, propus de reprezentantul Președinției Senatului, s'ar ajunge la o adevărată tăgadă de dreptate.

În adevăr, tăgada de dreptate, nu poate decurge numai în mod direct, dintr'un refuz al instanțelor de judecată de a da și face dreptate - dar și în mod implicit, indirect, anume atunci, când acest refuz ar decurge totuși manifest pe calea, de pildă, a declarării unei incompetențe.

Și aceasta ar fi cazul de față.

În adevăr, incompetența unei instanțe, nu înseamnă pentru imprecizați dezarmarea lor totală de a avea un acces la Justiție, în sensul absolut al cuvântului, ci numai înlăturarea imprecizațiilor, cu ocazia distribuirii Justiției, dela anumite categorii de instanță. De aceea și art.335 din Pr.Civ., prevede că, instanța care se declară incompetentă este obligată a sesiza instanța competentă tocmai pentru ca, cursul Justiției să nu fie întrerupt, conflictele de competență să fie evitate, etc., și imprecizații să poată totuși valorifica mai departe drepturile lor - și cât mai ~~xx~~ grabnic. Jurisprudența este constantă în acest sens.

"Potrivit art.108 și 109 pr.civ. instanța greșit investită cu un litigiu este datoră din oficiu să-și decline competența în favoarea instanței competente de a judeca recursul, indiferent dacă este vorba de incompetența *ratione loci* sau *ratione materie*, iar nu să-l respingă ca neregulat introdus."

"În genere în legislația modernă este tendința ca instanța de judecată greșit sesizată cu o cerere să o îndrepte la instanța competentă, iar nu să o respingă ca rău îndreptată." (Cas.S.U.Dec.Nr. 42/941 Curierul Judiciar Nr.1/942).

Or, în speță, dacă s'ar admite incidentul s'ar ajunge tocmai la rezultatul de neînlăturat, ca un imprecizat să fie lipsit, în mod definitiv, de orice acces la Justiție, deci în imposibilitate absolută de a-și valorifica un drept al său, fie el întemeiat sau nu.

În adevăr, această onorată instanță, fiind o instanță excepțională și specială, odată ce își decline competența, n'ar mai putea sesiza o altă instanță pe care ar considera-o competentă; ~~pe~~ de altă parte, reclamantul în speță, nu s'ar putea adresa proprio motu, nici vreunor alte instanțe de drept comun, căci aceasta desigur, nu s'ar putea declara - pe drept cuvânt - decât incompetente, a fortiori, fiind dat că actul atacat face parte din acelea (acte administrative de autoritate), cari au fost tocmai sustrate dreptului comun, pentru a fi atribuite instanței speciale de contencios.

Consecința aceasta a devenit și mai evidentă în urma decretului din Septembrie 1939, care condiționează recurgerea la instanțele de drept comun, numai după ce în prealabil s'a judecat de instanțele de Contencios legalitatea actului administrativ.

Este deci neîndoios și fără posibilitate de altă soluție, că în speță, reclamantul ar rămâne lipsit de posibilitate oricărui acces la Justiție - și că această Onor. instanță, prin admiterea incidentului ar consfinți un asemenea rezultat.

VIII. Principiul separațiunii puterilor.

Dar s'a spus că atribuirea unei competențe în Contencios, împotriva actelor Președinților Corpurilor Legiuitoare ar însemna o imixtiune a puterii judecătorești, în domeniul puterii legislative, ceea ce ar fi contrariul principiului Constituțional al separațiunii puterilor în Stat.

Eroare profundă.

Mai întâi că prin acțiune nu se cere anularea vreunei dispozițiuni legislative, ci al unui act al Președintelui Senatului.

Dealtfel, însăși art.3 Legea Contenciosului, face o distincție: numai actele care sunt supuse de Președinte plenului Corpului sunt exceptate dela competența Contenciosului, - și în speță - am văzut că este vorba de un act individual al Președintelui, care deci rămâne în sfera de aplicare comună a actelor de Contencios.

Dar în afară de aceasta.

Principiul separațiunii puterilor are la bază "diferențierea" în vederea numai a unui scop practic, acela al unei "sistemizări" a lucrărilor. Ortodoxismul simetric al separațiunii radicale a celor trei puteri este astăzi perimat.

Puterile sunt diferențiate, nu pentru a se constitui în ~~mai~~ mici citadele rivale, în cari dictatori omnipotenți și fără răspundere, să poată lua măsuri abuzive, care să scape oricăror sancțiuni.

În Stat, cele trei puteri, deși diferențiate, trebuiesc considerate "unitar" ca expresiunea acelei entități superioare : Statul, putere publică. Principiul separațiunii puterilor nu trebuie deci degenerat în sensul că dănsul ar putea afecta unitatea morală a Statului, care ca putere publică trebuie să promoveze legalitatea, prin oricare din organele sale componente.

Grație acestui aspect al principiului separațiunii puterilor, jurisprudența și doctrina a căutat să lărgască și în materie de Contencios, sfera de aplicațiune a actului de autoritate, abandonând vechiul criteriu, formal, organic, - pentru a adopta pe cel material, care face actul de autoritate independent de organul funcțional, dela care emană.

Dealtfel însuși în textele constituționale se regăsesc dispozițiuni care implică încălcări între puterile separate - încălcări cari au devenit și mai accentuate în ultimele Constituții, cari au urmat evoluția timpurilor.

Astfel sub vechea Constituție, neconstituționalitatea legilor, este dată în judecata puterii judecătorești; bugetele Statului pot fi puse în discuție în anumite cazuri, înaintea instanțelor judecătorești (Cas.S.III. Decizia 758 din 5 Mai 1931).

Sub noua Constituție, puterea executivă poate numi Senatori; poate face Decrete-Legi, cu putere de Lege; inițiativa legilor o are Regele; Guvernul nu răspunde față de Parlament, ci de Rege.

Acest punct de vedere este dealtfel categoric afirmat de către Ministrul Justiției, în expunerea de motive a legii din 1912, care iată ce spune privitor la principiul separațiunii puterilor :

"Acest argument este însă numai aparent, căci dacă un Stat "recunoaște trei puteri distincte, având organe separate și independente unele de altele, aceasta nu însemnează că trebuie să

"avem trei puteri izolate, căci atunci am ajunge chiar la ostilitate între ele, ceea ce ar periclita mersul regulat al Statului. "In sistemul nostru constituțional, există separațiunea și în acelaș timp colaborațiunea puterilor. Așa puterea executivă, limitează puterea ~~administrativă~~ legislativă prin dreptul de inițiativă al legilor, prin dreptul de sancțiune, prin dreptul de a corespunde pu Parlamentul, prin mesagii, prin dreptul de dizolvare și de prorogare; cea legislativă la rândul său mărginește drepturile puterii executive prin votarea bugetelor, prin controlul cheltuelilor, prin drepturi de interpelare, etc., în sfârșit, puterea judecătorească suferă impietări din partea puterii executive, prin exercițiul dreptului de grații și de amnistie, prin faptul că numirile și înaintările în magistratură, sunt făcute de puterea executivă, etc."

"Dar în afară de aceste considerațiuni, principiul separațiunii puterilor trebuie înțeles în sensul de separațiunea funcțiunilor, funcțiunea de a legifera, aceea de a executa legile și aceea de a judeca conflictele ce se pot naște cu ocaziunea aplicării legilor."

Anexăm și o remarcabilă decizie a Consiliului de Stat din Franța, care rezolvă aceeași problemă și în acelaș sens.

și trebuie remarcat, că în speța soluționată de Consiliul de Stat, nu era vorba de un act al Președintelui Adunării, ci de un act al unei Comisiuni din sânul Adunării, ceea ce ar fi putut mai ușor da acestui act caracterul de act legislativ.

Totuși Consiliul de Stat în consideră ca act administrativ.

C O N C L U Z I I

Oricum am privi prin urmare, în drept, fundamentul juridic al incidentului ridicat de reprezentantul Preșidenției Senatului, -acest incident apare cu totul neîntemeiat.

Odată această concluzie împărtășită de Onor.Instanță, concluzia își găsește confirmarea și în aspectul etico social al problemului. Căci în definitiv, prin incidentul ridicat, în ipoteza că dânsul ar fi admis, la ce rezultat s'ar ajunge ?

Că un Senator de Drept, să fie lipsit de o prerogativă constituțională, - pe o simplă "chestiune vestimentară"!

Și ceea ce ar fi și mai grav, e că această sancțiune s'ar aplica la un moment când "chestiunea vestimentară" a și dispărut!

Și a dispărut sub oprăbiul unanim al opiniei publice a țării, care a înfierat-o ca una din cele mai funeste erori ale trecutului.

Astfel că astăzi, când Frontul Renașterii Naționale, cu uniforma sa adecvată au dispărut - tutoși acele spirite clar văzătoare și precursoare, care au anticipat asupra oprobiului public de mai târziu - și s'au opus dela început și Frontului și uniformeii, dânsii tocmai să aibă a suporta totuși încă astăzi, consecințele unor fu-

CURTEA DE APÊL DIN BUCUREȘTI SECȚIA V-a

Jurnal nr. 1024

Audiență publică dela 23 Ianuarie 1940

La apelul nominal făcut în ședință publică, s'a prezentat
reclamantul Ion Mihalache prin dl. avocat N. Penescu și pârâta Pre-
sidenția Senatului prin dl. avocat August Filip.

Procedura completă, lipsă dosarul de fond.

Părțile cer amânarea pentru lipsa dosarului de fond.

CURTEA

Pentru lipsa dosarului de fond,

Amână cauza la 28 Martie 1940, pentru când părțile cunosc
termenul.

Dat în ședință publică.

G.P.

F.St.

C.D.

[Handwritten signatures and initials]
C. Duma

Grefier,
[Handwritten signature]

C
contenidos
l d f.

A.A.T. sin Anstet

se. P. P. en reserva
a modifica a. P. P.
en cumplimiento
10 junio 1968.

Señalado en
achicada por asuma
re. P. P.

St

121
144
La o oră de la ora 10 s'au prezentat
reclamantul Ion Mihalache prin dl.av.Penescu și pârâta Președinția
Senatului prin dl.av.August Filip-
Procedura completă.

Dl.av.Ag.Filip din partea Președinției Senatului cere amânarea
arătând că dl.avocat Anibal Teodorescu care pledează în acest proces
se află plecat în străinătate.

Dl.av.N.Penescu pentru reclamant depune că nu se opune la ter-
menul solicitat pentru motivul invocat, își rezervă însă dreptul a
modifica acțiunea și a depune un supliment de acțiune.

Dl.av.August Filip pentru pârâta Președinția Senatului declară
că nu achiesează asupra rezervei făcută de reclamant.

CURTEA

Pentru lipsa dlui av.Anibal Teodorescu care pledează în acest
proces pentru Președinția Senatului,

Amână cauza la 10 Iunie 1940, ora 8 am. termen cunoscut de
părți.

Dat în ședință publică.

F.St.

Grefier

[Signature]

Contencios
e d f

Prezident a
Statului
a se comunica
puncte fara
Luak pe persoale
C= 268

et

La apelul nominal făcut în ședința publică, s'au prezentat reclamantul Ion Mihalache (prin dl. av. N. Penescu și pârâta Președinția Senatului prin dl. av. August Filip.

Procedura completă.

Dl. av. Penescu depune în instanță suplimentul de acțiune făcut de reclamantul Ion Mihalache.

Dl. av. Filip August cere amânarea pentru a se comunica pârâtei suplimentul de acțiune, rezervându-și dreptul a ridica orice excepțiune referitoare la acest supliment de acțiune.

CURTEA

Pentru a se comunica pârâtei suplimentul de acțiune, Amână cauza la 26 Septembrie 1940.

Se va comunica pârâtei suplimentul de acțiune.

Dat în ședință publică.

F.St.

C.B.

M.Gr.

Stancu
C. Bădescu
M. Mihalache

No. 291/82

Recip.

1940

Lu

Zina

1000

25

tra

12

Post.

60

Poridre

Grefier

92. Gheorghiu

condamnat

300 + 27

309

acțiune de 2 coli
de putere 1000

C. 271482/940

Doc. 3384/938 V

1940 August 6

Terminat 26 Septembrie 1940

Comunicare

60 4257 Prezidenței Senatului, prin
reprez. leg., București, i se
comunică copie de p. impliment de
actiune

60 58 Adresa la Președinția Senatului

1. d. d. 8
2.0 Felicitări
E. A. S.

La apelul nominal făcut în ședință publică, s'au prezentat reclaman-
tul Ion Mihalache prin dl. avocat N. Penescu și părâta Președinția
Senatului prin dl. avocat R. Domi.-

Procedura completă, însă nu s'a primit dosarul fondului.

Dl. avocat Penescu pentru reclamant a prezentat una coală
timbru în valoare de 240 lei, timbre fiscale mobile în valoare de 50
lei și timbru judiciar de 7 lei, în completarea taxelor cuvenite la
acțiune, ce s'au anulat și atașat la dosar și a cerut amânarea prici-
nei pentru lipsa dosarului de fond.

Avocatul părâtei a cerut amânarea în acelaș scop.-

C U R T E A,

Pentru lipsa dosarului de fond și văzind cererea de amâna-
re.-

D I S P U N E:

Amână cercetarea cauzei la 12 Decembrie 1940, termenul
cunoscut de părți.-

Se va interveni din nou la Președinția Senatului și
cere dosarul cuprinzind actele la care se referă acțiunea de față.-

Dat în ședință publică.

St.T.

Grefier

Președintele Senatului
sa arde dosarul anului Președintelui Curții
cu toate actele de literatură, referitoare
la acțiunea în contul acestor
intervenții de Ion Mihalache

Jurnal Nr. 9658

12 Decembrie 1940.-

La apelul nominal, făcut în şedinţa publică,
s'a prezentat reclamantul Ion Mihalache prin domnul avocat
V. Dumitriu şi pârâta Preziđenţia Senatului prin domnul av.
V. Niculescu.-

Procedura completă.-

Părţile cer termen pentru lipsa dosarului de
fond;

Curtea,

Pentru motivul invocat de părţi.-

Amână cauza la 20 Februarie 1941, pentru când
părţile cunosc termenul; se va cere dosarul de fond ;

Dat în şedinţa publică,

C. A. S.

Grefier,

Nr.

Preziđenţia Senatului

Repetându-se ordon. nr. 20391 din 26.11.40

Se cere şos. arhiv. Preziđenţiei, complet cu toate
actele şi lucrările referitoare la acţiunea în
Contencios Politic intentată de Ion Mihalache

contencios

CURTEA DE APEL DIN BUCURESTI SECTIA V-a

Jurnal No. 1478

20 Februarie 1941

***

La apelul nominal făcut în şedinţa publică, s-au prezentat reclamantul Ion Mihalache prin dl. avocat N. Penescu şi pârâta Preşedinţia Senatului prin dl. avocat Anibal Teodorescu. Procedura completă.

Dl. avocat N. penescu cere amânarea procesului pentru ca pârâta să depună actele originale atacate prin acţiunea de faţă.

Dl. avocat Anibal Teodorescu nu se opune la amânarea procesului pentru motivul invocat.

C u r t e a

Pentru motivul invocat de reclamant,

D i s p u n e :

Amână cauza la 20 Martie 1941, termen cunoscut de părţi.

Dat în şedinţă publică.

C.C.I.

H.U.

D.I.

Grefier

ROCURA

Prin care subsemnat

I. I. I. I. I.

autoriz și da depline puteri D-lui

P. I. I. I. I.

ca în persoană singur sau asistat de vreun alt domn avocat să reprezinte

autorităților administrative și instanțele judecătorești din țară.

va avea dreptul să întenteze orice fel de acțiuni, să le

retragă și să răspundă la cele ce s'ar intenta

revizuirii, contestațiuni, intervențiuni, chemări

recuzațiuni, etc., să facă cereri de perimare,

de închiderea și redeschiderea dosarelor; să

somați, și de judecată, sentințe deciziuni și să semneze

pentru dănsene unde trebuința va cere, să pledeze invocând orice incidente excep-

țiuni sau mijloace de apărare; să ia termene în cunoștință, să ceară comunicări de

acte: să cheme la interogator și să răspundă; să refere jurământ și să-l accepte sau

să-l refere, să ceară probă cu martori, verificare de scripte, expertize, descinderi la

fața locului și să asiste la dănsene; să se înscrie în falș, să ceară investirea cu for-

mula executorie a oricărei cărți de judecată, sentințe sau deciziuni și să le primească

investite: să primească și să execute orice titlu definitiv al

cerând, înființând și desființând tot felul de urmăririi și execuțiuni mobiliare și imo-

biliare; să adreseze somațiuni, notificări și comandamente, să înființeze sau să des-

ființeze sechestre asigurătoare sau definitive; să facă popririi în mâna celui d'al treilea

precum și urmăririi de venituri generale, să le valideze și să le desființeze, să facă și

să semneze toate actele și să îndeplinească toate formalitățile necesare pentru pune-

rea în vânzare a averii mobile sau imobile a debitorilor

să asiste la vânzare, să fixeze prețurile la licitațiuni, să concureze în numele

să depună prețul adjudecării: să ceară facerea ordonanței de adjudecare, să primească,

să ceară punerea în posesiune și să reprezinte la această operațiune,

Domnia-Sa va putea face orice cerere de declarare de faliment a debitorilor

și va lua parte în numele la toate operațiunile falimentului, susținând

creanțele, să le încredințeze ca sincere și reale și contestând pe ale altora, va

putea face toate actele și formalitățile necesare pentru apărarea drepturilor

și va putea vota pentru sau în contra acordării de concordate sau moratorii, a

ridica creanțele depuse la grefa Tribunalului cât și ordonanțele.

Cu un cuvânt, va face tot ce va crede de cuviință pentru apărarea intere-

selor având dreptul ca în caz de trebuință a se substitui prin vre-o altă

persoană sau avocat.

H. I. I. I. I.

Conf. ang. I. I. I. I. I.

CURTEA DE APEL DIN BUCURESTI SECTIA V_a

Jurnal Nr.2327

Audiența publică dela 20 Martie 1941

La apelul nominal făcut în ședință publică, s'au prezentat reclamantul Ioan Mihalache, asistat de Dnii avocați Nic. Penescu și N.Polizu-Micșunești și pârâta Președinția Senatului prin dl.avocat Anibal Teodorescu.-

Procedura completă.-

Părțile prin avocații lor, au declarat că înțeleg să se judece pe baza actelor aflate în copii la dosar;

Dl.avocat Anibal Teodorescu, pentru pârâtă, în prealabil, a invocat incidentul de inadmisibilitatea acțiunii; că contenciosul administrativ, astfel cum el este organizat prin legea din 23 Decembrie 1925, nu este deschis decât acțiunilor făcute împotriva actelor administrative de autoritate, adică împotriva actelor de autoritate ce emană dela un organ administrativ executiv al Statului, iar nu și împotriva actelor ce emană dela organul legiuitor sau cel judecătoresc; că în speță acțiunea reclamantului tinde la anularea nu a unui act de autoritate al administrațiunii, ci la anularea unei constatări făcute de Președintele Senatului în baza puterilor, ce-i conferea regulamentul acelui corp legiuitor, în calitate sa de președinte al Senatului; că contenciosul administrativ nu poate judeca și anula asemenea acte, pentru că nu este competent să o facă; că, tot astfel, el nu poate judeca și nu poate anula dispozițiuni ale regulamentului Senatului, așa cum reclamantul cere prin suplimentul său de acțiune, iar în dezvoltarea acestui incident a susținut în sensul rezumatului de concluziuni scrise vizate și atașate la dosar și a cerut respingerea acțiunii ca inadmisibilă, cu cheltueli de judecată.-

Dl.avocat N.Penescu, pentru reclamant, a combătut incidentul de inadmisibilitatea acțiunii invocat de reprezentantul pârâtei, susținând în sensul concluziunilor scrise de asemeni vizate și atașate la dosar;

Dl.avocat N.Polizu-Micșunești tot pentru reclamant, arătând că pentru dezvoltarea motivelor în combaterea incidentului de inadmisibilitatea acțiunii invocat, are nevoie de timp și că nu ar putea dezvolta aceste motive orele fiind înaintate, a solicitat amânarea procesului în continuare - cerere la care reprezentantul pârâtei nu s'a opus.-

C U R T E A,

Având în vedere cererea reclamantului prin dl.avocat Polizu-Micșunești și că orele sunt înaintate astfel că nu pot continua desbaterile astăzi;

D i s p u n e:

Amână judecarea prezentei pricini în continuare la 26 Martie 1941, ora 16, termenul cunoscut de părți.-

Dat în ședință publică, azi 20 Martie 1941.-

N.S.

D.Iv.

C.S.

Grefier

JURNAL Nr.2509

26 Martie 1941.

Astăzi ora 16, fiind fixat termenul pentru continuarea desbaterilor în acțiunea contencios administrativ intentată de Ioan Mihalache în contra Președinției Senatului prin reprezentantul său legal;

La apelul nominal făcut în ședință publică, s'au prezentat reclamantul Ion Mihalache asistat de D-nii avocați Nic. Penescu și N.Polizu-Micșunești și pârâta Președinția Senatului prin dl.avocat Anibal Teodorescu.-

Dl.av.N.Polizu-Micșunești pentru reclamant, în combaterea incidentului de inadmisibilitatea acțiunii invocat de reprezentantul pârâtei, a susținut în sensul concluziunilor scrise ce s'au vizat și atașat la dosar.-

C U R T E A,

Pentru a se pronunța asupra incidentului de inadmisibilitatea acțiunii, invocat, având nevoie de timp pentru deliberare;

D i s p u n e :

Amână pronunțarea la 4 Aprilie 1941.-

Dat în ședință publică.-

N.S.

D.I.

C.S.

Grefier

J U R N A L Nr.2792

4 Aprilie 1941.

Astăzi fiind fixat termenul pentru pronunțare în cauza de față și întrucât Dl.Consilier C.Al.Son, care a luat parte în completul de judecată a fost concentrat, fără să i se fi luat și părerea D-sale asupra soluției ce urmează a se da în această cauză ;

D i s p u n e :

Amână pronunțarea la 9 Aprilie 1941.

Dat în ședință publică.-

N.S.

D.I.

Grefier

JURNAL Nr.2910

9 Aprilie 1941.

Astăzi fiind fixat termenul pentru pronunțare în cauza de față și întrucât Dl.Consilier C.Al.Son, care a luat parte în completul de judecată este tot concentrat

a fost și el concentrat

D i s p u n e :

Repune pricina pe rol la 12 Iunie 1941, pentru
când urmează să fie citate părțile.-

Dat în ședință publică.-

N.S.

~~D.I.~~

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Grefier

[Handwritten signature]

Contenut n.
3384/939.
23-5-94.
Zeit.

12 Iunie 1941

Reclamat

Jon Miholache. la n. hie. Pucier
Str. Auchu Muresom 16.

părt

No. 3113

Prezidenția Senatului

No. 3114 Oclero: Senat.

[Handwritten signature]

12 Iunie 1941.-

La apelul nominal, făcut în şedinţă publică

s'a prezentat reclamantul Ioan Mihailache, asistat de domnii avocați N. Penescu și N. Polizu-Micsunesti, cum și pârâta Președinția Senatului prin dl. avocat Anibal Teodorescu.-

Procedura completă.-

Dl. av. Anibal Teodorescu pentru pârâta Președinția Senatului, ridică incidentul de inadmisibilitatea acțiunii, dezvoltându-l conform concluziunilor scrise, depuse la dosar și cere respingerea acțiunii cu cheltueli de judecată.-

Dl. av. N. Penescu, pentru reclamant, combatte incidentul de inadmisibilitate ridicat de pârâtă, susținând în sensul concluziunilor scrise depuse la dosar.-

Curtea,

Pentru lipsă de timp.-

Amână procesul în continuare la 19 Iunie

1941.-

Dat în şedinţă publică.-

I.S.A.

N.M.

I.G.

Grefier,

19 Iunie 1941.-

seful a cit.
Necitate p. 115
4. XII.
122

La apelul nominal, făcut în sedință publică s'a prezentat reclamantul Ioan Mihalache prin Domnii avocați N. Penescu și N. Polizu-Micsunesti, cum și pârâta Președinția Senatului prin domnul avocat Anibal Teodorescu.-

Dl. avocat Anibal Teodorescu pentru pârâtă, arată că art. 48 din Constituția din 1938, prevede depunerea jurământului pentru membrii adunărilor legiuitoare; legea electorală, prin art. 68 prevede purtarea unei anumite uniforme; art. 5 din legea din 1939, prevede că un senator de drept nu poate exercita mandatul său, dacă n'a depus jurământul.- În Regulamentul intervenit ulterior, se prevede că senatorii trebe să depună jurământul și să poarte uniformă, contrar pierzând exercițiul mandatului pe timpul unei legislaturi;

Că la 10 Iulie, s'a adus la cunoștință reclamantului că Președintele Senatului, făcând aplicațiunea art. 2 din regulamentul Senatului a pronunțat decăderea reclamantului din dreptul de a-și exercita mandatul pe timpul duratei legislaturii;

Că este inutil a se susține o contrarietate între lege și regulament, deoarece reclamantul a scris la 7 Iulie Președintelui Senatului, o scrisoare, prin care declară că nu înțelege să îmbrace uniformă-, fără să facă niciun fel de rezervă; Ori, față de dispozițiunile art. 30 din regulament, reclamantul nu mai poate să se plângă de faptul că regulamentul ar fi depășit legea.-

Că, Curtea nu poate cenzura decât actele de autoritate ale executivului, nu însă și regulamentul Senatului, care nu este un act de autoritate al executivului,

ci al legiuitorului.

Că regulamentul emanând dela Corpurile Legiuitoare, nu este act de autoritate în sensul legii Contenciosului Administrativ.

Că reclamantul prin acțiune a cerut și anularea art. 2 din regulament, ori acesta fiind votat de Senat, nu se poate ataca în contencios.-

Că trebe făcută distincțiune între regulamentul interior al Senatului, și regulamentul interior de administrație al Senatului.-

Că acțiunea domnului Iuliu Maniu, pe care a invocat-o reclamantul în susținerile sale, este identică în ce privește cauza cu acțiunea de față.-

Că Regulamentul interior al Senatului are de scop asigurarea funcționării normale a acestui Corp ;

Președintele Senatului, conform art. 6 , aplică regulamentul .-

Arată decizia Nr. 129 din 4 Aprilie 1933 a Curții de Apel București, prin care s'a respins acțiunea în contencios introdusă contra unei dispozițiuni regulamentare.-

Se referă la concluziunile scrise depuse la dosar și cere respingerea acțiunii ca inadmisibilă.-

Dl. av. N. Polizu-Micșunești, pentru reclamant, arată că înainte de legea administrativă, toate actele administrative puteau fi atacate pe calea dreptului comun, ori cum s'ar putea susține azi, că pe calea acțiunii în contencios nu se poate ataca anumite acte administrative.-

Că în materie de contencios administrativ, ceea ce în esență este a se examina, de către Judecători, e legalitatea, fapt care rezultă clar, din lucrările preparatoare ale legii.-

Autoritatea publică, prin organele ei, răspunde de toate actele sale, dupe cum rezultă de asemenea din lu-

crările pregătitoare ale legilor administrative, din 1905 și 1912, cât și din textele legii.-

Că principiul din art.5, cu privire la autoritatea publică, nu poate fi schimbat de cuvântul "administrațiune" din art.63, care nu este decât un termen folosit atunci când se vorbește de actele de procedură.-

Că nu trebuie confundat niciun moment, că ceiace legea a urmărit, nu a fost decât înlăturarea arbitrajului.-

Arată expunerea la Senat a raportorului legii din 1925, din care rezultă lărgirea sferei de aplicațiune a legii.-

Că dacă raportorul dela Cameră întrebuințează termenul "administrativ", nu rămâne decât legiuitorul să interpreteze legea.-

Că, chiar din examinarea textului legii, nu rezultă o distincțiune între puterea publică și administrativă.-

Că actul Președintelui Senatului, greșit se susține că ar fi un act administrativ.-

Arată că domnul Doctor Lupu fiind în aceeași situațiune cu reclamantul, și făcând un simplu memoriu autorității, i s'a dat satisfacție, fără să mai aibă nevoie să facă acțiune în contencios.-

Că prin art.3 din legea contenciosului administrativ, se caracterizează și actele Președinților Corpurilor Legiuitoare ca acte administrative de autoritate, înglobate absolut în actele menționate în art.1.-

Din lucrările preparatorii, rezultă că este vorba de orice act administrativ de autoritate, iar nu numai de cele de administrațiune internă ale Președinților Corpurilor legiuitoare.-

Că nu se poate susține indivizibilitatea.
./.

tea funcțiunii publice și administrative a Președinților Corpurilor legiuitoare.-

Că de altfel, actul din speță, nu are câtuși de puțin aparența unui act legislativ, căci însăși Președintele răspunde la interpelarea unui senator, că nu este decât o simplă comunicare care se face.-

Că nu-și are locul a se discuta chestiunea separațiunii puterilor, căci în prim rând nu se cere anularea unei legi, ci a unui act al Președintelui Senatului.-

Că în principal ceiace interesează, este natura actului, iar nu calitatea persoanei.-

Referindu-se și la concluziunile scrise depuse la dosar cere respingerea incidentului.-

Dl. avocat N. Penescu pentru reclamant, arată că, Corpurile legiuitoare sunt stabilimente publice și pot face acte de autoritate.-

Că art. 2 din regulament, sancționează cu pierderea exercitării mandatului, numai pe aceia care nu prestează jurământul, nu și pe acei cari nu ar îmbrăca uniforma, astfel că nu interesează scrisoarea relevantă de pârâtă, prin care reclamantul declară că nu înțelege să îmbrace uniforma.-

Că dacă se examinează Constituția din 1938, se vede că legea Contenciosului a fost modificată, în sensul că se poate examina pe cale de acțiune în contencios și actele Președinților Corpurilor Legiuitoare.-

Că regulamentul este susceptibil de a fi examinat pe calea contenciosului administrativ, căci numai în acest mod se poate apoi introduce o acțiune în daune.-

Că devreme ce Statul este o persoană unică juridică, care răspunde pentru eventualele daune cauzate prin organele sale, nu se poate spune că atunci când acest organ ar fi Președintele unui Corp Legiuitor, actele acestuia nu ar putea fi examinate de instanța de contencios.-

Referindu-se la concluziunile scrise depuse
la dosar, cere respingerea incidentului de inadmisibili-
tatea actului.-

C u r t e a,

Având nevoie de timp pentru a verifica actele
dosarului.-

Amână pronunțarea la 25 Iunie 1941.-

Dat în ședință publică.-

I.S.A.

N.M.

I.G.

Jurnal Nr.

25 Iunie 1941

C u r t e a,

In vedere că domnul consilier N.Moiseanu, care a făcut
parte din completul de judecată se găsește concentrat ;

Amână pronunțarea la 2 Iulie 1941.-

Dat în ședință publică.-

I.S.A.

I.G.

Grefier

Grefier

Jurnal Nr.

2 J u l i e 1941

Curtea,

Pentru lipsa d-lui Consilier N. Moiseanu, care se află concentrat ;

Amână pronunțarea la 9 Julie 1941.-

Dat în ședință publică.-

I.S.A.

I.G.

Jurnal Nr.

9 J u l i e 1 9 4 1 .-

Curtea,

In vedere că dl. Consilier N. Moiseanu care a făcut parte din completul de judecată, se află concentrat ;

Repune procesul pe rol, fixând termen la 9 Octombrie 1941.-

Dat în ședință publică.-

I.S.A.

I.G.

Grefier,

Grefier,

Dosar Nr. 3384/939

12

CURTEA DE APEL DIN BUCURESTI SECTIA V-a

Jurnal Nr.

Audiența publică dela 9 Octombrie 1941.

La apelul nominal făcut în ședință publică, s'a prezentat reclamantul Ion Mihalache prin procurator avocat N. Penescu și pârâta Preșidenția Senatului prin dl. av. profesor Anibal Teodorescu substituit prin secretarul său.-

Procedura necompletă, nefiind citate părțile.-

Dl. av. Penescu depune două citațiuni pentru menținerea dosarului pe rol care s'au anulat, și cere un termen.-

C U R T E A,

Din cauza lipsei de procedură și după cererea părților;
Amână procesul la 4 Decembrie 1941 ora 8 dim. pentru când
se vor cita părțile.-

Dat în ședință publică.-

Th.P.

D.I.

I.G.

Grefier,

Dosar No.

3384/939

6

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA V-a.

Jurnal No. 7835

Audiența publică de la 4 Decembrie 1941.

La apelul nominal făcut în ședința publică, s-a prezentat pârâta Președinția Senatului prin dl. avocat Anibal Teodorescu substituit de dl. avocat Vasile Niculescu, lipsind reclamantul Ion Mihalache.

Procedura necompletă.

Dl. avocat Vasile Niculescu cere amânarea.

C u r t e a

Pentru lipsa de procedură și lipsa reclamantului.

D i s p u n e ;

Amână cauza la 16 Februarie 1942 ora 8 a m. termen cunoscut de pârâtă, se va cita reclamantul.

Dat în ședință publică.

T.P.

D.I.

I.G.

Grefier

No.

Recip. No.

Post / poșta

Total

Portărel

Contin-

Fr. 16. Feb. 1942

Replacement

No. 127 In Licholache St. Auden.
Museum 16.

135

La apelul nominal, s'a prezentat reclamantul Ion Mihalache, asistat de domnii avocați N. Polizu Micsunesti și N. Penescu, cum și pârâta Prezenția Senatului prin dl. avocat Anibal Teodorescu.-

Procedura completă.-

Dl. av. Polizu Micsunesti, în continuare, combate incidentul ridicat de pârâtă, susținând în sensul concluziunilor scrise depuse la dosar și cere admiterea acțiunii, declarând că în cazul când Curtea, ar reține incidentul ridicat de pârâtă, se află în situațiunea de a declara ca neconstituțional articolul I combinat cu art. 3 al. legii contenciosului administrativ.-

Curtea,

Având nevoie de timp pentru a verifica actele dosarului.-

Amână pronunțarea la 25 Februarie 1942, urmând ca părțile să depună concluziuni scrise.-

Dat în sedință publică.-

T.P.

Tr.N.

I.Gav.

Grefier,

Jurnal Nr.

16 Februarie 1942.-

La apelul nominal, prezent în şedinţa publică,

s'a prezentat reclamantul Ion Mihalache, asistat de domnii avocaţi N. Penescu şi N. Polizu Micşunesti, şi pârâta Preziidenţia Senatului prin dl. av. Anibal Teodorescu.-

Procedura completă.-

Dl. av. Anibal Teodorescu pentru pârâtă dezvoltă incidentul de inadmisibilitatea acţiunii, susţinând în sensul concluziunilor scrise depuse la dosar, şi cere admiterea incidentului şi respingerea acţiunii, cu cheltueli de judecată.-

Dl. av. N. Penescu pentru reclamant, susţine conform concluziunilor scrise depuse la dosar şi cere admiterea acţiunii.-

Dl. av. Polizu Micşunesti combate incidentul de inadmisibilitatea acţiunii, ridicat de pârâtă, susţinând în sensul concluziunilor scrise depuse la dosar.-

Curtea,

Având în vedere că orele sunt înaintate.-

Amână procesul în continuare pentru data de

19 Februarie 1942 orele 8 $\frac{1}{2}$ a.m.-

T.P.
Tr.N.
I.C.
C.

Dat în şedinţa publică.-

Grefier,

Dosar Nr. 3384/939.-

I

Jurnal Nr. 1462. -

Deciziune civilă Nr. 55. -

Audiența publică dela 25 Februarie 1942.-

Curtea ,

Pentru motivele care se vor vedea

In numele legii

D e c i d e :

Respinge ca inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, introdusă de Ion Mihalache, cu domiciliul ales pentru acest proces, în București, strada Andrei Mureșeanu Nr. 16, la domnul avocat N. Penescu, prin petițiunea în reg. la Nr. 15789/1939, în contra Președinției Senatului ;

Cu recurs.-

Data și citită publică azi 25 Februarie 1942.-

T.P.

Tr.N.

I. Gay.

Grefier.

Curtea de Apel din București secția V-a.
Jurnal Nr. 1462.-

Deciziune civilă Nr. 55.-

Audiența publică dela 25 Februarie 1942.-

Curtea compusă din domnii :

Th. Pănculescu

Tr. Niculescu

I. Gavrilescu

Consilier,

Consilier,

Consilier,

*****

La apelul nominal, făcut în ședință publică în ziua de 16 Februarie 1942, s'a prezentat reclamantul Ion Mihalache, asistat de domnii avocați N. Penescu și N. Polizu Micsunești, și pârâta Prezenția Senatului prin domnul avocat Anibal Teodorescu.-

Procedura fiind completă, părțile prin avocații lor, au susținut conform celor consemnate prin jurnalul din acea dată, și pentru lipsă de timp procesul a rămas în continuare la data de 19 Februarie 1942, când de asemenea s'a susținut conform celor consemnate în jurnalul din acea dată, iar apoi, Curtea, având nevoie de timp pentru a verifica actele dosarului și a delibera, a amânat pronunțarea la 25 Februarie 1942, când în ședință publică a pronunțat următoarea deciziune :

C U R T E A ,

Asupra acțiunii în contencios administrativ intentată de Ion Mihalache cu domiciliul în București strada A. Mureșeanu Nr. 16, prin petiția înregistrată la Nr. 15789 din 22 Decembrie 1939, precum și asupra suplimentului de acțiune din 10 Iunie 1940 ;

Având în vedere că reclamantul în calitate de senator de drept, a chemat în judecată Prezenția Senatului, prin reprezentantul său legal, cu sediul în București Bulevardul Regina Elisabeta Nr. 25, pentru ca în contradictoriu cu această autoritate, să se anuleze ca ilegale actele administrative de autoritate cuprinse în adresele Președintelui Senatului

cu Nr.6079 din 12 Iunie 1939, și Nr.0390 din 10 Iulie 1939, cari au avut drept rezultat pierderea mandatului său de senator de drept pe întreaga legislatură în curs ; să se anuleze de asemenea și dispozițiunile art.2 din regulamentul Senatului, și ca urmare să se restabilească starea de legalitate ;

Având în vedere că prin adresa nr.6079 din 12 Iunie 1939, s'a adus la cunoștința reclamantului de către Președintele Senatului, că participarea la ședințele acestei Adunări, este legată de două condițiuni legale : a/.prestarea jurământului dupe formula prevăzută de lege și b/.purtarea uniformei **Fron-**tului Renașterii Naționale ; că această încunoștințare i-a fost repetată și prin adresa nr.237 din 5 Iulie 1939, iar apoi prin adresa cu Nr.0390 din 10 Iulie 1939, i se comunică că în ședința Senatului din 8 Iulie 1939-constatând că a expirat termenul în-lăuntrul căruia trebuia să depună jurământul-a declarat că și-a pierdut exercițiul mandatului de senator de drept pe tot timpul legislaturii în curs, dispunând a se face mențiune despre aceasta în apelul nominal ;

Având în vedere că înainte de începerea desbaterilor, în fond, reprezentantul Senatului a ridicat incidentul de inadmisibilitatea acțiunii, susținând că în principiu calea acțiunii contenciosului administrativ nu este deschisă decât numai în contra actelor administrative de autoritate ce emană dela un organ administrativ al Statului, iar nu și în contra actelor ce emană dela organul legiuitor sau judecătoresc ; Că comunicarea făcută de președintele Senatului, în ședința dela 8 Iulie 1939, cu privire la interzicerea exercitării dreptului de senator al reclamantului și adusă la cunoștința acestuia prin vorbitele adrese, nu este un act administrativ de autoritate censurabil de instanțele de contencios, deoarece prin această comunicare președintele Senatului nu a făcut operă de administrare a intereselor acestui corp, ci și-a exercitat atribuțiunile conferite lui prin art.6 al regulamentului, de a priveghia asupra strictei respectări a acestui regulament ; că el a constatat că anumite cerin-

./.

138

regulamentare referitoare la jurământ și la portul uniformei nu au fost îndeplinite de unii senatori, printre care și reclamantul, și ca consecință a pronunțat sancțiunile prevăzute în același regulament prin art. 2 și 30 ; Că de asemenea nu se poate discuta în această instanță nici legalitatea dispozițiilor regulamentare, deoarece acest regulament întocmit de Senat pe temeiul art. 49 din Constituțiunea din Februarie 1938, constituie legea sa interioară după care se desfășoară întreaga sa activitate ; că el exprimând voința acestui corp, adică a legiuitorului, natura sa juridică este deosebită de aceea a regulamentelor administrative sau de administrație publică, care sunt opera organului executiv și care din această cauză pot fi examinate cu privire la legalitatea lor ;

Având în vedere că reclamantul prin reprezentanții săi a combătut acest incident, susținând în prim rând că actele ce fac obiectul acțiunii de față sunt acte personale ale președintelui senatului făcute ca reprezentant al unei persoane juridice de drept public, iar nu acte colective ale adunării senatului ; că acest act de autoritate cu caracter unilateral și imediat executoriu, întrunind prin aceasta, caracterele recunoscute în **genere** actelor administrative de autoritate este susceptibil de cenzură pe calea contenciosului administrativ, deoarece atât art. 107 din Constituția din 1923 cât și art. I din legea pentru contenciosul administrativ, nu restrâng competența instanțelor create în această materie, numai la cenzurarea actelor ilegale de autoritate emenate dela organele administrative ale statului, ci stabilesc dimpotrivă o competență generală pentru toate actele administrative de autoritate făcute de orice organ de putere publică a Statului ; Că în acest sens s'a pronunțat și raportorul legii dela senat, care vorbește în genere de responsabilitatea organelor puterii publice .-

Considerând că în conformitate cu dispozițiunile art. I din legea pentru contenciosul administrativ, oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și a regulamente-

lor, sau prin reaua voință a autorităților administrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere, pentru recunoașterea dreptului său, la instanțele judecătorești competente arătate mai jos ;

Considerând că față de dispozițiunile acestui text și față de susținerile părților, urmează a se examina mai întâiu natura actelor făcute de președintele senatului față de reclamant în calitate sa de membru al acestei adunări.-

Considerând că dacă regulamentul concretizează voința exclusivă a senatului asupra modului de constituire și îndeplinire a atribuțiunilor sale ca organ legislativ, trebuie să decidem că și dreptul de supraveghere în ce privește aplicarea lui legală, aparține tot organului care l-a creat ; că măsurile luate de Președinte ca reprezentant ales al Adunării, în legătură cu situațiuni ce se referă la exercitiul funcțiunii parlamentare, constituiesc acte de administrațiune internă a Corpului, adică acte de natură parlamentară.-

Considerând că în speță, comunicarea făcută Senatului, prin care Președintele constată că reclamantul și-a pierdut exercitiul mandatului său pe toată legislatura, ca efect al nerespectării obligațiunilor impuse de regulament, art. 2 și 30- prin aceea că nu a depus jurământul în termen și a refuzat să participe la sedințe în uniforma prescrisă, -constituie un act ce privește raporturile dintre un membru al senatului și președintele acestui corp, care și-a exercitat numai, îndatoririle de supraveghere conferite lui prin art. 6 alin.-c- din regulament, ca reprezentant al senatului ; că acest act, prin sorgintea și natura lui neputând fi considerat ca act de autoritate de natură administrativă el privind condițiunile de acces și participare la activitatea Corpului-legalitatea sa nu poate fi cenzurată de instanțele de contencios administrativ ; că față de cele ce preced, devine fără interes pentru soluționarea cauzei, de a se examina în drept chestiunea, dacă pe calea contenciosului pot fi cenzurate toate actele de autoritate cu caracter administrativ, indiferent de organul dela care emană, sau dacă sunt susceptibile de cenzură, nu-mai acelea cari emană dela organele administrative ale senatului ;

Că stabilit fiind că această instanță nu este com-

139

petentă să judece legalitatea actelor încriminate-a căror natură nu este administrativă-ea nu are căderea să statueze nici asupra legalității art.2 din regulamentul Senatului în raport cu dispoz.art.5 aliniatul final din Decretul Lege privitor la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare din 5 Iunie 1939, deoarece această discuțiune este condiționată de posibilitatea examinării actului întemeiat pe acest text, lucru ce după cum s'a arătat este neîngăduit de lege ;

Pentru aceste motive
redactate de domnul Consilier Ioan Gavrilescu .-

In numele legii

D e c i d e :

Respinge ca inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ introdusă de Ion Mihalache, cu domiciliul ales pentru acest proces, în București strada Andrei Mureșeanu nr.16, la domnul avocat N. Penescu , prin petițiunea înreg. la Nr. 15789/939, în contra Președinției Senatului.-

Cu recurs.-

Data și citită în ședință publică azi 25 Februarie 1942.-

Th.P.

Tr.Nic.

I.Gav.

Th. Panembro

I. Mihalache

[Signature]

Grefier,

[Signature]

*Cerintele legii timbrului satisfăcute
în acest dosar*

Grefier

[Signature]

Copie.

1396/1

Proșarul

privind pe

J. Mihailache Jan

senator de drept.

238/1
amg

Proces-Verbal *)

140

Adevărul

12 Ianuarie 1940 s'a primit la Subsemnatul
Ion Mihalache cu domiciliul ales la avocat procurator Nicolae Penescu
in Bucuresti ptr. Infractiune Muresca nr 1016, Citatie cu nr 147 din 9 Ianuarie 1940
c. Curtea de Apel si Bucuresti, cu termen la 29 Ianuarie a noului
Ianuarie 1940 ora 13

Semnătura

Elena Kusan

Actul a fost înmănat de subsemnatul

mei Elena Rusea Peneasa
 din serviciul lui zis Nicolae Peneasa
 la care el Jon Nicolache si a ales domnia
 Sef Portinel Gmken

92, 93.

92, 93.

Veres Verbal

Issued 12 January 1940

Vai G. Mihăilescu Portierul delegat pe lângă Curtea de Apel S. E. București
 Autorizat pînă la înmănarea Citadei cu no 117 din 9 Ianuarie 1940, a Curții
 de Apel S. E. București cu termen de înfățișare la 29 Iunie 1940 ora 13, adresată lui Ion Mihalache cu domiciliul ales la Avocat Popu-
 scar Nicolae Penescu domiciliat în București Str. Putrei Muresanu no 16, ne-am
 transportat la domiciliul lui avocat N. Penescu din Buc Str. Putrei Muresanu no 16
 la Care Atatul Ion Mihalache s-a ales domiciliul, unde a-i încredințat Citadea
 cu no 117/940, a Curții de Apel S. E. Buc cu termen de înfățișare la 29 Ianuarie
 1940 ora 13, unde negăsind pe dînt la domiciliu pe el Ion Mihalache
 și nici pe el ori pe nimeni N. Penescu la care atatul s-a ales domiciliul și
 nici vre-o persoană din familie, el care să locuiească cu
 el, au găsit pe dînt pe Elena Rusu fecuie din serviciul lui av-
 N. Penescu căruia am prezentat Citadea cu no 117/940, a Curții de Apel S. E. Buc
 cu termen la 29 Ianuarie 1940, și înmînându-ne a severinta de primire de mîin saș
 de Căle cu proces am așteptat prezentul proces verbal

*) Când agentul ce va înmăna citirea, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie groasă cuvintele „Proces-Verbal”; când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestea se vor consemna una după alta pe această foaie.

Adeverință de primire

Proces-Verbal *)

141

Adeverință

134

Astăzi 13 Ianuarie 1940 s'a primit la Președinția
Senatului prin reprezentanți legali din București, Cătălina p. 148 din
9 Ianuarie 1940, e cură de apel Secchia I. București
cu termen 29 douăzeci și nouă Ianuarie 1940 ora 13
cu copie de pe acturile și patru acte

Arhivar I. Grigorian

Cătălina a fost înmănată de subsemnatul
și certifică adeverința de primire de mai
sus, Secchia I. Grigorian
funcționar Președinției Senatului
la conținutul

Dosarul Nr. _____

Pentru înălțarea fraudelor, instanțele judecătorești vor controla ea adeverințele sau procesele-verbale
constatând predarea citațiilor să fie dresate numai pe aceste formulare.

*) Când agentul ce va înmăna citația, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie
groasă cuvintele „Proces-Verbal” când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă
adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestea se vor consemna una după alta pe
această foaie.

604 4257

Dos 3384/939 S.V. April

142

Adeverinta

13 August 1939

1939

la Presidinta

Adunatului Prin reprezentant legal din Comuna Comuna
Cu No 4257 din 6/8/39, a Copiei de pe Suplimentul de
actiune depus de St. Gr. Nicolache la Curtea de Apel
SV spre Comunicare

[Signature]

Actul a fost inmanat de subsemnatul
si certifica primirea de mai
sus, si inmanat de D. T. S. Parascu
functionar al Curteii de Apel
la contenciu. Presidinta Adunatului

Sefer Portaret,

[Signature]

Adeverință de primire

143

Proces-Verbal *)

pres

Contencios

26 Mai 1939
Joan Mihalache la avocat Nic. Penescu din București
Aurei Muresanu Nr 16 Orlat Nr 3112 din 25/5/39i cauză de apel
București termen 12 Iunie 1939

Semnătura

[Signature]

Citativă a fost înmănată de subsemnatul și
certific adevărata de primire de mai sus,
semnătura fiind a lui avocat Nic. Penescu
la care citatul s-a ales domiciliu.

Sef Portărel
A. V. Alenavici

Dosarul Nr.

Pentru înălțurarea fraudei, instanțele judecătorești vor controla ca adeverințele sau procesele-verbale
constatând predarea citațiilor să fie dresate numai pe aceste formulare.

*) Când agentul ce va înmăna citația, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie
groasă cuvintele „Proces-Verbal”; când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă
adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestea se vor consemna una după alta pe
această foaie.

Adeverință de primire

Proces-Verbal*)

147

137

27 Mai 1939 s-a primit la Președinția
Senatului prin reprezentant legal din București Citatia p. 313 din 28/5/39 a
Curt. de Apel p. v. București
cu termen 12 decembrie 1939 ora 12

[Signature]

Citativa a fost înmănat de subsemnatul
și a fost adeverință de primire de mai
sus, înmănată fiind a D. *[Signature]*
funcționar autorizat cu primirea actelor
Președinției Senatului

[Signature]

Dosarul Nr. _____

Pentru înălțurarea fraudei, instanțele judecătorești vor controla ca adeverințele sau procesele-verbale
constatând predarea citațiilor să fie dresate numai pe aceste formulare.

*) Când agentul ce va înmăna citația, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie
groasă cuvintele „Proces-Verbal”; când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă
adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestea se vor consemna una după alta pe
această foaie.

Adeverință de primire

16

Proces-Verbal*)

145

1942

5 Februarie 1942
Ion Mihelache, la Avocat Pănescu din București - str.
Muresan No 16 Cetate 1234 din 28/1/1942 a Curții de
Apel și București termen 16 Februarie 1942
Sa s a m

Semnătura

Citarea a fost înmănată subsemnatului
și cerșit de primire de mai

de promisiune de citare în calitate
de avocat Pănescu în calitate

de avocat

un mic

Dosarul Nr.

Pentru înălțarea fraudelor, instanțele judecătorești vor controla ca adeverințele sau procesele-verbale
constatând predarea citărilor să fie dresate numai pe aceste formulare.

*) Când agentul ce va înmăna cităția, va primi o adeverință de predare din partea părții, va șterge prin o linie
grosă cuvintele „Proces-Verbal”; când va dresa proces-verbal, va șterge cuvintele „Adeverință de primire”. Când pe lângă
adeverința de primire, va fi nevoie a se dresa și un proces-verbal, operațiunile acestea se vor consemna una după alta pe
această foaie.

Curtea hotărăște:

Termen la 27 april 1944

Raportor d-l Consilier

Tr. Legarescu

Scuturul
Kegor

195/43

Această hotărâre se
va publica în buletin.

Data și citită în ședință publică
astăzi,

PREȘEDINTE,

REGATUL ROMÂNIEI

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA Unită

DOSAR Nr. 23

Anul 1944, luna Ianuarie, ziua 15

Ion Mihalache cu Președinția Senatului

Dosar de fond Nr. 512/943, 3384, 1 dos. f. u

Contencios

TRIBUNALUL SUPREM AL R. P. R.
COLEGIUL CIVIL

DECIZIA Nr. 6367

DOSAR Nr. 23/1944

COMPLETUL I.

Președinte: Ioan Comănescu

Judecători: { Ilie Stoenescu
Teodor Mandrea

Consultant: Zottu Tașula

Asupra recursului declarat de Ion Uhalache

TRIBUNALUL

Intrucât recursul a stat în nelucrare mai mult de doi ani, în baza art. V din decretul nr. 132/1952, urmează a se constata perimarea lui din oficiu și fără citarea părților.

Pentru aceste motive

TRIBUNALUL

În numele poporului

Constată perimat recursul declarat de Ion Uhalache

în contra deciziei nr. 55/1942 a f. Curti. de Apel București.

Data 4 aprilie 1958

[Handwritten signatures and stamps]

Dosarul Nr.

13 Decem bre 1952

- ~~Continental~~ ^{Central} Trib. Regional chry

~~Respingându-se~~, prin decizia Nr. 258/0 /1952, recursul făcut de

Dr. Lohy Adalbert

contra sent. N.º 60/147 - Trib. Carci

dată în proces cu Valeriu Compean

se înaintează dosarele Nr. 1892/47, 248/746

Scout.
Steph

Prezent în sedință publică
astăzi, 7 iulie 1943.
La sfârșitul cauzei -
A. Căpățînă

S-a anulat una
catal. timbru de lei
800 (op. mte), depusă
în data cu aceasta...
A. Căpățînă

Domnule Prim-Președinte ,

Subsemnatul Ion Mihalache, prin avocatul meu
Nicolae Penescu, am onoare a depune alăturat motiv special
de recurs în neconstituționalitate , rugându-vă să bine-
voiți a-l trimite pentru judecată în fața Secțiunilor Unite
ale Inaltei Curți de Casație și Justiție.

Primiți vă rog, Domnule Prim-Președinte, asigu-
rarea deosebitei mele considerațiuni.

Ion Mihalache
avocat

Domniei-Sale

Domnului Prim-Președinte al Inaltei Curți de Casație
Secția IV-a

Lucas
4-2-744

PREȘEDINȚIA
CONSILIULUI DE MINISTRINr. 354665/943.București, 6 Iulie 1943DELEGATIE

Se deleagă de noi, Domnul Profesor ANIBAL TEODORESCU, avocat din București, Strada Doctor Lister Nr. 6, să reprezinte interesele Senatului în procesul ce formează dosarul cu Nr. 512/1943 al Inaltei Curți de Casație și Justiție, Secția IV-a completul 1, privitor la recursul făcut de domnul Ion Mihalache, contra Deciziunii Nr. 55/1942 a Curții de Apel București, Secția.V-a.-

SECRETAR GENERAL,

Dos 512/943
(19)

512

Domnule Prim-Președinte ,

Subsemnatul Ion Mihalache , prin procurator , avocat Nicolae Penescu, fac următorul motiv special de casare împotriva deciziei Curții de Apel Secția V , Nr.55/1942, dată în acțiunea în contencios făcută împotriva actelor abuzive de autoritate acolo arătate.

MOTIV SPECIAL DE NECONSTITUTIONALITATE

Neconstitutionalitatea art.1 par.1 și art.3 aliniat ultim din legea din 23 Decembrie 1925. Violarea art.78 al.2 din Constituția din 27 Februarie 1938.

Orice organ de putere publică poate face acte administrative de autoritate, deci și Președinția Corpurilor Legiuitoare.

Numai actele de guvernământ și actele de comandament cu caracter militar nu pot fi judecate de puterea judecătorească. Deci actele preșidenților corpurilor legiuitoare pot fi judecate de puterea judecătorească.

Art.78 din constituția din 1938, a abrogat deci art.1 paragraful 1 și art.3 ultimul aliniat din legea contenciosului administrativ din 23 Decembrie 1925, ~~chiar dacă acestea~~

Art.78 nu face decât o excepție la principiul că puterea judecătorească are dreptul să judece toate actele de autoritate și administrative de autoritate.

Dacă deci art.1 paragraful 1 din legea contenciosului administrativ din 23 Decembrie 1925, este interpretat în sensul că actele de autoritate ale organului de putere publică , care sunt corpurile legiuitoare, sunt exceptate de la controlul instanței speciale de contencios administrativ, acest text este contrariu dispozițiilor art.78, suscitată, și el urmează a fi declarat neconstituțional.

Art. 78 nu limitează la actele de autoritate făcute de organele puterii executive.

Deasemenea art.3 aliniatul ultim a fost abrogat de art.78 din constituția din 1938.

Deci actele administrative și de autoritate ale Preșidenților corpurilor legiuitoare pot fi atacate în acțiunea în contencios.

Este indiferent dacă acest act este întemeiat pe voința Corpului sau este exclusiv al Președintelui. Este de ajuns

• / •

Domniei-Sale
Domnului Prim-Președinte al Inaltei Curți de Casație

ca el să fie contrariu unei norme constituționale sau legale.

Dacă actele Președintelui Senatului atacate prin acțiunea subsemnatului în contencios sunt nelegale și violează o normă obiectivă de lege, ele pot fi judecate de instanța de contencios administrativ.

Nimeni nu este sustras răspunderii pentru actele sale ilegale.

Și dacă particularul nu și poate valorifica dreptul său la reparațiunea prejudiciului decât făcând să constate ilegalitatea actului, acțiunea în contencios este admisibilă, chiar contra actelor de natura celor arătate.

Pentru aceste motive cer admiterea acestui motiv special de recurs.

Primiți vă rog, Domnule Prim Președinte, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Pr. *Președinte*
urât

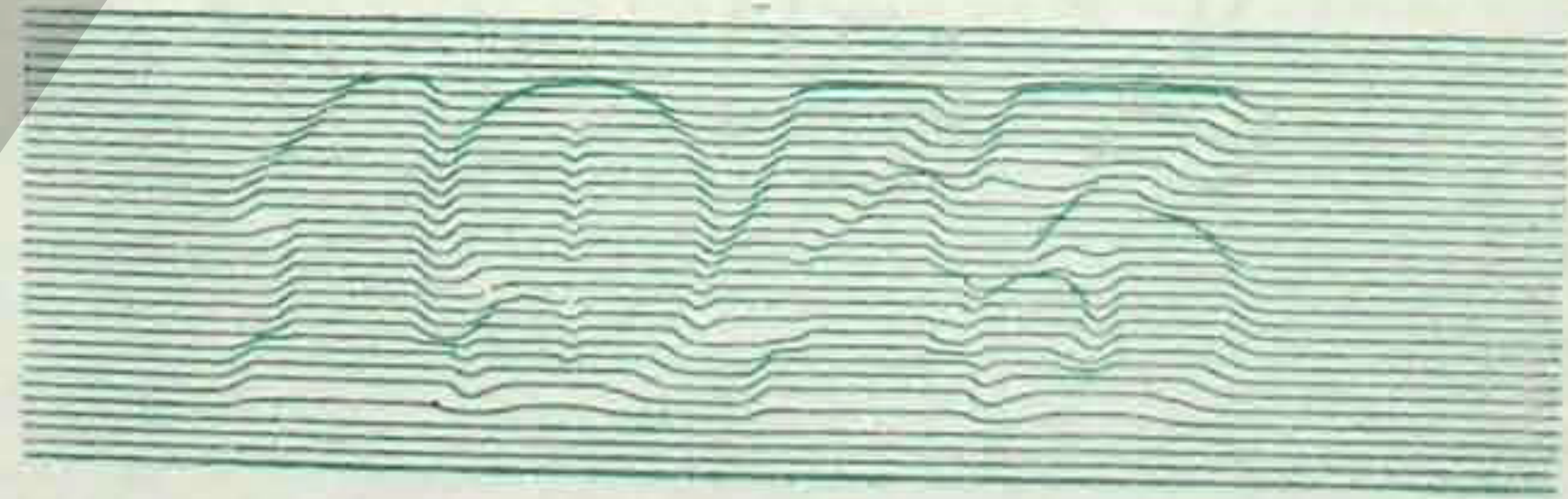

150

Primită în sedința publică dela 7 iulie 1943, și s'a
anulat la request în neconstituționalitate declarată de
Com. Mihailache c. nr. 512/1943..

A. Capătina.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE

SECTIUNEA IV-a.

Decizia Nr.2.129/939-40.

Dosar Nr.3642/939-940.-

Președenția dlui Titu Magheru, Președinte.

Membrii prezenți dnii: A.Căpățână Consilier.

P.Davidescu "

C.M.Ionescu "

H.Grigoriu "

G. Pavelescu "

S'a luat în cercetare acțiunea în contencios administrativ intentată de Iuliu Maniu prin petiția înreg. la Nr.5359/939 înaintea Curței de Apel București, contra Președenției Senatului și Președenției Consiliului de Miniștri.-

În prezența reclamantului în persoană asistat de d-nii av.Penescu, Simionescu, Polizu Micșunești și M.Răutu și intimaților prin d-nii av.Anibal Teodorescu și A.Filip. Dl.av.Anibal Teodorescu solicită a i se da cuvântul pentru a desvolta un incident de inadmisibilitate a acțiunii, iar dl.av.Penescu arată că în prealabil are de formulat o cerere de amânare a cauzei.-

S'a dat cuvântul dlui av.Penescu, în desvoltarea acestei cereri de amânare, care depune în instanță o acțiune suplimentară cu motive suplimentare și declară că printr'însa înțelege să atace ca ilegal pe lângă actele administrative de autoritate cuprinse în adresele Nr.78 din 12 Iunie 1939 și Nr.243 din 5 Iulie 1939, specificate în acțiunea introductivă de instanță și actul Nr.386 din 10 Iulie 1939 cu deciziunea juridică prin care s'a adus la cunoștință reclamantului că în urma expirării termenului înăuntrul căruia să depună jurământul. Președintele Senatului a fost nevoit să declare că a pierdut exercițiul mandatului de senator de drept, pe timpul legislației în curs, dispunând totodată să se facă această men-

./.

țiune în apelul nominal; că prin numita acțiune suplimentară adaugă dl.av.Penescu, se mai cere anularea ca ilegale atât actelor administrative de autoritate cuprinse în art.4 și 5 din Decretul Lege din 3 sau 5 Iunie 1939, cât și art.2 din Regulamentul Senatului în ce privește pe reclamant, precum și chemarea la interogator a d-lui Președinte al Senatului C.Argetoianu ca reprezentant legal al autorității pe care o reprezintă și personal, iar în vederea citării în cauză a dlui C.Argetoianu precum și a comunicării acțiunii suplimentare și inițiale, solicită amânarea acțiunii pentru un termen cât se poate de apropiat, amânare pretinsă necesară și pentru motivul că la termenul viitor să se înfățișeze toate actele și deciziunile originale ce interesează litigiul, cum și procesul-verbal în original al ședinței Senatului român din 8 Iulie 1939.-

S'a dat cuvântul dlui av.Anibal Teodorescu care declară că înțelege să ia cunoștință în instanță de cuprinsul acțiunii suplimentare, dar arată că reclamantul nu mai are dreptul astfel după cum a făcut prin acțiunea suplimentară, de a-i extinde obiectul inițial, sau a-l modifica.-

Că, cererea de amânare făcută în scopul de a se aduce actele originale, nu este fondată, deoarece în prim rând Senatul nu se află în posesiunea unui dosar, special în această privință, iar în al doilea rând, toate actele necesare pentru soluționarea acțiunii, se află în copii în dosarul de fond al Curții de Apel, copii a căror exactitate dânsul le recunoaște în întregime; că în ceea ce privește cererea de introducere în cauză și chemarea la interogator al Președintelui Senatului, dl.av.Anibal Teodorescu arată că este inutilă și neconcludentă, dat fiind că ceea ce interesează pentru soluționarea litigiului este numai dispoziția actului în sine atacat ca ilegal, iar nu și împrejurările în care acest

act se pretinde că ar fi fost sugerat autorului său, solicită în concluzie să se respingă și din acest punct de vedere amânarea cerută, cu atât mai mult cu cât față de incidentul ce-l va desvolta de inadmisibilitatea al acțiunii, se va vedea inutilitatea introducerii suplimentului de acțiune.

C U R T E A

D E L I B E R A N D

Unește pronunțarea asupra dilatoriilor cerute odată cu pronunțarea asupra incidentului de inadmisibilitate a acțiunii pe care reprezentantul intimaților a cerut să-l desvolte.-

S'a dat cuvântul d-lui Anibal Teodorescu în susținerea finelui de neprimire a acțiunii care arată că actele Prezidentului Senatului atacate ca ilegale, privind pierderea de către reclamant a exercițiului mandatului de senator de drept pe întreaga legislatură, nu sunt dintre acele acte cari emană dela puterea administrativă, ci dela puterea legiuitoare, deci neconstituind acte administrative de autoritate în sensul art.1 din legea pentru contenciosul administrativ, cenzurarea lor de către instanțele de contencios administrativ este inadmisibilă și deci acțiunea în contencios administrativ de față, urmează a fi respinsă ca atare.-

S'a ascultat d-nii av.Penescu și Polizu Micșunesti în combaterea acestui incident cari arată în rezumat că, Prezidentul Senatului reprezintă o persoană juridică de drept public, iar actele sale din speță atacate ca ilegale, sub orice aspect ar fi privite, întrunesc caracterul de acte administrative de autoritate, susceptibile de a fi anulate ca ilegale de instanța de contencios administrativ și aceasta cu atât mai mult cu cât nu este vorba de un act colectiv al adunării Senatorilor care să cuprindă abilitatea din partea acestui corp, a actelor Prezidentului Sena-
/.

tului cu privire la măsurile luate, ci este un act personal al Prezidentului Senatului; conchid cerând-respingerea incidentului.-

C U R T E A,

Având nevoie de timp pentru a delibera;

Amână pronunțarea până la 26-Martie 1940, pronunțându-se la 20 Martie 1940, când;

D E L I B E R A N D ,

Asupra acțiunii în contencios administrativ, intentată de Iuliu Maniu, prin petițiunea înregistrată la Curtea de Apel București S.VI-a sub Nr.5359/939 precum și asupra suplimentului de acțiune al aceluiași reclamant depus în ședință dela 19 Martie înaintea acestei Inalte Curți;

Având în vedere că din actele dela dosar, rezultă că menționata acțiune în contencios administrativ a fost respinsă ca inadmisibilă de Curtea de Apel București, S. IV-a prin deciziunea cu Nr.200/939, care fiind atacată cu recurs de către reclamant, această Inaltă Curte a admis recursul și casând deciziunea instanței de fond pentru rea constituire a completului care a pronunțat-o, a fixat termenul de 12 Aprilie 1940 - preschimbat apoi în cel de 19 Martie 1940 - pentru cercetarea din nou a acțiunii.-

Având în vedere că prin acțiunea în contencios administrativ introductivă în instanță, - dedusă în urma casării intervenite în judecata acestei Inalte Curți constituită ca instanță de fond conform art.15 din legea pentru contenciosul administrativ, - reclamantul Iuliu Maniu a chemat în judecată Prezenția Senatului și Prezenția Consiliului de Miniștri pentru ca în contradictoriu cu aceste autorități să se anuleze ca ilegal date actele administrative de autoritate cuprinse în adresele Președintelui Senatului cu Nr.78 din 12 Iunie și Nr.243 din 5 Iulie 1939, prin care s'a comunicat reclamantului că nu poate participa ca Senator de drept

la ședințele Senatului fără a depune în prealabil jurământul, precum și a deciziunii biroului sau Președintelui Senatului din 8 Iulie 1939, privind pierderea exercițiului mandatului de Senator de drept pe întreaga legislatură în curs, pentru motivul că nu s'a conformat obligațiunei legale de a depune jurământul și de a purta uniforma.-

Că, prin suplimentul de acțiune reclamantul, pe lângă actele mai sus menționate, a mai cerut și anularea actului Nr.386 din 10 Iulie 1939 cu deciziunea juridică ce o constată și prin care ca urmare la adresa Nr.243 din 12 Iunie 1939 i s'a adus la cunoștință că în ședința Senatului din 8 Iulie 1939, Președintele Senatului, constatând că a expirat termenul înăuntrul căruia reclamantul avea dreptul să depună jurământul, a declarat că și-a pierdut exercițiul mandatului de Senator de drept pe tot timpul legislaturii actualelor Adunări, dispunând a se face această mențiune în apelul nominal, că prin aceiași acțiune suplimentară reclamantul Iuliu Maniu mai atacă în anulare, ca ilegale și art.4 și 5 din Decretul Lege din 3 sau 5 Iunie 1939, prin care se fixează formula jurământului deputaților și senatorilor, precum și art.2 din regulamentul Senatului în ceea ce-l privește și în sfârșit solicită a se dispune chemarea la interogator a Președintelui Senatului Senatului C.Argetoianu, ca reprezentant legal al autorității și care o reprezintă și personal, precum și introducerea personală a acestuia în cauză, în care dublu scop solicită citarea sa.-

Având în vedere actele aflate la dosar, precum și susținerile orale ale părților cu privire la cererea de amânare formulată de reclamant și excepțiunea de inadmisibilitate a acțiunii ridicată de părți.-

Având în vedere că în dezvoltarea excepțiunii de inadmisibilitate reprezentantul părților Președinția Senatului și Președinția Consiliului de Miniștri a susținut că

actele efectuate de Președintele Senatului atacate ca ilegale prin acțiunea de față și cari prăvesc pierderea mandatului de Senator de drept a reclamantului pe întreaga legisla-tură în curs, nu sunt acte administrative de autoritate în sensul art.1 din legea pentru contenciosul administrativ, deoarece nu fac parte din categoria actelor de autoritate emenate dela puterea administrativă, ci din categoria ace-lor acte emenate dela puterea legiuitoare, așa încât cen-zurarea lor de către instanțele de contencios administra-tiv este inadmisibilă, ele fiind supuse controlului ex-clusiv al membrilor acelei Adunări.-

Că, această datorie a fost combătută de repre-zentanții reclamantului cari au arătat că actele în dis-cuțiune făcute de Președintele Senatului, privite sub o-rică aspect, întrunesc caracterul evident de acte adminis-trative de autoritate, susceptibile de a fi anulate de instanțele de contencios administrativ în cazul când vor fi găsite ilegale.-

Având în vedere dispozițiunile art.1 din legea pentru contenciosul administrativ potrivit căroră oricine se pretinde vătămat în drepturile sale, printr'un act ad-ministrativ, de autoritate făcut cu călcarea legilor și regulamentelor, sau prin reaua voință a autorităților ad-ministrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere, pentru recunoașterea dreptului său, la instanțele judecătorești competente arătate mai jos.-

Considerând că acest text - o transpunere a art.107 din Constituția din 1923 - pune în aplicațiune dispozițiunile Constituționale conferind puterii jude-cătorești dreptul de cenzurare a actelor administrative de autoritate contrarii legilor sau regulamentelor, constituind mijlocul - prin procedura din textele ce urmează - prin care organele acelei puteri își pot

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE

SECTIUNEA IV-a.

Decizia nr.825/1943.

Dosar nr.512/1943.

Sedința dela 13 Iulie 1943.

Președinția Dlui A.Căpățână

Consilier

Membrii prezenți Dnii:H.Grigoriu

"

Gh.Pavelescu

"

Al.Ulvineanu

"

Ion Mureșanu

"

Leonida Popescu

"

Astăzi 7 Iulie 1943.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ion Miha-
lache contra deciziunii nr. 55/1942 a Curței de Apel București
Secția V-a.

În prezența recurentului reprezentat prin dl.
avocat Penescu și a intimatelor Președinția Senatului, reprezen-
tată prin dl. avocat Anibal Teodorescu.

S'a citit raportul dlui Consilier P.Davidescu,
după care s'au ascultat părțile în susținerea și combaterea
motivelor de casare.

S'a depus de procuratorul recurentului un motiv
de neconstituționalitate, însoțit de coli timbrate.

C U R T E A

Având nevoie de timp pentru a delibera amână
pronunțarea deciziunii pentru ziua de 13 Iulie 1943, când,

D E L I B E R A N D

Asupra recursului declarat de Ion Mihalache con-
tra deciziunii nr. 55/1942 a Curței de Apel București S.V-a.

Având în vedere că prin această deciziune s'a respins ca nefondată acțiunea în contencios administrativ intentată de Ion Mihalache contra Președinției Senatului, pentru anularea ca ilegală a actelor administrative de autoritate cuprinse în adresele președintelui Senatului nr. 6079 din 12 Iunie 1939 și nr. 390 din 10 Iulie 1939 cari au avut drept rezultat pierderea mandatului său de senator de drept, pe întreaga legislatură în curs, cum și a dispozițiunelor 2 din regulamentul Senatului și prin urmare să se stabilească starea de legalitate.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel motivează că actele de mai sus constituiesc acte ce constată raporturi dintre un membru al Senatului și președintele acestui corp, cari prin natura și sorigintele lor nu pot fi considerate ca acte de autoritate de natură administrativă, ele privind condițiunile de acces și participare la activitatea Senatului a reclamantului și ca atare nu pot fi cenzurate de instanțele de contencios administrativ.

Având în vedere că în contra acestei deciziuni reclamantul declarând prezentul recurs, a formulat două motive de casare.

Văzând primul motiv al recursului astfel formulat:

"I.- Denaturarea adreselor nr. 79 din 12 Iunie 1939, "390 din 7 Iulie 1939, 237 din 5 Iulie 1939 și a comunicării făcute de președintele Senatului, în ședința dela 8 Iunie 1939, "publicată în M.Of. partea III nr. 13 din 11 Septembrie 1939, "violarea art. 1 din legea contenciosului administrativ și art. "78 din legea constituțională din 27 Februarie 1938.

155
"In şedinţa dela 8 Iulie 1939, a Senatului, dl. Pre-
"zident al acestui Corp a făcut o comunicare Senatului cu pri-
"vire la măsura luată faţă de unii senatori de drept, cari n'au
"prestat jurământul şi din această cauză nu vor putea exercita
"mandatul lor pe timpul întregii legislaţiuni.

"Prezidentul Senatului baza această comunicare pe
"interpretarea personală ce el dădea art. 48 şi 67 lit.f. din
"Constituţia din 27 Februarie 1938, art. 4 şi 15 legea din 5
"Iunie 1939 şi art. 2 din Regulamentul Senatului.

"Intrebat de un senator dacă această comunicare
"comportă vreo discuţiune şi deci poate deveni o hotărîre a Se-
"natului sau este o hotărîre care aparţine Prezidentului, acesta
"a răspuns că este o simplă comunicare pe care o face Senatului
"şi deci nu este o hotărîre a acestuia.

"Curtea de fond constată la rândul său că decizi-
"unea de decădere a mea din exerciţiul funcţiunii constituţionale
"de senator de drept, este un act exclusiv al Prezidentului. Se-
"natului şi nu a acestui Corp legislativ.

"Ori, denaturând vădit această comunicare ca şi
"adresele sus citate, care se întemeiau pe aceleaşi texte din
"Constituţie şi legea din Iunie 1939, instanţa de fond consideră
"excluderea mea din Senat ca o simplă măsură disciplinară luată
"de Prezident în cadrul atribuţiunilor ce-i dă art. 6 al.c. din
"regulamentul Senatului.

"Art. 6 trebuie pus în legătură cu Cap.XVIII din
"acel regulament care reglementează măsurile pe cari Prezidentul
"singur sau Senatul întreg le pot lua contra unui Senator, care
"se face vinovat de unele abateri dela disciplina desbaterilor

"sau de alte acte reprimabile.

"In cadrul acestor norme, se poate vorbi de "rapo-
"turile dintre un membru al Senatului și Președintele acestui
"Corp".

"Nu este vorba, în aceste cazuri, de un drept pe
"care Senatul îl are dela Constituție și lege, ci de norme pe
"cari Corpul și le-a fixat, potrivit dreptului ce i l-a dat
"constituția de a-și reglementa activitatea sa colectivă.

"Comunicarea făcută de Președintele Senatului, nu
"privea, cum greșit a motivat instanța de fond, aceste norme,
"ci drepturi preexistente pe cari Regulamentul Senatului nu le
"putea desființa sau modifica.

"Actul Președintelui Senatului nefiind de ordin
"disciplinar intern și nefiind supus aprobării Corpului, nu
"poate fi considerat decât ca o hotărâre administrativă de
"autoritate luată în calitate de Președinte de reprezentant
"al unuia din organele de putere publică a Statului.

"Articolul din legea contenciosului administra-
"tiv nu face distincțiune între diferitele organe ale Statului,
"acesta fiind unul și indivizibil.

"Este suficient că actul făcut de unul din aceste
"organe să aibă caracterul de act administrativ de autoritate,
"pentru că el să fie censurabil de instanța de contencios admi-
"nistrativ.

"Articolul 78 din legea zisă constituțională, din
"27 Februarie 1938, nu exceptează dela contenciosul administrativ
"decât actele de guvernământ și actele de comandament cu carac-
"ter militar.

"S'a abrogat, deci, implicit dispozițiunile art.3
"al.Ultim din legea contenciosului administrativ, care excepta
"și actele administrative de autoritate și actele de gestiune
"dela controlul contenciosului administrativ.

"S'a conformat astfel jurisprudența anterioară
"a Inaltei Curți de Casație, care declarase neconstituțional
"acest articol 3.

"Dacă instanța de fond, printr'o vădită denatura-
"re a adreselor nr. 79 din 12 Iunie 1939 și 390 din 10 Iulie
"1939, precum și a comunicării făcută de prezidentul Senatu-
"lui, în ședința din 8 Iulie 1939, n'ar fi calificat greșit
"actul prezidentului Senatului, nu ajungeam la concluzia erona-
"tă, pe care criticăm prin acest motiv de recurs.

"Actul administrativ de autoritate al prezidentu-
"lui Senatului, așa cum el este definit în adresele sus citate,
"și în comunicarea făcută în ședința din 8 Iulie 1939, are
"acelaș caracter ca actul Prezidentului Senatului făcut față
"de un funcționar public, din serviciul Senatului, ale cărui
"drepturi sunt reglementate de lege, nu de Regulamentul Sena-
"tului.

"Inalta Curte de Casație s'a pronunțat că ase-
"menea acte sunt censurabile de instanța de contencios admi-
"nistrativ, fiindcă sunt acte administrative de autoritate".

Având în vedere că prin acest motiv se susține
că actul Prezidentului Senatului, cuprins în comunicarea făcu-
tă Senatului la 8 Iulie 1939 și în adresele din 12 Iunie și 7
Iulie 1939 prin care s'a făcut cunoscut că recurentul este
"decăzut din beneficiul mandatului de senator de drept pe tot
timpul legislaturii, nu este de ordin disciplinar intern, ne-

fiind o hotărîre a senatului, ci o dispozițiune administrativă de autoritate, luată de Președintele acestui corp, ca reprezentant al unei puteri publice a statului, deci numai prin denaturarea cuprinsului menționatei comunicări și a citatelor adrese, și prin violarea art. 1 din legea Contenciosului administrativ, Curtea de fond a considerat dispozițiunea de excludere, ca o măsură disciplinară internă.

Considerând că potrivit dispozițiunilor art. 1 din legea contenciosului administrativ, oricine se pretinde vătămat în drepturile sale, printr'un act administrativ de autoritate cu călcarea legilor și regulamentelor sau prin reaua voință a autorităților administrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere, pentru recunoașterea dreptului său, la instanțele de contencios administrativ.

Considerând că trecând la examinarea actelor atacate ca ilegale prin acțiunea în contencios administrativ, se evidențiază că acestea sunt petrecute înăuntrul unuia din corpurile legiuitoare, prăvind exclusiv raporturile dintre un membru al Senatului și Președintele acelui Corp legiuitor, care și-a exercitat atribuțiunile și prerogativele de Președinte al Adunării Senatorilor și reprezentant al Senatului.

Considerând că chiar dacă prin aceste acte s'a luat de Președintele Senatului dispozițiuni de autoritate cu caracter unilateral și imediat executorii pentru recurent ca membru al Senatului, ceiace ar constitui caracteristica unui act administrativ de autoritate, totuși aceste măsuri sunt departe de a fi prin natura lor acte administrative de autoritate vizate de art. 1 din legea menționată, deoarece, privind con-

Inalta Curte de Casatie si Justitie

Sectia unite

dorar nr 23/1944

Termen la 27 April 1944

RAPORT

Curtea de Apel din Bucuresti, s. a V^a, a repins ca nefondata actiunea in contencios administrativ intentata de Ion Mihalache, contra Presedintiei Senatului, pentru anularea — ca fiind ilegale — a actelor administrative de autoritate cuprinse in adresele presedintelui Senatului nr 6079 din 12 iunie 1939 si nr 390 din 10 iulie 1939, care au avut drept rezultat pierderea mandatului sau de senator de drept, pe intrecuta legislatura in curs, cum si a dispozitiilor art. 2 din regulamentul Senatului si, prin urmare, sa se stabileasca starea de legalitate.

Sectia a IV^a a acestei Inalte Curti, prin decizia nr 825, din 13 iulie 1943, a respins motivile recursului — obisnit — facut de Ion Mihalache contra deciziei nr 55/1942 a sus-mentionatei Curti de apel si, totodata, a trimis dosarul completului Sectiunilor unite pentru a judece motivul de neconstitutionalitate.

Motivul special de recurs in neconstitutionalitate, al recursului sus-citat, a fost prezentat, la 7 iulie 1943, marilor sectiuni a IV^a a acestei Inalte Curti, in sedinta publica din aceea zi, cand s'a judecat recursul obisnit contra deciziei precitate.

Motivul special de neconstitutionalitate este astfel formulat: « Neconstitutionalitatea art. 1 par. 1 si art. 3 alineat ultim din legea din 23 decembrie 1925. Violarea

art. 78 al. 2 din Constituția din 27 februarie 1938.

Se susține, de recurent, - în rezumat, - că actele Președinților Corpurilor Legiuitoare sunt acte administrative de autoritate, deci, pot fi judecate de puterea judecătorească.

Că, art. 78 din Constituția din 1938 a abrogat art. 1 paragraful 1 și art. 3 ultimul alineat din Legea contenciosului administrativ din 23 decembrie 1925.

Că, actele administrative și de autoritate ale Președinților Corpurilor Legiuitoare pot fi atacate în acțiune în contencios. Că, este indiferent dacă actul este întemeiat pe voința Corpului, sau, este exclusiv al Președintelui: este de ajuns ca el să fie contrariu unei norme constituționale sau legale. Dacă actele Președintelui dintr-un atacat prin acțiune de recurentului - susține acesta - în contencios administrativ sunt nelegale, și violează o normă obiectivă de lege, ele pot fi judecate de instanța de contencios administrativ.

Nu se cere judecarea și în lipsă a acestui motiv special de recurs.

Consilier raportor

Trăian I. Țărănu

18 aprilie 1944

158

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE
SECTIUNI- UNITE

Dosar Nr.23/1944

27 Aprilie 1944.

J U R N A L Nr.

A fost lipsă recurentul Ion Mihalache și intimata Președinția Senatului.

Procedura completă.

Domnul Procuror General Eugen Bănescu a cerut scoaterea din rol a recursului.

Văzând că părțile lipsesc și având în vedere dispozițiunile circularei Ministerului de Justiție, cu privire la restrângerea activității judecătorești.

D I S P U N E .

Scoate recursul din rol.

Dat în ședință publică azi 27 Aprilie 1944.

C. Negreanu

MAGISTRAT ASISTENT.

A. A. A.

159

dițiunile de acces și participare la lucrările unei adunări, constituiesc pur și simplu acte de administrațiune interioară a acelei adunări exercitate chiar de organul care reprezintă Adunarea, ales din sânul ei.

Considerând că nici privite din punctul de vedere al organului dela care emană actele atacate prin acțiunea în contencios, nu pot fi socotite ca acte administrative de autoritate, deoarece Președintele Senatului, dela care emană arătatele acte - în virtutea atribuțiunelor și prerogativelor conferite lui prin regulamentul Senatului, prezidează și reprezintă corpul legiuitor al Senatului, adică unul din organele legislative chemate prin constituțiune a face legi, deci activitatea pe care Președintele Senatului, o desfășoară în această calitate în raporturile sale cu membrii adunării, constituie o activitate străină de cea administrativă, întrucât privește exercițiul funcțiunii parlamentare și organizarea unuia din organele parlamentare, iar nu organizarea și funcționarea unui organ sau serviciu public cu caracter administrativ.

Că, alegerea unui Preșident din sânul unui Corp legiuitor cu drepturile ce-i sunt conferite de chiar membrii acelui corp, nu schimbă intru nimic situațiunea celui ales de membrii acelui Corp; că deci și măsurile luate de către Președintele Corpului față de membrii, nu imprimă acestor persoane caracterul de agent al administrațiunii, el săvârșind aceste acte și luând aceste măsuri numai în calitate de reprezentant al Corpului și în conformitate cu regulamentul pe care însuși Corpul, fără de nici un amestec al oricărui organ

în Stat, și-l creiază el însuși pentru buna lui funcționare și la a căror exactă aplicațiune veghează însuși Corpul respectiv, care, când s'ar invoca o greșită a lor aplicare, este îndreptățit și e chiar singurul îndreptățit a hotărî în cauză.

Că prin urmare, decizând Curtea de fond că actul Prezidentului Senatului, cuprins în comunicarea amintită și în adresele menționate, prin care se face cunoscut decăderea recurentului dela beneficiul exercitării mandatului de senator de drept pe tot timpul întregii legislațiuni, este un act de ordin disciplinar intern, care nu este cenzurabil de instanțele de contencios administrativ, prin aceasta nu a denaturat cuprinsul acestor acte și nu a violat menționatul text de lege, așa că motivul găsindu-se nefondat, cată a se înlătura, iar discutarea celorlalte motive devine inutilă față de rezolvarea acestui prim motiv de casare.

În ce privește motivul de neconstituționalitate depus în instanță, acesta urmează a fi trimis completului Secțiunilor Unite pentru a fi judecat.

PENTRU ACESTE MOTIVE

C U R T E A

IN VIR UTEA LEGII

Respinge motivele recursului făcut de Ion Mihalache în contra deciziunii nr. 55/1942 a Curței de Apel București Secția V-a.

Trimite dosarul completului Secțiunilor Unite pentru a judeca motivul de neconstituționalitate.

Data și citită în ședință publică astăzi 13 Iulie 1943.

Amelia Căpățina =

H. Lupu C. Pavelescu

secu

Amelia

L. Pavelescu

MAGISTRAT ASISTENT

m. Zmarșan

exercita atribuțiile de ordin constituțional într'un domeniu care, altfel ar fi fost sustras cercetării lor.-

Considerând că prin această chiar apare caracterul cu totul excepțional în această materie și deci și obligațiunea pentru organul judecătoresc a unei de aproape examinări în ceiace privește sfera sa de jurisdicție în raport cu actele deduse în judecată.-

Considerând că prin legea fundamentală de organizare a Statului, aceasta creind trei organe funcționale, a precizat, în prim loc, funcțiile lor și în al doilea rând a fixat raporturile de cooperare și control reciproc al acestor organe între dânsese, principii menite a asigura o normală și liniștită cooperare a acestor organe spre folosul Statului.-

Considerând că în ceiace privește organul judecătoresc, dreptul său de imixtiune față de organul administrativ este a cerceta actele abuzive de autoritate ale acestuia, iar față de organul legislativ de a vedea dacă acesta, în legile de elaborează nu a contravenit principiilor constituționale.-

Considerând că trecând la examinarea actelor pe cari reclamantul le atacă ca ilegale prin acțiunea în contencios administrativ și cea suplimentară de față, este locul a se constata că toate acestea - după cum s'a arătat mai sus - sunt actele petrecute înăuntrul unuia din corpurile legiuitoare, privind exclusiv raporturile dintre un membru al Senatului și Președintele acelui corp legiuitor, care și-a exercitat atribuțiunile și prerogativele de președinte al Adunării Senatorilor și reprezentant al Senatului, ce-i sunt conferite prin art.6 din regulamentul Senatului.-

Considerând că chiar dacă prin aceste acte s'a luat de Președintele Senatului dispozițiuni de autoritate

cu caracter unilateral și imediat executoriu față de reclamant ca membru al Senatului, ceea ce ar constitui caracteristica unui act administrativ de autoritate, totuși aceste măsuri sunt departe de a fi prin natura lor acte administrative de autoritate vizate de art.1 din legea menționată, deoarece, privind condițiunile de acces și participare la lucrările unei adunări, constituiesc pur și simplu numai acte de administrațiune interioară a acelei adunări exercitate chiar de organul care reprezintă Adunarea, ales din sânul ei.-

Considerând că nici privite din punctul de vedere a organului dela care emană actele atacate prin acțiune și suplimentul său, nu pot fi socotite ca acte administrative de autoritate, deoarece Președintele Senatului dela care emană arătatele acte - în virtutea atribuțiunilor și prerogativelor conferite lui prin regulamentul Senatului, prezidează și reprezintă Corpul legiuitor al Senatului, adică unul din organele legislative chemate prin Constituțiune a face legi, deci activitatea pe care Președintele Senatului, o desfășoară în această a sa calitate în raporturile sale cu membrii adunării, constituie o activitate străină de cea administrativă întrucât privește exercitiul funcțiunii parlamentare, sau mai bine zis organizarea unui din organele parlamentare, iar nu organizarea și funcționarea unui organ sau serviciu public cu caracter administrativ.-

Că, alegerea unui Preșident din sânul unui corp legiuitor cu drepturile ce-i sunt conferite de chiar membrii acelui corp, nu schimbă întru nimic situațiunea celui ales de membrii acelui Corp legiuitor; că, deci și măsurile luate de către Președintele Corpului față de membrii, nu imprimă acestei persoane caracterul de agent al

102
administrațiunii, el săvârșind aceste acte și luând aceste
măsuri numai în calitate de reprezentant al Corpului și în
conformitate cu regulamentul pe care însuși Corpul, fără de
nici un ameteș al oricărui alt organ în Stat și-l creiază
el însuși pentru buna lui funcționare și la a căror exactă
aplicațiune veghează însuși Corpul respectiv, care, când
s'ar invoca o greșită a lor aplicare, e îndreptățit și e
singur îndreptățit a hotărâ în cauză.-

Că, astfel stabilită lipsa caracterului de acte ad-
ministrative de autoritate în sensul art.1 menționat, a ac-
telor Prezidentului Senatului atacate ca ilegale și date
fiind principiile mai sus expuse cu privire la competența
instanțelor de contencios administrativ de a cenzura numai
legalitatea actelor administrative de autoritate, urmează
că arătatele acte nu sunt susceptibile de a fi atacate prin
acțiunea în contencios administrativ de față și ca atare
incidentul de inadmisibilitate al pârâșilor este fondat și
prin consecință că a se admite, respingându-se acțiunea
și suplimentul său ca inadmisibile.-

Având în vedere dilatoriile invocate de reclamant
Considerând că din moment ce principal s'a sta-
bilit natura actelor atacate cu acțiunea în contencios și
inadmisibilitatea acestei acțiuni, devine bineînțeles tot
atât de inadmisibil a se mai cerceta cauzele juridice, te-
meiurile sau mijloacele invocate în dovedirea temeiniciei
acțiunii, printre care se află și capătul de cerere din
acțiunea suplimentară cu privire la anularea ca ilegale
a art.4 și 5 din Decretul-Lege dăla 5 Iunie 1939 prin care
se fixează formula jurământului deputașilor și senatorilor,
precum și art.2 din regulamentul Senatului.-

Că, deasemenea este inutil și neconcludent a
se mai păși la efectuarea probatoriului propus în cauză
prin mijlocul chemării la interogator a Prezidentului

Senatului G.Argentoianu, în calitate personală și ca reprezentant al Senatului, probatoriu al cărui rezultat presupunând chiar că ar fi cel dorit de reclamant, încă nu poate schimba natura actelor atacate și nu poate influența asupra admisibilității acțiunii și tot astfel în ceea ce privește cererea de amânare pentru a se introduce și cita ca parte în proces pe dl.C.Argentoianu, urmează a se respinge ca inutilă, atât pentru considerațiunile sus expuse cât și pentru faptul că în cauză a fost citată autoritatea - Prezența Senatului - îndreptățită a figura în proces și în numele căruia dl.C.Argentoianu a semnat actele atacate în anulare.-

Că, în ce privește cererea de chemare în instanță a Prezenței Consiliului de Miniștri, este locul a se constata că actele atacate în anulare nu emană dela acea prezență și deci această chemare nu poate avea nici o influență asupra admisibilității acțiunii și al suplimentului ei.-

Că, în ceea ce privește declarațiunile din acțiunea inițială și suplimentul său, precum și cele separate depuse înaintea acestei Inalte Curți și prin motivul de casare de atacare în neconstituționalitate a textelor art.68 din legea electorală, art.4 și 5 din legea privitoare la jurământul membrilor Adunării Legiuitoare din 5 Iunie 1939, art.3 alin.final din legea pentru contenciosul administrativ, Constituția din 1938, toate acestea fiind cu totul străine textelor și principiilor cari au format temeiul prezentei deciziuni, urmează că nu mai este locul a se trimite înaintea Secțiunilor Unite toate aceste motive de neconstituționalitate formulate de reclamant.-

Că, dar după cum s'a arătat mai sus, atât acțiunea

cât și suplimentul de acțiune urmează a se respinge ca inadmisibile.-

PENTRU ACESTE MOTIVE

C U R T E A

IN VIRTUTEA LEGII

Admite incidentul ridicat de intimați și prin consecință respinge ca inadmisibilă atât acțiunea în contencios administrativ intentată de Iuliu Maniu prin petiția înregistrată la Nr.5359/939 înaintea Curții de Apel București, cât și suplimentul de acțiune prezentat în ședința dela 19 Martie 1940.-

Găsește că nu este locul de a mai trimite Secțiunilor Unite ale acestei Inalte Curți cererile de neconstituționalitate depuse de același reclamant.-

Data și citită în ședință publică azi 20 Martie 1940.-

Urmează semnătura d-lui Președinte, a d-lor Consilieri și a d-lui Magistrat Asistent Paleologu.-

Portărelul Curței
de Apel
București s.V.
Nr.4258

1940 August 6

164

C O P I E

Senatul

000893 14 August 1940
Registratura Generală

CONSTENCIOS

DOMNUL PRESEDINTE,

Am onoare a vă înainta comunicarea No.4257/940
depe suplimentul de acțiune rugându-vă să dispuneți pri-
mirea și a ne restitui dovada.

PORTAREL
(ss) Al.N.Alexandrescu

p. conformitate

M. Constantinescu

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI PRESEDINTE AL SENATULUI.

165
Dos. 3384/39

DOMNULE P R E S E D I N T E ,

Subsemnatul ION MIHALACHE, cu domiciliul ales la dl. avocat Nicolae Penescu, în București, str. Andrei Mureșeanu No.16, prin avocat Nicolae Penescu procurator, lămuresc prin prezenta că pentru motivele arătate în acțiunea în contencios ce am intentat și care face obiectul dosarului cu No..... pe lângă anularea actelor abuzive de autoritate, acolo enunțate, ale d-lui Președinte al Senatului Român, cer și anularea art. 2 din Regulamentul Senatului publicat în Monitorul Oficial No.67 din 22 Iulie 1939.-

Cu toată stima,
(ss) N. Penescu
avocat p.
p.pr.

P. conformitate
M. Constantin

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI PRESEDINTE AL CURTII DE APEL SECTIA V-a

C O P I E

SECRETARIATUL GENERAL AL SENATULUI
Nr. 0260 din 23 Martie 1940

168

DOMNULE P R E S E D I N T E ,

Referindu-ne la adresa d-voastră cu Nr. 6232/940, avem onoarea a vă alătura copiile certificate după actele cerute de Dv. în legătură cu adresele Nr.79 și 390/1939, către dl. Ion Mihalache.

Adăugăm, că nu este vorba de vre-o adresă cu Nr. 6079/939, astfel cum arată cerera Dv. de trimiterea actelor, care este cu totul străină, ci de adresa Nr.79/939 .-

Primiți, vă rugăm, Domnule Președinte, asigurarea perfecteii noastre stime.

SECRETAR GENERAL,
(ss) St. Olcowschi

DIRECTOR,
(ss) S. Mihail

P. conformitate

M. Constantinescu

DOMNIEI - SALE
DOMNULUI PRESEDINTE AL CURTII DE APEL BUCURESTI, Secția V-a

C O F I E

CURTEA DE APEL
DIN BUCURESTI

Secțiunea 5-a
Nr. 6232
1940 Martie 30

Senatul
000411 din 22 Martie 1940
Registratura Generală

167

22 Martie 1940

Se vor trimite actele cerute în copii legalizate
(ss) C. Argetoianu

DOMNULE P R E S E D I N T E ,

Am onoare a vă ruga să binevoiți a dispune să mi se trimită chiar azi prin delegatul nostru, dosarul cu toate actele în legătură cu adresele Senatului cu Nr. 6079 din 12 Iunie 1939 și 390 din 10 Iulie 1939, pe baza cărora s'a comunicat Domnului Ion Mihalache, că nu poate participa la ședințele Senatului, fiindu-ne necesare la judecarea acțiunii în contencios făcută de susnumitul, care formează obiectul dosarului acestei secțiuni cu Nr. 3384/939.-

P R E S E D I N T E ,

(ss) G. Polțer

Grefier,

(ss) D. G. Olaru

P. conformitate

M. Constantin

DOMNIEI - SALE
DOMNULUI PRESEDINTE AL SENATULUI L O C O

108
C O P I E

0041 din 16 Ianuarie 1940

DOMNULE A V O C A T ,

Avem onoarea a vă face cunoscut că ați fost delegat să reprezentați Senatul și Președenția Senatului în acțiunea intentată de d. Ion Mihalache, pendinte înaintea Curții de Apel București secția V-a dosar Nr. 3.384/1939.-

P R E S E D I N T E ,
(ss) C. Argetoianu

SECRETAR GENERAL,
(ss) Olchowschi

p. conformitate

M. Constantin

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI PROFESOR ANIBAL TEODORESCU, AVOCAT.-

162

C O P I E

0042 din 16 Ianuarie 1940

DOMNULE A V O C A T ,

Avem onoarea a vă face cunoscut că ați fost delegat să reprezentați Senatul și Președenția Senatului în acțiunea intentată de d. Ion Mihalache, pendinte înaintea Curții de Apel București secția V-a dosar Nr. 3.384/1939.-

P R E S E D I N T E ,
(ss) C. Argetoianu

SECRETAR GENERAL,
(ss) Olchowschi

P. conformitate

M. Constantinescu

DOMNIEI - SALE
DOMNULUI AVOCAT AUGUST FILIP.-

C O P I E
+++++

PORTARELUL CURȚII DE APEL DIN
B U C U R E Ș T I

Secția II

Nr. 149

1940 Ianuarie 9

S E N A T U L

000016 + 13 Ian.1940

REGISTRATURA GENERALA

15 Ianuarie 1940

Se va transmite dosarul
d-lui Anibal Teodorescu
pentru a se prezinta în
instanță în numele Sena-
tului.

(ss) C. Argetoianu.

DOMNILE PREȘEDINTE,

Am onoare a înainta citația Nr. 148/1940,
rugându-vă să binevoiți a ne înapoia dovada înainte
de termen.

P O R T A R E L,

(ss) Indescifrabil

p conformitate.

A. Cristea

DOMNULUI PREȘEDINTE AL PREȘEDINȚIEI SENATULUI

C O P I E

121

R O M A N I A
C U R T E A D E A P E L D I N B U C U R E Ş T I
S E C Ţ I A V.

(Contencios)

C I T A Ţ I U N E

Nr. 148 din luna Ianuarie, ziua 9, anul 1940

Noi, ... Preşedintele Curţii de apel din Bucureşti S.V. în virtutea art. 71 din procedura civilă chemăm pe Preşedinţia Senatului, prin reprezentanţii săi legali, de profesieune ..., domiciliat în comuna Bucureşti, B-dul Elisabeta Nr. 25, din judeţul Ilfov să vină în ziua de 29 (douăzeci şi nouă) a lunii Ianuarie, anul 1940, ora 13, la această Curte, Secţia V., spre înfăţişare ca pârâtă în proces cu Ion Mihalache, de profesieune ..., domiciliat în comuna ..., strada ..., Nr. ..., contra sentinţei cu Nr. ..., a Tribunalului ... ; cunoscând că dacă nu va răspunde la strigarea pricinei sale, în ziua şi ora sus arătate, se va da hotărîre în lipsă, potrivit art. 148 din procedura civilă.

Trimitem sus-numitului pârît, împreună cu aceasta, un exemplar de petiţie.

Pârîtul este dator ca, până în termen de 15 zile înainte de ziua fixată pentru înfăţişare, să depună prin grefa Curţii de apel din Bucureşti, secţia V., la dosarul cauzei, copii de pe actele cu care se slujeşte, certificate de dânsul ca întocmai cu originalul.

Dacă actele cu care se serveşte vor fi scrise în limbă străină sau cu litere vechi, pârîtul va fi dator să le traducă şi să le scrie cu litere latine.

Cu copie de pe acţiune şi patru acte.

PREŞEDINTE,

(ss) G. Polţer

PORTAREL,

(ss) Indescifrabil

DOSARUL Nr. 3.384/1939 S. V. Apel.

p. conformitate.

M. Constantin

122

DOMNULE PRIM PREȘEDINTE,

Subscrisul ION MIHAÏACHE, cu domiciliul ales pentru acest proces în București str. Andrei Mureșan Nr.16, la d-l avocat Nicolae Penescu, în calitate de senator de drept în termen legal, potrivit art.1, 4 și 6 din legea Contenciosului administrativ și 78 din legea constituțională cu data de 17 Februarie 1938, chem în judecată Președinția Senatului, prin reprezentantul său legal cu sediul în București B-dul Regina Elisabeta Nr.25, potrivit Regulamentului Adunării respective alcătuit în baza art.49 din legea constituțională cu data de 27 Februarie 1938 și cer, în contradictoriu cu această autoritate să anulați ca ilegale actele administrative de autoritate cuprinse în adresele d-lui Președinte al Senatului Nr.6.079 din 12 Iunie 1939 și 0390 din 10 Iulie 1939, prin care mi se comunică că nu pot participa la ședințele Senatului decât prin îndeplinirea prealabilă a unor așezate obligațiuni legale, de care ar fi legate funcțiunea mea constituțională ca senator de drept și prin care s'a hotărât pierderea mandatului meu de senator de drept pe întreaga actuală legislatură pentru motivul că nu am îmbrăcat uniforma Frontului Renașterii Naționale și că n'am depus jurământ. Ca urmare cer să restabiliți starea de legalitate în ceiace mă privește cu cheltuieli de judecată și onorariu de avocat.

Motivele prezentei acțiuni în fapt și în drept sunt următoarele:

1) Prin adresa Nr.6079 din 12 Iunie 1939, semnate de d-l Președinte al Senatului mi se comunică, odată cu recunoașterea în fapt din partea reprezentantului acestei autorități că m'am prezentat în ziua de 9 Iunie a.c. la ședința Senatului și că am fost împiedecat de organele administrative, în special de Directorul Senatului, de a intra în incintă spre a-mi exercita funcțiunea de senator de drept, - că nu voi putea participa și exercita atribuțiunile constituționale ale acestei calități pe care o dețin în mod legal decât dacă în prealabil: I) voi purta uniforma obligatorie a Frontului Renașterii Naționale, și II) dacă voi presta jurământ de credință în conformitate cu art.48 din

./.

DOMNIEI SALE DOMNULUI PRIM PREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL.
BUCUREȘTI.

legea constituțională din 27 Februarie 1938. Adresa adaogă că aceste îndatoriri sunt prevăzute prin textele legilor în vigoare, aplicabile și senatorilor de drept. Prin adresa Nr. 0238 din 5 Iulie 1939, sunt din nou invitat să depun jurământ. Am răspuns prin scrisoarea din 7 Iulie a.c., și am cerut Președintelui Senatului să renunțe de a-mi impune portul uniformei Frontului Renașterii Naționale. La aceasta mi s'a răspuns prin adresa Nr. 390 din 10 Iulie a.c., citită în Senat în ziua de 8 Iulie 1939 și prin care s'a hotărât de către Președintele Senatului, fără vreo altă consultare că nu pot să exercit mandatul de senator de drept, pe întreaga actuală legislatură, din cauză că n'am depus jurământul cerut de art. 48 din Constituție și art. 4 din legea din 3 Iulie 1939 în termenele stipulate și în condițiunile legale.

2) Aceste acte de autoritate ale Președintelui Senatului sunt abuzive și ilegale și cer anularea lor, pentru următoarele condițiuni:

a) Subscrisul am dobândit potrivit art. 73 și 74 din Constituție din 29 Martie 1923, calitatea de senator de drept. Art. 54 din legea Constituțională cu data de 27 Februarie 1938 declară că sunt de drept membrii ai Senatului în virtutea înaltei lor situațiuni în Stat și în Biserică, printre alții și actualii senatori de drept recunoscuți până la data promulgării prezentei legi.

Prin urmare noua lege fundamentală îmi recunoaște pe baza art. 73 - 74 din legea constituțională din 29 Martie 1923 și a titlului judecătoresc definitiv și irevocabil alăturat în copie, intervenit în baza art. 74 din aceeași lege fundamentală, calitatea de senator de drept, transformând-o într-o situațiune juridică individuală, personală, exclusivă, garantată prin însăși legea nouă fundamentală, atât în ceea ce privește dreptul în sine cât și exercitarea acestui drept, și care nu este supus vreunei obligațiuni prealabil îndeplinite sau care să poată fi stăvilit în mod valabil pe calea vreunei legi ordinare contrarie normelor constituționale.

b) Obligațiunea prealabilă de a purta la ședințe și solemnități uniforma Frontului Renașterii Naționale fără de care nu pot exercita funcțiunea constituțională de senator de drept, - funcțiune recunoscută fără nici un fel de altă condițiune de art. 64 lit. f din nouă constituțiune, - nu poate privi pe senatorii de drept care dețin această calitate în baza art. 64 lit. f. Într'adevăr, art. 68 din legea electorală prevede că membrii adunărilor legiuitoare vor purta la ședințe și solemnități în mod obligatoriu uniforma Frontului Renașterii Naționale. Nici o altă dispozițiune legală sau fundamentală nu se ocupă, în această materie de portul obligatoriu al uniformei Frontului Renașterii

Naționale. Dacă această obligațiune este trecută în legea electorală ea nu poate să privească decât pe acei deputați și senatori recrutați prin alegere în mod direct și nemijlocit, și cari sunt și membrii ai Frontului Renașterii Naționale. Acest lucru rezultă din următoarele considerațiuni:

1) Art. 63 din legea constituțională arată că Senatul se compune din senatori numiți de Rege, din senatori de drept și din senatori aleși cu vot obligator, secret și exprimat prin scrutin uninominal, de membrii Corpurilor Constituite în Stat, în numărul și condițiunile, pentru alegători și eligibili, bărbați și femei, ce se vor stabili prin lege electorală. Prin urmare, legiuitorul constituant a delegat legiuitorului ordinar chemat să facă legea electorală dreptul de a fixa numai numărul și condițiunile pentru alegătorii și eligibili, la Senat și Cameră. Delegațiunea este limitată și din această redactare nu rezultă că legiuitorul ordinar, care a alcătuit Decretul Regal, cu putere de lege, privitor la regimul electoral în baza art. 99, ar avea dreptul să reglementeze alte materii decât acele care au fost limitativ delegate printr'un text constituțional. Prin urmare față de senatorii de drept, care dețin calitatea aceasta pe baza art. 64 lit. f, prin actuala lege constituțională combinată cu art. 73 și 74 din legea constituțională din 29 Martie 1923, art. 68 din legea electorală nu are valoare juridică și deci, nu li se poate impune ca o obligațiune legală portul obligatoriu al uniformei Frontului Renașterii Naționale.

2) Acest lucru este așa de riguros exact din punct de vedere juridic, încât art. 99 din Constituție, care dă un mandat special organului chemat în virtutea art. 46, 98 și 99 din Constituție, să fixeze prin Decret Regal cu putere de lege noul regim electoral în limitele normelor constituționale, prevede în mod categoric, că acest Decret Regal electorală cu putere de lege, alcătuit în condițiunile art. 98 va fixa condițiunile cerute, pentru a fi alegător și în Cameră și Senat, circumscripțiunile electorale, numărul celor aleși și normele după care urmează să se facă alegerea. Nici una din dispozițiunile cuprinse în acest text nu îndrituește organul de legiferare ordinară, în acest interval de timp, să impue, prin lege ordinară, senatorilor de drept recunoscuți pe baza art. 64 litera f, obligațiunea portului uniformei Frontului Renașterii Naționale.

3) De altfel era imposibil, să se delege puterii legiuitoare dreptul să reglementeze o materie împotriva principiilor fixate în legea fundamentală, întrucât art. 64, lit. f. recunoaște fără rezervă și fără condițiune, calitatea de membri de drept ai Senatului, senatorilor de drept recunoscuți potrivit art. 74 din

Vechea Constituție, până la data promulgării noii Constituții, fără ca să subordoneze dreptul în sine, și, exercitarea acestui drept unor condițiuni pe care ar fi urmat să le statornicească legile ordinare.

Este necesar să amintesc de altfel că legea pentru înființarea organizației politice a "Frontului Renașterii Naționale" din 15 Decembrie 1938, prin art.6 și regulamentul legii pentru înființarea "Frontului Renașterii Naționale" din 5 Ianuarie 1939, prin art.14 și 27 fixează ca toate condițiunile pentru cameră și senat urmează să fie aprobate în prealabil de Frontul Renașterii Naționale și stabilește pentru cei aleși obligațiunea portului uniformei acestei organizațiuni politice; pentru aceștia legile ordinare au putut să impună obligațiuni de asemenea natură.

4) Deasemenea legea constituțională din 27 Februarie 1938, prin art.10 statornicește că românii se ducură de libertatea conștiinței, de libertatea muncii, învățămantului, presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociații și de toate libertățile din care decurg drepturi, în condițiunile statornicite prin legi.

Mai mult, prin art.63 și urm. din Constituție, se organizează libertatea politică, cu privire la calitatea de alegător și de ales, iar art.48 și urm. din Constituție, statornicește în limitele juridice de valoare fundamentală, exercițiul calității de deputat și senator. Libertatea politică este un aspect al libertății de conștiință. Dacă exercițiul libertății de conștiință este trecut în privința reglementării lui juridice, puterea legiuitoare ordinară apoi această reglementare a exercițiului libertății de conștiință și a libertății politice nu poate să însemne suprimarea dreptului însăși.

Nici un principiu constituțional nu delegă reglementarea și exercițiului acestei libertăți, puterei legiuitoare ordinare, în condițiuni care să însemne suprimarea libertății însăși. Obligațiunea portului uniformei Frontului Renașterii Naționale prevăzută în legea electorală înseamnă mai întâi depășirea limitelor fixate de legea constituțională pentru reglementarea exercițiului libertății de conștiință și libertății politice de către puterea legiuitoare ordinară. Înseamnă în al doilea rând o atingere gravă a libertății de conștiință și a libertății politice, garantată într'un conținut concret și pozitiv, chiar de legea fundamentală însăși. Aceasta cu atât mai mult cu cât cu legea noastră constituțională din 27 Februarie 1938, nu autoriză puterea legiuitoare să facă o asemenea reglementare a exercițiului funcțiunei constituționale pe care o deținem și nu statornicește prin textele și o erarhie în domeniul libertăților individuale, prin recunoașterea unei probabilități de restricțiune în domeniul libertății politice în favoarea statului.

In concluzie, deoarece legiuitorul constituant n'a condiționat existența dreptului și exercițiul acestui drept, pentru senatorii de drept, de portul uniformei F.R.N. la ședințe, această obligațiune este fără bază legală în ceea ce mă privește, ea depășind normă juridică constituțională și actele atacate sunt nule de drept din acest punct de vedere.

5) Regulamentul Senatului prevede în art.31 alin.3 obligativitatea portului uniformei Frontului Renașterii Naționale de către senatori atât la ședințe cât și la solemnități.

Această dispozițiune este ilegală pentru motivele mai sus arătate:

Un corp legiuitor are dreptul să-și reglementeze funcționarea dar nu are dreptul să modifice legile în vigoare pe cale regulamentară.

Regulamentul Senatului nu are mai mare forță legală decât orice alt regulament făcut de administrație pentru punerea în aplicare și desvoltarea unei legi.

Dispozițiunile Regulamentului, cari contravin legii sunt fără efect.

6) Acelaș Regulament sancționează prin art.2 cu pierderea mandatului lor pe întreaga legislatură pe senatorii de drept cari nu se vor prezenta pentru a depune jurământul. Prin actul abuziv contra căruia mă plâng, prin această acțiune, am fost împiedecat să intru în Senat pentru a depune jurământul.

Art.2 din Regulamentul Senatului depășește dispozițiunile art.5 din legea din 5 Iunie 1939, care face o distincțiune între senatorii aleși și numiți, de o parte, și cei de drept, de altă parte. Aceștia nu pierd mandatul dacă nu depun jurământul și nu pot exercita acest mandat atâta timp cât n'au depus jurământul.

Am dreptul așa dar și încă dreptul ori când să depun jurământul și acest drept pe care mi-l dă legea nu mi-l poate ridica un Regulament. Nu mi se poate interzice printr'un act abuziv al Președintelui Senatului, intrarea în Senat pentru a depune jurământul, și nu se poate să fiu apoi decăzut din calitatea de senator de drept, fiindcă nu am depus jurământul.

Pentru aceste motive vă rog să anulați actele administrative abuzive ale domnului Președinte al Senatului mai sus arătate constatându-se că nu am pierdut calitatea de senator de drept.

Alături:

- 1) Copie dupe prezenta acțiune;
- 2) Adresa Președinției Senatului Nr.6079 din 12 Iunie 1939;
- 3) Adresa Președinției Senatului Nr.0237 din 5 Iulie 1939;
- 4) Scrisoarea răspuns, a mea din 7 Iulie 1939;

177

5) Adresa Președinției Senatului Nr.0390 din 10 Iulie 1939;
6) Încheierea Nr.34/938 a Înaltei Curți de Casație și Jus-
tiție.-

Cu toată stima,
(ss) I.Mihalache.

p. conformitate.

A. Constantinescu

ROMANIA

PRESEDINTIA SENATULUI

No.0079 12 Iunie 1939

DOMNUL MEU,

Aflând că v'ați prezentat, în puterea dreptului dvs. transmis din Parlamentul precedent, pentru a participa la lucrările Senatului, mă grăbesc să vă pun în vedere că această este legată de două condiții prevăzute de legi:

1.- Prestarea jurământului după formula prescrisă de lege,

2.- Purtarea uniformei, care ea însăși este prevăzută printr'o dispoziție legală.

În caz contrar noul Regulament al Senatului care va fi supus Adunării în chiar ședința de Marți, prevede pierderea mandatului.

Precum am declarat de două ori public, dorința mea este ca intervenția dvs. în debateri să ne dea tot ce se poate aștepta de la patriotismul, prestigiul și experiența dvs.

Binevoiți a primi, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

PRESEDINTE ,

ss/ N.Iorga

ss/ I.Mihalache

p. conformitate.

Constantinescu

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE, str. Andrei Mureșanu No.1 L o o o

ROMANIA

PRESEDENTIA SENATULUI

No.0237 5 Iul.1939

DOM NULE SENATOR DE DREPT.

Am onoarea a vă reaminti că în virtutea art.48 din Constituție, art.4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare și art.2 din Regulamentul Senatului, aveți îndatorirea de a depune jurământul sub sancțiunea în caz de neconformare a pierderii exercițiului mandatului dvs. pentru întreagă legislatură.

În consecință, am onoare a vă aduce la cunoștință că dacă până la data de 7 Iulie 1939 inclusiv, când se împlinește o lună de la deschiderea Parlamentului, nu vă veți fi prezentat pentru a depune jurământul conform prescripțiunilor legale voi fi nevoit să pronunț mai sus arătata sancțiune.

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

PRESEDINTE,
ss/ Indescifrabil

ss/ I.Mihalache

p. conformitate.

N. Constantinescu

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE.

7 Iulie 1939 București 180

DOMNUL PRESEDINTE,

Am onoare a confirma că am primit aseară, 6 Iulie, adresa dvs. No. 237 din 5 Iulie a.e., prin care îmi puneți în vedere îndatorirea mea, ca senator de drept, de a depune jurământul până azi 7 Iulie, sub sancțiunea pierderii exercitiului mandatului, aceasta, potrivit art. 2 din Regulamentul Senatului și art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939.

Vă aduc la cunoștință că în ziua de 9 Iunie m'am prezentat la Senat împreună cu d-nii I. Maniu, Dr. Nic. Lupu, Dr. Aurel Dobrescu și M. Georgescu Tulcea, dar am fost împiedecați de a intra în incintă mai ~~înt~~ întâi de portar și apoi de dl. director Gheorghiad, sub motiv că nu purtăm uniforma F.R.N., precum au dispoziții dela dl. Ministru de Justiție.

Iar în ziua de ... Iunie am primit dela predecesorul dvs. dl. Președinte N. Iorga, o adresa prin care ni se pune în vedere după ce confirmă prezentarea noastră, că participarea la "ședințe este legată de două condițiuni și anume:

" 1.- Prestarea jurământului după formula prescrisă de lege.

" 2.- Purtarea uniformei ...s.... "

Intrucât adresa dvs. No. 237 numai vorbește de portul uniformei ași fi inclinat a crede că s'a renunțat a mi se pretinde să îmbrac uniforma unui partid politic al cărui membru nu sunt.

Aflu însă că ieri 6 Iulie, Domnii Senatori de Drept C. Brătianu și V. Sassu, aflați exact în aceeași situație care primiseră aceeași adresă, s-au prezentat la Senat, pentru depunerea jurământului, dar au fost respinși pe motiv că nu poartă uniforma F.R.N.

Așa fiind găsește inutil să mă prezint a două oară deoarece nu înțeleg să îmbrac uniforma pretinsă.

În ce privește articolele invocate de dvs. permiteți să remarc : Art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare nu limitează termenul pentru depunere jurământului la senatorii de drept; singura consecință pentru ei fiind precum specifică ultimul al. al legii "neputința exercitării mandatului înainte de depunerea jurământului."

Iar Regulamentul Senatului nefiind publicat nici măcar în Mon. Of. nu-l cunosc. În cazul în care el ar conține asemenea prevederi și asemenea sancțiuni - ar fi în contradicț^{at} cu legea mai sus amintită cât și cu textul constitutiv.

Sperând că veți aprecia temeinicia legală a celor de mai sus - și că în consecință veți renunța la măsurile anunțate, vă rog să binevoiti a primi asigurarea osebitei mele stime.

ss/ I. Mihalache

p. conformitate.

Constantin Luca

1881

ROMANIA

PRESEDINTIA SENATULUI

No.0390 10 Iul.1939

DOMNULE SENATOR DE DREPT,

Ca urmare la adresa noastră No.237 prin care v'am invitat să depuneți jurământul de credință în conformitate cu prevederile legii semnalându-vă tot odată consecințele ce aveau să decurgă în caz de neconformare, am onoare a vă aduce la cunoștință că în ședința Senatului dela 8 Iulie a.e., constatând că a expirat termenul înăuntrul căruia puteați să depuneți jurământul, am fost nevoit să declar că ați pierdut exercițiul mandatului domniei voastre pe timpul legislaturii în curs și am dispus să se facă despre aceasta mențiune în apelul nominal.

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni

PRESEDINTE,

ss/ Indescifrabil

ss/ I.Mihalache

p. conformitate.

M. Constantinescu

DOMNIEI - SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE ,senator de drept.

102

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE

INCHEEREA No.34/938

Președenția d-lui D.G.Lupu - președinte.

Membrii prezenți d-nii: Al. Iuca-președinte, C. Crăciunescu și Gh. Nedici, Consilieri, ambii domni Consilieri complectând colegiul Președențial în lipsa d-lui Prim Președinte, împiedecați, și a d-lui Președinte C.G. Rătescu, aflat în concediu.

Comisiunea președințială fiind convocată în conformitate cu art.74 din Constituție și art.9 din legea electorală pentru a hotărâ asupra petițiunii domnului Ion Mihalache, în reg. la No. 4138 din 14 Februarie 1938, prin care cere a i se recunoaște calitatea de senator de drept.

D E L I B E R A N D

Asupra cererii d-lui Ion Mihalache de a se constata dacă îndeplinește condițiunile cerute de art.73 al c. din Constituție și art.7 al. d. din legea electorală pentru a fi proclamat senator de drept.

Având în vedere că, potrivit acestor texte, devin senatori de drept foștii senatori și deputați aleși în cel puțin 10 legislaturi, independent de durata lor.

Având în vedere că din certificatul cu No.63/938 al Secretariatului Camerei Deputaților se constată că dl. Ion Mihalache a fost ales între anii 1919 - 1937 în nouă legislaturi ca deputat.

Având în vedere că pentru a face dovada alegerii sale în cea de a zece legislatură, prezintă Monitorul Oficial No.301 din 30 Decembrie 1937, din care se constată că d-sa a fost ales ca deputat în Adunările Legiuitoare dizolvate prin decretul lege No.89 din 18 Ianuarie 1938.

Că urmează a se ști dacă această din urmă alegere poate fi adăugată la celelalte nouă pentru a completa Numărul de 10 legislaturi cerut de Constituție.

Considerând că în urma dizolvării Corpurilor Legiuitoare care au funcționat între 1 Februarie 1934 - 19 Noembrie 1937, noii Adunări Legiuitoare au fost alese la finele lunii Decembrie 1937 și începutul lunii Ianuarie 1938, rezultatele definitive fiind centralizate și publicate prin Monitorul Oficial de către Comisiunea Centrală Electorală.

Considerând că dacă aceste Adunări au fost dizolvate mai înainte de a se constitui, nu se poate totuși tăgădui că alegerea - în vederea exercitării unei legislaturi - a membrilor Corpului Legiuitor, printre cari figurează și petiționarul, a avut

loc și că rezultatul ei definitiv a fost constatat prin actul publicării în Monitorul Oficial;

Că, deși legislatura în vederea căreia s'au săvârșit alegerile n'a avut nici o durată, întrucât Adunările au fost dizolvate mai înainte ca ele să se întrunească și să proceadă la lucrări, dreptul d-lui Ion Mihalache de a fi proclamat senator de drept decurge din chiar rezultatul alegerilor efectuate.

Că, în adevăr, din textul art.73 din Constituție rezultă că ceace a preocupat pe constituant pentru a investi pe un fost deputat sau senator cu calitatea de senator de drept nu este durata legislaturii, ci alegerea repetată în vederea fiecărei legislaturi, făcând astfel din împrejurarea de a fi obținut încrederea alegătorilor pentru 10 legislaturi independent de durata lor, condițiunea esențială și peremptorie a proclamării ca senator de drept.

Că, întrucât în speță aceasta condițiune este îndeplinită, cererea d-lui Ion Mihalache este întemeiată și urmează a fi admisă.

PENTRU ACESTE MOTIVE

COMISIUNEA

IN MAJORITATE

Constată că d-l Ion Mihalache întrunește condițiunile cerute de art.73 lit.c. din Constituție și art.7 lit.b.din legea electorală, pentru a deveni senator de drept.

Făcut azi, 14 Februarie 1938

ss/ Al.Iuca

ss/ Gh.Nedici

ss/ C.Crăciunescu

PRIM MAGISTRAT ASISTENT

ss/ Petre Popescu

OSEBITA PARERE:

Subsemnatul, D.G.Lupu, președinte, difer de părerea majorității, în sensul că nu se poate adăuga la cele nouă legislaturi alegerea efectuată în Decembrie 1937, - Ianuarie 1938, pentru următoarele motive:

Art.73 al.c.din Constituție cere, pentru ca un fost deputat sau senator să fie declarat senator de drept, condițiunea de a fi ~~fost~~ ales în 10 legislaturi, independent de durata lor;

Prin urmare, nu simpla alegere constituie elementul component a celor 10 legislaturi cerute de legea pentru proclamarea senatorilor de drept, ci însăși "Legislatura" care a urmat alegerii adică stare de funcționare a Corpurilor Legiuitoare constituite independent de timpul cât va fi durată.

Intrucât în speță Adunările alese în Decembrie 1937 -
Ianuarie 1938 au fost dizolvate înainte de a se constitui, zecea
legislatură nu a putut lua ființă și deci petiționarul nu întru-
nește numărul de zece legislaturi cerute de art.73 al.c.din Cons-
tituție, pentru a fi proclamat senator de drept.

PRESEDINTE

ss/ D.G.Lupu

pentru conformitate
ss/ Ionescu

C A N C E L A R I A

INALTEI CURTI DE CASATIE SI JUSTITIE

SECTIUNI UNITE

Prezenta copie fiind conformă cu originalul încheerii
Comisiunii Președințiale a acestei Inalte Curți numărul 54/938
aflat în dosarul No.16 bis/923 S.U., se legalizează, anulându-se
timbrul mobil respectiv.

PRIM MAGISTRAT ASISTENT

ss/ F.Mihăilescu

01656 - 12 Oct.1939.

p. conformitate.

M. Constantin

105
C O P I E

0079 + 12 + Jun. 1939

D O M N U L M E U ,

Aflând că v'ați prezentat, în puterea dreptului dv. transmis din parlamentul precedent, pentru a participa la lucrările Senatului, mă grăbesc să vă pun în vedere că aceasta este legată de două condițiuni prevăzute de legi:

1) prestarea jurământului după formula prescrisă de lege,

2) purtarea uniformei, care ea însăși este prevăzută printr'o dispoziție legală.

În caz contrar noul Regulament al Senatului, care va fi supus Adunării în chiar ședința de Marți, prevede pierderea mandatului.

Precum am declarat de două ori public, dorința mea este ca intervenția dv. în debateri să ne dea tot ce se poate aștepta dela patriotismul, prestigiul și experiența d-voastră.

Binevoiți a primi încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

P R E Ș E D I N T E ,

/ss/ N. Iorga

p. conformitate
M. Constantin Suceanu

106
0390 - 10 Jul 1939

DOMNULE SENATOR DE DREPT,

Ca urmare la adresa noastră No. 237 prin care vă am invitat să depuneți jurământul de credință în conformitate cu prevederile legii, semnalându-vă totdeodată consecințele ce aveau să decurgă în caz de neconformare, am onoarea a vă aduce la cunoștință că în ședința Senatului dela 8 Iulie a.c., constatând că a expirat termenul înăuntrul căruia puteați să depuneți jurământul, am fost nevoit să declar că ați pierdut exercițiul mandatului demnietății voastre pe timpul legislaturii în curs și am dispus să se facă despre aceasta mențiune în apelul nominal.

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

P R E Ș E D I N T E ,

(ss) I. Gr. Periețeanu

p. confidențialitate
M. Constantinescu

ION MIHALACHE   SENATOR DE DREPT

SENATUL 000480 8 Iul 1939
8 Iulie 1939 La dosarul respectiv (ss) C.Argetoianu

7 Iulie 1939
București

DOMNULE PREȘEDINTE,

Am onoare a confirma că am primit aseară 6 Iulie Adresa Dv. Nr.237 din 5 Iulie a.c., prin care îmi puneți în vedere îndatorirea mea, ca Senator de Drept, de a-mi depune jurământul până azi 7 Iulie, sub sancțiunea pierderii exercițiului mandatului; acestea, potrivit Art.2 din Regulamentul Senatului și Art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939.

Vă aduc la cunoștință că în ziua de 9 Iunie m'am prezentat la Senat, împreună cu d-nii I.Maniu, Dr.N.Lupu, Dr.Aurel Dobrescu și N.Georgescu Tulcea, dar am fost împiedicați de a intra în incintă, mai întâi de portar și apoi de dl. Director Gheorghiadi, sub motiv că nu purtăm uniforma F.R.N., precum au dispoziție dela Dl. Ministru de Justiție.

Iar în ziua de ... Iunie am primit dela predecesorul Dv. Dl.Președinte N.Iorga, o adresă prin care mi se pune în vedere, după ce confirmă prezentarea noastră, că "participarea la ședință este legată de două condițiuni și anume " :

- 1) prestarea jurământului după formula prescrisă de lege;
- 2) purtarea uniformei.

Intrucât adresa Dv. Nr.237 nu mai vorbește de portul uniformei, aș fi înclinat a crede că ~~mi~~ s'a renunțat a mi se pretinde să îmbrac uniforma unui partid politic al cărui membru nu sunt.

Aflu însă că eri 6 Iulie d-nii Senatori de drept C.Brătianu și V. Sassu, aflați exact în aceeași situație, cari primiseră aceeași adresă, s'au prezentat la Senat, pentru depunerea jurământului, dar au fost respinși pe motiv că nu poartă uniforma "F.R.N.".

Așa fiind, găsesc inutil să mă prezint a doua oară, deoarece nu înțeleg să îmbrac uniforma pretinsă.

În ce privește articolele invocate de D-voastră permiteți să remarc: Articolele 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939 privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare, nu limitează termenul pentru depunerea jurământului la Senatorii de drept; singura consecință pentru ei fiind, precum specifică ultimul alineat al legii " neputința exercitării mandatului", înainte de depunerea jurământului.

Iar Regulamentul Senatului, nefiind publicat, nici măcar în Monitorul Oficial, nu-mi este cunoscut. În cazul când ar conține asemenea prevederi, și examinarea sancțiuni, ar fi în contradicție, atât cu legea mai sus amintită, cât și cu textul Constituției.

Sperând că veți aprecia temeinicia legală a celor de mai sus, și că în consecință veți binevoi a renunța la măsurile anunțate, vă rog să primiți asigurarea osebitei mele stime.

/ss/ I.Mihalache

Senator de drept.

Conformitate
N. Constantinescu

1288

DOMNULE SENATOR DE DREPT,

Am onoarea a vă reaminti că în virtutea art. 48 din Constituție, art. 4 și 5 din legea din 3 Iunie 1939, privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare și art. 2 din Regulamentul Senatului, aveți îndatorirea de a depune jurământul sub sancțiunea, în caz de neconformare, a pierderii exercițiului mandatului Dv. pentru întreaga legislatură.

În consecință, am onoarea a vă aduce la cunoștință că dacă până la data de 7 Iulie 1939 inclusiv, când se împlinește o lună dela deschiderea Parlamentului, nu vă veți fi prezentat a depune jurământul conform prescripțiilor legale, voi fi nevoit să pronunț mai sus arătata sancțiune.

P R E S E D I N T E ,

(ss) Argetoianu

Conformitate,
M. Constantinescu

DOMNIEI SALE

DOMNULUI ION MIHALACHE

Prezentul dosar
contine 188 file, + filă,
+ 139 sis, total 189
Verificat de Burlocu
Rivice 14.05.2003

[Signature]